

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
COMITETUL JUDEȚEAN MUREȘ

Dosar nr.226
Fondul nr.3

Indicativ I. B.2.

DOCUMENTELE APARTIN
Ședințelor de birou al
Comitetului regional de partid

CONȚINUTUL
Procese verbale și propuneri privind
desvoltarea economică și sociale a
Regiunii Autonome Maghiară în anii
1959–1975

Început la 29 VIII 1959
Terminat la 29 VIII 1959

Total file 254

[Erdélyi Magyar Adatbank]

PARTIDUL MUNCITORESC ROMIN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID AL
REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

PROPUNERI

PRIVIND DESVOLTAREA ECONOMICA SI SOCIAL CULTURALA A
REGIUNII AUTONOME MAGHIARE PE PERIOADA 1959–1975.

CUPRINSUL

– Scurtă prezentare a situației economice a regiunii	Pag.
– <u>Capitolul I.</u>	1–7
Desvoltarea industriei republicane:	
1. Exploatarea și prelucrarea lemnului	7–13
2. Industria extractivă	13–14
3. Industria siderurgică constructoare de mașini și prelucrarea metalelor	14–17
4. Industria chimică	–18
5. Producția șo aprovizionarea cu energie electrică	19–21
6. Industria materialelor de construcții	21–22
7. Industria ușoară	–22
8. Industria alimentară	22–24
– <u>Capitolul II.</u>	
Desvoltarea industriei locale	25–31
– <u>Capitolul III.</u>	
Perspectivile de dezvoltare a cooperativei mește- șugărești	31–33
– <u>Capitolul IV.</u>	
Dezvoltarea agriculturii și silviculturii	
Agricultură	33–44
Silvicultură	44–46
– <u>Capitolul V.</u>	
Dezvoltarea și amenajarea căilor de comunicație	
1. Căi rutiere	46–48
2. Căi ferate	48–50
– <u>Capitolul VI.</u>	
Dezvoltarea rețelei comerciale	50–52
– <u>Capitolul VII.</u>	
Dezvoltarea sectorului de gospodărie comunală	53–60
– <u>Capitolul VIII.</u>	
Dezvoltarea stațiunilor balneo-climaterice	60–62
– <u>Capitolul VIII/a.</u>	
Dezvoltarea instituțiilor de învățământ, cultură și artă	65–71
– <u>Capitolul IX.</u>	
Dezvoltarea unităților sanitare și de prevederi soc.	71–75
– <u>Capitolul X. Dezvoltarea bazelor sportive</u>	75

PROPUNERI

Privind dezvoltarea economică și social culturală a regiunii Autonome Maghiare pe perioada 1959–1975

PARTEA I-a

Scurtă prezentare a situației economice a Regiunii

Principiile de bază care au stat la întocmirea prezentei lucrări sînt următoarele:

— Folosirea rațională și utilă a resurselor naturale, bogățiilor solului și subsolului, existente în cadrul regiunii, pe calea dezvoltării unor ramuri producătoare de mijloace de producție sau bunuri de larg consum.

— Asigurarea posibilităților de lucru a forțelor de muncă existente în prezent în regiunea noastră, respectiv folosirea rațională și cu eficiență a forței de muncă disponibilă sau care va deveni disponibilă în urma creșterii productivității muncii în ramurile economiei naționale, a transformării socialiste a agriculturii și sporului natural al populației.

Ca bază de plecare la întocmirea propunerilor de dezvoltare a regiunii a servit profilul economic actual, în care ramura exploatării și prelucrării lemnului și ramura industriei alimentare dețin o pondere însemnată în volumul total al producției. S-a ținut cont însă și de faptul că în regimul democrat popular și în special în primul cincinal, în urma înființării de noi unități și dezvoltării celor vechi, în economia regiunii noastre au avut loc schimbări structurale, unele ramuri înregistrînd un salt cantitativ și calitativ. Acest proces însă nu a luat sfîrșit, fiind în continuă desfășurare, unele ramuri de activitate existente, avînd largi posibilități de dezvoltare în anii viitori.

CAPITOLUL I.

Regiunea Autonomă Maghiară deține suprafață totală de 13.500 Kmp.

Din suprafața totală a regiunii 3.143 Km.² este teren arabil, 2.172 Km.² pășuni, 1865 Km.² fînațe, 18 Km.² vii, 46 Km.² livezi

5.510 Km.² păduri, 31 Km² apă și bălți și 715 Km² teren neproduc-tiv.

Din punct de vedere administrativ regiunea aste împăr-țită în 10 raioane. –

Populația regiunii se cifrează la 731.361 de locuitori.

Industria regiunii noastre înainte de eliberarea țării era slab dezvoltată. Intreprinderile mari erau puține la număr. Ra-mura cea mai dezvoltată a industriei a fost exploatarea și prelu-crarea lemnului. În Valea Mureșului și Oltului, în jurul localități-lor Covasna și Sovata și în Valea Ghimeșului au fost o serie de întreprinderi mai mici care se ocupau cu exploatarea și prelucra-rea lemnului în semifabricate.

Industria grea era aproape inexistentă, iar industria ușoară și alimentară a fost reprezentată doar de câteva întreprin-deri.

În schimb însă existau un număr însemnat de mici mese-riași cari prin calitatea produselor executate erau cunoscuți în întreaga țară. –

În agricultură predominau micii producători de mărfuri, care lucrau pe suprafețe fărâmițate, practicînd o agricultură ex-tensivă. Din acest motiv productivitatea muncii în agricultură era foarte scăzută. –

Din cauza posibilităților de existență redusă, un număr însemnat de locuitori au fost siliți să-și caute posibilități de lucru și mijloace de trai în alte părți ale țării. Înainte de eli-berarea țării numărul de persoane care emigrau din regiune a va-riat în jurul a 3000 anual. –

După eliberarea țării o problemă de mare importanță a fost reducerea la minim a migrației populației din această regiune și folosirea forței de muncă, în continuă creștere ca urmare a mări-rii excendentului natural al populației.

Datele de mai jos ne arată creșterea populației de la 1930, după recensămîntele populației:

	1930	1941	1948	1956
Nr. populației total	636.000	698.000	669.000	732.000
Nr. populației urbane	87.000	106.000	103.000	209.000
Nr. populației rurale	549.000	592.000	566.000	523.000

Conform datelor de mai sus, între 1948 și 1956 numărul populației a crescut cu 63.000, ceea ce reprezintă o creștere de cca 7.700 locuitori în medie pe an. În urma acestei creșteri însem-nate a crescut și densitatea populației de la 49,6 cît era în anul 1948 la 54,2 în anul 1956 pe Km.² Calculat însă la suprafața ara-

bilă obținem o densitate a populației de 102,6 locuitori/Km², ceea ce ne arată că densitatea populației este relativ ridicată. –

Creșterea populației este foarte accentuată în mediul urban. Astfel în anul 1948 populația urbană a fost de 103 mii, iar în anul 1956 s-a ridicat la 209 mii. A sporit în mod deosebit populația unor orașe și centre muncitorești. Astfel orașul Tg.Mureș în anul 1948 avea o populație de 47.043 locuitori, iar în anul 1956 numărul populației s-a ridicat la 65.188 locuitori.

Creșterea populației regiunii noastre se explică în primul rând prin sporul natural al populației, la care în cazul orașelor, a contribuit și mișcarea migratorie a populației dinspre est.

În anul 1956 sporul natural al populației pe regiune a ajuns la 9285, iar în anul 1957 la 8563 cu acest spor natural numărul populației regiunii va crește cu cca. 150–170 mii pînă în anul 1975, ajungînd astfel la cca. 900 mii locuitori.

Emigrația a scăzut în anul 1956 la 381 persoane, iar în anul 1957 la 206.

Numărul total al salariaților în sectorul socialist a atins la sfîrșitul anului 1957 cifra de 102.355 salariați, din care 69.293 sînt muncitori. Aceasta înseamnă că din numărul total al populației active cca 23% lucrează ca salariați în sectorul socialist. –

Sectorul socialist al industriei a absorbit dela an la an un număr tot mai mare de muncitori. Astfel numărul total al muncitorilor industriali în intervalul 1950–1957 a crescut în industria republicană de 2,0 ori, în industria locală de stat de 1,8 ori, în industria cooperatistă de 5,7 ori, iar pe total regiune a crescut de 2,2 ori. –

Creșterea vertiginoasă a numărului de muncitori în industrie, deosebit de accentuată, în perioada primului plan cincinal se datorește faptului că în acest interval au fost create 8 întreprinderi de interes republican și 5 unități ale industriei locale și au fost dezvoltate în mod considerabil unele întreprinderi existente. –

Numărul muncitorilor însă nu se repartizează în mod uniform pe raioane. Raioanele Cristur, Tg.Mureș și Sîng. de Pădure au o activitate industrială redusă, ceea ce aduce după sine și numărul redus de muncitori preocupați în industrie. În cazul raionului Tg.Mureș, acest lucru este și explicabil, ținînd cont de faptul că majoritatea întreprinderilor industriale se grupează în orașul Tg.Mureș.

Este de remarcat faptul, că din numărul total al muncitorilor care lucrează în industria republicană, 53,4% îi revine sectorului lemn-forestier. Greutatea specifică a muncitorilor angajați în sectorul lemn-forestier, față de numărul total al muncitorilor atinge procentul de 34,2%. –

Din cele de mai sus reiese că actualmente industria lemn-forestieră asigură mijloace de existență la peste o treime a muncitorilor care lucrează în industrie. –

În unele raioane ca Toplița, Tg.Secuiesc și Ciuc, unde industria lemn-forestieră ocupă un număr însemnat de muncitori, micșorarea activității industriale în ramura lemn-forestieră, va atrage după sine un surplus de forțe de muncă, pentru care actuala industrie a regiunii nu poate să asigure posibilități de lucru. –

În aceste raioane se pune în mod hotărât problema industrializării, respectiv creierii unor întreprinderi noi care vor absorbi acest surplus de forțe de muncă. –

În agricultură unde în momentul de față predomină sectorul individual, există un însemnat volum de forțe de muncă neeconomice utilizate.

Pe baza bugetelor țărănești reiese că în anul 1957, un membru al unei gospodării mici a efectuat în medie 175 om-zile, din care 109 om/zile în gospodărie proprie, iar în afara gospodăriei 45/ om/zile în sectorul socialist și 21 om/zile la particulari. –

Membrii gospodăriilor țărani mijlocași au efectuat în medie 126 om/zile în gospodărie proprie 71 om/zile în sectorul socialist și 7 zile la particulari, adică în total 204 zile/om. În cadrul muncii prestate în afara gospodăriei proprii, un rol important îl joacă căraușia, pe care țărani mijlocași o prestează în special la transportul lemnului, activitate în curs de restrângere.

Aceste date ne arată slaba utilizare a forței de muncă în sectorul individual, pe lângă acest lucru însă cifrele ne vorbesc și asupra marilor rezerve de forțe de muncă în acest sector, care în urma transformării socialiste a agriculturii în mare măsură vor deveni disponibile și va fi necesar să le utilizăm în alte sectoare de activitate.

1. În ce privește numărul forței de muncă disponibile, la Oficiul Regional de recrutare și repartizare a forțelor de muncă sînt înregistrate un număr de 2586 persoane, care caută de lucru. Acest număr nu cuprinde însă întregul volum de forțe de muncă disponibile.

După calculele efectuate de Direcția Regională de Statistică, reiese că forța de muncă disponibilă în prezent se evaluează la cca. .... persoane (anexa 1)

Tinând seamă de creșterea populației regiunii, de influența procesului de colectivizare a agriculturii, de reducerea activității forestiere în anii următori, de creșterea productivității muncii, volumul forței de muncă care necesită să fie ocupată în producție se apreciază că va atinge în anul 1960 cifra de .... persoane, iar în anul 1975 numărul de persoane de .... (anexa 1)

Această forță de muncă disponibilă nu se repartizează teritorial în mod egal, unele raioane având un număr mai mare de forțe de muncă disponibile.

Pentru a asigura ocuparea în producție a acestor forțe de muncă se propune în continuare, dezvoltarea unor activități economice în regiune.

Aceste propuneri înseamnă ocuparea în producție în anul 1960 a ..... % și în anul 1975 a ..... % din această forță de muncă căreia trebuie să i se găsească de lucru (anexa 2).

CAPITOLUL II

Bogățiile regiunii.

A. Materii prime identificate în cadrul regiunii.

Subsolul regiunii noastre deține următoarele principale minerale și roci:

– Limonită și siderită – minereu de fier, în zona Vlahița–Lueta, exploatat de uzinele Vlahița.

– Pirită și calcopirită – minereu cuprifera – se află la Bălan–Ciuc.

– Caolin din masivul Harghita,

– Sarea dela Praid.

– Travertin de Borsec.

– Aragonitul dela Corund, din care se prelucrează obiecte decorative (trofee sportive, garnituri pentru birou, etc)

– Roci eruptive, la carierele Malnaș-Băi, Bicsad– Olt, Sft. Gheorghe, Chilieni, Sîncrăieni, Tolvajos (Harghita)– Ciuc, Suseni, Magosbukk– Gheorgheni, Vlahița, Majzos– Odorhei, Sărmaș–Stînceni, Lunca Bradului, Toplița, material din care se produce piatra concasată, piatră cioplită și piatră brută, livrîndu-se șantierelor de construcții, din regiune și în afara regiunii. –

– piatră ponce (bulgări și nisip) de la Tușnad Băi și

Bicsad Olt, materiale ce se utilizează o parte în cadrul întreprinderii la Miercurea Ciuc, pentru producerea săpunului ponce și prafului de curățat pe bază de piatră ponce măcinată.

– piatra calcar dela Voșlobeni care se utilizează pentru producerea de var și a pietrei sparte și piatra de calcar dela Sîndominic din care se produce prin măcinare, filer de calcar. –

– marmora albă din Sîndominic– Ciuc din care se produce mozaicul de marmoră. –

– distomit dela Filea–Odorhei; se livrează în stare brută sau măcinat întreprinderilor electrotehnice, în vederea fabricării izolatorilor electrici, fabricilor de cimenturi, pentru producerea cimenturilor ușoare și fabricilor de cauciuc ca material fondant.

– cariere de pietriș, balast, nisip, materii prime pentru confecționarea tuburilor de beton și pentru șantierile de construcții.

– argile comune sau marnoase, la Suseni-Reghin, Malnaș-Băi Tg.Secuiesc, Brețcu, Odorhei, Secuieni, Ghindari, Iobăgeni, Sardul Nira-jului, Viforoasa, Tg.Mureș, materiale ce se folosesc pentru producerea țiglelor și cărămizilor. –

– bioxidul de carbon din localitatea Turia care se poate valorifica, prin îmbuteliere sau pentru fabricarea gheței uscate.

Au fost identificate și o serie de alte metale, minerale și roci ca: titan, mercur, mică, asbest, pământuri colorate, etc; nu se cunoaște însă valoarea zăcămintelor la aceste bogății din cauza lipsei de cercetări geologice.

B. Rezerve de combustibil (gaze, cărbune, turbă).

1. Gaz metan se găsește din abundență în subsolul regiunii; nu se cunosc rezervele din cauza lipsei de cercetări geologice.

2. Cărbune, în cadrul regiunii sînt cunoscute următoarele zăcăminte care formează obiectul exploatării: zăcămintul dela Căpeni, Vărghiș, Borsec, iar pînă la 1.X.1957 s,a exploatat zăcămintul de la Ilieni–Sft. Gheorghe, însă din lipsă de beneficiari s,a întrerupt exploatarea. Din lipsă de prospecțiuni nu cunoaștem rezervele acestor zăcăminte, exploatarea făcîndu-se prin urmărirea stratului de cărbune.

3. Turba. Singurul zăcămint de turbă exploatat în regiunea noastră este cel de la Miercurea Ciuc.

C. Stațiuni Balneo-Climaterice

Pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare există stațiuni frumoase cu ape minerale, lacuri și nămoluri de o mare valoare curativă. Numărul acestor stațiuni depășește cifra de 30. La stațiunile din regiune în cursul anului 1957 au fost trimiși 57.000

de muncitori. Este de remarcat faptul că din numărul mare de stațiuni balneo-climatice existente în regiune, numai o mică parte sînt folosite mai intens.

Unele stațiuni ca Malnaș-Băi, Izvorul Mureș, Vilcele, Covasna, Hargita-Băi, actualmente nu sînt utilizate în măsură suficientă în scopuri curative și de odihnă.

Considerăm că o mare bogăție locală a regiunii noastre sînt tocmai aceste stațiuni balneo-climatice a căror exploatare pînă în prezent a fost considerată o problemă neînsemnată. Folosirea rațională a acestor stațiuni ar crea posibilitatea pentru un număr sporit de oameni ai muncii să-și petreacă concediul sau să-și întărească sănătatea în aceste stațiuni, fiind în acelaș timp o sursă de venit foarte importantă pentru economia națională și totodată ar crea noi posibilități de trai locuitorilor regiunii.

PARTEA II-a

Tinînd cont de rezervele de materii prime existente în regiune, de forțele de muncă disponibile și sursele de energie, propunem dezvoltări de unități economice existente și înființarea de noi unități, după cum urmează.

CAPITOLUL I

Dezvoltarea industriei republicane.

1. Exploatarea și prelucrarea lemnului

A. Exploatarea lemnului

Principala bogăție naturală a regiunii o constituie pădurile, baza principală a activității industriale și importantă sursă de existență a locuitorilor.

Posibilitatea de exploatare (cota amenajistică) anuală a pădurilor din R.A.M. este de 730.000 m.c. rășinoase și fag și încă 80.000 m.c. stejar și diverse esențe tari și moi. Față de 1948 această posibilitate de exploatare a scăzut cu 110.000 m.c. la rășinoase și fag, datorită faptului că exploatîndu-se peste 2 cote anuale s,a diminuat capitolul lemnos cu cca. 11.000.000 m.c. masă. –

Cu toate acestea avîndu-se în vedere starea de dezvoltare actuală a exploatărilor, propunem a se pune în valoare pentru anii 1959–1960, cîte 1.820.000 m.c. în medie, iar pentru perioada 1961–1975 cîte 1.133.000 m.c. în medie, diferențiat pe sub perioada astfel:

1961–1965	cîte 1.300.000m.c.	din care	1.220.000m.c.	rășin.	și fag
1966–1970	„ 1.140.000„	„ „	1.060.000m.c.	„	„
1970–1975	„ 970.000„	„ „	890.000„	„	„

(anexele 1 și 5)

Această descreștere continuă se propune pentru a nu se înregistra o scădere prea bruscă de activitate industrială după 1960 și a da o posibilitate industriei de prelucrarea lemnului să-și construiască fabrici speciale de prelucrarea superioară și completă a lemnului, astfel ca valoarea producției pe regiune să nu scadă, activitatea fabricilor urmînd să recupereze scăderea cantitativă și valorică a activității de exploatare.

Cu toate că cifrele de mai sus sînt mult mai mari decît cota anuală amenajistică de 730.000 m.c. la rășinoase și fag, totuși prin îmbunătățirile și extinderea exploatărilor, ce se vor enumera mai jos, vom ajunge ca după anul 1975, posibilitățile de exploatare anuală, nu numai să nu scadă, dar să crească chiar și să rămîină liniară în jurul cifrei de 970.000 m.c. anual, din care 890.000 m.c. rășinoase și fag. –

Acest lucru este posibil prin:

a) mai bună sortare și mai completă scoatere a materialului din parchetele în rînd de exploatare, în anul 1965 și următorii, cu îmbunătățire sensibilă din an în an, în intervalul 1959–1965.

b) micșorarea pierderilor de exploatare cu 30.000 m.c. în anul 1975, cu micșorări continue în interval.

c) micșorarea pierderilor de recoltare cu 50.000 m.c. în anul 1975, cu micșorări continue în interval. –

d) extinderea exploatărilor în locurile astăzi inaccesibile, efectuarea operații culturale în locurile greu accesibile, valorificarea căzăturilor și uscăturilor izolate, în volum de cca. 120.000 m.c. anual.

Astfel fără să se solicite capitolul lemnos al pădurilor regiunii, ci numai prin recoltarea în 1975 a tuturor pierderilor inevitabile în situația de astăzi, se va putea da în plus un total de cca. 200.000 m.c. ; aceasta explică de ce dela posibilitatea de exploatare anuală de astăzi de numai 730.000 m.c. vom ajunge la o posibilitate anuală sporită de 890.000 (rășinoase și fag) (anexa 6).

Prin punerea în valoare a masei lemnoase arătată mai sus, vom obține producția ce urmează:

În anii 1959–1960 producția globală și marfă va crește față de 1958, livrîndu-se fabricilor de cherestea cca 5% mai mulți bușteni, adică o creștere de cca 30.000 m.c. față de 1957– iar în rest se vor da economiei naționale cantități în plus din produsele de primă importanță ca derulaj, stîlpi T.T.E, lemn celuloză și construcții fag (anexa 1 și anexa 2).

Pentru realizarea îmbunătățirii sortării fagului, întreținerii economice a mijloacelor de transport pe C.F.R. a micșorării

unor pierderi de exploatare, sînt necesare în această perioadă de 2 ani, investiții totale de 47.000.000 lei, care diferă de cele normale actuale numai prin necesitatea construirii unei fabrici de creuzotat traverse înguste în valoare de 1.800.000 lei, aducînd economii anuale de 654.000 lei (anexe 3 și 4) și prin unele dezvoltări în domeniul mecanizării în valoare de 7.000.000 lei (anexa 1).

In perioada 1961–1975

Masa lemnoasă micșorată în medie anuală cu aproape 700.000 m.c. (din care în subperioada 1961–1965 cu cca. 520.000 m.c. iar în subperioada 1970–1975 cu peste 850.000 mc.) reduce sensibil atît producția globală, cît și cea de marfă a activității de exploatare, precum și cantitățile de lemn pentru fabricile de cherestea din regiune.

Astfel, între livrările din 1960 și cele din 1961–1965 către fabrici va fi o diferență în minus de cca. 180.000 m.c. bușteni de rășinoase anual, iar la fag situația va rămîne cam aceeași ca și în anul 1960.– După 1965, micșorarea la rășinoase va fi insensibilă, în timp ce la fag se vor micșora livrările la fabrici cu cca. 45.000 m.c. anual.

În această situație ar urma ca producția să scadă cu cca 25% la exploatare (în anii 1961–1965) și cu cca 22% la fabrici iar în anii 1966–1970, să ajungă pînă la 55% la exploatare și să mai scadă cu cca 5% la fabrici.–

Pentru a se evita această scădere simțitoare se impune a se lua măsurile:

a) să se micșoreze treptat volumul exploatărilor în perioada 1961–1965 și următoarele, adică față de volumul mediu de 1.300.000 m.c. în 1961–1965 să se pună în valoare 1.450.000 m.c. în 1961 și numai 1.180.000 m.c. în 1965, astfel reducînd treptat diferența în minus de 180.000 bușteni rășinoase dela 120.000 m.c. în anul 1961 la 200.000 în anul 1965. –

b) să se crească producția exploatărilor printr,o serie de activități noi, precum: captarea gudroanelor din exploatarea mangalului de bocșă, deservirea cu turbine de apă a celor mai mari centre de depozitare și prelucrarea în semi-industrializate a lemnului, majorarea numărului de instalații de măcinare a rumegușului în făină de lemn (anexa 9).

c) pentru ca să se poată da în anul 1975, cele 200.000 m.c. masă lemnoasă în plus, peste cea posibilă de dat în situația actuală, este necesară o dezvoltare susținută și completă a rețelei de drumuri forestiere, prin construirea drumurilor de categoria drumurilor pentru auto grele și auto ușoare, pentru tractoare ru-

tiere și căruțe. Pe distanțele scurtate, lemnul se scoate din pădure cu funiculare ușoare (anexa 7).

d) pentru susținerea transporturilor cu auto este necesar un plus de utilaj de transport (anexa 7), iar pentru reînnoirea parcului CFF (pentru cele cca 650 Km. linii înguste din regiune), pentru majorarea numărului de mecanisme de exploatare (funiculare, grupuri electrogene, defăstraie mecanice, etc) este necesar un plus de investiții. (anexa 8).

e) pentru executarea la timp și mai ales în bune condițiuni a celor cca 1.400–1500 Km. drumuri, trebuiesc dotate șantierele cu utilaj de construcții ca screpere, compresoare, concasoare, etc. (anexa 7)

Această organizare va permite ca în loc de o reducere cu 57% a producției globale și marfă față de a anului 1958 (conform micșorării de masă lemnoasă), în anul 1975 exploatarea regiunii să dea o producție de cca 80% din cea a anului 1958, aducând totodată economii anuale de peste 10.000.000 lei, față de situația de azi.

Totalul investițiilor necesare în perioada 1961–1975, este de cca 444.000.000 lei, din care în perioada 1961–1965 de cca. 136.300.000 lei (anexa 10).

Restul de 20% producție globală și marfă, cu cât se va micșora față de 1958 activitatea exploatarea, trebuie acoperită de activitatea de industrializare.–

În legătură cu reducerea materiei prime așa cum s,a arătat mai sus, va fi necesară încetarea activității unor fabrici de cherestea după 1961 (anexa 5) iar după 1965 și a fabricii Hodoșa.

B. Prelucrarea lemnului.

Resursele arătate la pct. A. fiind limitate și în descreștere, nu indică axare pe majorarea capacității de producție a cherestelei ci pe o orientare în sensul prelucrării superioare complexe, raționale și moderne a resurselor lemnoase.

Avînd în vedere acest obiectiv propunem următoarele:

I.F.I.L. Reghin

In perioada 1959–60 propunem:

- construirea secției de planoare și ambarcațiuni
- modernizarea depozitului de bușteni, înlocuirea rampelor de lemn prin rampe de beton,
- instalații de brichetare a rumegușului (cca 30 tone zilnic).

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– utilaje și mașini moderne pentru secția de instrumente muzicale.

- un blocbanzegă pentru bușteni de rezonanță,
- mecanizarea stivuirii și încărcării cherestelei. –

In perioada 1961–75:

– reconstrucția halei de gatere și inzestrarea cu 4 gate-re moderne,

– asfaltarea drumurilor în depozit, mecanizarea transportului interior,

– o construcție nouă pentru secția de instrumente muzicale,

– o secție modernă pentru producția de ambalaj de fag cu decupare și derulare.

– construirea unei secții de plăci fibrolemnoase pentru valorificarea materialului lemnos provenit din igiena pădurii și a deșeurilor,

– construirea unei secții de plăci aglomerate pentru valorificarea talajului și rumegușului,

– construirea de uscătorii artificiale pentru uscarea cherestelei destinate exportului (vezi anexa Nr.11).

Trustul de Industrializarea lemnului Miercurea Ciuc.

– racordarea fabricilor Sovata, Odorheiu, Gheorgheni, Toplița și Sîndominic la curent de înaltă tensiune,

– mecanizarea depozitelor de bușteni la Tg.Secuiesc, Toplița, Odorheiu, Sovata,

– bazine de apă pentru prelucrarea fagului în condițiuni optime la Sovata și Tg.Secuiesc,

– Mecanizarea descărcării de cherestea din vagoane CFR la Gheorgheni și Sîndominic. –

– modernizarea utilajelor de prelucrare la:

Toplița cu 1	blockbandsegă	și 2	gatere	rapide.
Sovata cu 1	„	și 2	„	„
Tg.Secuiesc 1	„	și 2	„	„

– asfaltarea drumurilor în depozitele de cherestea și mecanizarea transportului, sortării, stivuirii și încărcării cherestelei la toate fabricile. –

– uscătorii artificiale sînt necesare pentru aprovizionarea cu materiale uscate a fabricilor Gheorgheni și Sîndominic. Se propune construirea lor la Gheorgheni, Sîndominic, Toplița și Odorheiu.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– mărirea capacității secției de binale din Toplița la 20.000 m.p.

– modernizarea fabricii de lăzi de la Gheorgheni, unde fabrica de cherestea se va opri în 1959 și rămîne numai fabrica de lăzi. –

– construcția unei secții de prefabricate pentru vagonae CFR, turnuri de răcire, etc. la Sîndominic, unde fabrica de cherestea se închide și sînt brațe de lucru calificate disponibile.

– Creierea de secții de piese croite din fag la Tg.Secuiesc și Sovata.

– Creierea de secții de ambalaj din fag la Sovata și Tg.Secuiesc.

– Prelucrarea rumegușului dela fabricile din Gheorgheni, Odorheiu, Tg.Secuiesc și Toplița. La început propunem brichetarea rumegușului, ca pentru viitor să se producă plăci aglomerate.

– prelucrarea deșeurilor dela fabricile din Toplița și Gheorgheni necesită cîte o secție de tocarea a deșeurilor în surcele pentru celuloză. (anexa 12)

Infiițarea unui combinat pentru producția de traverse.

Producția anuală de traverse normale în RAM se ridică la 250.000 buc. lucrate în prezent în mare parte în pădure (cioplite sau gaterate).

Pentru o mai bună folosire a materiei lemnoase, propunem infiițarea unui combinat pentru prelucrarea traverselor cu folosirea completă a lemnului.

Acest combinat în care să se prelucreze cca. 100.000 mc. c bușteni subțiri de fag dela 14 cm. Ø în sus, să aibă următoarele secții:

– secția de traverse și cherestea (250.000 buc. traverse normale.

– Idem 120.000 buc. tarverse înguste și
2.800 m.c. cherestea pt. export

– secția de lețuri pentru mobile (8.600 m.c.)

– secția de frize (11.600 m.c.)

– secția de parchete (450.000 m.c.)

– secția de butosie (4.000 mc. doage)

– secția de plăci aglomerate din așchii pentru prelucrarea talajului, provenit din secții de parchete și butosie, dela Intreprinderea Simo Geza și Intreprinderea locală de exploatare forestieră.

– secția de furfurool (5.000 tone), prin chimicarea rumegușului de fag din producția proprie a combinatului plus rumegușul dela

întreprinderile de prelucrare lemnului din regiune.

– secția de împregnare a traverselor.

Locul cel mai adecuat pentru construcția acestui combinat este lângă Ungheni, la cca 10 Km de Tg.Mureș, pentru că este situat central, la racordarea liniilor CFR Ciceu-Războieni și Praid Tg.Mureș cu baza de aprovizionare Valea Nirajului și a Sovatei, ce poate fi extinsă la Ilva Mică, Bistrița Bîrgăului și Sebeș Alba (după 1970, cînd descrește masa de fag); alte avantaje: curent electric dela Fîntînele, gas metan, brațe de lucru devenite disponibile în urma transformării socialiste a agriculturii (anexa Nr.13)

I.P.R.O.F.I.L Simo Geza Tg.Mureș.

Pentru perioada 1959–60 se propune dezvoltarea secției de export a fabricii de mobile, precum și amplificarea celorlalte secții (anexa Nr.14)

2. Industria extractivă.

Pentru dezvoltarea actualelor unități extractive, cît și pentru exploatarea unor noi zăcăminte, este necesar să se execute lucrări de exploatare:

– în perimetrul zăcămintului de cărbune dela Borsec să se execute 10 foraje de exploatare pînă în anul 1960 inclusiv în vederea delimitării zăcămintului, cunoașterii topografiei straturilor util. –

– pînă în 1964 inclusiv să se execute lucrări de exploatare prin galerii de coastă asupra aflorimentelor de cărbune de pe versanții văii Zebracului comuna Stînceni, raionul Toplița. –

Pînă în anul 1961 să se execute 6 foraje în zăcămintul de cărbune dela Ilieni, Sft. Gheorghe.

– în anii 1958–1960 să se studieze zăcămintele de asbest dela Vîrghis Odorhei, caolin dela Sînsimion-Ciuc și diatomit dela Tomești-Ciuc, mina dela bilbor, calcar diatomitic dela Borsec și bioxid de carbon dela Turia. –

– pentru cunoașterea posibilităților de lărgire a frontului de exploatare din carierele de piatră, în anul 1958, se vor executa cercetări geologice la carierele de piatră Malnaș-Băi, Sîncrăieni, Suseni și Lunca Bradului.

Propunem deasemenea desfășurarea unei activități geologice mai intense pentru cunoașterea și evaluarea bogățiilor subsolului Regiunii Autonome Maghiare, bogății probabil însemnate, dacă ținem seamă de caracterul vulcanic al terenului.

În legătură cu exploatarea existente propunem următoarele:

– Întreprinderea Minieră Căpeni are rezerve însemnate de lignit, neexploatat pînă în prezent. Pentru folosirea acestor rezerve în următorii 2 ani este necesar deschiderea a două mine subterane și anume: Vîrghiș I și Vîrghiș II. – În aceste două mine producția de cărbune poate să atingă 200.000 tone. Lignitul obținut din cariera Vîrghiș, avînd un conținut ridicat de umiditate, face ca combustibilul să fie de calitate inferioară din care cauză se întîmpină greutăți în valorificarea acestui produs. – Pentru folosirea în scop util și cu un preț de cost accesibil, lignitul dela cariera Vîrghiș urmează a fi brichetat. Lucrările au fost începute și este necesar ca ele să fie terminate pînă la finele anului 1960.

Deschiderea minelor subterane, respectiv înființarea secției de brichetare a lignitului, va necesita angajarea de cca 100 muncitori. –

În intervalul 1961–75 este necesar deschiderea sectorului Baraolt, unde sînt rezerve însemnate de lignit. Astfel producția Întreprinderii pînă la 1975 va putea crește dela 384 mii tone la 800 mii tone. Paralel cu aceasta va crește și numărul muncitorilor dela 1275 la 2300. – Acest număr de muncitori se va putea asigura în întregime din raionul Sft. Gheorghe. –

– Pentru asigurarea cu materii prime a uzinei de fier Vlahița, este necesar dezvoltarea sectorului minier Lueta, prin deschiderea de noi exploatarea. –

Lîngă localitatea Zetea situată la 7 Km. de uzină de fier s,au descoperit zăcăminte de minereu andasit și magnetit cu un conținut de 20%. Aceste rezerve cu exploatarea de suprafață sînt aproape inepuizabile. Pentru reducerea cheltuielilor de transport este recomandabil construirea unui funicular.

3. INDUSTRIA SIDERURGICA CONSTRUCTOARE DE MASINI SI PRELUCRAREA METALELOR.

Uzinele de fier Vlahița

a) Perioada 1959–1960.

Această întreprindere produce o fontă de bună calitate: turnătorii are un renume din punct de vedere al calității produselor turnate. În ultimii 4–5 ani investițiile executate au fost foarte limitate.

Industrializarea acestei părți a Raionului Odorheiu este necesară dacă luăm în considerare condițiunile grele de viață a locuitorilor din comunele învecinate. – In comuna Vlahița și Căpîlnița la un număr de cca 9 mii locuitori revine cca 800 ha. teren arabil cu o fertilitate redusă. –

Posibilitățile de dezvoltare ale întreprinderii în această perioadă sînt următoarele:

1. Mărirea capacității turnătoriei cu cca 3.000 tone pe an, ce reprezintă o creștere cu cca 60% față de producția actuală. Această mărire se va realiza astfel:

– instalarea a 9 buc. mașini de format pneumatice pentru sortimentele de serie, fac posibilă creșterea producției cu cca 180 tone/an.

– mărirea suprafeței productive a turnătoriei cu 350 m.p. prin reconstruirea halei vechi de turnătorie (neutilizate actual). – Terminarea halei furnalelor va duce la o creștere cu încă 200 m.p. a suprafeței halei noi de turnătorie. Măririle de suprafață totalizează astfel $350+200=550$ m.p. care calculat cu 5,13 to/mp/an, productivitatea realizată în medie, echivalează cu o creștere a producției de piese turnate de 2.820 to/an.

2. Punerea în funcțiune a 2 buc. celule de samblaj va asigura ritmicitatea curățirii pieselor, simultan cu ritmul de creștere a producției turnătoriei. –

Numărul de muncitori pentru realizarea acestei producții mărite, corectat cu coeficientul de creștere a productivității muncii, este de cca 110. –

b) Posibilitățile de dezvoltare ale Intreprinderii în 1961–1975 considerăm că în mare parte sînt în funcție de dezvoltarea posibilităților de transport între Odorhei–Ciceu. –

Intreprinderea Nr.2. de Reparații Auto Tg.Mureș.

a) In anul 1958 se va termina o hală de carosat. Proiectul de dezvoltare a atelierului prevede construirea încă a două hale. Propunem ca lucrările de construcții a acestor hale să fie realizate pînă în anul 1960. –

Prin această dezvoltare, capacitatea întreprinderii va crește lunar cu 150 reparații auto generale, atrăgînd peste numărul existent al muncitorilor încă un număr de 350.

b) Pentru perioada 1961–1975 se propune înființarea unei secții pentru producerea pieselor de schimb de auto și tractoare.

Numărul cadrelor calificate, s,au putea asigura aproape în întregime din actuala întreprindere de reparații. –

3. Intreprinderea Encel Mauriciu. – producătoare de utilaje și piese de schimb pentru industria textilă.

În perioada 1959–60 se propune dezvoltarea unei secții noi, în prezent în curs de experimentare și anume secției de turnătorie de precizie, cu o capacitate anuală de cca 10–15 tone.

b) După terminarea fazei de experimentare a turnătoriei de precizie, pentru perioada de 1961–1965 se propune dezvoltarea acestei secții la o capacitate corespunzătoare pentru producerea de utilaje de înaltă precizie.

Tot pentru această perioadă se propune complectarea parcului de utilaje cu cele prevăzute în proiectul tehnic, întocmit la înființarea întreprinderii, din prevederile căreia până în prezent nu a fost realizat decât 58–60%. Pentru a putea prelucra piesele turnate la turnătorie de precizie, trecând astfel la fabricarea în serie de utilaje pentru industria tricotajelor și confecțiilor, este necesar extinderea halei de fabricație. –

În această perioadă este necesar construirea unui magazii centrale pentru depozitarea materialelor prime.

Totodată pentru perioada 1960–1975, propunem înființarea unei secții noi pentru fabricarea în serie a mașinilor textile. –

Fabricarea mașinilor pentru industria textilă la această uzină este indicată cu atât mai mult cu cât întreprinderea produce și în prezent piese de schimb de bună calitate, care altfel trebuiesc importate.

4. Intreprinderea Ludovic Minschi. – producătoare de piese de schimb pentru industria ușoară și bunuri de consum metalice.

În perioada 1959–60 se propune lărgirea turnătoriei și construirea unei hale pentru atelierul de prelucrare. Prin aceste investiții va putea să crească producția de piese de schimb, necesare industriei ușoare, ocupând în plus cca 100 muncitori. –

Tot pentru intervalul de mai sus se propune înființarea unei secții de materiale, care să execute matrițe pentru industria de mase plastice. Această ramură este abia acum în dezvoltare și necesită un număr mare de matrițe. – În cadrul întreprinderii s-au executat cu succes unele matrițe și până în prezent. –

Tot pentru intervalul 1959–1960 se propune utilizarea completă a capacității existente din atelierele de presaj și șlefuitorie, care în prezent nu este folosită decât în proporție de 50–60%, deoarece ministerul tutelar planifică această secție a fabricii sub capacitatea ei de producție.

În vederea utilizării complete a capacității se propune executarea unor produse pentru export, pentru care sînt cereri și anume: aparate de ras, foarfeci, articole de lăcătușerie pentru mobile, bricege, etc. –

Pentru fabricarea acestor produse există utilajul și instalațiile necesare. Această activitate nu necesită nici un fel de investiție și ar putea absorbi cca 100–150 oameni. –

Deasemeni prin dezvoltarea secției de deșeuri, folosind și deșeurile altor întreprinderi metalurgice, întreprinderea ar putea angaja 50 muncitori, producînd bunuri de consum ca: garduri, plache-uri, etc. –

În privința dezvoltării pe viitor a întreprinderii pentru perioada 1961–1975, propunem înființarea unei secții de aparate moderne de uz casnic și anume: autogeizer, mașini de spălar rufe, mașini de spalat vase, aspiratoare de praf, curățitoare electrice de legume, etc. Pentru înființarea acestei secții este nevoie de investiții în valoare de cca 6 milioane lei și brațe de muncă în număr de cca 500. – Cadrele calificate necesare se pot asigura.

Pentru perioada 1960–1965 propunem înființarea următoarelor întreprinderi industriale.

– Fabrica de mașini unelte.

Tinînd cont de condițiunile tehnice, ca energia electrică gaz metan, precum și cadrele de specialiști existente, propunem înființarea unei fabrici de mașini-unelte (strunguri, piese raboteze etc. în perioada 1961–1965. Tinînd cont de faptul că în această fabrică ar putea lucra cca. 2500–3000 de muncitori și ar rezolva în mare măsură problemele surplusului de forțe de muncă ce se vor ivi în anii următori (în special a tineretului absolvenți ai școlilor tehnice și profesionale) în orașul din apropierea orașului Tg. Mureș. –

– Fabrica de instrumente de măsură și control.

Avînd în vedere lipsa mare de instrumente de măsură și control, propunem înființarea unei astfel de fabrici în orașul Tg. Mureș în perioada 1960–1965. Această fabrică ar urma să producă aparate de măsură și control în domeniul mecanicii-electricității, gas metan, apă, aburi, aer comprimat, etc. –

În această întreprindere ar putea să lucreze cca 700–800 muncitori. Menționăm că în regiunea noastră și în mod deosebit în orașul Tg. Mureș sînt mulți specialiști.

4. INDUSTRIA CHIMICA.

– Pe baza rezervelor de gaz metan din regiune, propunem înființarea unui combinat chimic pentru produse organice (mase plastice) în localitatea Sîngiorgiu de Pădure.

– Parcul de autovehicule, de care electrice, de tractoare etc. este în permanență creștere, prin urmare necesitățile de acumulatori sînt din ce în ce mai mari. Pentru acoperirea necesităților mereu crescînde, propunem înființarea în perioada 1961–75 a unei fabrici de acumulatori și de elemente galvanice la Odorhei. –

Existența unei fabrici în regiune va contribui în mod pozitiv și la repararea autovehiculelor în marele atelier de reparat auto care este în curs de construire în orașul Tg.Mureș. Fabrica propusă ar lucra cu cca 200–250 muncitori. –

– Localitatea Turia este bogată în bioxid de carbon. Zilnic emană cantități foarte mari, fără să fie utilizate. Pentru valorificarea bioxidului de carbon propunem înființarea unei stații de îmbuteliere și a unei fabrici de ghiață uscată. Menționăm că în trecut în această localitate a existat o stație de îmbuteliere. Perioada propusă 1961–1965. –

– Avînd în vedere că folosirea rațională a terenurilor agricole și a pășunilor, în viitor este tot mai strîns legată de aplicarea în scară largă a îngrășămintelor chimice, în așa fel că în 1965 să ajungem la 200 Kg/ha (aplicat la 125.000 ha) propunem construirea unei fabrici de îngrășămintă chimică (azotoasă) cu o capacitate de 250.000 to/an. Propunem această fabrică să fie construită în raionul Sîngiorgiu de Pădure, dat fiind că aici dispunem de toate condițiunile de bază, energie electrică, gaz metan și sare. Construirea fabricii o propunem pentru perioada de 1961–1975.

– Pentru folosirea rezidurilor de fabricație ale F-cei de Zahăr din Tg.Mureș, propunem înființarea pe lîngă această fabrică a unei secții de îngrășămintă artificială. Pentru obținerea acestor produse se vor folosi și apele reziduale rezultate din canalele orașului, a căror stație de epurare este în apropierea F-cei de Zahăr.

Menționăm că evacuarea nămolului de calciu în Mureș în viitor nu se mai admite din motive de salubritate și din cauză că distruge stațiunea de pește.

Iniințarea acestei stații o propunem pentru perioada de 1959–1960.

5. PRODUCTIA SI APROVIZIONAREA CU ENERGIE ELECTRICA.

După eliberarea țării, în urma dezvoltării rapide a industriei, uzinele furnizoare de energie electrică, nu au putut să facă față cerințelor sporite, ținând cont și de faptul că instalațiile electrice s-au învechit, iar unele în timpul războiului au fost distruse. –

În anul 1950–1958 s-a introdus curentul de înaltă tensiune în orașul Sft. Gheorghe și Cristur (1950), în Vâlcele (1953) în Tg.Mureș (1954), în Lacul Roșu (1955) în Sovata (1957), iar în anul 1958 sînt în curs de execuție rețelele pentru Reghin, Borsec, Odorhei și Baraolt.

Pentru a putea asigura în viitor condiții necesare atît pentru dezvoltarea industriei cît și pentru ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc, considerăm necesară realizarea următoarelor lucrări:

A. Perioada 1959–1960.

1. Dublarea liniei Fîntînele–Tg.Mureș prin construirea unei noi linii de transport de 60 Kv.

În situația actuală orașul Tg.Mureș este alimentat dela Termocentrala “Steaua Roșie” Fîntînele printr-o linie electrică aeriă de 35 Kv. a cărei capacitate de transport la căderi de tensiune tehnic admisibile este de 7.800 Kv.

Datorită faptului că prin legarea orașului Reghin la această linie, energia necesară ce urmează a fi transportată s-a mărit, limita liniei va fi atinsă în iarna 1959–1959. –

2. Trecerea dela 3 Kv. la 6 Kv. respectiv dela 110 V la 220 V la rețeaua electrică de distribuție din Tîrgu Mureș.

În orașul Tîrgu Mureș distribuția energiei electrice lasă mult de dorit datorită faptului că, curentul electric ajunge la consumatori cu căderi de tensiune considerabile. Din această cauză motoarele electrice funcționează slab, becurile au o lumină slabă.

Avînd în vedere că, căderile de tensiuni înseamnă și pierderi de energie, situația actuală trebuie să fie ameliorată și din punct de vedere economic. –

Cauza acestor deficiențe este sistemul actual de distribuție al curentului electric, care este de 110 volți pe partea secundară, respectiv 3000 v. la cea primară.

Prin trecerea la 220 V. respectiv 6000 V deficiențele enumerate se vor reduce la minim. –

3. Sistematizarea rețelei de distribuție de 15 Kv. și construirea stației de transformare definitivă la Reghin. Prin construirea liniei electrice aeriene de 35 Kv. Tg.Mureș–Reghin s,au creat condiții pentru consumul energiei electrice – fără restricții – în orașul Reghin. Deci în mod teoretic din punct de vedere cantitativ problema curentului electric poate fi considerată ca rezolvată. Nu este rezolvată însă din punct de vedere calitativ, căci rețeaua existentă nu corespunde consumului mărit. –

Pentru a putea deservi atât populația cât și industria din oraș cu curent electric de calitate corespunzătoare, este necesară sistematizarea rețelei electrice din orașul Reghin. –

4. Construirea liniei de 22 Kv Bicsad–Tușnad-Băi și a stației de transformare 35/22 Kv la Tușnad-Băi. –

Orașul Miercurea Ciuc în prezent este deservit cu energie electrică din uzina proprie, care are o capacitate totală efectivă de 630 Kv. Această putere însă nu este suficientă pentru asigurarea curentului electric la toți consumatorii, astfel încât este necesară aplicarea de restricții pe această linie. –

Această situație are repercursiuni negative asupra întregului raion, deoarece nu există condiții energetice pentru dezvoltarea industriei și a altor activități legate de ridicarea nivelului raionului. –

Parțial problema se poate rezolva prin construirea liniei electrice aeriene de 35 Kv Sft. Gheorghe–Bicsad–Tușnad-Băi, prin care raionul Ciuc ar putea primi o putere de cca 1400 KV.

5. Instalarea unui grup electrogen de 800 KVA la Tg. Secuiesc și întărirea rețelei electrice.

În ultimii ani, uzina a fost amplificată cu două grupuri electrogene, însă nici acestea nu mai satisfac cerințele electrice mereu crescînde ale orașului. – În schimb rețeaua electrică a rămas aproape neschimbată, care evident nu mai corespunde necesităților actuale. –

În urma analizei făcute, este necesară instalarea unui grup electrogen de cca 800 KV, care să permită și electrificarea comunelor din jur. Paralel cu aceasta trebuie sistematizată și rețeaua electrică. –

B. Perioada 1961–1975.

1. Construirea liniei de transport Fîntînele–Odorhei–Miercurea Ciuc, inclusiv stațiile de transformare.

Soluția actuală a alimentării cu energie electrică a orașului Odorhei, cu două feluri de curent nu poate fi considerată decât temporară. – Paralel cu aceasta se ivește problema asigurării cu energie electrică și a centrelor industriale din acest raion ca: Vlahița, Luieta, etc. Aceasta nu se poate rezolva decât prin construirea unei linii de înaltă tensiune, care pornește dela Fântânel, folosind pentru acest scop stâlpii plantați pe acest traseu în anii 1943–44. Aceasta ar da posibilitate de a se racorda la Centrala Fântânel și Intreprinderea de caolină din Harghita și orașul Miercurea Ciuc.

2. Construirea liniei electrice de 35 KV Sft. Gheorghe–Covasna–Tg.Secuiesc. –

Prin instalarea unui grup electrogen de 800 KVA la uzina electrică din Tg.Secuiesc nu s,a rezolvat în mod definitiv problema acestui oraș și mai puțin a acestui raion.

Chiar și orașul Covasna duce lipsă de energie electrică.

Soluționarea tuturor problemelor se realizează numai prin construirea liniei electrice aeriene de 35 KV Sft. Gheorghe–Covasna–Tg.Secuiesc. –

6. INDUSTRIA MATERIALELOR DE CONSTRUCTII.

– Fabrica de cărămizi și țigle Mureșeni a fost dezvoltată în anii 1950–55, – Proiectul de dezvoltare a prevăzut 2 etape: prima etapă s,a realizat în 1955. Propunem ca în perioada 1959–60 să se realizeze și etapa 2-a care prevede mărirea capacității actuale cu încă 6.000.000 țigle. Pentru aceasta urmează să se amplifice uscătoria artificială actuală cu încă 7 camere de tunel, o linie completă de pastă, 2 prese vacuum și mese de tăiat automate, precum și mărirea capacității de ardere cu 600 m.c.

Această dezvoltare se referă la unitatea I-a din Mureșeni. – Dezvoltarea acestei unități se propune din două motive:

a) materia primă este asigurată

b) această unitate ar putea absorbi un număr de cca 150 muncitori fără calificări deosebite.

În perioada 1961–75 capacitatea întreprinderii ar mai putea fi mărită cu încă 6 milioane de țigle și implicit cu 2 milioane buc. cărămizi. –

– Avînd în vedere necesitățile mereu crescînde față de capacitățile de producție ale fabricilor de materiale de construcție existente, se impune pe lîngă dezvoltarea unităților actuale și construirea unei fabrici de cărămizi și țigle de mare capacitate. –

Propunem construirea acestei fabrici de preferință în raionul Cristur Secuiesc cu o capacitate de 30.000.000 buc. cărămizi și țigle anual. –

7. INDUSTRIA USOARA.

1. La uzinele textile Dozsa Gheorghe în ultimii ani s,a pus în funcțiune o filatură modernă. Având în vedere că secția de țesătorie dispune de un utilaj învechit din care cauză stranglează producția filaturii, propunem modernizarea secției de țesătorie. –

În intervalul 1959–60 se propune introducerea gazului metan în incinta întreprinderii, respectiv în orașul Sft. Gheorghe.

Pentru folosirea deșeurilor se propune înființarea unei secții de confecții care ar putea să utilizeze cantități destul de însemnate de deșuri care pînă în prezent s,a desfăcut pe piață cu un preț redus. Propunerea facem pentru perioada de 1959–60. –

2. F-ca de piele și mănuși "Petofi Alexandru" Tg.Mureș.

a) Pentru perioada 1959–60 se propune profilarea întreprinderii în sensul producerii unor produse deosebit de valoroase și căutate ca mănuși și haine de piele. – Prin profilarea întreprinderii pînă în anul 1960 s,ar putea dubla producția actuală de mănuși și haine de piele. –

b) În perioada 1961–75 se propune construirea unei fabrici noi. – În clădirea actuală nu sînt posibilități de dezvoltare, întreprinderea fiind așezată în locuințe individuale, ceiace nu permite extinderea.

8. INDUSTRIA ALIMENTARA.

A. Datorită condițiilor naturale ale regiunii noastre ponderea cea mai mare în agricultură va reveni creșterii animalelor.

În urma acestui fapt, producția totală de lapte de vacă în 1975 va atinge 5.401.500 hl. anual adică 324% față de anul 1958.

– Bazați pe această însemnată creștere a producției de lapte, propunem construirea unei fabrici de conserve de lapte praf sau lapte condensat în perioada 1959–60 la Odorhei, iar în perioada 1961–65 în localitatea Miercurea-Ciuc.

– Avînd în vedere creșterea în viitor a producției de lapte de oaie, propunem construirea unei fabrici de prelucrat lapte în produse lactate. – Condițiunile cele mai favorabile pentru creierea acestei fabrici, sînt în raionul Cristurul Secuiesc (perioada 1959–60)

Intreprinderea pentru colectarea și industrializarea
laptelui (I.C.I.L.T.Mureș).

În perioada 1959–1960 se propune construirea unei secții noi de pasteurizarea laptelui.

Această nouă secție se propune în primul rând, pentru a îmbunătăți calitatea produselor precum și din motivul că condițiile de lucru în secția actuală nu corespund cerințelor.

Tot în acest interval în vederea utilizării rezidurilor rămase, propunem înființarea unei secții moderne pentru producerea caseinei.

În perioada 1961–1975, se propune construirea unui combinat de producerea produselor lactate. – Această propunere se face pe baza următoarelor considerente:

– zona de colectare a laptelui din care se aprovizionează I.C.I.L. Tg.Mureș are un număr însemnat de vaci de rasă Simenthal cu o productivitate înaltă de lapte. –

– cu transformarea socialistă a agriculturii raionale Tg.Mureș, Reghin și Sîngiorgiu de Pădure, vor deveni centre importante producătoare de lapte, care vor putea produce cantități însemnate de lapte pentru necesarul consumului individual, cu scopul industrializării și prelucrării acestuia. –

B. Regiunea noastră dispune și în prezent de un număr mare de animale cornute și porcine, depășind în acest sens majoritatea regiunilor din țară. În viitor șeptalul de animale se va desvolta și mai mult, în așa fel că pînă în anul 1975, vom atinge o producție totală anuală de 76.000 tone carne viu. –

Materia, primă fiind asigurată, propunem înființarea unei fabrici de conserve de carne la Tg.Mureș în perioada 1960–1975.

În privința recrutării cadrelor calificate s,ar putea orienta către Fabrica de conserve Mureșeni și F-ca de mezeluri "Gloria" Tg.Mureș.

Trebuie să menționăm că frigoriferul de capacitate mare din Tg.Mureș, asigură în bune condițiuni problema depozitării cărnii. –

C. Fabrica de Zahar "Bernath Andrei" construită acum 60 ani, are o serie de instalațiuni învechite și mult uzate. Aceste instalațiuni nu mai prezintă suficientă siguranță în exploatare, mai ales în cazul campaniilor prelungite. Pentru asigurarea procesului de producție, aceste utilaje trebuiesc schimbate cu rețele noi, moderne, complet sau parțial automatizate. –

Paralel cu aceste transformări se va crea posibilitatea de a ridica capacitatea de producție de la 1350 tone sfeclă de zahăr la 1500 tone pe 24 ore. –

În perioada 1959–60 vor trebui schimbate mașinile de spălat, mașinile de tăiat sfeclă, a difuziei și a stațiunii de epurare a zămurilor. –

În perioada 1961–75 se propune lărgire și dezvoltarea capacității actuale a fabricii la o capacitate de 200 vagoane zilnic, de la capacitatea actuală de 120 vagoane la zi. –

– zona de colectare a sfeclei din care se aprovizionează Întreprinderea are suprafața agricolă fertilă, care cu transformarea socialistă a agriculturii, respectiv cu folosirea mai intensivă a îngrășămintelor chimice, va putea să sporească cantitățile de sfeclă de zahăr în mod considerabil.

D. Întreprinderea Ind. de Conserve Tg.Mureș.

Tinând cont de cantitățile de materie primă ce se pot achiziționa de întreprindere, precum și varietatea acestora se propune înființarea următoarelor secții:

1. Secția de hidralizate
2. Secția de concentrate vitaminice
3. Secția de muștar.

În aceste unități s,ar produce cantități importante de produse din cele menționate mai sus, folosind astfel și mai bine capacitatea actuală a Întreprinderii. –

E. Întreprinderea "Amilemn" Sînsimion

Propunem reprofilarea fabricii în perioada 1959–1960 pentru producerea glucozei. Motivul pentru care facem această propunere este că din cauza lipsei de beneficiari, fabrica are stocuri mari de amidon, iar pentru glucoze sînt cerințe mari în economie. Reprofilarea producției nu necesită investiții mari.

În perioada 1959–1960, propunem înființarea unei fabrici de bere la Tg.Mureș. În prezent regiunea nu este acoperită în mod suficient cu acest produs. Fabrica de bere a mai existat și în trecut în oraș. Materia primă și forța de muncă calificată este asigurată. Prin înființarea unei fabrici de bere s,ar reduce și costul transporturilor. –

CAPITOLUL II.
DESVOLTAREA INDUSTRIEI LOCALE.

Perspectiva dezvoltării industriei locale, în perioada 1959–60 și 1961–75, are la bază următoarele criterii:

- Dezvoltarea acelor ramuri a căror bază de materii prime este asigurată prin resursele naturale existente în regiune. –
- Creierea de unități noi sau dezvoltării celor existente în localitățile mai puțin industriale, în scopul, ocupării brațelor de muncă disponibile.
- Amplasarea unităților noi, sau dezvoltarea celor existente în funcție de condițiunile de asigurare cu energie electrică.

I. Ramura extractivă a materialelor de construcții.

Perioada 1959–1960.

1. În ramura extractivă propunem realizarea de noi stații de criblură la carierele din Malnaș-Băi și Sîncrăieni–raionul Ciuc, date fiind cerințele pentru lucrările de modernizarea drumurilor. În perioada 1959–1960 va crește producția la acest sortiment cu 30.000 tone. –

2. Creșterea producției de piatră cioplită (pavele, borduri și calîpuri) pînă în 1960 la 35.000 tone prin lărgirea fronturilor de exploatare și dezvoltarea carierelor din Suseni, Lunca Bradului, Tolvajos, Sîncrăieni și Malnaș-Băi. –

Va crește numărul de muncitori în aceste cariere pînă la 150. –

3. Trecerea la producție de marmoră finisată în plăci și blocuri, pe baza resurselor din carierele dela Lazarea și Hevedar din Raionul Gheorgheni. Se va realiza o producție de cel puțin 500 m. p/an în valoare totală de 1.300 mii lei anual. –

Vor fi antrenați 20 muncitori.

4. La producția de carbonat de calciu furajer, propunem dublarea liniei tehnologice din Borsec, pentru atingerea unei producții de 3000 tone în valoare de 750.000 lei. Cu aceasta va crește numărul de muncitori cu 16.

Perioada 1961–1975.

5. Propunem dublarea producției de var, prin construirea unui cuptor înalt la Ungheni sau Vărghiș (în perioada 1961–65 ridicîndu-se pînă la un plan valoric de 5000 mii lei anual cu un număr total de 30 muncitori.

6. Propunem ca tot în această perioadă, producția de

piatră cioplită să crească pînă la 70 tone anual, cu antrenarea a 300 muncitori.

7. Propunem ridicarea producției de carbonat de calciu furajer pînă la 10.000 tone anual prin construirea unei spații cu triplă capacitate față de cea actuală, numărul muncitorilor crescînd cu 30.

8. La producția de piatră spartă cu granulația mică propunem creșterea pînă la 100.000 tone/an la carierele Sîncrăieni, Malnaș, Lunca Bradului. Volumul valoric al acestei producții va fi de 5,480 mii lei. Numărul muncitorilor va crește cu 60.

9. Valorificarea și prelucrarea industrială a diatomitei Filia–Odorhei. Propunem creierea în anul 1959–1960 a unei stații semiindustriale, iar în 1961/62 o fabrică de prelucrare.

Problema valorificării rezervelor de diatomice ca materie primă pentru o gamă întregă de produse cu proprietăți de termo-izolare, ca material de umplutură pentru ind. chimică a cauciucului, hîrtiei, sticlei, etc. formează o preocupare încă din anul 1955. Pînă în prezent diatomita a fost exploatată și livrată doar sub formă brută, într-o proporție mult inferioară posibilităților ce se pot realiza în condițiuni de semi-industrializare, sau chiar industrializare. Datorită acestui fapt nu au avut comenzi și nu vom putea trece la o dezvoltare a producției pînă nu vom introduce cel puțin semi-industrializare și înobilarea acestei valoroase materii prime, mult solicitate de economia națională și chiar pentru export.

Stația de semi-industrializare preconizată a se creia în 1959, ar avea o capacitate de 1.500 tone diatomită pură, înobilată de calitate superioară.

În anul 1960/1962 propunem a se creia o fabrică o fabrică de industrializare a diatomitei cu o capacitate de 15–20.000 tone diatomită.

Noile unități de prelucrarea diatomitei, vor antrena 300–400 muncitori.

II. Ramura chimică

Se propune înființarea în perioada 1959–1960 a unui combinat de industrie locală pentru chimizarea deșeurilor lemnoase la Miercurea Ciuc. Combinatul va avea următoarele secții:

- Secția de colofoniu și terpenină, capacitate 800 tone
- Secția de lacuri și vopsele, pe baza de colofoniu și terpenină.
- Secția de distilare uscată a deșeurilor.
- Secția de fabricarea furfuroului.
- Secția de mase plastice
- Secția de raticid

- Secția lignit
- Secția vanilină
- Secția tanin și uleiuri volatile
- Secția de distilare uscată a turbei
- Secția de brichetare.

În vederea dării în producție a tuturor acestor secții, se vor procura pe plan local toate instalațiile necesare, respectiv se vor confecționa în cadrul industriei locale din regiune.

Secțiile urmează să intre în funcțiune pe parcurs 1959–1960.

În cadrul noului combinat chimic local, vor fi preocupat cca. 300 de muncitori.

III. Ramura materialelor de construcții.

1. În perioada 1959–1960 propunem dezvoltarea fabricii de cărămizi și țigle din Suseni, raionul Reghin, prin construirea unei uscătorii artificiale, în urma căreia se va putea trece de la producția sezonieră la cea permanentă. Capacitatea de producție a unității va crește de la 3 la 5 milioane bucăți cărămizi și de la 1,3 la 4 milioane buc. țigle. Materia primă este asigurată pentru cca. 100 ani. Studiul geologic și sarcina de proiectare sînt întocmite.

2. În perioada 1961–65, propunem creierea unei fabrici de cărămizi, țigle, teracotă, plăci de fațadă, la Viforoasa– raionul Sîngiorgiu de Pădure. Materia primă este de calitate superioară, precum și combustibilul gaz metan din sondele de mare presiune din bazinul Sîngiorgiu de Pădure, justifică creierea acestei fabrici în această localitate. Energia electrică se va putea asigura de la Termocentrala Sîngiorgiu de Pădure.

Capacitatea de producție proiectată este de 13 milioane țigle și 3–4 milioane buc. cărămizi. Brațe de muncă sînt asigurate local.

3. Tot pentru perioada 1961–65 propunem terminarea uscătoriilor artificiale începute la fabricile Malnaș și Odorhei. Aceste fabrici în urma terminării uscătoriilor și completarea liniilor tehnologice vor mării capacitatea de producție cu 5.000.000 buc. cărămizi respectiv 5.000.000 buc. țigle anual.

Brațele de muncă sînt asigurate local.

IV. Ramura lemn-forestier.

Perioada 1959–1960.

1. Propunem ca producția de mobilă la fabrica Ilefur Mureșeni să crească cu 40% față de 1958. Această creștere a producției de mobilă se poate realiza prin dezvoltarea actualei fabrici cu o hală industrială cu etaj.

2. Pentru asigurarea materiei prime necesare, producția de mobilă proprie, precum și în scopul de a putea contribui și la fondul central, este necesară dezvoltarea producției de panel. Astfel prin utilizarea actualei fabrici de la Mureșeni se va realiza o creștere a producției de panel pînă la 4.000–4.500 m.c. anual față de 1.200 m.c. sarcina din anul 1958. Numărul muncitorilor va crește de la 60 la 120–150.

3. În vederea creșterii producției de lăzi pentru export se propune construirea unei fabrici de lăzi la Răstelița. Prin aceasta se va ridica producția de lăzi de la 1.300 m.c. anual la 3.400 m.c. Numărul muncitorilor la acest sortiment se va ridica la 100.

În prezent fabricarea lăzilor are un randament numai de 50% din materia brută. Trecîndu-se la fabricarea lăzilor din material de derulaj, procentajul pierderilor este numai de 15–20%.

4. Dat fiind deficitul general pe țară de bănci școlare și [a]vînd în vedere condițiile favorabile de care dispunem în regiune pentru realizarea acestui produs, propunem a se crea la Păltiniș o fabrică de bănci școlare cu o capacitate de 3.600 buc. anual. La această unitate vor putea fi ocupați un număr de 200 muncitori.

Perioada 1961–1975.

1. În vederea creșterii producției de mobilă cu încă 50% față de nivelul anului 1960 se propune etajarea atelierelor existente la Mureșeni.

2. În vederea realizării unei producții de butoaie pentru care avem asigurată materia primă (din exploatările de lemn de foc) în această perioadă se propune construirea unei fabrici de butoaie pe lîngă unitatea din Tg.Secuiesc cu o capacitate de cca. 60.000 buc. anual. La această unitate vor putea lucra 70–100 muncitori.

3. În vederea valorificării deșeurilor de la producția de mobilă, placaj, furnir, panel, lăzi, etc., se propune construcția unei fabrici de făină de lemn pe lîngă unitatea din Mureșeni cu o capacitate de 1.200 tone anual. Desfacerea acestui produs este asigurat în sectorul chimic republican de produse plastice. La această unitate vor putea fi utilizați cca. 40 de muncitori.

4. În scopul rentabilizării întregii ramuri și avînd în vedere materiile prime existente, propunem construirea în această perioadă a trei fabrici de mobile, cutii radio și radio-televiziune în localitățile Miercurea Ciuc, Tg.Secuiesc și Odorhei, cu o capacitate totală de producție de 12.000 mii lei anual, unde

vor fi antrenați cîte 200 muncitori, adică în total 600 muncitori.

V. Ramura alimentară

Perioada 1959–1960.

1. Producția unității de prelucrat măcieș și zmeură din Tg.Secuiesc să se mărească pînă în 1960 cu încă 300 tone, iar în 1975 să ajungă la 3.500 tone anual, adică de 10 ori față de 1958. Se va produce sirop, gem și cremă de măcieș combinat cu zmeură.

2. În vederea valorificării animalelor căzute se propune construirea unui ocarisaj, în centrul căruia se va putea valorifica și sîngele de porcine, ovine, etc. obținut la abatoare prin producerea de ulei de sînge.

3. Sectorul morărit.

În vederea rentabilizării morilor comerciale, cît și a creșterii producției de făină albă, produs tot mai mult cerut pe piață pentru anii următori, este necesar a se sistematiza procesul de măciniș la morile:

– Moara “Făclia” din Tg.Mureș – schimbarea parțială a instalației precum și construirea unei magazii de grîu corespunzătoare capacității morii. Propunem aceasta pentru perioada 1959–1960.

– Moara Tg.Secuiesc la care este necesară schimbarea instalației și mărirea magaziei de făină în anii 1960–1962.

4. Sectorul Panificației

Tinînd cont de faptul că în localitățile de mai jos, aprovizionarea populației cu pîine nu este asigurată din cauza lipsei de brutării cu capacitate corespunzătoare și igienice, propunem:

– construirea unui brutării la Tușnad-băi cu 3 cuptoare și o capacitate de 6 tone/24 ore.

– construirea unei brutării la Vlahița, cu o capacitate de 3 tone/24 ore.

– construirea unei brutării la Ciceu, cu o producție de 3 tone/24 ore.

– construirea unei brutării la Covasna, cu o capacitate de 8 tone/24 ore.

– construcția unei fabrici de pîine de 30 tone/24 ore în orașul Tg.Mureș.

5. Un număr de abatoare, aparținînd industriei locale nu corespund nici din punct de vedere a capacității și nici din punct de vedere igienic sarcinilor ce le revin în anii următori. Pentru remedierea situației propunem următoarele măsuri:

– Ridicarea capacității abatorului din Toplița de la

1,5 tone/zi la 3 tone/zi.

- Amenajări la abatorul din orașul Borsec.
- Construirea unui abator cu o capacitate de 4 tone/zi în orașul Gheorgheni.

Perioada 1961–1975.

- Construirea unei brutării în orașul Gheorgheni cu o capacitate de 10 tone/24 ore.
- Construirea unei fabrici de pâine în orașul Cristur și Sîngiorgiu de Pădure cu o capacitate de 5 tone/24 ore pe fabrică.

VI. Ramura metalurgică.

Deși, în studierea problemei dezvoltării ramurei metalurgice a industriei locale, trebuie să ținem seama de faptul că materia prima se bazează exclusiv pe reparații din fond central, totuși datorită unor considerente dintre cele pe care le vom enumera mai jos, este necesar a se dezvolta unitățile existente și chiar a se înființa altele noi.

1. Producția de fontă turnată.

Capacitatea anuală a celor 2 turnătorii, este de 2.400 tone/an.

Pe baza necesităților de producție de fontă turnată pentru nevoile regiunii ar necesita creierea a încă 2 unități de turnătorie și atelierele respective de prelucrare pe lângă întreprinderile industriale raionale din Odorhei și Sft. Gheorghe.

În acest caz producția de fontă turnată ar fi:

tone	1958	1959	1960	1965	1970	1975
	833	1240	1364	1984	2606	3224

Numărul muncitorilor antrenați în această ramură ar crește cu 40–50 muncitori.

2. La fabricarea de cabluri, punându-se la punct problema caucincării cablurilor și totodată mărindu-se capacitatea de producție în special a cablurilor electrice, în următoarele perioade sarcinile de plan la acest produs ar putea fi:

Kilometri	1958	1959	1960	1965	1970	1975
	8000	8800	9600	14000	18000	22000

3. Întreprinderea "Republica" Reghin, produce și în prezent pe baze de comenzi cricuri hidraulice și pompe manuale de umflat cauciucuri. Producția nu este însă organizată decât foarte rudimentar și de aceea se propune înființarea pe lângă această întreprindere a unei secții specializate în realizarea acestor

produse căutate. Prin înființarea acestei secții, capacitatea de producție în următoarele perioade s-ar prezenta astfel:

	1958	1960	1975
bucăți	12000	14000	26000

La întreprinderea Republica Reghin se va începe producția aparatelor automate pentru încălzirea apei (autogeizere). În anul 1959, se prevede lărgirea capacității de producție prin construirea unei hale proprii, după care capacitatea de producție va crește pînă la:

	1959	1960	1965	1970	1975
bucăți	200	400	1000	2000	3000

4. Dată fiind lipsa generală pe economia națională a tuburilor de protecție tip "Bergman", "Kopex", "Ponțel" se organizează încă în anul 1958 producția acestor produse la întreprinderea Lazar Ödön Tg.Mureș, precum și a tuburilor de protecție din mase plastice.

În baza dezvoltărilor preconizate, dinamica producției va fi:

	1958	1960	1975
Kilometri	10000	12000	30000

(În legătură cu dezvoltarea industriei locale a se vedea și anexa).

CAPITOLUL III.

Perspective de dezvoltare a cooperăției meșteșugărești.

Tinînd seamă de experiența acumulată pînă în prezent, cooperativele meșteșugărești din regiunea noastră vor putea atinge cel puțin următoarele obiective:

	1957	1960	1965	1975
I. Val. prod. globală preț 1.0.1955 (în mii lei)	286.717	226.000	265.000	902.000
Număr de muncitori	8.700	11.000	14.500	20.000
Adică în plus față de existent (față de fiecare perioadă)		2.500	3.500	5.500

Creșterea numărului salariaților din cooperative meșteșugărești se bazează în primul rînd pe atragerea micilor meseriași existenți în regiune, cari lucrează și pînă în prezent pe cont propriu și a căror număr este de 7.280. –

Pentru deservirea cît mai complectă a populației cu lucrări după comandă și reparații, considerăm necesar a se atinge cel puțin următoarele obiective:

Indicatorul	1957	1960	1965	1975
I. Nr. centre deserv.	335	400	550	800
2. Nr. cooperatori de deservire	2770	4700	6300	8700

Între anii 1960–1975 ar putea fi atrași în cooperative un număr de cca. 11.300 persoane bărbați și femei. –

Pentru asigurarea cu lucru a acestora arătăm o parte din obiectivele care vor trebui create:

1. În sectorul încălțămîntei, numărul lucrătorilor se poate mări cu 5%, pentru trecerea dela lucrul de serie la lucrul după comandă.

2. Secția cu muncă la domiciliu, care produce în prezent jucării, prin introducerea sortimentelor noi cerute de comerț, poate să mărească numărul cooperativelor cu încă 300 persoane pînă la 1975. –

3. La producția covoarelor orientale, utilarea secțiilor cu răsboaie fiind ușoară, pînă la 1975 se poate mări numărul angajaților cu încă 300 persoane.

4. Secții de producție a covoarelor romînești și secuiești, prin lărgirea muncii la domiciliu vor putea mări numărul lucrătorilor cu încă 400 persoane pînă la 1975. –

5. Pe baza experienței din raionul Ciuc, în producția articolelor de artă casnică (cusuturi, țesături, sculpturi, olărie, broderie, dantelărie și altele) în regiunea noastră această activitate poate lua o dezvoltare mare, munca efectuîndu-se la domiciliu și cu populația neocupată suficient acasă sau în agricultură. Pînă în anul 1960 în această activitate, pot fi atrași un număr de încă 4–500 persoane, iar pînă în anul 1975, numărul se poate mări în funcție de cerințele pieții. – (a se vedea anexa la acest capitol).

CAPITOLUL IV.

Desvoltarea Agriculturii și Silviculturii

A. Agricultura

1. Transformarea socialistă a agriculturii. Organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor.

Una din principalele sarcini privind construirea socialismului în Patria noastră, este transformarea socialistă a agriculturii.

Fată de rezultatele obținute pînă în prezent, Comitetul Regional de Partid și-a propus ca pînă în anul 1962 să se termine cooperativizarea agriculturii, iar pînă în anul 1965 să se termine colectivizarea agriculturii în regiunea Autonomă Maghiară, pe întreaga suprafață cooperativizabilă de 497.422 ha, existentă în prezent.

Principiile de care ne vom călăuzi pentru realizarea acestor sarcini, în ritmul prevăzut în anexa Nr.1 vor fi atît întărirea economică-organizatorică a unităților existente, cît și intensificarea muncii de lămurire și de popularizare a avantajelor și rezultatelor obținute de unitățile agricole cooperatiste. –

Paralel cu transformarea socialistă a agriculturii se va trece la organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor, astfel:

– Terminarea lucrărilor de evidență funciară în anul 1960 pe întreaga suprafață a regiunii de 1.350.000 ha.

– Reambularea planurilor cadastrale pentru 800.000 ha pînă în anul 1965. –

– Executarea măsurărilor terestre pe o suprafață de 400.000 ha. și aierofotogrametrice pe 150.000 ha. pînă în anul 1975. –

– Executarea de organizarea teritoriului GAC și introducerea asolamentelor pe întreaga suprafață colectivizată, pînă în anul 1966, ultimele suprafețe urmînd a se organiza în primul an dela colectivizare– Prin aceste lucrări se va asigura pe întregul teritoriu folosirea cea mai justă a tuturor mijloacelor de producție.

II. Desvoltarea sectorului producției vegetale.

Evoluția suprafeței agricole a regiunii noastre Autonome Maghiare la sfîrșitul anului 1975, comparativ cu 1957, este arătată în balanța fondului funciar, în anexa Nr.3. Din această balanță rezultă că:

– Terenul arabil crește dela 302.318 ha la 310.000 ha. pe total regiune. Creșterea se va realiza prin deșteleniri, lucrări

de îmbunătățiri funciare și identificări de terenuri ascunse.

– Pășunile și fânețele naturale, dețin o greutate specifică ridicată – 56,7% din agricol, fapt ce indică importanța sectorului creșterii animalelor și exercită o influență hotărâtoare asupra organizării producției vegetale. –

– Suprafețele ocupate cu livezi și vii cresc prin plantarea masivă a noi suprafețe neproductive sau slab productive din terenurile agricole cu 25.410 ha. respectiv 2.551 ha.

a) Cultura plantelor de câmp. Pentru folosirea rațională a terenului arabil și asigurarea unei dezvoltări armonioase a tuturor ramurilor de producție, structura culturilor trebuie să se prezinte conform anexei Nr.4. –

Se prevede o reducere a suprafeței ocupate cu cereale pentru boabe și creșterea culturilor de cartofi-legume și plante de nutreț. Creșterea suprafeței plantelor de nutreț va asigura o bază furajeră solidă pentru efectivele de animale programate în perspectivă și prin aceasta la creșterea posibilităților de îngrășare a solului cu îngrășăminte naturale.

Productiile medii ce se vor obtine între 1960–1975 sînt arătate în anexa Nr.6, din care rezultă că în perspectiva anului 1975 vor fi: la grîu–secară 2.000 kg. /ha, la porumb 2.500 kg/ha, la cartofi 18.000 kg/ha și la sfecla de zahăr 25.000 kg/ha. Aceste productii asigură, cu toate că la unele culturi suprafața se va reduce, sporirea producției totale cu 110–118, % față de anul 1957.

Pentru atingerea acestor indici se vor aplica și extinde următoarele măsuri agrotehnice:

– Aplicarea îngrășămintelor naturale pe o suprafața de cel puțin 80.000 ha. anual, în perioada 1958–1960 și 110.000 ha între 1960–1975. –

– Aplicarea îngrășămintelor chimice, astfel ca în 1975 să ajungem la 25.000 tone îngrășăminte chimice pe 125000 ha.

– Extinderea iarovizării semintelor pentru însămîntare a 2.000 ha. sfeclă de zahăr și 1.000 ha cartofi.

– Însămîntarea cu mașină a întregii suprafețe cultivate cu cereale, adică a 168.540 ha.

– Aplicarea polinizării suplimentare artificiale la lucernă pentru sămîntă pe întreaga suprafață, la secară 80%, la porumb 20% și la floarea soarelui pe 30% din suprafața cultivată.

– Executarea desmiriștirilor și arăturilor de vară pe întreaga suprafață de miriști, cu excepția terenurilor neindicate.

– Executarea arăturilor, cu excepția de toamnă pe întreaga suprafață rămasă pentru primăvară, cu excepția terenurilor inundabile.

– Producerea și folosirea pentru însămîntare a semintelor selectate din soiurile raionate și verificate în laboratoarele regionale pentru controlul semintelor (anexa nr.7.)

b) Cultura legumelor. trebuie să asigure satisfacerea consumului uman socotit la 112 kg. legume pe cap de locuitor și 5.200 tone pentru industrializarea în perspectiva anului 1975. În acest scop va fi necesar a se cultiva legume pe 6.500 ha cu o producție totală de 95.000 tone, față de 5.006 ha cu 41.845 tone produse în 1957. Evoluția suprafețelor și producțiilor pe ani și principalele culturi este arătată în anexa Nr.8. Din calculațiile făcute rezultă că pînă în anul 1970 vom fi deficitari în special în legume termofil ca roșii, ardei, etc, avînd în schimb cantități excedentare la varză rădăcinoase și cartofi de grădină.

Pentru realizarea producțiilor legumicole prevăzute este necesar a se aplica următoarele măsuri tehnico-organizatorice:

– Extinderea suprafețelor irigate dela 550 ha din 1957 la 1.500 ha. în 1975.

– Utilarea legumiculturii cu mașini și unelte necesare pentru irigat, semănat, plantat, prășit, recoltat și mica mecanizare.

– Creșterea răsadnițelor calde la 204.000 m.p. în anul 1975.

– Asigurarea soiurilor de legume raionate și extinderea culturii timpurii, semitimpurii și succesive.

– Aplicarea îngrășămintelor naturale pe întreaga suprafață și a celor chimice, pînă la 500 kg/ha în 1975.

– Producerea de culturi forțate în 180.000 m.p. și folosirea răsadnitorilor calde pentru asigurarea unei producții totale de legume forțate sub geam de 250 tone salată, 120 tone ridichi de lună, 219 tone gulioare, 30 tone arde iute, 1440 tone roșii și altel

c) Pomicultura. Pentru asigurarea unui consum local ridicat de 82 kg/cap de locuitor, a necesarului pentru industrializare și livrare altor regiuni, s-a prevăzut sporirea producției totale de fructe în anul 1975 la 211 mii tone (vezi calculația din anexa nr.10) ce se va obține prin:

– Plantarea în masiv a 25.410 ha livezi cu 7.400.000 buc. pomi ajungînd la un total de 31.800 ha cu 9.200.000 buc. pomi.

– Asigurarea unui echilibru corespunzător între specii și soiuri prin reducerea prunilor, amjorîndu-se speciile valoroase ca: mărul.

În jurul centrelor populate se vor răspîndi soiuri de vară – toamnă.

d) Viticultura. Va cuprinde în anul 1975 total 4.000 ha. vii cu o producție medie de 5.400 kg/ha. adică 26.000 tone (vezi anexa nr.11) Producția viticolă a regiunii va fi orientată în direcția

producerii:

- Vinurilor albe de masă curente 50%
- ” ” ” superioare 24%
- Strugurilor de masă 26%

se va folosi materialul săditor din soiurile raionate în regiune.

e) Protectia plantelor. în perioada 1960–1975 se va extinde prin aplicarea următoarelor măsuri de prevenire și combatere:

- Combaterea dăunătorilor pe 97.600 ha cultură.
- Combaterea buruienilor pe calea chimică pe 50.000 ha.
- Despitarea și combaterea tuturor dăunătorilor ce eventual vro apre ca: Hyphantria. gândacul de Colorado, etc. .
- Tratarea de iarnă și vară aplicate întregului patrimoniu pomicol de 9.200.000 buc. pomi.
- Stropiri contra manei de 4.000 ha. vie.
- Pentru aplicarea tuturor acestor măsuri se vor organiza și înzestra (conf. anexei Nr.12) un număr de 3 statiuni de protectia plantelor, asigurându-se acestora și materialele chimice necesare.

III. Desvoltarea sectorului bazei furajere.

În ansamblul dezvoltării agriculturii, creșterea animalelor este strâns legată de asigurarea bazei furajere.

Un prim mijloc pentru dezvoltarea ei este îmbunătățirea pășunilor și fâneațelor precum și ridicarea productiilor cât și capacității de pășunat care trebuie să crească în mod simțitor.

Fondul zoopatoral al regiunii îl formează suprafața de 196.602. ha pășuni de stat administrate de comune din care 4.530 ha. pășuni de luncă și șes 83.070 ha. pășuni de deal 97.672 ha. pășuni subalpine și 11.330 ha. pășuni alpine.

S-a prevăzut îngrășarea pășunilor pe o suprafața de 183.700 ha. cu îngrășăminte naturală, iar cu îngrășăminte chimice pe o suprafața de 43.000 ha. Lucrările de mai sus vor mări capacitatea de pășunat la 2–2,5 UVM la ha, fiind executate prin muncă contributivă și cu acțiuni finanțate în valoare de cca. 70 milioane lei. –

Pe fânețele naturale producția medie va crește de la 1,780 kg/ha la 2.000 kg/ha în 1960 și 2.800 kg/ha în 1975.

Pe lângă aceasta, este necesară creșterea greutatei specifice a suprafețelor cultivate cu plante de nutret până la 21% pe total regiune. Între plantele cultivate cea mai mare suprafața va fi ocupată cu leguminoase adică 39.750 ha. În acest fel se urmărește asigurarea albuminei digerabile, necesară productiilor ridicate, deficitară în prezent.

Un rol deosebit îl va avea nutretul murat asigurând 5 tone pentru fiecare UVM pe total regiune și 8 tone pentru animalele din unități cooperatiste. În acest fel se dezvoltă cultura porumbului pentru siloz de la 855 ha cât a fost în 1957 la 6.000 ha în 1960, iar la 1975 se vor cultiva 15.000 ha cu o producție de 375.000 tone. Aceasta se va realiza prin mecanizarea procesului de cultură, asigurarea necesarului de tocătoare mecanice de capacitate, precum și construirea de silozuri la suprafața cu capacitatea de 41.700 mc.

Deasemeni se vor efectua lucrări de îmbunătățiri funciare prin desecarea a 3.400 ha. pășuni, combaterea eroziunilor pe 1490 ha. și defrișarea a 12.000 ha pășuni împădurite ce se vor reda pășunatului.

Prin realizarea planului de perspectivă în sectorul bazei furajere, balanța furajeră va fi echilibrată asigurând necesarul de unități nutritive 100% și 96% albumină digestibilă, după cum reiese din anexa Nr.13, pentru un efectiv de animale aproape dublat la taurine și ovine la restul speciilor. –

IV. Desvoltarea sectorului creșterii animalelor.

În regiunea noastră ponderea cea mai mare în agricultură o va avea creșterea animalelor, datorită condițiilor naturale ce le avem. În ultimii ani s-au înregistrat unele rezultate, care însă nu satisfac nevoile economice și nu folosesc complet posibilitățile existente. – Deaceia în perspectiva anilor următori s-a prevăzut creșterea numărului de animale și a producției prin:

– Îmbunătățirea metodelor de reproducție, introducerea însămințărilor artificiale la vaci și obținând o natalitate de la 64% cât este în prezent la 85% și mai mult pentru taurine, iar la ovine de 100%. În acest scop se vor dezvolta centrele de reproducție. –

– Producția animală se va ridica prin echilibrarea balanței furajere și introducerea selecției.

– Dezvoltarea incubației artificiale pînă la cel puțin 1.000.000 pui de o zi.

– Rezolvarea apărării sănătății animalelor pentru a nu avea pierderi din cauza bolilor, asigurând cadrele necesare, asistenței tehnice zooveterinere. –

Totodată dezvoltarea sectorului creșterii animalelor necesită întărirea industriei alimentare și înființarea de fabrici de prelucrarea laptelui în praf de lapte, brînzeturi, fabrici de prelucrarea cărnii, fabrici de prelucrarea subproduselor animale ca: piei, lînă, rezide animale.

În comparație cu anul 1958 efectivul de taurine va crește cu 48% de la 270.000 cap din care vaci 136.000 cap la 396.000 cap, din care vaci 216.000 cap. (vezi anexa nr.14)

Desvoltarea efectivului de taurine în această perioadă, asigură o densitate de 55 cap. la 100 ha. teren agricol față de 37,5 cap cît avem în prezent, iar la vaci asigură 30 cap. față de 19,1 cît avem în prezent.

La ovine în urma calculului evoluției, efectivul de oi se va dubla, adică dela 457.210 cap, din care oi mame 343.271 cap, la 940.000, din care oi mame 650.000.

Încărcătura la 100 ha. teren agricol crește de la 64 cap. la 130 cap. ovine total (anexe 15)

Deși regiunea noastră nu este o regiune cerealieră care să asigure o desvoltare mai rapidă a [e]fectivului de porcine, totuși luînd în considerație rezultatele de pînă în prezent, precum și posibilitățile de folosire în hrana porcilor a unor rezidii alimentare, s-a prevăzut creșterea lor. Efectivul total va crește de la 207.045 cap la 318.000 cap, înregistrînd o creștere de 73% față de 1958. Densitatea la 100 ha teren arabil va fi de 100 cap. din care scroafe 8 cap. față de densitatea actuală de 67,2 cap. din care 5,3 cap. scroafe (vezi anexa 16).

În urma procesului de transformare socialistă a agriculturii, desvoltării transportului auto, precum și îmbunătățirea drumurilor, efectivul de cabaline va scădea, de la 65.297 cap. la 36.000 cap. cai (anexa 17).

Pășările vor crește cu 150%, de la 1.200.000 cap. la 3.000.000 cap., astfel ca în fiecare gospodărie să avem 40 cap păsări (vezi anexa 18). O atenție deosebită se va da creșterii animalelor mici prin desvoltarea numărului animalelor de blană ca iepuri și nutri, precum și desvoltarea numărului de stupi de la 23.103 familii la 50.000 familii.

Realizînd densitățile amintite mai sus vom avea la 100 ha teren agricol 106 UVM.

În cadrul sectorului cooperatist al agriculturii ritmul desvoltării numerice a animalelor, este legat de trecerea treptată a suprafeței agricole din sectorul individual în sectorul cooperatist, pînă în 1965. –

Proprietatea obștească va fi în final de 110.000 cap. taurine, adică 28% din totalul efectivului, 690.400 cap ovine, adică 74% și 75.000 cap porcine, adică 24%. Diferența de efectiv o va reprezenta numărul de animale din proprietatea celor aproximativ 172.700 familii, ce se cooperativizează (vezi anexe 19 și 20). –

Producțiile animale.

Odată cu ridicarea numerică se impune și ridicarea producțiilor animale. Pe total regiune producțiile pe cap de animal va fi:

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– Lapte de vacă de la	1220 litri	la	2.500 litri
– Lapte de oaie de la	40 ”	”	52 ”
– Lână semi-fină de la	2,1 kg.	la	2,8 kg.
– Ouă de la	85 buc.	la	105 buc.
– Miere de la	10 kg.		20 kg. (anexa 21)

Realizarea acestor producții indică folosirea mai rațională a forțelor de muncă, a furajelor și a mijloacelor tehnice.

Astfel vom realiza următoarele producții totale:

– Lapte de vacă de la	1.668.069 Hl.	la	5.400.000 Hl.
– Lapte de oaie de la	137.308 hl.	”	360.000 hl.
– Lână total de la	720 tone	la	2.400 tone
– Ouă de la	77.400 mii buc.	la	252.000 mii buc.
– Miere de la	231 to.	la	1.000 to.

(anexa 22)

Producția totală de carne va crește de la 44.252 to. la 76.000 to. carne viu (anexa 23)

În cadrul unităților cooperatiste datorită unor condiții tehnice superioare s-au prevăzut producții animale mai ridicate (anexa 24)

Se va produce la 100 ha teren agricol. 7.500 lt. lapte și 10.500 kg. carne față de 2.327 lz. lapte și 6.146 kg. carne cât s-a produs în 1957.

Asupra raselor de animale se stabilește îmbunătățirea rasei Simmental la turine prin folosirea și a taurilor din import. Se va crește posibilitatea introducerii rasei brune de Maramureș în zona pășunilor din raionul Toplița, Gheorgheni și Ciuc. La ovine se va continua îmbunătățirea oilor cu lână groasă prin țigaizare, la porcine se prevăd rasele York și varietatea Bazne, iar la păsări Rhode-Island, Gîtgolaș de Transilvania și Plymouth. Efectivul de cabaline se va îmbunătăți cu rasa Lipițan, iar în zonele de munte cu rasa Huțul. –

Se va duce o campanie intensă de școlarizarea cadrelor care se ocupă cu creșterea animalelor și se va urmări înființarea unei stațiuni experimentale de cercetări în perioada 1960–1965. –

V. Dezvoltarea mecanizării agriculturii.

Mecanizarea agriculturii în regiunea Autonomă Maghiară trebuie să atingă pînă în anul 1975 următorii indici:

– La suprafața totală mecanizabilă a regiunii de 223.604 ha sau 31,4% din terenul agricol, volumul mediu de lucrări mecanizate la ha. va fi de 2,9 arătură normală, adică în total se vor executa 658.000 ha arătură normală.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

În fiecare hectar de teren arabil, se vor executa mecanizat 3,2 ha. arătură normală pe tractor fizic.

– Se vor executa în medie pe regiune cu fiecare tractor convențional 426 ha arătură normală (minim 400 ha. a. n. și maxim 460 ha. a. n.) iar cu fiecare tractor fizic 639 a. n.

Din acești indici rezultă un necesar de 1.550 tractoare convenționale – respectiv 1000 tractoare fizice.

Lucrările ce se proiectează a se executa mecanizat, s-au calculat pe grupe de culturi, sectoarele agriculturii și ani, conform anexei Nr.25 care prevede și necesarul de mașini agricole.

VI. Investiții-construcții.

În gospodăriile agricole colective, necesarul de construcții agricole pentru anii 1960–1975 s-a stabilit în raport cu adăpostirea efectivului de animale, înmagazinarea cerealelor, etc, reprezentându-se astfel la principalele construcții:

Felul construcției	Nr. construcțiilor/an				
	Capacit.	1960	1965	1970	1975
Grajd. de vaci și viței	100 cap.	95	200	270	260
Grajd. de animale muncă	100 ”	130	290	470	600
Maternități scroafe	24 ”	80	360	600	708
Ingrășătorii porci	200 ”	70	185	260	340
Cotețe păsări	1000 ”	50	240	250	350
Saivane	1000 ”	110	270	370	470

Pentru înmagazinarea recoltei de cereale, vor fi necesare magazii de cereale cu capacitatea 50 vagoane – 400 buc. păturele de porumb cu capacitatea 10 vagoane – 510 buc.

Se vor construi 700 construcții diverse ca: remize, crame, silozuri, ateliere, uscătorii, etc. –

Se vor organiza în GAC 50 brigăzi de construcții proprii și se vor procura 200 prese de cărămidă și 50 prese de țiglă.

Construcții zoopastorale, pentru asigurarea asistenței sanitare veterinare și creierea de noi unități productive zootehnice se vor construi: 5 spitale veterinare, 38 dispensare veterinare, 3 centre avicole, 4 centre de însămînțări artificiale la vaci și 1900 alte construcții zoopastorale ca: stîni, adăpători, grajduri de vară pe pășunile de munte, cantoane pastorale și altele.

Alte construcții ca: sere în suprafață de 180.000 mp. pentru producerea de legume timpurii, trei stațiuni de protecția

plantelor înzestrate cu clădiri pentru adăpostirea apărături și materialelor chimice. –

În total se prevede executarea unui volum de construcții de cca. 1.000 milioane lei care se va acoperii în proporție de 95% din care veniturile proprii ale gospodăriilor agricole colective și restul din bugetul statului și local. –

VII. Consolidarea malurilor și reglarea cursul apelor.

Datorită faptului că pe teritoriul regiunii s-au efectuat foarte puține lucrări hidrotehnice, anual se produc pagube mari din cauza inundațiilor atât în agricultură precum și la întreprinderile situate pe lângă cursul apelor.

Inundațiile totodată periclitează terasamentul liniilor ferate și a drumurilor publice[,] provocând în numeroase cazuri, întreruperi în circulație.

– Pentru prevenirea inundațiilor considerăm că în primul rând este necesar, amenajarea și reglarea suprafețelor colectoare de apă pe panta dealurilor defrișate de păduri. În perioada 1959–1960 propunem întocmirea proiectelor și începerea lucrărilor în ordinea urgențelor. Terminarea acestor lucrări propunem a se realiza în 1961–75.

– Între anii 1959–60 va fi necesar executarea lucrărilor de consolidarea malurilor Mureșului pe teritoriul localităților: Cristești, Tg.Mureș, Petelea, Iernuțeni și Reghin. Tot în această perioadă se vede necesar corectarea cursul Mureșului în Tg.Mureș lângă fabrica de zahăr, precum la Glodeni și la Reghin. Deasemenea sînt necesare executarea de astfel de lucrări la râul Niraj.

– În perioada 1961–75 deasemenea propunem consolidarea de maluri și corectarea cursul Mureșului la Ideciul de Jos, Ideciul de Sus, Mureș Mort, și Ruși Munți, a Oltului, precum și a pîrîurilor Luț, Gurghiu, Răstolița, Tîrnava Mare, Tîrnava Mică, Homorodul Mare și Homorodul Mic., aceste lucrări de amenajări și reglări a cursurilor de apă vor da posibilitatea de lucru pentru un însemnat număr de muncitori. (a se vedea anexa)

VIII. Problema cadrelor de specialitate și a forțelor de muncă din agricultură. –

Pentru ducerea la îndeplinire a acțiunilor în perioada 1960–1975, toate sectoarele de activitate și-au făcut calculațiile necesare de cadre și forțe de muncă, din care rezultă următoarele:

– Necesarul de cadre cu pregătire superioară în 1975 – 1065 cadre.

– Numărul de cadre cu pregătire medii în 1975 – 5155 cadre

– Numărul cadrelor cu pregătire profes. în 1975 – 26505 cadre.

Numărul acestora pe ani și specialități, este arătat în anexa nr.26.

B. Desvoltarea Sectorului Gospodăriilor Agricole de Stat pe anii 1960–1975

Gospodăriile Agricole de Stat pînă în 1960 trebuie să ajungă la minimum 15.300 ha. din care 10.000 ha. arabil. Această suprafață va crește pînă în 1975 la aproximativ 24.500 ha. din care 15.000 ha. arabil (anexa 1) Pînă în 1965, Gospodăriile Agricole de Stat trebuie să fie comasate în întregime, avînd plan de organizare aplicat și profilul bine stabilit.

Sectoarele producției de bază în viitor vor fi sectorul zootehnic și pomicol – fiindcă specificul regiunii oferă condițiuni optime pentru desvoltarea ambelor sectoare. –

În anii de perspectivă se va schimba structura sectorului zootehnic mărindu-se sintitor sectorul bovin și ovin, nu vom extinde însă sectoarele de porcine și păsări, cari necesită mari cantități de cereale. –

Planul de cultură în anii de perspectivă, pe lîngă respectarea sarcinilor de ceriale marfă, începînd din anul 1960, va asigura în întregime balanța furajeră, inclusiv cereale. Pentru acest scop se pune cel mai mare accent pe creșterea producției medii la unitatea de suărafață, conform tabelului de mai jos:

Nr. crt.	Cultură	1957		1960		1975	
		Producția Kg/ha	Total to.	Producția Kg/ha	Total to.	Producția Kg/ha	Total to.
1.	Grîu toamnă	1.899	1.864	2.200	3.740	2.600	6.500
2.	Secară	1.400	395	2.000	600	2.200	990
3.	Porumb	2.129	1.912	2.800	5.600	3.500	10.500
4.	Cartofi	11.200	4.160	14.000	7.000	20.000	14.000
5.	Legume	10.500	1.602	13.000	2.600	16.000	4.800
6.	Perene fîn	3.740	2.622	4.500	11.250	6.000	22.500
7.	Silos	23.940	9.379	35.000	28.000	20.000	70.000

Pînă în anul 1975 se va extinde suprafața pomicolă încă cu 2.000 ha. mărind astfel de 12 ori suprafața livezilor. În acest scop vor folosi terenurile așezate pe pante greu mecanisabile sau cu fertilitate redusă.

Prin această măsură valoarea producției a unui ha. va crește de la 1000-1500 lei la 4000-5000 lei.

În anii de perspectivă suprafețele ocupate cu vie altoită vor fi extinse cu 200 de hectare. Producția trebuie să ajungă la 5.200 kg. per ha. obținând o producție totală de peste 2.000 tone struguri.

Suprafețele legumicole se vor dubla, iar producția medie cu 50% față de anul de comparație. Întreaga suprafață legumicolă o vom amen[a]ja-o pentru irigat, introducând metoda prin aspersiune.

Baza fertilizării rămîne îngrășăminte naturală. Efectivele de animale la sfîrșitul perioadei produc cantitatea de bălegar cu care se poate îngrășa anual 25% din suprafața agricolă, socotind 40 to/per ha. Se va folosi în măsură mai mare îngrășămintele chimice dînd 3-400 kg. ha și asigurînd astfel 120 de unități fertile la ha.

În anii de perspectivă încărcătura de bovine pe 100 ha. va crește de la 25,8 capete la 90 capete la sectorul ovin de la 35 capete la 50 capete. Prin îmbunătățirea calitativă a speciilor în anul 1975 vor produce la ha. suprafața agricolă utilă cca. 1300 litri lapte vacă, 30 litri lapte oaie, 1,40 lînă, peste 63 bucăți ouă, cca. 90 kg. carne. În anexele nr.2 și 3 sînt arătate efectivele și dinamica creșterii producției medii în sectorul zootehnic.

Lărgirea și intensificarea unităților Gostat impune creierea condițiilor de cazare și înmagazionare. În anexa 3 sînt indicate construcțiile strict necesare.

Rezultatul final al activității Gospodăriilor Agricole de Stat este producția marfă ce se va livra Statului.

Indicăm mai jos dinamica creșterii volumului marfă în anii de perspectivă:

Nr. crt.	Specificare	U/M	1957		1960		1975	
			Total 100 ha.	S. A. U	Total 100 ha.	S. A. U	Total 100 ha.	S. A. U
1. Sectorul vegetal.								
	– Grîu + seară	To.	2.031	18,6	3800	24,6	6890	28
	– Cartofi	to.	2.710	24,8	5000	32,4	11.750	48
	– Legume	to.	1.380	12,6	2400	15,6	4.800	19,6
	– Struguri	to.	562	5,3	700	4,5	2.080	8,5
	– Fructe	to.	61	0,5	350	2,2	7.384	30

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Nr. crt.	Specificare	U/M	1957		1960		1975	
			Total	100 ha.	Total	100 ha.	Total	100 ha.
			S. A. U	S. A. U	S. A. U	S. A. U		
2.	Sectorul Zoot.							
	– Lapte de vacă	hl.	21.145	196	62.000	403	281.000	1.145
	– Lapte de oaie	hl.	589	5,4	1.520	10	7.400	30
	– Carne	to.	388	3,5	1.670	10,8	4.635	18,0
	– Ouă mii	buc.	1.016	10,9	1.380	8,9	1.550	6,3
	– Lână	to.	5,6	0,05	14,4	0,09	34,5	0,14
	– Miere	Kg.	2.700	24,60	15.000	106	27.000	110

C. SILVICULTURA

1. – Regiunea Autonomă Maghiară are un pronunțat caracter forestier. Pădurile ocupă peste 518.000 ha adică 38% din suprafața totală a regiunii.

Fondul forestier de stat cuprinde suprafața de 475.500 ha. fiind împărțit din punctul de vedere al organizării teritoriale în 23 mari unități forestiere și 184 unități de producție.

Suprafața în producție este de 422.500 ha, restul de 53.000 ha fiind suprafețe despădurite prin exploatare, cari sînt în curs de reîmpădurire, precum și de terenuri de administrație sau neproductive.

Fondul forestier de folosință comunală creat în 1954, cuprinde 43.000 ha. fiind dat în folosință a 203 comune din regiune (vezi anexa 1 silvic).

Sarcina de bază a silviculturii în perioada 1961–1975 trebuie să fie ameliorarea și ridicarea indicilor de productivitate a fondului forestier. Trebuie să se obțină o creștere a masei lemnoase produsă pe ha. cu cel puțin 10% mai mare decît creșterea curentă actuală, adică față de producția actuală de aproximativ 3,2 m.c. pe an la ha. să se realizeze la sfîrșitul perioadei cel puțin 3,52 mc. pe an la hectar.

Această sarcină se va realiza prin următoarele măsuri:

– Impădurirea tuturor suprafețelor exploatare și neregenerate, restante și curente, a suprafețelor goale, a suprafețelor ocupate în prezent de arborete degradate sau necorespunzătoare din punct de vedere stațional și economic. În perioada de 15 ani se vor împăduri aproximativ 66.000 ha, înregistrîndu-se o descreștere de 1[a] an la an a volumului acestor lucrări, ca efect al restrîngerii exploatărilor și a împăduririi suprafețelor restante.

– Efectuarea în mai mare măsură a lucrărilor de operațiuni culturale care au un dublu efect și anume: se dau în consu[m]

importante cantități de lemn și pe lângă aceasta se obțin arborete calitativ și cantitativ superioare și cu cicluri de producție mai scurte. Această creștere a volumului de lucrări se bazează pe înfăptuirea planului de dezvoltare a rețelei de instalații forestiere permanente de transport, care trebuie să asigure transportul și darea în co[n]sum a materialului lemnos rezultat din efectuarea acestor lucrări.

– Lucrările de prevenire și combatere a dăunătorilor din păduri. În aceste lucrări se va pune accentul pe acțiunile preventive. Se prevede ca începând din 1961 pășunatul în păduri să se restrângă în mod progresiv.

Prevedem următoarea dinamică anuală a lucrărilor de împăduriri, operațiuni culturale și combaterea dăunătorilor, în perioada 1961–1975, pentru fondul forestier de stat:

anii	Lucrări de împăduriri ha.	Lucrări de operațiuni culturale ha.	Lucrări de combaterea dăunătorilor ha.
1965	5.000	15.000	5.000
1966–1970	4.200	18.000	4.000
1971–1975	3.900	20.000	3.000

În pădurile de folosință comunală s-au prevăzut aceiași indici de productivitate și aceleași lucrări ca și în fondul forestier de stat. Ele urmează a se executa de Sfaturile Populare comunale cu asistență tehnică a aparatului silvic de stat. (vezi anexa 3 silvic).

Investițiile necesare în perioada 1961–1975, pentru lucrările arătate mai sus și detaliate în anexa 3, pentru fondul forestier de stat, sînt următoarele:

Felul lucrărilor	Sume necesare în perioada		
	1961–1965	1966–1970	1971–1975
– împăduriri și îngrijirea arboretelor tinere	37.500.000	35.500.000	29.000.000
– Construcții silvice și dotarea unităților cu mijloace de bază	4.400.000	3.000.000	1.200.000
– lucrări de vînațoare și pomicultură	750.000	900.000	1.000.000
Total	42.650.000	37.400.000	31.200.000

(vezi anexa 4 silvice)

În sfîrșitul perioadei de 15 ani trebuie să se realizeze următoarele obiective principale, ca rezultat direct al lucrărilor arătate mai sus:

– creșterea cu 10% a productivității pe an și pe ha. a pădurilor. Ea se va realiza prin intrarea în producție a întregului fond forestier, ca efect al împăduririi tuturor suprafețelor goale, a refacerii arboretelor cu productivitate scăzută și prin extinderea lucrărilor de operațiuni culturale și de igienă,

– creșterea cu 10% a productivității muncii la lucrările silvice prin extinderea mecanizării în zone de câmpie și dealuri și mai ales în lucrările de pepiniere silvice,

– în primii 5 ani a perioadei trebuie să se realizeze rentabilizarea sectorului silvic prin reorganizarea unităților pe principiul gospodăriei chibzuire (vezi anexa 5 silvic).

CAPITOLUL V.

Desvoltarea și amenajarea căilor de domesticăție.

Din numărul total al localităților din R.A.M. numai 49% sînt deservite cu mijloace moderne de comunicații rutiere și feroviare, iar 51% sînt lipsite complet de mijloace de transport mecanice.

Pentru asigurarea dezvoltării normale a economiei precum și satisfacerea nevoilor populației de pe teritoriul Reg. Aut. Maghiare, se ridică problema pe de o parte de punerea la dispoziția populației a mijloacelor de transport necesare, pe de altă parte construirea, modernizarea și întreținerea căilor de comunicație rutiere și feroviare.

1. Căi rutiere

a) Perioada 1958–1960

Trafic călători.

La începutul anului 1958, totalul traseelor deservite de autobuzele Intreprinderii Regionale Transporturi Auto (I.R.T.A.) asigură populației 1620 locuri – capacitate, număr care nu mai satisfac nevoile actuale și ar fi necesară majorarea imediată a locurilor la 2000.

Luînd în considerație creșterea numărului populației cu 1% anual este necesar ca pînă în anul 1960 locurile capacitive să fie majorate pînă la 2.300.

Trafic marfă.

Din experiența anilor cincinalului și pînă la începutul anului 1958, s-a constata că dinamica dezvoltării traficului de marfă, respectiv cantitatea de tone ce urmează a fi transportate, se mărește de la an la an cu cca. 18%.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Pentru asigurarea transporturilor este necesară o majorare cu 24%, pînă în 1960, a capacității de transport, care astăzi este de numai 1082 tone.

Majorarea capacității de transport nu înseamnă majorarea numărului autocamioanelor disponibile pe regiune cu 24%, întrucît aceasta se poate majora și prin:

- întreținerea mai judicioasă a parcului cu cel puțin 8%,
- utilizarea rațională a parcului regional și reducerea la minimum a parcursurilor goale, prin care capacitatea de transport crește cu 2-3%.

Adică prin măsuri organizatorice corespunzătoare numărul autocamioanelor necesare pentru transportarea volumului mărit de marfă necesită a fi majorat, decît cu 15%.

Problema căilor de comunicație rutiere.

Rețeaua de drumuri a Reg. Aut. Maghiare este de 3.121 km.

În ceiace privește modul de construcție a acestor drumuri, situația se prezintă după cum urmează:

Categoria	U/M	Moder- nizat	Impietruit	Pămînt	Total
Drumuri naționale	km.	102	446	–	548
Drumuri regionale	”	29	515	–	544
Drumuri raionale	”	4	840	63	907
Drumuri comunale	”	1	708	413	1.122
Total	km.	136	2.509	476	3.121
	%	4,3%	80,5%	15,2%	

Starea rețelei de drumuri naționale, este bună sau mediocră, dar la drumuri de interes local avem lungimi considerabile cu stare rea și chiar inpracticabilă în perioada de primăvară și toamnă.

Starea drumurilor este arătată în tabelul de mai jos:

Categoria	U/M	Bună	Mediocră	Rea	Total
Drumuri naționale	km.	431	111	6	548
Drumuri regionale	”	131	289	124	544
Drumuri raionale	”	134	438	335	907
Drumuri comunale	”	94	262	766	1.122
Total		790	1.100	1.231	3.121
	%	25%	35,4%	39,6%	

Față de această situație a drumurilor propunem începînd cu perioada 1959–1960 respectiv pînă în anul 1975, să fie modernizate

drumurile naționale și principalele drumuri de interes local.

Dinamica modernizării a drumurilor în perioada anilor 1959–1960 este necesară a fi:

– Drumuri naționale 80 km. ce reprezintă 29% din totalul drumurilor naționale. –

– Drumuri de interes local – regionale și raionale, 60 km. ce reprezintă cca. 12% din totalul drumurilor regionale și raionale:

B. Perioada 1960–1975

Trafic – călători

Luînd în considerare creșterea numărului populației cu 1% anual și extinderea, respectiv prelungirea și deschiderea de noi trasee pentru a face legătură într-un număr mai mare de localități pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, localități care în momentul actual sînt lipsite de mijloace de comunicație, este necesară majorarea locurilor capacitive pînă la 3.330.

Trafic marfă.

Creșterea aproximativă a volumului de producție în toate ramurile economiei naționale, care va atinge cca. 300% față de 1960, impune creșterea capacității de transport auto cu 18% anual.

Printr-o formă organizatorică judicioasă, prin folosirea rațională a parcului, accelerarea ritmului de transport și majorarea timpului de exploatare a autovehiculelor, transportarea volumului de produse majorată în anul 1975, se poate asigura cu o capacitate de transport majorată la 90% deci cu o majorare anuală de 5%.

Problema căilor de comunicații rutiere.

Dinamica modernizării drumurilor în perioada anilor 1961–1975, este necesar a se realiza după cum urmează:

Perioada	Drumuri naționale km.	Drumuri de interes local km.
1961–1965	130	190
1966–1970	130	200
1971–1975	106	210

2. Căi ferate

În vederea îmbunătățirii condițiilor de transport pe calea ferată propunem efectuarea următoarelor lucrări și completarea cu material rulant în perioada 1959–1960:

– Schimbarea șinilor tip 34,5 cu șine tip 40 pe porțiunile neschimbate pe secția Războieni–Orașul Stalin 70 km.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

- Sporirea numărului de linii cu încă o linie în stațiile Gheorgheni, Gălăuțaș, Toplița, Sîncrăieni.
- Sistemizarea și refacerea liniilor de garaj în stațiile: Toplița și cariera Carpiuș.
- Terminarea centralizării stațiilor Mădăraș, Ditrău, Stînceni Negre, Deda-Bistra și Lăzarea de pe secția Ciceu–Deda. –
- Dotarea depoului Tg.Mureș cu 10 locomotive seria 150.000 pentru remorcarea trenurilor directe de marfă.
- Complectarea parcului de locomotive cale îngustă cu 3 buc. seria 764.200, deoarece actualul parc nu poate face față numărului de trenuri sport, în special în perioada vîrf de trafic.
- Inzestrarea parcului de vagoane cale îngustă cu 5 vagoane călători.

Perioada 1961–1965

- Refactionarea liniei Vînători–Odorhei cu șine tip 40.
- Mărirea capacității de vagoane de pe secția Blaj–Praid și Vînători–Odorhei la 120 osii.
- Construirea liniei Odorhei–Ciceu cu o lungime de 70 km. sau un drum modernizat. Prin această construcție se realizează o legătură mai scurtă între Odorhei și Ciceu, descongesează liniile Ciceu[–] Deda, respectiv Ciceu–Orașul Stalin, se valorifică materiile prime din zona de influență a căii ca minereuri de fier, caolină, produse balastiere, produse forestiere și ajută la dezvoltarea regiunii, precum și dezvoltarea stațiilor Harghita (lucrarea a fost începută în anul 1952 și sistată).
- Schimbarea tipului de șine 23 cu tip 34,5 pe linia Sft. Gheorghe – Brețcu.
- Sporirea numărului de linii cu o linie în stațiile Mădăraș-Ciuc, Ditrău și Deda-Bistra.
- Modernizarea atelierului de fond Tg.Mureș.
- Schimbarea 16 buc. locomotive la trenurile de călători seria 327 cu seria 230.
- Mărirea parcului de cale îngustă cu 3 locomotive seria 764.200.
- Inzestrarea întreprinderilor care au linii de garaj cu o lungime de minimum 1 km. cu mijloc de manevră propriu.
- Construirea stației Deda și Ciceu (clădire de călători cu anexele necesare).

Perioada 1965–1975

- Normalizarea liniilor de cale îngustă Tg.Mureș – Lechința Band, Miheșul de Cîmpie și Tg.Mureș–Praid.

- Normalizarea liniilor forestiere Reghin-Lăpușna și Toplița-Borsec, precum și satisfacerea lor pentru traficul de călători și mărfuri.
- Schimbarea completă a parcului de locomotive pentru remorcarea trenurilor de marfă dela seria 50.000 la seria 150.000.

CAPITOLUL VI.

Desvoltarea rețelei comerciale.

În ultimii 5 ani, rețeaua comercială de desfacere a comerțului de stat a crescut considerabil, influențând prin aceasta îmbunătățirea deservirii populației. Comerțul de stat local în anul 1958 are 677 unități de desfacere cu amănuntul, deservind 208 mii de locuitori din orașe, centre muncitorești și stațiuni balneo-climatică. –

Deși a crescut numărul unităților de deservire, în sectorul de legume și de fructe, rețeaua comercială actuală nu satisface cerințele populației. –

Trebuie să menționăm că nu este satisfăcător nici numărul cofetăriilor și a unităților permanente de vânzarea răcoritoarelor.

În ce privește restaurantele, datorită faptului că la stațiunile balneo-climaterice fostele unități comerciale au fost predate C.C.S.-ului și Ministerului Sănătății, pentru cantine, cluburi, birouri, etc. comerțul de stat a primit unități necorespunzătoare și neîncăpătoare. Astfel la Sovata-Băi există un singur restaurant cu o capacitate de consumare pentru 150 persoane pe zi, față de necesarul de 600-700.– Posibilități de lărgirea nu sînt. Aceiași situație este și la Borsec, Tușnad-Băi și Lacul Roșu.

În orașul Tg.Mureș sînt 6 restaurante și majoritatea lor (5) sînt așezate într-un sector restrîns al orașului. Părțile importante ale orașului unde sînt situate și fabricile, sînt lipsite de asemenea unități.

O lipsă în buna deservire a populației constă în aceea că unitățile de desfacere cu amănuntul nu sînt în destulă măsură specializate.

În general unitățile de desfacere sînt concentrate în centrul orașelor din care cauză, populația trebuie să facă distanțe mari pentru cumpărarea de mărfuri. Această situație s-a creat din cauză că în trecut unitățile comerciale mai importante au fost concentrate în centrul orașelor. O altă problemă care cauzează mari greutăți este aceea, a spațiilor de depozitare în care sens unitățile comerciale duc mare lipsă.

Propunerile noastre privind îmbunătățirea deservirii populației, prin dezvoltarea rețelei comerciale sînt următoarele:

In anii 1959–1960

Problemele cele mai arzătoare care se ivesc în buna deservire a populației, cum am arătat și mai sus, sînt în special în sectoarele de alimentație publică, legume și fructe și în privința depozitării mărfurilor. Este necesar ca în anii 1959–1960, să fie pus un accent deosebit pe lărgirea rețelei de desfacere în sectorul de legume și fructe în sectorul de alimentație publică și în construirea de depozite corespunzătoare. În anul 1958 va fi terminată construirea și vor fi puse în funcțiune 15 piațete, pentru desfacerea legumelor și fructelor însă problema îmbunătățirii deservirii populației în acest sector încă nu s-a rezolvat. Va reveni și mai departe 3.169 consumatori la o unitate de desfacere. Este necesar deci ca în viitor să se desvolte rețeaua comercială în acest sector, cu încă 11 piețe noi atît pentru satisfacerea cerințelor populației cît și în interesul eliminării elementelor speculative de pe piață.

În sectorul de alimentație publică pe lîngă construirea și amenajarea a 12 restaurante, în special la stațiunile balneo-climaterice și în orașul Tg.Mureș, este necesar și specializarea unităților, punînd accent pe lîngă înființarea de 6 bufete, la unități cu auto-deservire tip bufete “Expres”.

Tot în această perioadă este necesar și specializarea în sectorul alimentar și de produse industri[a]le, dezvoltarea rețelei comerciale în acele cartiere ale orașului Tg.Mureș, unde lipsesc asemenea unități (conform anexa).

Un obiectiv principal pentru dezvoltarea rețelei comerciale constă în construirea de noi unități la stațiunile balneo-climaterice. În anul 1958 este prevăzut construirea unui restaurant la Lacul Roșu, însă din lipsă de fonduri și materiale de construcții, aceasta nu va fi terminată decît în anul 1959. Rămîne însă și pe mai departe problema deservirii vizitatorilor în primul rînd, la stațiunile balneo-climaterice, Borsec, Tușnad-Băi, Sovata. Pentru evitarea cheltuielilor prea mari propunem ca unele localuri cari în prezent sînt folosite ca cluburi sau cantine să fie redade comerțului. Astfel ca investiții mai mici, s-ar putea îmbunătăți deservirea populației la stațiunile balneo-climaterice. De exemplu la Borsec cantina Nr.2 al CCS-ului funcționează într-un local care în trecut a fost restaurant (restaurantul “Parcul Trandafirilor”).

După cum am arătat și mai înainte, rețeaua depozitelor comerciale în regiunea noastră este cu totul insuficientă. În anii

[Erdélyi Magyar Adatbank]

1959–1960 este necesar de a construi cel puțin un depozit pentru articole de metal și chimice cu o capacitate de 1.000 tone la Tg.Mureș, un depozit pentru mobilă cu o capacitate de 50 vagoane tot la Tg.Mureș. În orașul Reghin, Toplița, și Odorhei sînt necesare construirea de depozite alimentare. –

Propunerile noastre concrete sînt arătate în situația anexă nr.

In anii 1961–1975

La întocmirea propunerilor pentru planul de perspectivă am luat ca bază următoarele:

– Creșterea populației în raport cu creșterea în ultimii 10 ani.

– creșterea volumului mărfurilor în ultimii 5 ani și creșterea consumului pe cap de locuitor în aceeași perioadă.

– creșterea rețelei de desfacere cu amănuntul.

– planurile de sistematizare a orașelor (acolo unde sînt întocmite).

– Propunerile noastre pentru dezvoltarea în perioadele 1958–1960 și 1961–1975 sunt expuse în tabelele anexate. –

CAPITOLUL VII

Desvoltarea sectorului de gospodărie comunală.

Problemele de gospodărie comunală în regiunea noastră au rămas în urmă față de dezvoltarea celorlalte ramuri de activitate.

În urma analizării situației actuale în ce privește gradul de deservire – în diferitele ramuri ale gospodăriei comunale, în comparație cu importanța localităților respective, considerăm necesară realizarea următoarelor lucrări:

a) Alimentarea cu apă și canalizare. –

Din cele 18 localități considerate mai importante în regiunea noastră, numai în 6 localități există alimentare centrală cu apă potabilă.

La Tg.Mureș și Sovata apa este captată din râul Mureș respectiv din pârâul Sebeș.

În celelalte localități apa este captată din izvoare sau din puțuri forate special pentru aceste scopuri. –

În niciuna din aceste localități, alimentarea cu apă nu funcționează în mod satisfăcător, inclusiv în cele două localități în care aceste lucrări au fost executate după 1944. –

La Sft. Gheorghe, Odorhei, Tușnad și Borsec, vara se fac restricții din cauza debitului insuficient. La Tg.Mureș capacitatea instalațiilor din uzina de apă a ajuns la limita superioară (12 mii mc/zi).

În localitățile care au instalații de alimentare cu apă, mai vechi, un neajuns îl constituie faptul că conductele rețelei de apă au devenit nesatisfăcătoare, în ce privește secțiunile lor. Aceasta este situația la Tg.Mureș și Sft. Gheorghe, unde avem pierderi de presiune considerabile, împiedicând în același timp dezvoltarea industriei. –

În situația actuală în aceste localități numai cca. 50% din populație beneficiază de alimentare centrală de apă. În acest procent – pe lângă consumatori cu racorduri – este inclusă și populația care ia apa din cișmele de stradă. –

În ce privește starea instalațiilor existente, aceasta este în funcție de vechimea montării lor. La Tg.Mureș și Sft. Gheorghe conductele sînt foarte uzate. În orașul Tg.Mureș lungimea totală a conductelor de apă este de 63 Km. Adică 56% față de lungimea totală a străzilor. Calitatea apei nu este satisfăcătoare la Tg.Mureș.

Dintre toate localitățile regiunii, numai orașul Tg.Mureș are canalizare propria-zisă. Sistemul este unitar cu excepția unor conducte de canal, care servesc pentru devărsarea apelor murdare în pîrîul Pokloș. Rețeaua de canalizare are o lungime totală de cca 70 Km. care reprezintă 62% din lungimea totală a stăzilor.

Față de situația arătată mai sus, propunerile noastre sînt următoarele:

Perioada 1959–1960.

1. Înbunătățirea situației alimentării cu apă în Tg. Mureș.

Alimentarea cu apă potabilă a orașului Tg.Mureș întîmpină greutăți din ce în ce mai serioase. Pe de o parte a fost stinsă limita maximă a capacității uzinei de apă, pe de altă parte din cauza dimensiunilor necorespunzătoare a conductelor, în anumite cartiere din oraș, în perioada de vîrf presiunea scade în așa măsură, încît robinetele nu mai curg.

Pentru înbunătățirea situației în prima fază este necesară schimbarea conductelor principale pentru cartierele importante și instalarea unei pompe în uzina de apă. –

2. Inceperea lucrărilor de alimentare cu apă a orașelor Reghin și Tg.Secuiesc.

În regiunea noastră din cele 12 orașe numai 5 au alimentare centrală cu apă potabilă, iar într-un oraș lucrările sînt în curs. Din aceste orașe, Reghin și Tg.Secuiesc se propun în prima fază pentru a fi alimentate central cu apă potabilă. Reghinul fiind un oraș industrial în plină dezvoltare, iar Tg.Secuiesc oraș, care se alimentează din puțuri nesănătoase. – Terminarea lucrărilor la Tg.Secuiesc se propune pentru perioada 1961–65.

3. Terminarea lucrărilor de alimentare cu apă a orașului Gheorgheni.

În orașul Gheorgheni lucrările de alimentare cu apă potabilă s-au început în 1957. Eșalonarea lucrărilor s-a făcut în așa fel ca acestea să fie terminate pînă în anul 1960. – Lucrările sînt în curs. –

4. Ameliorarea situației alimentării cu apă în orașele Sft. Gheorghe și în stațiunile Balneo-climatice Tușnad și Borsec

În aceste localități există instalații de alimentare centrală cu apă potabilă, însă ori din cauza vechimii instalațiilor existente, – cum este cazul orașului Sft. Gheorghe, – ori din cauza lipsei de debit suficient, – deservirea populației este defectuoasă. –

5. Extinderea rețelei de canalizare în orașul Tg.Mureș

În orașul Tg.Mureș rețeaua de canalizare are o lungime de 68 Km, ceea ce reprezintă numai 62% din lungimea totală a străzilor. Pentru a se putea satisface cererile locuitorilor orașului este necesară extinderea rețelei de canalizare și în restul străzilor.

6. Începerea lucrărilor de canalizare în stațiunile balneo-climaterice. Borsec, Sovata, Tușnad. (Terminarea lucrărilor în etapa 1961–65).

În stațiunile balneo-climaterice Borsec, Sovata, Tușnad, canalizarea propriu zisă nu există, ajungându-se astfel azi în situația că subsolul stațiunilor să fie contaminat cu scurgerile hasnalelor. Contaminarea amenință și izvoarele de apă minerală. Menționăm că stațiunile au instalații de apă.

Perioada 1961–75

1. Construirea conductei de aducțiune de la izvoarele

Donca pentru alimentarea orașelor Reghin. și Tg.Mureș

Pentru realizarea definitivă a problemei de alimentare cu apă potabilă din Reghin, propunem captarea apelor de la izvoarele Donca–Bistra și conducerea acestora spre orașul Reghin. –

Prin captarea apei de la cascada Cofu, debitul va fi suficient și pentru orașul Tg.Mureș. Prin aceasta se vor lichide toate deficiențele apei furnizate în prezent. –

2. Construirea instalațiilor de alimentare cu apă potabilă ale orașului Miercurea-Ciuc. –

Situația orașului Miercurea Ciuc în privința apei potabile este similară cu celelalte orașe ale regiunii.

3. Construirea unei stații de epurație în orașul Tg. Mureș.

Apele uzate ale orașului Tg.Mureș deversează direct în râul Mureș, fapt care este contrar normelor sanitare aprobate prin HCM. Nr.1884/1955. Deversarea directă are influențe negative mari asupra faunei fluviului.

Afară de acest fapt, apa Mureșului la Cipău alimentează instalațiile de apă ale orașului Tîrnăveni. Este absolut necesară construirea acestei stații.

4. Canalizarea orașelor Sft. Gheorghe, Odorhei și Reghin

Situația acestor orașe din punct de vedere al canalizării este similară cu celelalte orașe ale regiunii. Executarea lucrărilor de canalizare se motivează ca și celelalte orașe. –

B. Distribuția gazelor.

Dintre toate localitățile regiunii, numai orașul Tg.Mureș are o rețea de distribuție de gaz metan, care atinge un procent de 90% față de lungimea totală a străzilor.

În timpul regimului de democrație populară, orașul s,a dezvoltat considerabil și oarelel cu aceasta s,a dezvoltat și rețeaua de gaz metan, atât cea de joasă presiune pentru deservirea populației, cât și mai ales cea de redusă presiune pentru industrie.

Nu,ăruș recordurilor instalate în Tg.Mureș arată că față de cele 7.508 imobile, gazul este instalat la data de 1.I.1958 la 6.867 imobile. –

Alimentarea orașului cu gaz metan în perioadele de vîrf nu este asigurată din cauza subdimensionării conductelor de aducțiune dintre sondele din cîmpul de gaze Săraș și Tg.Mureș fapt ce s,a constatat și în iarna anului 1957–1958, din din cauza insuficienței presiunii, activitatea unor întreprinderi în unele perioade a stagnat. Nu s,a îmbunătățit situația nici în urma unor restricțiuni luate față de abonații individuali. –

În mediul rural, în cadrul regiunii se distribuie gazul metan în 33 de localități. –

Racordarea unor comune de pe traseul conductei de aducțiune Saraș, este împiedicată prin debitul limitat al acestei conducte.

Inițiativa introducerii gazului metan în mediul rural este luată de către țărănimea muncitoare, care pe cheltuielile proprii vrea să-și introducă gazul metan în cămine.

Propunerile noastre în acest domeniu sînt următoarele:

Perioada 1959–60

2. Construirea conductei pentru dubla alimentare cu gaz metan a orașului Tg.Mureș.

Orașul Tg.Mureș este alimentat cu gaz din cîmpurile dela Seuca printr,o conductă de 250 mm ø. Aceasta a devenit insuficientă pentru a putea transporta debitul necesar orașului, care în ultimii ani s,a dezvoștat considerabil, atât din punct de vedere al industriei, cât și în ceiace privește numărul populației. – Pentru aplatizarea curbei de consum s,au făcut restricții în oraș– în ultimii ani– însă problema devine din ce în ce mai gravă, nerezolvabilă cu această soluție aplicată. –

Situația se rezolvă și în acelaș timp asigură alimentarea cu gaz a orașului, pentru orice eventualitate, prin construirea unei conducte noi de la un alt cîmp de gaze.

2. Inbunătățirea situației distribuției de gaz metan în orașul Tg.Mureș prin construirea unei centuri de medie presiune. .

Pe lângă situația precară în care se găsește orașul Tg. Mureș, în alimentarea cu gaz metan din punct de vedere cantitativ, aceasta este defectuoasă și calitativ datorită sistemului actual de distribuție. Această defecțiune se prezintă sub formă de cădere de presiune considerabilă. –Pentru a echilibra, respectiv pentru a uniformiza presiunea gazului în oraș, este necesară construirea unei centuri. Această lucrare se încadrează în soluție definitivă a sistematizării rețelei de gaz în acest oraș și este indispensabilă, chiar dacă se va realiza alimentarea orașului printr,o a doua conductă. In acelaș timp această lucrare nu înlocuiește pe prima și numai calitativ rezolvă problema. –

3. Introducerea gazului metan în orașele Odorhei și Sft. Gheorghe. –

Orașele se situează la o distanță minimă de linie magistrală de est și astfel racordarea acestor orașe n,ar necesita investiții deosebite, însă ar influența în mod pozitiv desvoltarea economică a acestor orașe. –

4. Introducerea gazului metan în cca 30 comune

Lucrările urmează să fie executate din contribuția exclusivă a cetățenilor. –

Perioada 1961–75.

– Pentru această perioadă propunem introducerea gazului metan încă în cca 100 comune și sate. Lucrările urmează a se executa exclusiv din contribuția cetățenilor.

C. Electrificări rurale.

Ritmul electrificărilor rurale în regiunea noastră nu este satisfăcătoare. Cele 89 de sate electrificate reprezintă 13,5% din totalul satelor din R.A.M.

Tinînd cont de posibilitățile tehnice create, avem asigurate pentru viitor posibilitățile de intensificarea electrificărilor rurale, în care propunem următoarele:

Perioada 1959–60.

– Electrificarea unui număr de 50 comune și sate.

Tinînd cont de HCM Nr.299/958, considerăm că vom putea electrifica anual cca 25 comune și sate.

Perioada 1961–75.

1. Construirea de linii electrice raioanele de 15 KV pentru electrificări rurale cca 150 Km.

În acțiunea pentru intensificarea electrificării rurale, inițiată prin H.C.M. Nr.299/1958, un accent deosebit trebuie pus pe crearea condițiilor tehnice.

Avînd în vedere că unele comune sînt departe de surse de energie electrică, pentru a putea beneficia de avantajele acestei hotărîri, este necesară construirea de linii electrice aeriene de 15 KV.

2. Electrificarea unui număr de 375 comune și sate.

Se prevede a se electrifica cîte 25 comune pe an.

D. Transportul orășenesc de personal.

Transportul în comun urban în regiune, actualmente este organizat în 4 orașe și anume:

1. Tîrgu Mureș
2. Gheorgheni
3. Sft. Gheorghe
4. Reghin

Este necesar să se extindă transportul în comun și în orașele:

1. Tg.Secuiesc
2. Miercurea Ciuc
3. Odorhei

Transportul în comun orășenesc în orașul Gheorgheni este deficitar, iar în orașele Tg.Mureș și Sft. Gheorghe, prezintă un beneficiu scăzut, din cauza că o parte din autobuzele utilizate, au un grad de uzură mare. Din acest motiv autobuzele au o circulație redusă, au consum de combustibil și lubrafinți și necesită reparații multe și costisitoare. –

Pentru îmbunătățirea situației transportului orășenesc de personal, vedem că este necesar procurarea unui număr de 25 autobuze și 15 buc. taximetre, în perioada 1959–60, pentru extinderea traseului curselor în Tg.Mureș, Gheorgheni, Sft. Gheorghe și Reghin precum și organizarea transporturilor în orașele Miercurea Ciuc, Odorhei și Tg.Mureș.

În perioada 1961–75 va fi necesar organizarea transportului orășenesc și în celelalte orașe ale Regiunii, precum și completarea parcului existent.

– Înființarea transportului în comun cu Trolleybuze în Tg.Mureș.

Condițiile tehnice sînt create pentru înființare. –Orașul

Tg.Mureş la această dată va avea energie electrică suficientă pentru alimentarea reţelei de trolleybuze, totodată specificul oraşului este de așa natură, încît este mai indicat transportul cu trolleybuze. Propunerea o facem pentru perioada de 1961–75.

E. Spaţiul locativ.

Intre anii 1950 și 1957, numărul populației din cele 18 localități considerate mai importante din regiunea noastră a crescut de la 145.000 la 208.000. In această perioadă în schimb s,au dat în folosință în total o suprafață de locuit de cca 216.000 m.p. din care 88.400 m.p. fiind construcții particulare. –

Luînd în considerație că această suprafață– după norma de locuit– nu acoperă decît necesitățile a 27.000 locuitori, iar creșterea a fost de 63.000, se poate constata ușor, că construcțiile de locuințe au rămas în urmă față de creșterea numărului populației, regiunea fiind astfel deficitară cu o suprafață locuibilă de 288000 m.p.

Situația cea mai critică este la Tg.Mureş, unde suprafața medie locuibilă este de 4,22 m.p. In cifra de mai sus sînt incluse și locuințele amenajate în subsol, pivnițe neigienice, case care ar trebui să fie demolate.

Pentru a putea îmbunătăți situația pe acest tărîm, luînd în considerare atît creșterea naturală, cît și situația actuală, propunem construirea a cel puțin 400 apartamente anual, în perioada 1959–1960, iar în perioada 1961–75 propunem construirea a 8–10.000 apartamente din fond central și fondul întreprinderii. –

F. Băi publice.

Avînd în vedere că în orașele regiunii noastre marea majoritate a imobilelor nu sînt prevăzute cu băi, din lipsă de instalații de apă și canalizare, este necesar construirea băilor publice.

Propunem ca în perioada 1959–60 să se înceapă construirea de băi publice în orașele Reghin și Odorhei, – lucrări care să se poată termina în perioada 1961–65.

In perioada 1961–75 propunem să se construiască băi publice în orașele Sft. Gheorghe, Gheorgheni și Miercurea Ciuc.

G. Hoteluri

In orasul Tg.Mureş avem trei hoteluri cu un total de 105 paturi, care însă nici ca număr, nici ca confort, nu satisfac cerințele oraşului. Pentru rezolvarea problemei, propunem construirea unui hotel la Tg.Mureş.

Sînt lipsite de hoteluri și stațiunile balneo-climaticе.

Propunem construirea de hoteluri pentru stațiunile Sovata, Borsec, Tușnad, Covasna, Voinești, Praid, Sîntimbru, Pucioasa, Toplița, Lacul Sft. Ana și Gheorgheni. –

Construirea hotelurilor o propunem în perioada 1961–75.

CAPITOLUL VIII.

Dezvoltarea stațiunilor balneo-climaticе.

Pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, există numeroase stațiuni balneo-climaticе, izvoare de ape minerale, lacuri și nămoluri de mare valoare curativă. –

Considerăm că tocmai aceste stațiuni sînt una din cele mai mari bogății ale regiunii, întrucît prin posibilitățile lor de dezvoltare în viitor prezintă o importantă sursă de venituri atît pentru buget cît și pentru localnici, numai vorbind de posibilitatea de a organiza vizitarea acestor stațiuni de către străini, ce ar contribui la importul de deize în țară. –

Trebuie să menționăm însă că pînă în prezent organele competente centrale s,au ocupat mai mult cu dezvoltarea doar a stațiunilor balneo-climaticе de interes republican, iar organele locale nu au fost sprijinite în vederea amenajării și dezvoltării și a stațiunilor de interes local. –

Astfel o serie întreagă de stațiuni, care în trecut au fost exploatate de particulari, aducîndu-le acestora serioase beneficii, azi sînt slab utilizate, chiar părăsite unele din ele. O parte din aceste stațiuni au trecut sub administrarea unor ministere care folosesc clădirile și stabilimentele de băi în alte scopuri, ca locuințe, scopuri administrative, etc. împiedicînd folosirea lor pentru tratament sau odihnă. –

Pînă în prezent în afară de stațiunile republicane Sovata, Borsec, Tușnad-Băi și Lacul Roșu, au funcționat numai cîteva din stațiunile de interes local (mai ales acelea ce erau situate în apropierea orașelor ca Sîngiorgiu de Mureș, Toplița, Jigodin, etc.) Restul stațiunilor însă au fost complet neglijate, sau folosite pentru alte scopuri. Printre aceste stațiuni se pot emunera: Izvorul Mureșului, Harghita-Băi, Vîlcele, Malnaș-Băi, Sugaș, Praid, Ozunca, etc.

Descrierea amănunțită a acestor stațiuni (așezarea lor efectul, lor curativ, precum și starea lor actuală, se poate vedea în anexă).

Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Regiunii Autonome Maghiare, în vederea valorificării stațiunilor locale în bune condițiuni, a înființat pe data de 1 aprilie 1958. Gospodăria anexă a stațiunilor balneo-climatice locale, pe lângă Sanepidul Regional. Această gospodărie are ca sarcină organizarea și îndrumarea funcționării tuturor stațiunilor balneo-climatice de interes local, din regiune. –

În anul 1958, conform datelor preliminate, activitatea acestei Gospodării Anexe balneo-climatice se va solda cu un beneficiu de 625.000 lei. Având în vedere că Gospodăria a funcționat numai 8–9 luni, iar stațiunile preluate au fost date în funcțiune numai cu mijloacele de care dispunem după 10–15 ani de părăsire, putem conta că în anii viitori, beneficiile gospodăriei balneo-climatice vor crește simțitor. –

Dezvoltarea stațiunilor locale, prezintă o importanță și pentru stațiunile republicane, prin descongestionarea acestora. Pe plan republican aceasta prezintă o importanță și din punct de vedere economic, căci stațiunile de interes republican vor putea fi puse în mai mare măsură și vizitatorilor din străinătate, contribuind astfel la importul de devize. Pe această cale, unele din stațiunile balneo-climaterice republicane se pot transforma în stațiuni internaționale pentru vizitatori din străinătate. Conform calculelor făcute, s,ar putea primi anual cca 10–15.000 de oaspeți străini.

În afara celor arătate mai sus, dezvoltarea stațiunilor balneo – climatice de interes local, urmează să contribuie la ocuparea a cel puțin 150–200 brațe de muncă disponibile.

Pe de altă parte această dezvoltare a stațiunilor locale va conduce la înflorirea artei populare în regiunea noastră. În felul acesta Gospodăriile Agricole de pe teritoriul regiunii își vor putea crea gospodării anexe pentru producerea de articole de artă populară. –

Tocmai din motivele de mai sus este necesar a se acorda o deosebită importanță dezvoltării acestor stațiuni prin acordarea de investiții în scopul amenajării și lărgirii spațiului de cazare, lucrări de alimentare cu apă și canalizare, înfrumusețarea stațiunilor, etc. –

Paralel cu lucrările de investiții și reparații capitale, ce se propune a se executa în următorii ani, și pe care le indicăm în anexă la prezenta, propunem a lua următoarele măsuri pe plan republican, care vor contribui în mare măsură la complectarea necesităților actuale:

– Să, fie îndrumate întreprinderile republicane sau chiar locale din restul țării, ca după ce vor rezolva problema locuințelor pentru angajații proprii, să dirijeze o parte din fondurile întreprinderilor respective pentru construirea de vile în aceste stațiuni. –

– La fel să fie îndrumate și G.A.C-urile mai dezvoltate pentru a-și construi vile proprii în aceste stațiuni.

Este necesar ca Gospodăria stațiunilor balneo-climatice locale să aibă legătură cu un organ central specializat în problemă turistică și balneo climatică în vederea popularizării stațiunilor balneo-climaterice din regiune, prin prospecte, afișe, precum și pentru îndrumarea de către organele centrale a vizitatorilor spre stațiunile din regiunea noastră. –

Pentru amenajarea și creierea condițiilor minime unei normale funcționări a unora dintre stațiunile balneo-climatice din raza regiunii noastre de interes local, propunem a se acorda următoarele investiții:

1. Stațiunea Balneară Praid:

– Dezvoltarea stabilimentului de băi calde dela 6–30 cabine.

– Instalarea unei conducte pentru apă caldă, dela izvor pînă la stabilimentul băilor. –

– construirea unui hotel cu o capacitate de 80 de paturi.

Aceste dezvoltări ar conduce la creșterea încasărilor cu 4–5000 lei pe zi, ceiace ar însemna un venit în plus de 600 mii lei pe sezon, sau de 1500 mii lei anual, dacă stațiunea s,ar permanentiza.

2. Stațiunea balneară Harghita.

– Terminarea construirii stabilimentului nou 400 mii lei.

– Diverse instalații balneare mii lei   500

– Reparații și amenajări la vile mii lei   600

Total mii lei   1500.

Cu aceste investiții s,ar creia condițiunile pentru realizarea unor încasări, raportate la 1 sezon de cca 360 mii lei, la care adăugîndu-se veniturile din internări și tratamente ce se pot raporta la 200 paturi, adică 600 mii lei, ar însemna anual un venit total de 960 mii lei.

3. Stațiunea balneară Malnaș.

– Lărgirea stabilimentului de băi (6–30)

– Construirea unui bazin în aier liber cu apă carbo-gazoasă. –

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– Foraj pentru apă potabilă

În total aceste lucrări ar necesita cca 2.000 mii lei investiții, care în schimb ar produce venituri de cca. 400.000 lei.

4. Stațiunea Balneară Sîngiorgiu de Mureș.

– Foraj pentru mărirea debitului de apă sărată

– Canalizarea stabilimentului pentru a se putea schimba apa din bazin.

– Construirea unei săli pentru cazane în vederea permanentizării.

– Procurarea și instalarea unui nou cazan.

– Lărgirea și betonarea bazinului liber pentru mărirea capacității.

– amenajarea cabinelor existente și construirea a încă 50 cabine.

– executarea unor construcții pentru tratamente medicale.

– amenajarea parcului din stațiune.

5. Stațiunea Balneară Covasna-Băi.

– Construirea unei săli pentru cazane.

– Procurarea și instalarea unui nou cazan.

– Dezvoltarea stabilimentului de băi.

– Mărirea numărului de cabine de la 10 la 30.

– Construirea unui hotel cu o capacitate de 100 paturi.

Ca urmare a investițiilor de mai sus s,ar realiza următoarele venituri:

– Din băi calde	300.000 lei
– Din exploatarea ștrandului	20.000 ”
– Din cazare	100.000 ”
Total	<u>420.000 lei</u>

În afara celor 5 stațiuni balneo-climatice enumerate mai sus, care s,ar impune a fi puse la punct și efectuate dezvoltările indicate în dreptul fiecărei încă în perioada 1959–69, indicăm mai jos și altele în număr 9, care necesită a fi amenajate și date în exploatare în perioada următoare (1961–75) cu indicarea investițiilor necesare, a venitului mediu anual ce s,ar putea produce precum și a termenului de recuperare a acelor investiții:

[Erdélyi Magyar Adatbank]

	Investiții necesare	Venit posibil real în mii lei	Termenul recuper.
1. Vılcele	3.500	720	4,5 ani
2. Csiszár	1.830	1.210	1,5 ani
3. Ozunea	1.500	550	3 ani
4. Sugaș	2.300	140	16 ani
5. Sîntimbru- Pucioasa	3.250	207	15 ani
6. Toplița	6.300		
7. Lacul Sft. Ana	7.950	240	33 ani
8. Sărata Filiaș	2.520	400	1,5 ani
9. Homorod	1.900	1.200	1,5 ani
Total:	31.050		

CAPITOLUL VIII.

Dezvoltarea instituțiilor de învățământ, cultură
și artă.

I. – Învățământul de cultură generală.

În Regiunea Autonomă Maghiară s-au înregistrat în ultimii 10 ani importante succese în domeniul învățământului. Rețeaua școlară s-a dezvoltat considerabil, astfel că în anul școlar 1957–58 au fost cuprinși 56.902 elevi în clasele I– IV și 25.265 în clasele V– VII, față de 33.006 cîți au fost în clasele I– IV, respectiv 19.411, clasele V–VII, în anul școlar 1947 /48.

Rețeaua școlară a crescut în această perioadă cu 158 școli elementare, 11 școli medi, 8 școli agricole, 18 școli profesionale și tehnice, un institut pedagogic, 2 institute de învățământ superior. Față de acestea, construcțiile școlare nu s-au dezvoltat în același ritm. Pentru a asigura un învățământ de calitate, propunem ca în anii următori să se rezolve următoarele:

1. – Învățământul preșcolar.

Perioada 1961–1970.

Orașul Tg.– Mureș a cunoscut în ultimii 10 ani o considerabilă dezvoltare numărul populației dublîndu-se față de anul 1938. Datorită acestui fapt, cele mai importante cartiere muncitorești, ca Mureșeni, cartierul feroviar, cartierul Fabricii de Zahăr, și altele, dispun de un număr prea mic de cămine de zi, față de cerințe.

E necesară construirea a 4 cămine de zi, dintre care 3 în perioada 1961–1965, iar 1 în perioada 1965–1970.

Pentru viitor propunem ca pe lîngă întreprinderile mari în curs de construcție, precum și în cartierele noi muncitorești, să se construiască în mod obligatoriu cămine de zi.

2. – Învățământul elementar .

În urma Hotărîrii Consiliului de Miniștri a R.P.R. nr.1035 din 1958, privind obligativitatea și generalizarea învățământului de 7 ani, numărul elevilor din clasele V–VII va atinge în anii următori cifre de 40.000.

Numărul sălilor de clasă însă nu s-a dezvoltat în același ritm. În ultimii 10 ani s-au construit 346 săli de clase, majoritatea din autoimpunere. În prezent în regiune funcționează 3540 clase în 2446 săli de clase, dintre care 300 nu corespund.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

În scopul școlarizării copiilor din centre muncitorești, orașe și reședințe de raion, este necesară construirea a 434 săli de clase din fond centralizat, la sate urmînd să fie construite prin contribuție benevolă a cetățenilor 300 săli de clase. Ar mai fi nevoie de construirea a încă 300 săli (ateliere, laboratoare, muzee, biblioteci etc.) și 50 săli de gimnastică.

Propunem construirea acestora, după cum urmează:

anii:	săli de clasă	laboratoare, ateliere etc.	Săli de gimnastică
1959/60	34	10	2
1961/65	150	100	20
1966/70	150	100	15
1971/75	100	90	13

3. – Învățămîntul mediu.

În ultimii ani învățămîntul mediu s-a dezvoltat într-un ritm foarte viu, înființîndu-se un număr de 8 școli medii în centre muncitorești sau centre cu agricultură socialistă.

În perioada următoare ar fi necesar să se înființeze încă 6 școli medii.

Pentru îmbunătățirea procesului de învățămînt și asigurarea condițiilor optime de muncă e necesară efectuarea următoarelor lucrări:

Perioada 1959 / 1970

Construirea unui local nou la Școala Medie din Baraolt (raionul Sf. Gheorghe), care funcționează în prezent în 4 clădiri separate, distanțate, fapt care cauzează greutăți în procesul instructiv– educativ.

Unele școli medii existente, precum și cele care vor fi înființate, necesită lărgirea localului cu încă 50 de săli de clasă.

4. – Învățămîntul superior.

Perioada 1959/61

a) În clădirea Clinicii Medicală nr.1 cu 120 paturi, a clinicii chirurgicale cu 150 paturi și disciplinei de radiologie nu există pentru ținerea cursurilor sală de curs, nici amfiteatru, ci numai o sală înprovizată.

E necesară construirea unui amfiteatru, unde pot fi prezentați bolnavii studenților pentru demonstrație.

b) Grup social studentesc cu cantină studentească.

Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.- Mureș are în chirie o clădire în centrul orașului, unde sînt cazate 100 de studenți, și în care este înprovizată cantina studenților. Căminul nou construit în apropierea institutului este la o distanță de peste 1,5 km. de la clădirea de mai sus.

Institutul fiind plasat la periferia orașului, unde nu sînt magazine, am concepe această construcție în cadrul unui complex, care ar deservi din punct de vedere comercial studenții, cadrele didactice de la institut și bolnavii, servind tot odată și scopurilor unei "Casei a universitarilor".

II. Artă și cultură .

1. – Teatre:

Perioada 1961–1965.

a) După eliberarea patriei noastre s-au înființat în orașul Tg.- Mureș Teatrul Secuiesc de Stat, Filarmonica de Stat, și Ansamblul Secuiesc de Cîntece și Dansuri. Toate acestea dispun de o singură sală de spectacole, care este un monument artistic și istoric, proprie numai pentru concerte muzicale. Această sală e solicitată și de alte formațiuni artistice, precum și de cele venite în turneu. E singura sală în care au loc ședințele festive ținute cu ocazia diferitelor sărbătoriri.

E necesară construirea unui teatru cu o capacitate de 800 de locuri.

b) Dat fiind specificul regiunii noastre, considerăm că este necesară construirea unei teatru romîni în orașul Reghin, care ar constitui centrul de atracție culturală pentru întreaga Valea Mureșului. Propunem capacitatea de 500 de locuri.

c) Se simte nevoia unui teatru studio pentru Institutul de Teatru "Szentgyörgyi István" cu o capacitate de 250 locuri, deoarece durata de școlarizare mărindu-se la 5 ani, pentru anul V, planul de învățămînt prevede cursuri practice, și spectacolele publice permanente.

2. – Case de cultură raionale.

Tinînd seama de sarcinile educative și pentru satisfacerea cerințelor cultural-artistice, s-a înființat pînă în prezent 10 case raionale de cultură. Nu toate au însă condițiile materiale necesare pentru a activa și mai intens. În perioada următoare considerăm necesară construirea de case raionale de cultură după cum urmează:

In perioada 1959 – 1961.

a) In oraşul Miercurea Ciuc, unde se simte nevoia intensificării muncii culturale, împotriva influenţei nefaste a catolicismului, e necesară terminarea construcţiei casei raionale de cultură, cu o capacitate de 600 de locuri. Construcţia a fost începută prin contribuţia voluntară a cetăţenilor, care au terminat fundaţia.

b) Oraşul Cristur– centru de raion nou înfiinţat, deşi are peste 6.000 locuitori, nu dispune de aşezăminte culturale. Propunem construirea unei case raionale de cultură cu 450 locuri.

Perioada 1961– 1970.

In această perioadă e necesară construirea a 4 case raionale de cultură, cu o capacitate de 450– 500 locuri.

3. – Poligrafia din Tg.– Mureş.

Perioada 1960– 1965.

Deoarece în prezent lucrările de zincografie necesare regiunii noastre sînt executate de diferite alte poligrafii din ţară, propunem să se construiască în cadrul poligrafiei din Tg.– Mureş o secţie de zincografie. Pentru a putea efectua şi lucrări de artă colorată la cărţile şi revistele literare şi ştiinţifice, este necesară înfiinţarea unei secţii de OFSET. De asemenea propunem înfiinţarea unui secţii de legătorie, unde se pot executa şi lucrări mai complicate. Actuala legătorie funcţionează într-o clădire particulară şi necorespunzătoare.

Toate aceste construcţii necesită o suprafaţă de 810 m.p.

4. – Reţeaua cinematografică.

Dezvoltarea reţelei cinematografice e necesară din următoarea motive:

In oraşul Tg.– Mureş în anul 1940 au fost circa 40.000 locuitori, care au fost deserviţi de 2 cinematografe cu 2.000 de locuri. In 1958, cînd numărul locuitorilor se apropie de 70.000, în oraş funcţionează 5 cinematografe de stat, dar a căror locuri nu depăşesc pe cele din 1940. Propunem construirea unui cinematograf cu ecran lat, cu 1.000 de locuri.

Totodată propunem amenajarea unui cinematograf de vară în parcul “Lázár Ödön”.

In oraşul Tg.– Secuiesc, unde actualul cinematograf funcţionează într-o sală necorespunzătoare, şi anume în fostul club

al micilor meseriași, e necesară construirea unui cinematograf modern cu 450 de locuri.

În orașul Covasna Stațiune Balneo– climaterică și centrul muncitoresc, clădirea e din lut, expusă dărămării, nu sînt posibile nici renovările, deoarece acoperișul este din carton asfaltat. Propunem construirea unui noi cinematograf cu 300 de locuri. În orașul Sf. Gheorghe, unde actualul cinematograf funcționează într-un grajd de vite transformat cu totul în propriu, propunem construirea unui local nou cu 600 de locuri.

În orașul Tușnad, stațiune balneo– climaterică, unde nu există un cinematograf de stat, propunem construirea unuia cu 600 de locuri.

În orașul Borsec, unde actualul cinematograf funcționează într-o încăpere construită provizoriu și complet necorespunzătoare, propunem construirea unui cinematograf cu 500 de locuri.

În orașul Reghin, unde industria lemnului a primit o importanță internațională, cinematograful funcționează într-un local necorespunzător cerințelor și normelor tehnice sanitare. Propunem construirea unui local cu 500 de locuri.

În orașul Sîngeorgiu de Pădure, cinematograful funcționează într-o anexă a căminului cultural, construită pentru alt scop. Propunem un local cu 500 de locuri.

În orașul Cristuru Secuiesc, unde cinematograful funcționează de asemenea într-o clădire necorespunzătoare, propunem construirea unui local cu 300 de locuri. Din același motive mai propunem cinematografe la Miercurea Niraj cu 300 de locuri, Ditrău cu 300 de locuri, Odorhei 600 de locuri, Toplița cu 300 de locuri, Miercurea Ciuc cu 500 de locuri.

Tinînd seama de dezvoltarea economică a regiunii noastre, propunem construirea cinematografelor pe banda normală în 17 comune mai mari, prin 50 % contribuție din partea cetățenilor.

Propunem următoarea eșalonare a construcțiilor cinematografice:

In perioada 1959 – 1965.

Tg.– Mureș, Tg.Secuiesc, Sf. Gheorghe, Covasna, Borsec Tușnad.

In perioada 1956– 1970.

Reghin, Cristuru Secuiesc, Sîngeorgiu de Pădure, Miercurea Niraj, Baraolt.

In perioada 1970 –1975.

Tg.– Mureș, Odorhei, Toplița, (cartierul Gălăuțaș) M. Ciuc, Ditrău.

5. – Studioul de radio.

Stația de radi Tg.– Mureș, în situația actuală, nu poate face față sarcinilor ce îi revin. În condițiile actuale poate transmite zilnic doar programe de maximum o oră și jumătate. Construirea unui post de emisie, care deservește această regiune, se cere de prima urgență. Pe de altă parte calitatea tehnică a programelor e deficitară, deoarece în condițiile actuale departamentul poștelor și telecomunicațiilor nu poate asigura retransmisia din cauza traseului lung al circuitului.

6. – Baza de cercetări științifice a Academiei R.P.R.

Baza de cercetări științifice a Academiei R.P.R. nu are în momentul de față nici-o clădire proprie. Secția medicală întregă și aparatul administrativ sînt găzduite în clădirile I.M.F. Secția de istorie are o singură cameră, iar secția ISRS și biblioteca ocupă 4 cameră cu chirie în oraș. S-a obținut în incinta I.M.F. o clădire pentru plasarea provizorie a bazei. Această clădire cu parter are 7 camere și este în curs de reparație. Ea va găzdui aparatul administrativ, magazinele și o mică bibliotecă. Dezvoltarea bazei necesită construcția pe care o propunem, după cum urmează:

Perioada 1961 – 1965.

Clădirea principală

Perioada 1966– 1970.

Laboratoarele de izotopi

Perioada 1971 – 1975.

Garaje, ateliere și grajduri.

CAPITOLUL IX.

Desvoltarea unităților sanitare și de prevederi sociale.

1. Unități sanitare.

În Regiunea Autonomă Maghiară în cei 14 ani de la eliberare, unitățile sanitare precum și numărul de paturi sau dezvoltat după cum urmează: în 1944 au existat 7 spitale cu 795 paturi, iar în prezent sînt 18 spitale cu un număr de 4.143 paturi. În afară de aceasta au luat ființă o serie de unități de asistență medicală atît la orașe, cît și la sate.

În vederea stabilirii propunerilor de plan s-au luat ca bază aspectele demografice: natalitatea, mortalitatea generală, mortalitatea infantilă și morbiditatea generală. Deși indicele propus de MSPS este de 2,1 paturi la 1.000 de locuitori, în propunerile noastre au cuprins numai cazurile strict necesare

Orașul Tg.Mureș: La o populație de 66.621 locuitori, Centrul Clinic Universitar și for metodologic regional, există un spital cu 1.410 paturi. Clădirile componente ale spitalului sînt răspîndite pe tot teritoriul orașului, cauzînd greutăți administrative și didactice. Din clădirile în care sînt instalate diferitele secții ale spitalului, unele sînt necorespunzătoare.

Sectia de oncologie cu 90 de paturi are instalate 45 de paturi într-o baracă de lemn.

Sectia de dermato-venerologie este instalată împreună cu clinica medicală II într-un local clădit în urma cu 150 ani. Edificiul fiind vechi nu mai suferă transformări.

Spitalul de boli contagioase funcționează în prezent cu 180 de paturi într-o clădire construită în anul 1832, care

[Erdélyi Magyar Adatbank]

inițial a servit pentru birourile și locuințele funcționarilor, unei fabrici de spirt. Am plasat într-un centru cu diferite întreprinderi industriale și alimentare, localul prezintă pentru acestea un foarte serios pericol de contagiere, în special pentru canalizarea rudimentară.

Secția de oftalmologie se găsește în același loc cu secția de neurologie.

Secția de ORL funcționează într-o clădire construită pentru locuințe.

Având în vedere cele de mai sus, propunem următoarele

Perioada 1961 – 1970

O clădire cu 280 de paturi, etajată pentru diferitele secții, după cum urmează: dermato – venerică cu 80 de paturi clinica medicală II cu 120 paturi, clinica oftalmologică cu 80 de paturi.

- clădire cu 350 de paturi pentru clinica contagioasă.
- clădire cu 80 de paturi pentru ocolologie.
- clădire cu 80 de paturi pentru clinica ORL.
- clădire pentru centrul de cultură – fizică medicală

Raionul Toplița

La o populație de peste 40.000 de locuitori cu o stațiune balneară cu interes republican, cu o industrie forestieră și minieră în dezvoltare /6 Km. Gălăuțași, cu o fabrică de placaj/ actualul spital am plasat într-un vechi castel, nu satisface cerințelor populației. Localul fiind insuficient nu există posibilități de dezvoltare decât prin construcții. Propunem:

Perioada 1966 –1970

Construirea unui bloc cu 80 de paturi.

Perioada 1971–1975

Construirea unui bloc cu 80 de paturi.

Raionul Reghin:

Perioada 1971–1975.

Propunem mărirea secției de contagioase cu 80 de paturi prin construcție.

Raionul Odorhei:

Perioada 1966–1970

Propunem construirea unui bloc cu 80 de paturi, pentru secția de pediatrie a spitalului din Odorhei.

Raionul Sf. Gheorghe.

Perioada 1961–1965.

Propunem terminarea clădirii de spital, care a fost începută în urmă cu 15 ani.

Raionul Tg.Secuiesc. În raionul Tg.Secuiesc la o populație de 68.769 de locuitori, există un spital cu 236 paturi, construit în anul 1884. Multe secții fiind răspândite pe tot teritoriul orașului, iar secția de pediatrie, secția contagioase, precum și Policlinica aflându-se în clădiri înproprie, activitatea medicală se desfășoară în condiții grele.

Raioanele Cristurul Secuiesc și Sîng. de Pădure.

Aceste raioane cu rețeaua sanitară nedesvoltată, în raport cu celelalte raioane, nu dispunem de policlinici.

Perioada 1961–1965

Propunem ca în ambele centre de raion să se construiască câte o policlinică, cu toate serviciile de specialitate.

Sectorul farmaceutic.

În vederea deservirii de medicamente în cele mai bune condițiuni, propunem:

Perioada 1961–1965

Construirea unei magazii centrale pe lângă oficiul farmaceutic regional.

2. Unități de prevederi sociale.

Perioada 1966– 1970

Construirea unui cămin spital pentru adulți, bolnavi reoropsihici în comuna Mures Mort /raionul Reghin/ pe teritoriul actualului cămin de bătrâni.

Perioada 1970–1975

Construirea unei Scoli Speciale, pentru copii cu diferite deficiențe fizice, deoarece în regiune sînt numeroase cazuri.

CAPITOLUL X

Dezvoltarea bazelor sportive .

Activitatea sportivă a luat un avânt considerabil în ultimii ani. Numărul sportivilor legitimați în anul 1951 a fost 27.216, iar în anul 1958 acest număr se ridică la 61.180. În 1951 în raza regiunii existau 416 terenuri sportive, pe când în prezent avem 1.300. În anul 1951 existau 83 sportivi clasificați, iar în anul 1958 peste 17.000.

Pentru buna desfășurare a activității de educație fizică și sport, sînt necesare următoarele construcții:

1. – Complex sportivi:

Perioada 1966 – 1970 1

Acest complex sportiv este planificat pentru orașul Tg.-Mureș, unde se desfășoară o mare parte din finalele diferitelor campionate și concursuri. Acest complex cuprinde următoarele terenuri: fotbal, atletism, volei, baschet, teren de antrenament, velodrom, tribune și anexe necesare (vestiare, baie, etc.)

2. – Strand

Perioada 1961 – 1965 1

Strandul e planificat în orașul Tg.-Mureș, cu o tradiție nautică cunoscută, care a dat sportivi cu renume în domeniul natației. În prezent nu are un ștrand corespunzător.

3. – Bazin de înot acoperit.

Perioada 1965 – 1970 1

Inotătorii din Tg.-Mureș nu au în prezent condițiile necesare să facă antrenament în tot timpul anului, mai ales în perioada de iarnă. Din această cauză, slăbind curba de efort și fără continuitate de antrenamente, ei nu mai realizează performanțele la care ajung alți sportivi unde sînt condițiile necesare. În acest bazin și echipa de polo pe apă ar putea face antrenamentele cerute.

4. – Trambuline de schii.

Perioada 1961– 1965 1

1. – Condițiunile atmosferice ale regiunii noastre asigură mari posibilități pentru practicarea schiului. În timpul războiului s-au distrus cele 3 trambuline care au existat în regiune. Provizoriu s-au construit la Odorhei și Sf. Gheorghe mici trambuline care nu corespund. Propunem construirea unei trambuline noi în raionul Gheorgheni.

Studiul problemelor social-economice și rezolvarea acestora în spiritul liniei trasate de C.C. al P.M.R. reprezintă o sarcină permanentă pentru comitetul de partid al Regiunii Autonome Maghiare.

Prezentul material, unul din aceste studii la întocmirea cărui a fost folosit un număr de specialiști din regiune, are ca scop de a arăta într-o formă scurtă care sînt problemele legate de folosirea bogățiilor naturale ale regiunii, precum și de ocuparea forței de muncă disponibile, ca urmare a creșterii populației și a productivității muncii în principalele sectoare de muncă.

Deasemenea, materialul cuprinde și propuneri de rezolvare a problemelor ridicate.

Intreaga lucrare, studiul problemelor economice și propunerile de rezolvare sînt făcute în spiritul directivelor Congresului al II-lea al P.M.R. și Plenarei C.C. al P.M.R. din decembrie 1956 și considerăm că va fi de folos în lucrările de întocmire a planurilor de stat pe anii 1959–1960, precum și pentru planurile de perspectivă.

Luarea în considerație și realizarea în fapt a propunerilor din materialul de față va contribui la punerea în valoare a unor însemnate bogății din regiune, ceea ce va influența în mod pozitiv asupra dezvoltării economiei naționale și creșterea nivelului de trai a oamenilor muncii din țara noastră.

Comitetul de partid a Regiunii Autonome Maghiare, e convins că va găsi toată înțelegerea și sprijinul în rezolvarea problemelor cuprinse în acest material.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

ANEXA

LA PROPUNERI PRIVIND DEZVOLTAREA ECONOMICA SI SOCIAL-
CULTURALA A REGIUNII AUTONOME MAGHIARE PE PERIOADA
1959 – 1975.

CUPRINS

	Pag.
– Datele privind populația R.A.M. și calculele asupra rezervelor de forțe de muncă	1 – 6
– Exploatarea și prelucrarea lemnului	7 – 32
– Energia electrică	33 – 41
– Industria locală	42 – 61
– Cooperatia meșteșugărească	62 – 65
– Agricultură și silvicultură	66 – 113
– Căile de comunicație	114 – 118
– Comerț	119 – 134
– Gospodăria comunală	135 – 142
– Stațiuni balneo-climaterice	143 – 161

Anexa Nr.1

a/. Populația Regiunii Autonome Maghiare
pe raioanele și pe sexe și pe categorii de vîrstă.

RAIONUL	Total populație.	Masculin 14–59 ani	Feminin 14–54 ani
1	2	3	4
1. Ciuc	84.880	27.165	22.734
2. Cristur	26.110	7.457	7.138
3. Gheorgheni	55.295	17.561	15.059
4. Odorhei	81.666	24.241	21.749
5. Reghin	95.256	28.141	27.105
6. Sîng. de Pădure	52.997	16.053	14.418
7. Sft. Gheorghe	77.338	23.992	22.201
8. Tg.Mureș	85.510	25.366	24.249
9. Tg.Secuiesc	67.747	20.020	18.490
10. Toplița	39.374	12.287	11.550
11. Oras Tg.Mures	65.188	21.802	21.712
TOTAL:	731.361	224.085	206.405

b/. Numărul total al salariaților pe unități
principale.

Activitati	Total salariați	Din care muncitori
Total general	102.355	69.273
din care		
1. Industrie	48.782	42.204
2. Constr. montaj în atrepriza	3.679	3.089
3. Agricultura din care:	3.284	2.662
S.M.T.	979	715
4. Transport și telecomunicații	2.534	2.138
5. Comerț	7.798	6.226
6. Colectări și achiziții	2.751	1.923

c/. Tabel cuprinzînd numărul populației active pe raioane, comparat cu numărul muncitorilor industriale.

Raionul	Numărul populației active			Nr. muncitorilor industriali.	Greut. specifice a muncitorilor față de nr. total al populației active.
	Urban și asimilat urban.	Rural	Total		
1. Ciuc	6.587	44.572	51.159	3.700	7,23 %
2. Cristur	2.634	13.433	16.067	200	1,25 %
3. Gheorgheni	6.686	27.670	33.356	3.600	10,79 %
4. Odorhei	10.159	38.102	48.261	3.600	7,46 %
5. Reghin	8.163	49.334	57.497	4.500	7,82 %
6. Sîng. de Pădure	5.721	26.698	32.419	2.250	6,94 %
7. Sft. Gheorghe	13.630	32.194	45.824	5.400	11,78 %
8. Tg.Mureș	36.392	48.681	85.073	10.550	12,40 %
9. Tg.Secuiesc	7.548	32.782	40.330	3.400	8,23 %
10. Toplița	6.117	17.256	23.373	5.000	21,39 %
Reg:	103.637	329.722	433.359	42.000	9,69 %

d/. După calculele efectuate de Direcția Regională de Statistică, reiese că forța de muncă disponibilă în prezent se evaluează la cca 4500 persoane, obținînd acest număr în urma următoarelor calcule:

– Pe baza recensămîntului populației din 21.II.1956 am avut la dispoziție numărul populației totală între anii 14–59 bărbați și 14–54 femei, precum și numărul populației active /cei care lucrează/ din categoriile de vîrstă de mai sus.

Scăzînd numărul celor care lucrează din numărul total al locuitorilor din categoriile de vîrstă respective, obținem numărul populației apt de muncă, însă care nu lucrează.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

În acest număr sînt însă și elevi peste 14 ani, femei casnice, studenți și invalizi, a căror număr trebuie să fie scăzut din numărul total al populației pasive, în vederea obținerii disponibilului de forță de muncă la data recensămîntului.

	Urban		Rural	
	Bărbăți	Femei	Bărbăți	Femei
Populația pasivă	6.135	32.808	5.252	20.045
din care se scade:				
– elevi peste 14 ani	2.142	2.910	185	317
– studenți	571	464	–	–
– invalizi	4.450	4.130	250	–
– casnici	–	27.000	–	19.300
Brațe de muncă disponibile pe baza datelor recensămîntului din 1956	1.973	1.314	4.817	428
In total cca.	8.500 persoane			
Angajați după data recensămîntului cca.	4.000 persoane			
Disponibilitatea actuală cca.	4.500 persoane			

e/. Numărul populației care probabil va fi disponibilă în anul 1960.

– disponibilitatea actuală	4.500 persoane
– în urma transformării socialiste a agriculturii vor deveni disponibile cca.	5.000 persoane
– Mărirea numărului muncitorilor disponibili în urma creșterii naturale a populației urbane și asimilat urban în anii 1959–1960 cca	4.500 persoane
Disponibilitatea probabilă în 1960:	14.000 persoane.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

f/. Numărul populației care probabil va fi disponibilă
în anul 1975.

– Situația din 1960	14.000 persoane
– In urma reducerii activității exploatărilor de păduri	2.100 persoane
– In urma încetării activității a 5 fabrici de cherestea	1.400 persoane
– In urma transformării socialiste a agriculturii.	15.000 persoane
– In urma creșterii naturale a numărului populației urbane asimilat urban în anii 1960–1975 cca	<hr/> 35.000 persoane
Disponibilitatea totală în anul 1975 cca	67.600 persoane.

Anexa nr.2

a/. Tabel centralizator despre forța de muncă pentru care s-ar putea asigura de lucru în cazul realizării propunerilor făcute pentru dezvoltarea economiei R.A.M.

	Nr. muncitorilor propusi		Total
	1959 – 60	1961–75	
Sectorul Industrial de stat	3.900	12.600	16.500
Sectorul Cooperatist	2.300	9.500	11.800
Sectorul Comercial			
/incl. Stațiunile climaterice/	800	700	1.500
Diverse			
/Construcții, Constr. electrice, apă, canal, gaz, drumuri, CFR.	2.000	7.000	9.000
Total Sector Economic	9.000	29.800	38.800
Sectorul Social – Cult.	400	3.100	3.500
Total general:	9.400	32.900	42.300

b/. Comparînd datele tabelului de mai sus cu numărul forței de muncă disponibile din anexa Nr.1, căreia trebuie să i se asigure posibilități de lucru, rezultă că propunerile noastre înseamnă ocuparea în producție în anul 1960 a 67 % și în anul 1975 a 62 % din această forță de muncă.

c/. Din cele de mai sus rezultă că, ritmul propus de dezvoltare a industriei, nu poate absorbi complet forța de muncă ce va deveni disponibil în cursul celor două perioade. Dacă eliminăm din calculele noastre numărul forțelor de muncă care în urma transformării socialiste a agriculturii eventual ar deveni

disponibilă / cca 20.000 oameni pînă în anul 1975/ atuncea prin realizarea propunerilor noastre și prin dezvoltarea normală a întreprinderilor în funcțiune, se va putea asigura de lucru întregii populații capabilă de muncă.

Astfel, pentru lichidarea integrală a disponibilului de forță de muncă sunt două căi, fie că se vor crea noi unități industriale capabilă să absoarbă surplusul de forță de muncă, înafară de propunerile făcute de noi, fie că în mod paralel cu dezvoltarea socialistă a agriculturii se va trece la intensificarea agriculturii în așa fel că în viitor din Sectorul agricol să nu devină disponibil de forță de muncă.

ANEXE

la propuneri privind dezvoltarea exploatarii si prelucrarii
lemnului

Anexa Nr.1.

Perioada 1958 – 1960.

1. / Materia prima stabilita prin planuri de Stat pentru
perioada 1958 – 1960.

	<u>Rasinoase</u>	<u>Fag</u>	<u>Stejar</u>	<u>Div. esențe</u>	<u>Total</u>
1958	759.000	924.000	19.000	94.000	1.796.000
1959	750.000	940.000	20.000	63.000	1.773.000
1960	730.000	1.050.000	20.000	63.000	1.863.000

Din aceasta masa va dispere dupa 1960 un volum anual de 30.000 mc de la D.S.P. Neamț, prin epuizarea masei din padurea respectiva.

2. /Productia globala si de marfa realizata in perioada
comparativ cu anul 1957.

		<u>1957</u>	<u>1958</u>	<u>1959</u>	<u>1960</u>
Prod. globala	Lei:	171.000.000	177.000.000	177.400.000	189.000.000
Prod. marfa	Lei:	165.000.000	173.000.000	174.000.000	186.000.000

3. / Desvoltari ce conditioneaza realizările de mai sus

		<u>Dela exist. 1957</u>	<u>La neces. 1960</u>	<u>Valoare Lei</u>
a. / In domeniul mexanizarii	–Cresterea no. de fe rest electr. si mec. usoare / Drujba/ . . .	75	150	500.000
	–Marirea no. funic portative.	4	15	700.000
	Marirea no. instal com lexe de semiindustrializare in trav. doage , prin sectii de prelucrarea deseurilor.	3	7	400.000
	– Prelungiri de drum auto forest. pt. camio- ane si tractoare ru- tiere cu 34 km. . .	130 km	170 km	9.000.000
	–Cresterea no. de auto- cam si tract. rutiere.	92	110	1.000.000
			<u>Total</u>	<u>11.600.000</u>

Fata de cca. 18.200.00 lei anual valoarea investitiilor d[e]
care beneficiem in fiecare an /sau 54.600.000 lei pe 3 ani/
pentru realizarea constructiilor necesare productiei, aceasta
valoare va creste la 66.000.000 lei cu o medie anuala de 22.000
lei, cu esalonarea de mai jos:

[Erdélyi Magyar Adatbank]

1958	...	19.000.000	lei
1959	...	22.000.000	”
1960	...	25.000.000	”

Anexa Nr.2.

Perioada 1958 – 1960

a. / Cantitatile de busteni ce se vor da fabricilor din regiunea pt. prelucrare

	1958	1959	1960
Busteni si 1. rot. ras mc	510.000	533.000	501.000
Busteni de fag. mc.	160.000	137.000	169.000
Total mc	670.000	670.000	670.000

b. / Cantitati de produse importante, ce se vor da economiei nationale in plus in 1960 fata de 1957:

Derulaj fag	ƒ	5.000	m.c.	adica	140	%
Constructii	”	ƒ 30.000	m.c.	”	175	%
Stilpi TTE	”	ƒ 5.000	m.c.	”	400	%
Lemn celu- loza fag	plus	5.000	m.c.	”	180	%

Din aceste cantitati de fag in plus aratate la pct. a si b. al prezentei anexe, rezultate din continua imbunatatirea a sortarii si manipularii materialului de fag in timp ce volumul rasinoaselor la fabrici ramine aproape stagnar, se compun cresterile de productie globala si marfa indicata /18.000.000 lei in 1960 fata d[e] 1957 la globala si 21.000.000 lei la marfa/

ANEXA No.3

DOCUMENTATIA TEHNICO ECONOMICA

pentru necesitatea construirii unei fabrici de creuzotat traverse inguste in R A M.

In R.A.M. exploatarile de padure sint deservite de cca 650 km de cale ferata forestiera. Pentru reparatia capitala mijlo-
cie si intretinerea lor se consuma anual cca 200.000 buc traverse, adica o traversa la cca 3 m. liniari.

Acest consum mare se datoreste faptului ca pina acum, uzinele de creuzotare existente in tara nu reusesc din lipsa de capacitate sa dea productiei numarul necesar de traverse creuzotate. Astfel din cele 200.000 buc. noi primim cca 30.000 buc. creuzotate restul de 170.000 buc sint albe.

Utilizarea traverselor albe la lucrarile de mentinerea liniei in buna stare aduce urmatoarele in conveniente.

– Consuma $\frac{3}{4}$ mai mult in aceste lucrari /cca 8.000 mc. anual/

– Scumpeste considerabil costul intretinerii si ai productie /654.000 lei anual/

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– Consumă muncă și fond de salarii în plus anual /382.000 lei anual/

Cele de mai sus sînt susținute de următoarele calculații:

– Costul unei traverse impregn.	30 lei
– ” ” ” albe.	8 lei
– Durata ” ” impregn/ medie/..	8 ani rap. preț este 3,75
– ” ” ” albe ”	2 ani rap, de durata 4

De aici rezultă că chiar în situația actuală și numai din diferența între valoarea și cantitatea materialelor necesare, folosirea traverselor impregnate reprezintă o economie de 85.000 lei anuală

Prin folosirea traverselor impregnate se reduce $\frac{3}{4}$ din munca de înlocuire a traverselor /în loc de 12 lei în 8 ani de traversă, se cheltuiesc numai 3 lei/ rezultă o economie directă de

9 lei/traversă, egală cu o economie anuală de 382.000 lei/

Prin micșorarea distanțelor de transport spre și dinspre fabrica de creuzotare față de situația actuală se reduce și costul traversei de impregnare de la 30 lei la 28,90 lei, ceea ce aduce economii de încă 187.000 lei anual.

Totalul economiilor anuale se ridică astfel la valoarea de:

$$85.000+382.000+187.000 = 654.000 \text{ lei.}$$

În afară de aceasta se adaugă în producția regiunii o valoare a producției globale și de marfă de cca. 5.000.000 lei anual.

Fabrica este concepută a fi formată din 4 stații tip de impregnarea traverselor cu capacitatea fiecăreia de 30.000 buc. traverse, stații ce pe măsura necesității se pot muta, sau pot da la început să deservească separat câte una sau 2 stații linii de cel puțin 100 km. lungime cum sînt cele de la Toplița – Reghin. Primele instalații pot fi așezate la Răstolița, iar situația definitivă, cînd va apare necesitate de lărgire va putea fi organizată în actuala fabrică de cherestea Lunca-Bradului, care la finele perioadei 1965, nu va mai dispune de lemn – trebuind să fie transformată.

Anexa No.4

Descrierea instalației unei stații de impregnarea traverselor prin metoda băi calde-reci.

Stația se compune din:

- 1/ Instalația de impregnare propriu zisă
- 2/ Clădirea în care este montată instalația de impregn.
- 3/ Depozitul pentru condiționarea trav. impregnate și stocarea traverselor impregnate.
- 4/ Depozitul pentru substanțele impregnate.
- 5/ Instalațiile exterioare – racordurile pentru aburi și substanțele impregnate.

Descrierea sumară a fiecăreia:

1. / Instalația de impregnare propriu zisă este formată din:

a/ Cilindru de impregnare construit din tablă de oțel de 8 mm. , avînd lungimea de 7 m. , $\varnothing$ 1,50 m. și un volum de 12,4 m.c.

b. 5 buc. vagoane metalice pentru întroducerea traverselor în cilindru de impregnare.

c. 2 rezervoare metalice pentru pregătirea substanței impregnante, așezate pe o platformă deasupra cilindrului de impregnare avînd un volum de cca 8 m.c. fiecare.

d. O electropompă pentru traversarea substanței impregnante din depozitul de impregnanti în rezervoarele de pregătirea acestora, precum și din cilindru de impregnare, în rezervoarele de pregătire.

2./ Clădirea în care este montată instalația de impregnare.

Clădirea se va executa din cărămidă cu acoperiș din beton armat sau forme metalice, excluzînd din construcție lemnul, cu dimensiuni de 13 m x 7 m.

3./ Depozitul pentru substanțele impregnante.

Scopul principal este aducerea traverselor la o umiditate maximă de 25%, ceea ce se poate obține prin uscarea traverselor în aer liber timp de 4–6 luni.

Pentru aceasta este necesar un depozit pentru 20.000 buc. traverse, în suprafață de cca 800 mp.

4./ Depozitul pentru substanțe impregnante constă din: un rezervor pe lîngă linia de garaj de 30 tone pentru creuzot, un rezervor de 20 tone pentru diluantul petrolifer.

5./ Instalațiile exterioare– recordurile pentru aburi și substanțele impregnante.

Aburul necesar pentru procesul tehnologic se va lua sau de la o instalație de cazan existentă /ceeace este cel mai recomandabil/ sau de la o instalație de cazane speciale pentru acest scop.

Racordul se va efectua printr-o conductă de oțel îngropată în pămînt.

Valoarea investiției

1./ Instalație de impregnare	90.000
2./ Clădirea	60.000
3./ Depozitul pentru traverse	70.000
4./ Depozitul de substanțe	76.000
5./ Instalație de racorduri	50.000
6./ Diverse	24.000
7. / Instalații de cazan	80.000
Total lei	450.000

valoarea a 4 instalații va fi deci de . . . . . 1.800.000 lei la care trebuie adăugat clădiri pentru birouri și reamenajări după mutare în valoare de cca 200.000 lei, deci în total de 2.000.000 lei. –

Anexa No.5

DETAILAREA COTELOR DE AMENAJARE SI A
MASEI CE SE VA PUNE IN VALOARE
PE INTERVALUL 1961– 1975

Cota de amenajarea anului 1948 este la rășinoase de 330.000 mc. și la fag. de 510.000 m.c. Pe lângă aceste 2 esențe sînt antrenate în producție masa de stejar și diverse de cca. 90.000 mc. anual.

Față de această cotă de 840.000 mc. de rășinoase și fag s-a extras pînă acum și se prevede a se extrage pînă în 1960, o cotă medie pe acești 13 ani de 1.700.000 mc. adică cca 860.000 mc. anual peste cotă, ceea ce consumă în acești 13 ani un capital lemnos peste creșterea normală a pădurii de 860.000 x 13 aproximativ 11.000.000 mc. In afară de această situație prin defrișarea și predarea pășiunilor împădurite dispăre din prod. pădurii cca. 2.000.000 mc. masă.

Ca efect al acestor solicitări a pădurii, cota amenajistică anuală la finele anului 1960, va fi de 730.000 mc. la rășinoase și fag / micșorată cu 110.000 mc. față de anul 1948/.

Totuși dacă s-ar pune în valoare în anii 1961–1975 numai această masă ar cauza scădere prea bruscă de materie primă, ar determina închiderea celor mai multe fabrici din RAM și ar cauza mari greutăți în refolosirea mîinii de lucru eliberate. Deaceia, bazați pe principii de majorare a capacității pădurii ce se vor detalia în anexa no.6, propunem următoarele cifre pentru punere în valoare în perioada 1961–1975. :

Rășinoase mc.	Fag mc.	Stejar mc.	Diverse mc.	Total mc.	Observații
470.000	750.000	20.000	60.000	1.300.000	In acest fel în această perioadă se pune în val. peste cota amenajistică o cantit. de 5.200.000 mc. masă de rășin și fag-
460.000	600.000	20.000	60.000	1.140.000	
440.000	450.000	20.000	60.000	970.000	
453.000	600.000	20.000	60.000	1.133.000	

Față de cifrele anului 1960 scăderile prezintă următoarea situație:

La rășinoase din 1961 o scădere de cca 180.000 mc. bust, pt. fabrici. La fag datorită prevederii de a îmbunătății la maximum sortarea, descreșterea în perioada 1961 – 1965 este insensibilă.

După această perioadă datorită micșorării cantității totale de fag cu 150.000 mc. anual bușteni de fag vor descrește cu o cantitate de cca 45.000 mc.

Față de această situație, se impune concluzia că poate din fabrici trebuie să-și înceteze activitatea și anume, socotim după așezarea masei și aprecierea celor mai avantajoase transporturi pe CFR, pot să-și continue activitatea:

In perioada 1961–65, Fabricile: Reghin, Toplița, Hodoșa /mai ales cu fag/ Sîndomic, Tg.Secuiesc /eventual Oituz/ Odorhei și Sovata, restul de fabrici ne mai avînd materie primă.

După 1965: Fagul micșorîndu-se sensibil, fabrica Hodoșa trebuie să-și înceteze activitatea – celelalte fabrici nefiind afectate decît în măsură mică de aceste micșorări.

Anexa No.6

Cum se va reuși a se menține cota amenajistică a
anului 1960 egală cu posibilitatea reală a anului 1975
și în viitor.

In perioada 1961–1975 se pune în valoare o cantitate de 4.900.000 mc. rășinoase și fag în plus peste cota amenajistică anuală a acestei perioade.

Din aceste 4.900.000 mc. numai 3.000.000 mc. vor reprezenta reducerea de capital lemnos /corespunzător unei cote anuale de 30.000 mc/ iar restul de 1.900.000 m.c. se vor realiza astfel:

Se va pune în valoare și exploata în plus peste cota amenajistică actuală, fără să se solicite capitalul lemnos, cantități majorate din an, de masă lemnoasă din locurile din care situația actuală nu permite scosul acestei mese, precum: operațiile culturale din locuri inaccesibile și greu accesibile, care nu au amenajate nici un fel de drumuri de scoatere, idem răriturile și accidentalele de volum redus de pe astfel de locuri, precum și materialul lemnos, care să elimine din pădure prin procesul natural a luptei pentru spațiu. Masa lemnoasă brută de acest fel, ce s-ar putea recolta din întreaga suprafață păduroasă a RAM o apreciem la cca 120.000 mc. In afară de aceasta s-ar putea reduce pierderile de recoltare actuale în material sub 7 cm. la rășinoase și sub 5 cm. la fag cu încă 50.000 mc. anual și pierderile de expl. cu încă cca 30.000 mc. anual.

Acest lucru se poate executa numai în condiția de a se amenaja drumuri forestiere, inclusiv poteci, astfel ca toate ungherele pădurii cu mici amenajări necostisitoare să devină normal

sau ușor accesibilă. Această problemă se tratează aparte detaliat în altă anexă.

Pe măsură ce se va înainta cu astfel de lucrări, tot în mai multe unități de producție se va putea recolta în plus peste situația de astăzi, cantități de masă lemnoasă din categoria celor amintite mai sus, din an în an mai mari. Pentru perioada de 15 ani /1961–1975/ am socotit a da producției o cantitate de 1.900.000 mc. masă lemnoasă din această categorie așalonată astfel:

Perioada 1966–1970: 550.000 mc. eșalonată pe ani începînd cu 50.000 în anul 1966 și pînă la 140.000 în anul 1970.

Perioada 1961–1965: 150.000 mc. medie de 30.000 mc anual eșalonată de la 20.000 /1962 la 45.000 mc. 970/

Cele 3.000.000 masă consumată din capital lemnos în 15 ani se vor recupera cu posibilitatea anuală cca 30.000 mc. prin terminarea integrală a lucrărilor de amenajare a drumurilor și deci participarea anuală după 1975 cu cca. 20.000 – 30.000 mc. în plus în producție a masei din categoriile arătate mai sus.

Este de la sine înțeles că în cazul nerealizării rețelei de drumuri, darea în producție a cantităților arătate în anexa no.5 ar însemna o scădere aposibilității anuale cu cca. 50.000 mc. anual, provocînd și micșorarea dimensională a lemnului spre sfîrșitul perioadei, prin epuizarea rapidă a arboretelor de vîrstă medie peste 90 ani.

Anexa No.7

Detailarea organizării necesare pentru asigurarea
exploatărilor regiunii cu rețeaua necesară de drumuri
forestiere.

În regiunea noastră dispunem de foarte puține drumuri forestiere, cele ce există nu pătrund în creierul pădurii, ele deserveșc numai unități de producție cu masa relativ mare. /Dealtfel aceeași este situația și în alte regiuni./ În 1960 vom dispune de 170 km. de astfel de drumuri, care împreună cu cei 650 km. cale ferată, deserveșc în genere numai masa lemnoasă de producție principale.

Această inexistență de drumuri secundare, de prelun-giri în creierul munților, de drumuri pentru tractoare rutiere și mașini ușoare, de drumuri de coastă, nu permit în situația de astăzi de a recolta:

– materialul lemnos provenit din operațiunile culturale, situ at în locurile denumite din cauzele de mai sus inaccesibile sau greu accesibile. Idem răriturile din acele locuri.

– căzăturile provenite din eliminarea naturală a arborilor

mai slabi, ce se întîmplă pe tot parcursul pădurii – în toate locurile unde nu există exploatare proprie zise.

– idem doborâturi izolate și de mici proporții situate în locuri inaccesibile.

– materialul subțire provenit din crăci sub 7 cm. la rășinoase și sub 5 cm. la fag, necesitînd posibilitatea economică de scoaterea lor din pădure. /Acest material este inclus prin regulamente în stadiul actual în pierderile de recoltare, scăzîndu-se din actele de depunere în valoare. –

Dacă toate cantitățile de materiale lemnoase de natura celor descrise mai sus, s-ar putea recolta /de pe tot cuprinsul pădurii/ pe măsură ce se produc, fără intervenții extrem de costisitoare, s-ar putea da producției din pădurile regiunii noastre cca. 300.000 mc. masă lemnoasă în plus, față de situația de astăzi.

Acest lucru se poate realiza numai dacă vom ajunge să avem întreaga pădure a regiunii împînzită de drumuri așa cum s-a arătat mai sus, lucru ce va permite scoaterea materialului lemnos în întregime, indiferent de masa anuală normală. Deaceia începerea acestei activități încă din anul 1960 este strict necesară/. Pe linie de Minister se elaborează o documentație completă pentru susținerea acestei acțiuni, documentație ce va fi gata pînă la finele anului 1958, și prezentată pentru aprobare C.M. /

În vederea realizării acestei acțiuni pînă în anul 1975 este necesară următoarea organizare:

– Pentru asigurarea construirii la timp și în bune condițiuni a drumurilor este necesară dotarea santierelor de construcții cu următoarele utilaje de construcție:

	In per.1961–1965	In subper. 1966–1970	In subper. 1971–1975	Total
screpere	1	4	3	8
compresoare	2	6	4	12
concasoare	3	6	3	12
macarale	1	3	4	8

reprezentînd o investiție totală de cca 2.000.000 lei din care 350.000 lei în anii 1961/1965, iar restul în deceniul următor.

– Idem este necesară alocarea în plus de fonduri de investiții peste cele anuale normale / 20.000.000 lei/ a unei sume totale de 105.000.000 lei în perioada numai pentru scopul construirii de drumuri, din care 25.000.000 în prima subperioadă 1961/65, iar restul de 80.000.000 în deceniul următor.

– Din aceste sume special alocate se vor putea construi cca 700 drumuri de diverse categorii, din cele menționate

mai sus, conform realei necesități a scopului susamintit.

În afară de aceasta din cele 20.000.000 investiții normale anuale se vor construi, afară de alte lucrări necesare producției ca baracamente, depozite, linii CFF, remize ateliere etc. etc., încă cca 700 km. drumuri forestiere și racorduri la drumurile comunale, regionale, naționale, astfel la finele perioadei /1957/ să dispunem de o rețea de drumuri forestiere de cca 1600 km., care vor corespunde scopurilor de extragere întregii mase lemnoase.

Totalul valorilor de investitii în scopuri de construcții productive vor fi deci de 407.000.000 lei, din care în subperioada 1961–1965, 125.300.000, iar restul în deceniul următor.

Avantajii ce se obțin prin organizarea rețelei complete de drumuri forestiere.

– Cele 300.000 mc. masă în plus provin din:

220.000 mc. din posibilitatea de recoltare a tuturor materialelor azi nerecoltabile după explicațiile de mai sus.

30.000 mc. din reducerea pierderilor de exploatare, datorate scurtării distanțelor de tras și înlocuirii de distanțe scurte a scosului cu funiculare ușoare tip TU 1500.

50.000 mc. din reducerea pierderilor de recoltare, explicată mai sus.

Această masă subțire și în mod normal neutilizabilă astăzi în industrie, nu este bună nici pentru lemn de foc, fiind prea subțire, dar poate fi cu succes folosită la fabricarea de plăci aglomerate.

– Ca efect al înlocuirii trasului pe distanțe lungi, cu scosul pe distanțe scurte cu funiculare ușoare și cu cele de apropiat și mai ales cu transportul pe osie și roți de cauciuc, am calculat o efinire a producției la finele anului 1976 /după ce toată organizarea este gata/ cu cca 8.000.000 lei anual.

– Ca efect al posibilității scoaterii materialului lemnos din toate colțurile pădurii în formă cea mai adecuată producției, calitatea producției va crește culminând în 1976, cu un spor al valorii de vânzare față de azi, fără scumpirea producției de cca 5.000.000 lei, sumă ce reprezintă de asemenea o economie directă.

– Ca efect al recoltării celor 300.000 mc. masă lemnoasă în plus se vor obține valori în plus față de astăzi ale producției globale și marfă de cca 35.000.000 lei, reprezentând cca. 35% din volumul total al producției ultimei subperioade – procent din care se vede clar necesitatea realizării acțiunii de construirea drumurilor.

– Alt avantaj este ușurarea mișcării populației din jurul

pădurilor pe aceste drumuri în toate direcțiile voite, precum și posibilitatea de a se desvolta activitatea.

Anexa No.8

Detalii asupra plusului de organizare
în exploatare și transp. CFF– paralel cu creierea rețelei de
drumuri.

– Pentru asigurarea transporturilor pe drumurile ce se vor crea, este necesar un plus de 40 buc autocamioane cu și fără remorci până la finele perioadei 1975, 20 buc. tractoare rutiere și 40 buc. auto ușoare cu dublă tracțiune cu remorci de 2 – 2,5 tone.

Tinând seamă de casările ce vor interveni în parcul actual și cel majorat, într-o perioadă de 15 ani, va fi necesară dotarea cu un număr triplu de mașini în plus, deci se va necesita investiții de cca 15 milioane lei total sau 1.000.000 lei anual în medie. În perioada 1961–1965, vor trebui 4.000.000 lei, iar restul de 11.000.000 în deceniul următor.

– Se va majora numărul de funiculare ușoare tip TU-1500, cu o dezvoltare continuă de 3–4 bucăți anual, lucru ce se va realiza din investițiile normale prinse deja în anexa No.7.

– Trebuie asigurată creșterea numărului de grupuri electrogene pentru fasonatul mecanic al lemnului la cel puțin 50/ /în 1975/ cu 300 ferestraie electrice și a numărului de ferestraie mecanice ușoare tip Drujba la cel puțin 200 buc, ceea ce reprezintă o creștere cu 25–30 ferestraie anual sau cca 140.000 lei valori de investiții anual. Pe perioadă se va necesita deci 2.100.000 lei, din care 700.000 lei în subperioada 1961–1965 restul de 1.400.000 lei în deceniul următor. Asigurarea acestor ferestraie este strict necesară pentru ridicarea continuă a calității produselor.

– Se vor introduce în exploatare 20 buc. compresoare pentru despicatul lemnului de foc, ceea ce se va realiza din fondurile normale de investiții sau din mica mecanizare.

– Până la finele anului 1975, vor trebui introduse în exploatare cca 300 buc. motoare electrice de diverse mărimi și utilizări, pentru a ușura și ridica productivitatea muncitorilor în exploatare, încărcări, depozite etc. necesitând investiții totale de lei 1.000.000, din care în perioada 1961 – 1965 de 300.000 lei, iar restul de 700.000 lei în deceniul următor.

– Deasemeni în cadrul fondurilor centralizate actual

[Erdélyi Magyar Adatbank]

existente pentru înzestrarea și reînnoirea parcului rulant cff și a mașinilor de forță să se efectueze următoarele lucrări:

– Parte din locomotivele existente de cale îngustă să fie înlocuite cu 22 buc. locomotive electrice de 16 și 24 tone.

– Parte din locomotive ce se vor casa în perioada să fie înlocuite cu 14 locomotive noi cu aburi de 16–24 tone.

Inlocuirea locomotivelor necesită cheltuirea fondurilor centralizate de investiții de 12.000.000 lei din care 4.000.000 lei în subperioada 1961/1965 și restul de 8.000.000 lei în deceniul următor.

– Idem va trebui reînnoit în această perioadă parcul de vagoane prin dotare cu 300 vagoane CFF noi de 10 tone, valoare ce este cuprinsă în dotațiile normale centralizate reprezentând o sumă de 7.500.000 lei din care 2.000.000 lei în perioada de 1961–1965, iar restul de 5.500.000 lei în deceniul următor.

Astfel valoarea totală a investițiilor din această anexă se ridică la suma de:

	Total în perioada lei	Subper.1961– –1965 lei	Deceniul 1966– – 1975 lei
Mașini de transp.	15.000.000	4.000.000	11.000.000
Ferestr. mec-elec.	2.100.000	700.000	1.400.000
Motoare electrice	1.000.000	300.000	700.000
Locomotive	12.000.000	4.000.000	8.000.000
vagoane	7.500.000	2.000.000	5.500.000
	<u>37.600.000</u>	<u>11.000.000</u>	<u>26.600.000</u>

Anexa No.9

Detalii asupra dezvoltării mai
mici în cursul perioadei 1961 – 1975

Pentru realizarea maximului de valori de producție posibile, în vederea acoperirii reducerii sensibile a masei lemnoase în această perioadă, ne propunem să experimentăm și apoi să trecem la producția de captarea gudroanelor din producția totală de mangal a IFET-ului Odorhei /1975/ sporindu-se din 1961 an de an această activitate, astfel ca deja în 1970 să se execute captarea de gudroane din ½ a producției de mangal.

În rezultat final această captare va da – la o producție de 15.000 tone mangal – următoarele produse:

2.700 tone acid acetic

900 tone alcool metilic

3.600 tone gudron

[Erdélyi Magyar Adatbank]

14.400 tone gaz sărac/ care reprezintă la reutilizarea ca forță 36.000 CP/.

Valoarea acestei producții totale se cifrează la 1.000.000 lei, sau în perioada dată, avându-se în vedere media realizărilor anuale, o valoare totală de 7.100.000 lei în perioada /600.000 lei între 1961 – 1965, 2.500.000 lei între 1966 –1970 și 4.000.000 lei între 1971 – 1975. /

În acest scop se vor utiliza instalații complete de distilare, mobile, astfel ca să poată cuprinde toate locurile de mangalizare a IFET-ului Odorhei.

Pentru acest lucru trebuie procurate 20 garnituri a 10 recepții cu o productivitate medie anuală de 750 tone.

Pentru aceste investiții se vor utiliza fondurile de investiții normale arătate în anexa No.7 și din mica mecanizare

– În acelaș scop și pentru folosirea deșeurilor totale, înainte de a se putea crea fabrici prelucrătoare bine organizate, ne propunem a crea mici secții de măcinarea rumegușului, în vederea producerii făinii de rumeguș, organizare ce se va face din fondurile normale de investiții arătate în anexa 7.

– Turbinele de apă vor furniza forță și lumină depozitelor, și gurilor mari de exploatare, permițând raționalizarea și efinirea producției. Ele vor fi create în număr de 5 în perioadă din fondurile normale de investiții.

Astfel toate lucrările cuprinse în acest capitol nu vor necesita investiții în plus peste cele normale arătate în anexa 7, producând însă efiniri și creșteri ale producției globale și de marfă.

Anexa No.10

1. / Centralizarea valorilor de investiții în perioada 1961–1975, comparativă cu valorile de marfă din aceeași perioadă
2. / Aspectul mîinii de lucru în regiune.

	Total per 1961– 1965	Per 1966– 1971
Investiții necesare pt.		
1. / Creiarea rețelei de drumuri cca. 1400 km. din invest. in plus și cele normale	210.000.000	50.000.000
Procurarea utilaje constr.	2.000.000	300.000
Rest. lucr. prod. din invest. normale/anexa NO 9/	195.000.000	75.000.000
Total anexa 7 si 9.	407.000.000	125.300.000
Valori din anexa No.8.	37.600.000	11.000.000
Total general invest. necesare desf. lucrărilor 1961–1975.	444.600.000	136.300.000
		308.300.000

Față de valoarea investițiilor de 444.600.000 lei, se va produce o valoare a mărfii de 1.966.000 lei, în perioadă cece înseamnă că valoarea investițiilor reprezintă cca 22% din valoarea mărfii ce se va produce în întreaga perioadă.

În primii 5 ani / 1961 – 1965, valoarea investițiilor de 136.300.000 lei reprezintă numai 19% față de cele 690.000.000 marfă în această perioadă.

Sporul procentual de investiții este justificat cu prisosință de faptul că ele vor aduce numai 13.000.000 lei economii anuale după 1975 față de situația de astăzi, în timp ce creșterea medie anuală de investiții nu este decât de 7.500.000 lei în această perioadă după care investițiile vor descrește brusc cu peste 20.000.000 lei anual plus faptul că fac posibil ca producția globală și marfă să crească cu cca 35%.

Valoarea producției globale și marfă în perioadă

	Total perioada lei	1961/1965 anual lei	1966–1970 anual lei	1971/1975 anual lei
Globală	2.000.000.000	141.000.000	134.000.000	125.000.000
Marfă	1.966.500.000	138.000.000	132.000.000	123.500.000

această valoare este compusă din 1.793.000.000 lei masă exploatabilă conform situației de azi și 207.000.000 lei masă exploatabilă în plus prin organizarea rețelei de drumuri – și valori produse prin organizarea captării gudroanelor etc. și va fi mai efină decât în situația actuală cu cca 19.500.000 lei în perioadă, suma adausurilor și a economiilor de cca 227.000.000 întrecând cu peste de două ori, valoarea în plus necesară de investiții chiar în perioada dată.

2. / Aspectul mîinii de lucru

a. Cantitățile micșorate de masă lemnoasă, cu toate că sînt majorate în anul 1975 și mai tîrziu cu cca. 35% față de situația actuală, prin efectul îmbunătăților ce le duc rețeaua de drumuri, precum și creșterea continuă a productivității determină o scădere a mîinii de lucru forestiere necesare în exploatarea de la cca 8300 în medie anuală necesari astăzi la o medie de numai 5.100 muncitori în perioada 1970 – 1975 – cu o descreștere medie periodică de 1800 muncitori în anul 1961–1965, cu încă 700 în anii 1966–1970 și cu încă 600 în anii 1971 – 1975.

b. Aspectul descreșterii producției globale și de marfă, atât la unitățile de exploatare, cît și la cele de industrializare, va fi acoperit prin transformarea chimică a fagului, prin prelucrarea modernă a produselor / prelucrarea fagului în sens vertical/ industrializarea tuturor deșeurilor, transformarea celor

cca 50.000 mc. crăci provenite din micșorarea pierderilor de recoltare, în plăci aglomerate, materiale fibrolemnoase etc. etc. ceea ce va putea recupera integral scăderile ce nu se pot evita din micșorarea masei lemnoase exploatabile.

Anexa No.11

IFIL REGHIN

Inițiativa muncitorilor din Reghin a reușit să dea o valorificare foarte înaltă și variată a diferitelor esențe din lemn și a creat un combinat unic pe lume, producând pe lângă cherestea de rășinoase, de fag, de rezonanță și o serie de produse de calitate ca: ambarcațiuni, planoare, instrumente muzicale, turnuri de răcire prefabricate, subansamble de combine, sîrmă de lemn etc. Unele din produse ca ambarcațiunile, planoarele, instrumentele muzicale, cherestea de rezonanță și de claviatură, sîrmă de lemn sînt bine cunoscute, apreciate și căutate pe piața internațională.

IFIL-ul Reghin are condiții optime de dezvoltare, deoarece dispune de cadre muncitorești și tehnicieni de înalt nivel, este situat la bifurcația văilor Mureș și Gurghiu, are spațiu suficient, este racordat la linia de înalta tensiune Fîntînele și în viitorul apropiat va fi introdus și gazul metan.

La IFIL-ul Reghin propunem următoarele investiții:

	<u>1958–1960</u>
– Construcția secțiilor de ambarcațiuni și planoare, care lucrează azi în baracamente provizorii, adevărate focare de incendii. Propunerile s-au înaintat forurilor superioare spre aprobare . . . . . Lei	6.000.000. –
– Mecanizarea depozitului de bușteni:	
– descărc. bușt. cu macarale. . . . lei	400.000
– transp. la fabr. cu tramvaille ”	400.000
– înlocuirea rampelor de lemn cu rampe de beton . . . . . ”	<u>400.000</u>
	1.200.000. –
– Instalație de brichetare a rumegușului de rășinoase care rămîne disponibil prin racordarea fabricii la linia de înaltă tensiune. Brichetele vor fi folosite drept combustibil pentru locomotive IFET	1.000.000. –
– Utilaje și mașini moderne pt. instrumente muzicale	400.000. –
– Una blockbandsegă pt. debitarea buștenilor de rezonanță și buștenilor groși de fag	100.000. –
– Mecanizarea stivuirii și încărcării cherestelei, necesitînd în total 8 instalații	300.000. –
<u>Total</u>	<u>Lei 9.000.000. –</u>

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Perioada 1961 – 1965

– Continuarea construcției secțiilor de ambarcațiuni și planoare	Lei	6.000.000
– Construirea unei secții moderne pentru ambalaj de fag cu decupare și derulare	”	2.000.000
	<u>Total</u>	<u>Lei 8.000.000</u>

Perioada 1966 – 1975

– Reconstrucția halei de gatere, fiindcă cea actuală este din lemn, nu corespunde deloc, este necesar a instala 4 gatere rapide, precum și mecanizarea transportului interior	Lei	2.500.000
– O clădire nouă pentru instrumente muzicale, /cca 2500 mp. / Procesul tehnologic pretinde ca materia primă să aibă o umiditate redusă de 8–10%, pe care în actuala clădire nu se poate realiza. Prin creierea condițiilor necesare, se va putea produce anual 8.000 buc. instrumente de ciupit și cu arcușe, 50 buc. pianе, precum și cantități însemnate de articole sportive ca: rachete de tenis, crosei de hochei etc. cu mari posibilități de export	Lei	2.000.000
– Asfaltarea drumurilor în depozitul de cherestea pentru a mecaniza transportul cherestelei	Lei	600.000
– Construirea unei fabrici de plăci fibrolemnoase Baza de materie primă: 50.000 mc. din higiена pădurilor/300.000 ha/ 35.000 ” ” bile și manele 25.000 ” ” diferite deșeuri	Lei	5.000.000
– Construirea unei fabrici de plăci aglomerate pt. valorificarea rumegușului și talajului disponibil Prin avansarea tehnicei se va putea găsi desigur pe la anul 1970 o valorificare mai bună ca brichetare. Pentru aceste 2 fabrici noi, pe care le propunem să fie construite în perioada 1970–75 nu avem documentație tehnică necesară și deaceia sumele prevăzute pentru investiții sînt date numai pe bază de apreciere.	Lei	2.500.000
– Construcția de uscătorii artificiale pentru a usca cherestea destinată pentru export, evitînd în felul acesta stocarea cherestelei pentru timp de 2–3 luni	Lei	1.400.000
	<u>Total</u>	<u>Lei 14.000.000</u>

Recapitulație

Investiții produse pt. perioada	1958–60	Lei	9.000.000
” ” ” ”	1961–65	”	8.000.000
” ” ” ”	1966–75	”	14.000.000
	<u>Total investiții 1958 – 1975 . . . . .</u>	<u>Lei</u>	<u>31.000.000</u>

[Erdélyi Magyar Adatbank]

	<u>1958–60</u>	<u>1961–65</u>	<u>1966–1975</u>	<u>TOTAL</u>
Din cauza descreșterii masei lemnoase în perioada 1961–1975, următoarele fabrici de cherestea urmează să fie închise" Lunca Bradului, Hodoșa, Gheorgheni, /aici rămîne numai o fabrică de lăzi/. Sîndominic și Lunca de Mijloc . Restul fabricilor urmează să fie modernizate, necesitînd următoarele investiții:				
– Racordarea fabricilor de cherestea la linia de înaltă tensiune:				
– Sovata	Lei 300.000			
– Odorheiu	” 500.000			
– Gheorgheni	” 200.000			
– Toplita	” 300.000			
– Sîndominic	” 300.000			
– Mecanizarea depozitelor de bușteni:				1.600.000
a. mecanizarea transportului:				
– Tg.Săcuiesc	”	200.000		
– Odorheiu	”	200.000		
b. mecanizarea decărcării buștenilor:				
– Tg.Secuiesc	” 200.000			
– Toplita	” 200.000			
– Odorheiu	”		200.000	
– Sovata	”		200.000	
– Mecanizarea decărcării de cherestea din vagoane C. F. R. :				1.200.000
– Gheorgheni	”		200.000	
– Sîndominic	”		200.000	400.000

[Erdélyi Magyar Adatbank]

	<u>1958 – 1960</u>	<u>1961–1965</u>	<u>1966–1975</u>	<u>TOTAL:</u>
– Modernizarea utilajelor de prelucrare:				
– Toplița	lei		500.000	
– Tg.Secuiesc	”		400.000	
– Sovata	”		400.000	1.300.000
– Asfaltarea și mecanizarea transportului stivuirii și încărcării cherestelei:				
– Toplița	”	500.000		
– Gheorgheni	”	500.000		
– Tg.Secuiesc	”		500.000	
– Odorheiu	”		500.000	
– Sovata	”		500.000	2.500.000
– Uscătorii pentru aprovizionarea fabricii de lăzi Gheorgheni și Sîndominic:				
– Gheorgheni	”	600.000		
– Sîndominic	”	400.000		
– Toplița	”		400.000	
– Odorheiu	”		200.000	1.600.000
– Mărirea capacității de binale la Toplita		1.000.000		1.000.000
– Modernizarea fabricii de lăzi Gheorgheni la 40.000 mc. capacitate desființându-se secțiile dela L. Brad și Toplița	”		200.000	200.000
– Construirea unei secții de prefabricate la Sîndominic	”	2.000.000		2.000.000

[Erdélyi Magyar Adatbank]

	<u>1958 – 1960</u>	<u>1961–1965</u>	<u>1966–1975</u>	<u>TOTAL:</u>
– Sectia pentru piese croite din fag:				
– Tg.Secuiesc	lei 200.000			
– Sovata	” 300.000			500.000
– Bazine de apă pentru conservarea bușteni de fag:				
– Sovata	”		200.000	
– Tg.Secuiesc	”	200.000		400.000
– Prelucrarea deșeurilor la Toplița și Gheorgheni în sursele ptr. celuloză:				
– Toplita	”	150.000		
– Gheorgheni	”	150.000		300.000
TOTAL INVESTITII NECESARE	lei 2.500.000	11.400.000	6.800.000	20.700.000

INFIINTAREA UNUI COMBINAT PENTRU PRODUCTIA DE TRAVERSE

Astăzi planul anual de traverse în RAM se ridică:			
– la direcția silvică traverse CFR	buc.		218.000
– la TIL M–Ciuc și IFIL Reghin	”		32.000
	Total cca	buc.	250.000
la care se adaugă traverse înguste cca	”		200.000

Aceste traverse sînt produse în pădure, cioplite sau gaterate. D. S. dispune de 22 gateri care sînt dispersate în întreaga regiune. Din partea laterală a busteanului se scoate doage și cozi de mătură restul materialului se pierde. Bineînțeles la traverse cioplite acest material se pierde în întregime.

Altă deficiență că nu poate fi vorba de un control riguros că ce fel de bușteni se folosesc pentru traverse. Nu este deloc rațional de a continua acest sistem de lucru ținînd seama și de faptul că după sistarea fabricilor din Lunca Bradului, Hodoșa Gheorgheni, Sîndominic și Lunca de Jos, în tot RAM /deci IFIL Reghin plus TIL M.Ciuc/ vor avea în total cca 20 de gateri, față de cele 22 de gateri ale IFET-urilor.

Pentru producția rațională a traverselor de fag în CSR s-au făcut combinate speciale, unde pe lângă traversele de fag, se prelucrază vertical toate materialele rezultate inclusiv rumegușul. Am luat ca model Combinatul dela Bucina /CSR/ unde se prelucrază anual 200.000 mc. bușteni de fag dela 14 cm. ø în sus în traverse, avînd secții anexe, secția de impregnare, de piese prefabricate de mobile, de frize, de parchete, de plăci aglomerate din aschii și secție de furfurole din rumeguș de fag.

Pentru combinatul propus ca bază, prelucrarea a 100.000 mc. busteni de fag subtiri de la 14 cm. ø în sus.

Baza de materiale primă.

Masa lemnoasă de fag în RAM în perioada	1961–65	750.000	mc.
	1966–70	600.000	”
	1971–75	450.000	”

Calculînd cu o producție anuală de 250.000 traverse normale necesare pentru CFR și Export și 170.000 buc. traverse înguste necesare pentru căile ferate forestiere ale IFET-urilor din RAM. Această cantitate de traverse vor trebui să fie produse și în viitor pentru a satisface nevoile CFR-ului și al Exportului, chiar dacă în perioada de 1971–75 va merge producția traverselor în dauna producției cherestelei de fag.

Micșorîndu-se masa lemnoasă de fag, fabrica Hodoșa urmează să fie închisă pentru că nu are nici un rost să fie restructurată pentru producția de fag fiind o fabrică învechită nu are teren corespunzător, nu are forță motorică. Primește busteni

de fag din afară prin vagoane CFR de la Stînceni, Răstonița, Deda, Odorhei, etc.. deci acest material poate fi transportat la noul combinat. Hodoșa este situat la 7 km. de Gălățasi care va necesita cca 1.600 muncitori deci va da ocupație și celor cca 120 muncitori localnici din Hodoșa.

În acest combinat unde se vor prelucra 100.000 mc. bușteni de fag de la 14 cm. $\varnothing$ în sus se vor obține următoarele produse: /conform datelor de la Bucina/

- 250.000 buc. traverse normale /am redus nr. traverselor lăsînd o rezervă pt. 4000 mc. doage/
- 120.000 buc traverse înguste
- 2.800 mc. cherestea de fag netivită calitate specială, aptă pentru export
- 11.600 mc. frize de parchet
- 4.000 mc. doage de fag
- 8.600 mc. șipci prefabricate pentru mobile
- 800 mc. calupuri

Acestea sînt produse de bază pentru care sînt necesare

- o secție de traverse și cherestea cu 4 gatere și 1 ferăstrău panglică pentru bușteni, ca utilaje de bază și 2 ferestraie panglici pentru spintecat cherestea, 1 circular dublu de tivit traverse, 1 circular dublu de retezat traverse și o mașină specială care întîrește capetele traverselor cu șuruburi de lemn,

Din aceste mașini trebuie și importăm anual 1 ferăstrău panglică pentru bușteni, 1 circular dublu de tivit traverse Restul mașinilor le avem în țară sau le putem confecționa.

- o secție de prelucrare a șipcilor și prefabricarea pt. mobile împreună cu secția de frize și de calupuri.

Mașini necesare sînt: circularele obișnuite de tivit și retezat.

- o secție de parchete. MCMC DGIL a prevăzut în anul 1959 lei 10.500.000 investiții pentru fabrica de parchete. Locul nu este de loc fixat.

Este natural ca locul acestor viitoare secții de parchete este la noul combinat și nu la o fabrică de cherestea cu o producție de cca 500 mc. frize.

- o secție de impregnare a traverselor. În primul rînd traversele înguste urmează să fie impregnate. În planul de perspectivă a Direcției Silvice este prevăzut înființarea instalațiilor volante de impregnare care urmează să fie mutat la timpul său în acest combinat.

Ar fi de dorit ca și traversele CFR să fie aici impregnate, chiar și cele de export deci în perioada 1966–70 se poate prevedea și acest lucru.

- o secție de butoaie. Astăzi avem la Reghin o fabrică de butoaie în afară curții IFIL-ului Reghin, lângă gară, instalat în clădiri necorespunzătoare, nu există loc suficient. Această fabrică trebuie să fie complet din nou clădită în perioada de 1959–66., pe un alt loc. Nu este cazul să fie construit la Reghin, unde se

aprovizionează din afară cu cca 7.000 mc. cherestea de fag /de la TIL Cluj, Fălticeni, Arad/. Este o mișcare prea mare și nerațiobală o parte din muncitori sînt din regiune, iar cealaltă parte vin zilnic cu CFR.

– o secție de plăci aglomerate din aschii, pentru care materia primă formează: talajul de la secțiile resp. fabricile:			
– secție de parchete /se geluesc frize		cca	13.000 mc.
– ” de butoaie / se geluesc doage		”	4.000 mc.
– Fabrica de mobile Simo Geza/se geluesc	fag 7000		
	”		
	răș.9000	”	16.000 mc.
– Fabrica ILEFOR / se geluesc fag		”	1.000 mc.
		”	34.000 mc.

Total lețuri și frize geluite
din care rezultă cca 25% talaj adică cca 7.500 tone. Este o bază de materie primă foarte mare care merită o instalație de plăci aglomerate, eventual tip Bicaz cum este cazul la Bucina.

– o secție de furfurole din rumeguș de fag.

Furfurolele servește ca materie primă pentru producția materialelor plastice a rășinei sintetice și servește la rafinarea uleiurilor fine, deci este o materie primă indispensabilă pentru industria modernă și după cum sîntem informați, actualmente acoperim necesitățile țării din import.

Pe lângă rumegușul din secția de traverse, cherestea, frize, lețuri mobile, doage, butoaie se adaugă și rumegușul de la Simo Geza și ILEFOR. Plus de aceasta se poate aduce rumegușul și de la IFIL Reghin și UIL Sovata prin CFR, făcîndu-se încîrcarea automată prin exhaustor. Aceste fabrici vor fi racordate la curent electric și rumegușul provenit din debitarea buștenilor de fag va deveni disponibil. În această ipoteză vom avea ca materie primă atît rumeguș ca Bucina care produce anual 5.000 tone de furfurole. Conform informațiilor primite secția de furfurole de la Bucina a necesitat o investiție totală de 7.000.0000 coroane ceh.

Locul noului combinat: lângă Ungheni/ la 10 km. sud de Tg.Mures.

Motivele pentru care am ales acest loc:

– Se află la întîlnirea căilor ferate Ciceu–Războieni și Praid Tg.Mures, deci este așezat în centrul pentru bustenii de fag, destinați pentru traverse în cadrul RAM-ului. Este cel mai apropiat loc pentru aducerea bustenilor subțiri, de la Sovata, Reghin, Deda, Răstolnița, Lunca Bradului și Stînceni. Se află numai la 110 km. distanță de la Ilva Mică, Bistrița-Bărgăului și Sebeș Alba, deci și aceste regiuni pot veni în considerare în special în perioada de 1970–75 cînd scade masa lemnoasă de fag în regiunea autonomă maghiară /menționăm că la Bucina distanța medie de unde sînt scoși buștenii este de 180 km. și distanța cea mai lungă de 380 km/

– Există curent electric de înaltă tensiune /Fîntînele/

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Instalații necesare din import:

- pt. sectia de traverse: 1 blochbandsegă și
1 circular dublu de tivit traverse
- pt. sectia de parchete: 1 fabrică completă de parchete MCMC–
–DGIL a prevăzut în planul TIL-ului M.
Ciuc o fabrică de parchete cu lei
2.500.000 investitie.
- pt. sectia de furfurool: 1 fabrică completă. Cu titlu informativ
arătăm că la Bucina investitia acestei
secții s-a ridicat la 7 milioane coroane
ceh din care: cca 4.500.000 coroane pt.
masini aduse din Suedia si cca. 2500000
coroane ceh clădirile, cu o investitie
totală de 7.000.000 coroane, Bucina a
realizat 70.000.000 coroane contravaloa-
rea a 5.000 tone furfurool.

Cu o investiție totală de cca 15.000.000 lei în prima etapă am putea realiza obiectivele de mai sus. Din suma aceasta numai cca. 5.000.000 prezintă importul care se compensează chiar în primul an dacă ținem seama că vom putea da la export cca. 8.000 mc. cherestea de fag, 1.500 mc. leturi mobile, 100.000 mp. parchete și s-ar economisi valuta necesară pentru importul a 5.000 tone de furfurool

Calculația de rentabilitate

Facem numai o calculație a materialelor obținute în plus față de sistemul de producție de zi:

			Lei
–	2.800 mc. cherestea fag. cal. I. pt. export	á 500	1.400.000
–	8.600 mc. leturi pt. mobile din care: pt. Simo Geza 6.000 mc. ILEFOR 1.000 mc. Export 1.600 mc.	á 800	6.880.000
–	4.000 mc. doage, nu luăm în considerare valoric deoarece această cantitate se produce și azi în pădure		
–	11.600 mc. frize = 340.000 mp. parchete	á 30	10.200.000
–	5.000 tone furfurool cu lei 11/kg. /prețul în CSR este 14,5/ coroane		55.000.000
–	7.000 tone plăci aglomerate cca		7.000.000
	din care scădem valoarea cherestelei provenite prin debitarea cca 20.000 mc. busteni, ce s-ar fi debitat la Hodosa/11.000 mc. cherestea a 350 lei/ Rotund lei		3.850.000
			76.000.000

din valorificarea materialelor ce se pierd astăzi în pădure.

Alte avantaje

– Desfiintarea productiei rudimentară în pădure a
traverselor cu pierderi mari, fără posibilitate de control riguros.
Este o situatie anormală ca D. S. să lucreze cu 22 gatere dispersate
în pădure iar industrializarea va dispune în total de cca 20 gatere.

– Se va prelucra și lemn constructie de la 14 cm ø în sus

ceea ce pînă la prezent nu s-a prelucrat la noi. Astăzi o parte din acești busteni o exportăm în R. P. Ungară. Dacă pentru R. P. Ungară este rentabilă prelucrarea acestui material adus din import și din depărtare, atunci pentru noi trebuie să fie și mai rentabilă.

– Din materialul lateral, ce se pierde actualmente în pădure, se vor obține produsele mai sus înșirate.

– Astăzi Simo Geza consumă	anual	13.700 mc.	cherestea	de	fag
”	”	2.300 mc.	”	”	”
	Total	16.000 mc.			

ce se economisește în întregime prin aprovizionarea acestor fabrici cu leturi de mobile și din care cantitate de cherestea cca 50% poate fi dirijată spre export.

– Nu este necesară reconstruirea și adaptarea la producția de fag a fabricii de la Hodosa.

– Se rezolvă problema prelucrării rumegușului de fag de la Reghin și Sovata, precum și de la Simo Geza și ILEFOR Tg. Mureș.

– Nu trebuie instalată altundeva o fabrică de parchete. Din punct de vedere al posibilității de a livra în export este o mare diferență că există o producție locală de peste 11.000 mc. frize ceea ce înseamnă că unele dimensiuni pot fi forțate adică se pot produce cantități însemnate în unele dimensiuni. Aici se pot face uscătorii cu gaz metan. În CSR la Bucina tocmai acum se preschimb garniturile de parchete obișnuite cu mașini pentru a produce parchete subțiri de 8 mm grosime, foarte căutate pe piața internațională.

Reducerea la 8 mm. a parchetelor înseamnă dublarea suprafeței produse și ceea ce în cazul nostru ar însemna o producție de cca 900.000 mp. parchete. Această problemă merită o atenție specială.

FABRICA DE MOBILE "SIMO GEZA" TG.MURES.

Fabrica Simo Geza este compusă din 4 unități și anume: Unitatea I-a produce mobilă populară din rame placate, Unitatea II-a produce mobile de export, Unitatea III-a de valorificarea deșeurilor și unitatea IV-a de întreținerea și reparația mașinilor.

Unitatea I-a a fost construită în anul 1944, dar nu a fost terminată complet. Pentru complectarea și dezvoltarea ei, s-a elaborat sarcina de proiectare în 1956. Cu ocazia aprobării sarcinii de proiectare C.S.P-ul nu a acordat sumele necesare decât 8 milioane de lei. Din cauza aceasta au mai rămas o serie de lucrări importante care nu s-au putut realiza din lipsa de fonduri, și care fiind necesare ar urma să fie realizate în cursul anilor viitori.

Aceste lucrări sînt următoarele:

– Construirea secției de croit, prin extinderea halei principale. În prezent croirea se face într-un șopron deschis, amplasat în depozitul de cherestea, care prezintă pericol de incendiu și periclitează sănătatea muncitorilor. Pentru executarea lucrărilor este necesară o investiție de cca. 600.000 lei.

– Terminarea amenajării liniei de garaj. Investiții necesare 80.000 lei.

– Complectarea uscătoarelor artificiale, deoarece cele existente au o capacitate de numai 65 % față de necesarul producției, diferența de material în prezent se usucă în aer liber. Pentru construirea a 3 camere de uscătorii, sînt necesare cca. 400.000 lei.

– Actuala amplasare a mașinilor nu asigură un flux tehnologic continuu. De la data punerii în funcțiune a fabricii o serie de mașini au trebuit schimbate. S-au instalat noi mașini la coloanele de exhaustor și datorită acestui fapt, nu mai poate aspira praful, rumegușul și talajul în bune condițiuni. Datorită acestor motive este necesară reamplasarea mașinilor și mărirea capacității exhaustoarelor și a coloanelor. Lucrările se pot realiza cu o investiție de cca. 200.000 lei.

– Tapițeria este amplasată într-o clădire mult învechită, care urmează să fie demolată. Este necesar construirea unei noi secții, cu o investiție de cca. 800.000 lei.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Unitatea II-a este unitatea care lucrează pentru export, cu cca 90 de lucrări, realizând o producție anuală de 3,5 milioane de lei. Ținând cont de cererile de export din ce în ce mai mari, propunem dezvoltarea acestei unități. Teren corespunzător pentru dezvoltarea, care permit să fie construită o suprafață de 4.400 m.p. din care 3.550 m.p. suprafață utilă pentru producția s-ar putea obține o producție anuală de 10 – 11.000.000 lei, preocupând cca. 280 muncitori.

Investițiile necesare ar fi următoarele:

– Construcții	cca.	4.250.000 lei
– Uscătorii, casa cazanelor (folosind cazanul vechi)		500.000 lei
– După ascensoare		200.000 lei
– Complectarea utilajului		300.000 lei
– Proiectare și alte cheltuieli		150.000 lei
	TOTAL:	<hr/> 5.400.000 lei

Calculind rentabilitatea investițiilor, rezultă că acestea se amortizează în timp de 5–6 ani.

– În afară de dezvoltările arătate mai sus sînt necesare următoarele lucrări:

- Amenajarea depozitului de cherestea,
- Construirea de soproane pentru cherestea,
- Nivelări de drumuri
- Instalații exterioare,
- Terminarea centralei termice
- Construirea unui atelier mecanic, de întreținere și reparații.
- Lucrări P.C.S.

Aceste lucrări necesită în total o investiție de cca. 4.650.000 lei.

ANEXA LA CAPITOLUL I.

TABEL CENTRALIZATOR

cu investiții necesare pentru dezvoltarea
productiei si aprovizionării cu energie electrică.

PERIOADA 1959–1960:

1.	Dublarea liniei Fântânele – Tîrgu–Mures, prin construirea unei noi linii de transport de 60 kV.	lei	6.000.000
2.	Trecerea dela 3 kV la 6 kV, respectiv dela 110 V la 220 V la rețeaua electrică de dis- tributie din Tg.Mures.	lei	2.500.000
3.	Sistematizarea rețelei de distribuție de 15 kV și construirea stației de transformare definitivă la Reghin	”	3.000.000
4.	Construirea liniei de 35 kV Bicsad–Tușnad Băi și a stației de transformare 35/22 Kv la Tușnad-Băi.	”	2.500.000
5.	Instalarea unui grup electrogen de 800 kVA la Tg.Secuiesc și întărirea rețelei electrice	”	1.500.000
6.	Electrificarea unui număr de 50 comune	”	3.500.000
		<u>Total: Lei</u>	<u>19.000.000</u>

PERIOADA	1961–65	1966–75
1. Construirea liniei de tran- sport Fântânele–Odorhei– Vlăhița–Miercurea Ciuc	lei 20.000.000	15.000.000
2. Construirea liniei electri- ce de 35 kV. Sft. Gheorghe– Covasna Tg.Secuiesc	–	13.000.000
3. Construirea de linii electri- ce raionale de 15 Kv pentru electrificări rurale cca. 150 km.	5.000.000	7.000.000
4. Electrificarea unui număr de 300 comune si sate	10.000.000	14.000.000
	<u>TOTAL:</u>	<u>49.000.000</u>
	<u>TOTAL GENERAL 1961– 1975:</u>	<u>84.000.000</u>

ANEXA LA CAPITOLUL I.

A. perioada 1958–1960

ad. pct.1

Orasul Tg.Mureş primeşte energia electrică de la Termocentrala “Steaua Roşie” Fântînele printr-o linie de transport 35 kV cu conductori de otel aluminiu de 95 mmp, a cărei capacitate de transport la căderi de tensiune admisibile este de 8000 kVA.

Tinînd seamă de faptul că, celelalte surse de energie electrică, care se află pe teritoriul oraşului (hidrocentrala şi termocentrala) practic sînt neglijabile din punct de vedere al alimentării generale cu energie electrică a acestui oraş. rolul acestor centrale mici fiind numai de intervenţie sau de compensaţie la sarcinile de vîrf. Hidrocentrala tocmai în perioada de sarcini maxime (iarna dă o putere de producţie efectivă cu totul neînsemnată).

Examinînd balanţa energetică a acestui oraş, reiese că, în cursul anului 1958 şi în perioadele 1959–1960, se va produce un dezechilibru total între necesităţi şi posibilităţi de furnizare sau de producere a energiei electrice cu mijloace existente.

Din evidentele de consum actual şi a dezvoltărilor prevăzute pentru anul 1958 şi perioadele 1959–1960, precum şi din datele tehnice privitor la posibilităţile de alimentare cu energie electrică, rezultă că, totalizînd mecesarul de putere pe 1958, ce se va absorbi prin racordul existent Fântînele–Tg.Mures, va fi 8.100 KW, iar la sfîrşitul perioadei 1959–60 va fi de 9440 kW.

Fată de aceadtă putere absolută necesară după cum s-a amintit, capacitatea de transport a liniei este de 8000 kVA, ce corespunde cca. 6400 kW putere transportabilă în condiţiuni normale.

Deci, pînă la sfîrşitul anului 1958, vom avea pentru centrele Tg.Mures şi Reghin un deficit de putere de 1.700 kW, iar pînă la sfîrşitul perioadei 1959–60 un deficit de 9440 kW.

Eliminarea acestui deficit de putere se va putea rezolva numai prin construirea unei noi linii de interconectare pentru transportul energiei electrice necesare cu capacitatea mult mai mare care să corespundă pentru o perioadă cel puţin 25–30 ani.

Pe lîngă faptul, că, racordul actual nu va fi capabil să asigure în 1959 energia necesară, se mai adaugă şi faptul că, siguranta şi continuitatea furnizării energiei nu poate fi asigurată

deoarece la întreruperile planificate sau deranjamente pe linia de 35 kV, întreg oraşul rămâne fără energie electrică pînă la remedierea defectelor.

Avînd în vede[r]e cele de mai sus, se impune construirea une[i] a doua linii de legătură între Termocentrala Fîntănele şi Tg.Mureş, cu tensiunea de functionare de 60 kV.

Ad. pct.2:

Distributia energiei electrice în oraşul Tg.Mureş se face pe partea /primară/ de înaltă tensiune cu 3 kV, care în momentul de faţă este insuficientă, avînd în vedere lungimea retelelor şi încărcarea liniilor.

Pe partea secundară, distribuţia se face cu tensiune nenominalizată de 190/110 V. care deasemenea nu mai corespunde necesităţilor.

Din motivele menţionate, pierderile de tensiune la consumatori depăşesc cu mult procentajul legal de 5 %, producînd dera[n-]jament în exploatare.

În afară de aceasta, posturile de transformare sînt complet necorespunzătoare, deoarece sînt de tip exterior în cabine de lemn, chiar şi în centrul oraşului, ceea ce nu corespunde din punct de vedere tehnic şi pompieristic, iar numărul lor este foarte mare din cauza puterilor reduse.

La această problemă este necesară înclouirea acestora cu posturi interioare de capacitate 180–240 kVA, cu tensiunea 6/3/0,4 kV, capabil să acopere necesităţile oraşului cu un număr minim de posturi.

Supraîncărcarea retelelor adus după sime creşterea pierderilor de tensiune peste limitele admise, ajungînd ca în unele părţi tensiunea să fie foarte slabă în orele de vîrf, iar reclamaţiil[e] consumatorilor din ce în ce mai abundente.

Din analiza pierderilor de tensiune se poate deduce, c[ă] factorul principal care concură la creşterea acestor pierderi este faptul că, distributia se face cu 3 kV. Pierderile de putere sînt deasemenea inadmisibil, faţă de normele tehnice şi produc daune întreprinderii. Ex. linia Mureşeni transportată pe distanţă de 2 km. 1000 kVa, pentru care se pierde în fiecare oră 120 kWh. Dacă ar transporta aceeaşi cantitate de 6 kV pierderile ar fi de numai 30 kWh.

Calculînd cu 200 ore de funcţionare lunară şi 60 de b /kWh/ reziltă o pierdere de 14.400 lei lunar, numai pentru linia Mureşeni.

În afară de considerentele economice menționate, mai există o serie de dezavantaje practice și anume: funcționarea slabă a motoarelor, intensitatea slabă a luminei electrice, calitatea proastă a audițiilor radio.

Pentru remedierea acestei situații, singura soluție este trecerea la tensiunea de 6 kV, respective 380/220 V.

ad.pct.3:

Distribuția energiei electrice din orasul Reghin înaintea anului 1945, s-a făcut la tensiunea de 5,5 kV, c. a.50 Hz. După refacearea instalațiilor distruse, din anul 1945 și pînă în prezent distribuția energiei electrice se face la tensiunea de 2,1 kV c. a.50 Hz. Pein 23 posturi de transformare 2,1/0,12 kV, resp.2,1/0,4 kV. Reteaua existentă de distribuție este absolut insuficientă și veche, în general executată în cablu subteran. Dimensionarea rețelei a fost făcută pentru tensiunea de 5,5 kV, iar actualul exploatat la 2,1 kV. Astfel rețeaua devine mult subsimensionată și lucrează cu căderi de tensiune pînă la 40–50 %. Unele părți ale orașului nici nu pot fi alimentate atît din lipsă de energie cît și din cauza rețelei de distribuție insuficiente și chiar inexistente.

Pentru rezolvarea problemei de alimentare cu energie electrică a orașului Reghin, s-a construit o linie electrică aeriană de 35 kV, de la Tg.Mures la Reghin și stația de transformare 35/15 kV.

Pentru alimentarea orașului cu energie electrică din stația de 35/15 kV este necesară sistematizarea rețelei actuale, care după cum s-a arătat are o mulțime de deficiente. După un studiu îndelungat s-a ajuns la concluzia că, din punct de vedere economic este cel mai indicat întrebuițarea tensiunii de 15 kV ca tensiune primară, iar ca tensiune secundară 380/220 V. –

Pe baza calculelor efectuate propunem ca orașul să fie împărțit în 11 sectoare, alimentarea orașului întreg astfel va fi asigurată în cele mai bune condițiuni. Deci se vor instala 11 posturi de transformare, care vor alimenta atît consumatorii industriali, cît și casnici.

Prin această soluție problema energetică a orașului va fi complet rezolvată atît din punct de vedere cantitativ cît și calitativ.

ad. pct.4:

Problema alimentării cu energie electrică al orasului și raionului Miercurea Ciuc de ani de zile nu este rezolvată, din care cauză industriile nu pot desvolta și chiar și celelalte activități sînt stînjinite în desvoltarea lor normală. –

Pentru îmbunătățirea situației, în cursul anilor s-a amplificat succesiv uzina electrică actuală cu trei grupuri electrogene, totuși situația este departe de a putea fi considerată ca rezolvată. Industriile din oraș și din raion pentru a putea face față sarcinilor ce au, în vederea realizării planului lor de producție erau nevoite a instala câte un grup electrogen propriu, uzina electrică locală neputând satisface cerințele lor de curent electric.

Rezolvarea în mod definitiv a problemei se poate efectua prin construirea unui racord electric de înaltă tensiune, întră Termocentrala Fîntînele– pe traseu Sîng. de Pădure Odorhei– Vlăhița – Miercurea Ciuc.

Lucrarea propunem să fie începută în anul 1959.

ad. pct.5:

La uzina electrică din orașul Tg.Secuesc funcționează în prezent 4 grupuri electrogene, care au o vechime medie de aproape 50 ani. Datorită acestui fapt, motoarele au o uzură pronunțată, cu piese uzate din care cauză adeseori sînt deteriorate.

Afară de această, trei din cele patru grupuri au o frecvență de 42 Hz. iar la patru de 50 Hz. Din acest motiv dela 4 grupuri nu pot funcționa paralele, consumatorii orașului fiind împărțiți în două părți.

Datorită dezvoltării industriei, uzina electrică nu poate să facă față tuturor cerințelor de energie electrică a consumatorilor industriali și casnici. Puterea efectivă totală a celor patru grupuri este 30 kW și necesarul orașului se ridică la cca. 1000 kW.

Datorită acestui fapt, uzina electrică din Tg.Secuesc trebuie amplificată cu un grup de 800 kW, care ar rezolva în mod provizoriu problema energetică a orașului.

Paralel cu aceasta, rețeaua electrică a orașului, atît cea primară cît și cea secundară trebuie normalizată respectiv sistematizată, utilizînd la înaltă tensiune 6 kV, în loc de 3,1 kV, iar pe partea de joasă tensiune 220/380 V, în loc de 110 V. Prin aceasta s-ar remedia problema energiei electrice și din punct de vedere calitativ. Rezolvarea definitivă a alimentării cu energie electrică a raionului se poate face prin racordarea la linia de înaltă tensiune. Această lucrare propunem să fie începută în anul 1960.

PERIOADA 1961–1975. –

ad. pct.1:

În analiza lucrărilor propuse pentru perioada 1959–1960,

s-a arătat situația energetică în care se găsesc orașele Odorhei, și Miercurea Ciuc. S-a amintit că soluția propusă de a asigura curentul electric prin replungirea liniei Cristur – Mugeni pînă la Odorhei rezolvată numai temporar problema energiei electrice în acest oraș, capacitatea de transport limitînd consumul de energie de pe acest racord. Pe lîngă faptul că existența a două feluri de curent, alternativ și continuu, nu permite o exploatare economică și nu poate fi menținut mult timp, soluția fiind provizorie.

Situația este asemănătoare și la Miercurea Ciuc, unde injecția energetică dată prin racordul Bicsad – Tușnad Băi rezolvă abia parțial problemele energetice ale raionului Ciuc, fără a asigura dezvoltarea industriei în orașul Miercurea Ciuc, unde și în prezent se fac restricții atît la consumatorii industriali, cît și la cei casnici.

În aceste raioane cînt și alte uzine, care sînt deficitare în energia electrică și ale căror dezvoltare este frîntată din cauza lipsei de curent. Astfel putem aminti Uzinele de Fier Vlăhița și exploatarea minieră de caolină din Harghita. Aceste sînt așezate pe linia, care leagă orașele Odorhei și Miercurea Ciuc și se pot racorda aceasta făcă nici o dificultate.

Pentru a rezolva în mod definitiv asigurarea energiei electrice atît cantitativ, cît și calitativ, propunem construirea liniei Fîntînele – Odorhei, Miercurea Ciuc pe o lungime de cca. 95 km.

Institutul de Studii și Proiectări Energetice a întocmit un studiu privind alimentarea cu energie electrică a acestor raioane, care cuprind datele strînse de pe teren, puterile necesare și energiile cerute de consumatorii cei mai importanți. De aici rezultă că puterea necesară probabilă în acesta perioadă este cca. 15–200 kW.

Stațiile de transformare ce se vor construi, vor da posibilitate la plecări de linii de 15 kV. pentru electrificări rurale.

Linia propusă poate servi și ca linie de legătură între sistemul energetic Ardealul Central și sistemul Moldova, ca punct de conexiune la Miercurea Ciuc și astfel această linie s-ar încadra perfect în soluția definitivă a rețelelor republicane.

ad. pct.3:

Din punctul de vedere al electrificărilor rurale, raionul Tg.Secuiesc este ultimul din regiunea noastră, avînd o singură comună electrificată.

Situația centralei din Tg.Secuesc a fost prezentată deja la analiza precedentă. Chiar prin amplificarea uzinei cu grupul de 800 kW. numai cerințele actuale pot fi satisfăcute și nici decum nu poate să facă față sarcinilor de viitor să servească cu sursă de energie electrică pentru comune.

La Covasna uzina electrică cu grupurile electrogene existente, satisface doar cerințele actuale, fără a putea da curent și altor consumatori.

Pentru a putea lichida aceste lipsuri, este indicat ca în această perioadă să se construiască o linie electrică aeriană de 35 kV cu plecare dela Sft. Gheorghe, care să aibă stații de transformare atât la Covasna, cât și la Tg.Secuesc.

Aceste stații vor servi ca puncte de plecare ale liniilor de 15 kV. care vor da posibilitate comunelor pentru a se electrifica în viitor.

Construirea liniei electrice Sft. Gheorghe – Covasna se poate realiza cu o investiție de 13.000.000 lei.

După cum rezultă din balanța energetică, nu este rezolvată problema alimentării cu energie electrică nici a raionului Gheorgheni, Toplița și Sft. Gheorghe.

Linia de transport Bicz, care alimentează cu energie electrică Gheorgheni și prin prelungire Toplița, pînă la finele perioadei 1959–1960 va deveni insuficientă, prezentînd un deficit de energie electrică de 675 kw. pentru Gheorgheni și 560 kw. pentru Toplița, iar pînă la sfîrșitul perioadei 1961–1975 un deficit de 4685 kw. pentru Gheorgheni și 1290 kw. pentru Toplița.

În urma celor de mai sus va fi necesară reconstruirea acestei linii de transport, în așa fel să poată face față cerintelor și să poată asigura continuitatea funcționării întreprinderilor industriale din aceste două raioane.

În situație similară se găsește și raionul Sft. Gheorghe. Actuala linie de transport poate furniza cca. 5600 kw, la sfîrșitul perioadei 1961–1975 se va crea un deficit de energie electrică de 4500 kw.)

Întru-cît alimentarea cu energie electrică a raionului Tg.Secuesc se poate rezolva definitiv prin racordarea la linia de transport Sft. Gheorghe, astfel linia de transport va prezenta un plus de deficit de 5200 kw. (deci în total 9700 kw.) pînă la finele perioadei 1961 – 1975.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Pe baza celor de mai sus propunem reconstruirea liniei de transport, astfel ca să poată alimenta cu energie electrică raioanele Sft. Gheorghe și Tg.Secuiesc.

Prin construirea liniilor electrice de 35 kV sau de o tensiune mai ridicată, se creiază numai în mod indirect condiții tehnice pentru electrificări rurale.

Condiții propiruzise se vor creia abia prin construirea de linii de 15 kV, care vor pleca de la stațiile de transformare respective.

Astfel de linii propunem pentru alimentarea comunelor din jurul orașului Tg.Mureș în Valea Nirajului în raionul Tg.Mureș, Valea Gurghiului și din jurul orașului Reghin, din jurul orașului Toplița și Gheorgheni în partea superioară a raionului Ciuc, comunele din Valea Oltului, în raioanele Sft. Gheorghe și Tg.Secuiesc.

Lungimea totală a acestor linii este preconizată a fi de cca. 150 km. necesitând o investiție de cca 12.000.000 lei. –

[Erdélyi Magyar Adatbank]

BALANTA ENERGETICA PE PERIOADA 1959 – 1960 și 1961 – 1975

Raioanele		Capacitatea uzinei sau a liniei de transport 1958 in Kw.	1959 – 1960		1961 – 1975			
			Necesarul de energie conf. desvoltării normale Kw	Diferențe + – Kw	Prelimi- nat Kw	Diferențe + – Kw		
Tg.Mureș	Oraș	6.400	9.250	–	2.850	20.600	–	14.200
Tg.Mureș	Raion	130	190	–	60	750	–	620
Reghin	”	800	3.350	–	2.550	6.900	–	6.150
Toplița	”	1.210	1.770	–	560	2.500	–	1.290
Gheorgheni	”	1.625	2.300	–	675	6.300	–	4.675
Miercurea Ciuc	raion	600	4.200	–	3.600	7.850	–	7.250
Sf. Gheorghe	”	5.600	5.160	+	440	10.100	–	4.500
Tg.Secuesc	”	1.100	2.100	–	1.000	5.200	–	4.100
Sing. de Pădure	”	3.500	1.530	+	1.970	3.300	+	200
Odorhei	”	2.000	3.150	–	1.150	7.400	–	5.400
TOTAL:		22.965	33.000	–	11.495	7.950	–	48.185
				+	2.400		+	200

+) S-a inclus in calcul instalarea grupului de 800 Kw.

ANEXA LA CAPITOLUL II.

centralizator privind necesarul aproximativ de investiții
pentru lucrări de dezvoltare a Industriei Locale din Regiunea
Autonomă Maghiară.–

I. RAMURA EXTR.MAT.CONSTRUCTIE.

	PERIOADA	
	1959–60 (în mii lei)	1961–75 (în mii lei)
1. – Procurarea a 2 compresoare, 2 grupuri electrogene și instalarea lor la Malnaș și Sîncrăieni, precum procurarea de benzi transportoare	800 80	
2. – Construirea de liniilor de garaj la: – Cariera Ma[1]naș-Băi – Cariera Sîncrăieni	400 1200	
3. – Dotarea cu câte 4 camioane carierele: Tolvajos, Malnaș Băi și Sîncrăieni	700	
4. – Construirea liniilor de garaj la carierele: Suseni și Lunca Bradului	2000	
5. – Procurarea și instalarea: Gater de ferestruit plăci de marmoră, gater cu discuri, 2 ci[o]cane pneumatice, 1 compresor, 2 mașini de șlefuit la Lăzarea și Heveder	300	
6. – Dublarea liniei tehnologice la secția de producție carbonat de calciu Borsec	150	
7. – Construirea unui cuptor înalt de ars var la Ungheni sau Vărghiș.	–	2000
8. – Procurări de utilaje. ptr. dezvoltarea prod. de piatră cioplită	–	2500
9. – Construirea unei stații ptr. producția de carbonar de calciu la Borsec.	–	200
10. – Procurări de utilaje ptr. dezvoltarea prod. de piatră spartă, la carierele: Suseni, Malnaș și Lunca Bradului.	–	2500
11. – Creierea unei stații semiindustriale la Secția de prod. diatomită (filiala Odorhei).	600	
12. – Idem, a unei fabrici pt. industr. diatomitei.–		6000
<u>II. RAMURA LEMN-FORESTIER:</u>		
13. – Desvolt. fabricii de mobilă Mureșeni	4000	
14. – Etajarea atelierului existemt	–	2600
15. – Utilarea fabricii de panel Mureșeni	500	
16. – Constr. unei fabrici de lăzi la Răstolița	300	
17. – Constr. unei fabrici de butoaie la Tg.Mure[ș].	–	1200
18. – Constr. unei fabrici făină de lemn	–	800

	PERIOADA	
	1959–60 (în mii lei)	1961–75 (în mii lei)
19. Construirea unei fabrici de bănci școlare la Păltiniș.	–	300
20. Constr. a 3 fabrici de mobilă, cutii de radio și cutii radio–televiziune la M. Ciuc, Odorhei și Sft. Gheorghe	–	2600
<u>III. RAMURA ALIMENTARA.</u>		
21. – Construirea de stații de ecarisaje	2000	
22. Desvoltarea unității de măcieș Tg.Secuesc.	400	1000
23. – Creierea următoarelor unități noi în sectoarele de: Morărit și panificație:		
– Schimbarea parțială a instalației morii Făclia din Tg.Mures și construirea unei magazii.	1500	
– Schimbarea instalației morii din Tg. Secuesc și mărirea magaziei de făină	800	
– Una fabrică de pîine la Tg.Mures	3500	
– Una brutărie la Tușnad–Băi	800	
– Una brutărie la Vlăhița	550	
– Una brutărie la Ciceu	550	
– Una brutărie la Covasna	–	1200
– Una brutărie la Cristur	–	850
– Una brutărie la Sîngeorgiul de Pădure	–	800
<u>IV. RAMURA METALURGICA</u>		
24. – Construirea a 2 turnătorii la Sft. Gheorghe și Odorhei	2500	
25. – Desvoltarea fabricii cabluri Tg.Mures	1500	
26. – Desvoltarea sectiei de cricuri hidraulice și pome manuale la Reghin	600	
27. – Lărgirea capac. de prod. turburi de protecție la Intr. Lazar Odon Tg.Mures	1600	
28. – Creierea unei unități de prod. de autogaisere la Reghin	800	
<u>V. RAMURA CHIMICA</u>		
29. Creierea unui combinat de industrie locală pt. chimizarea deșeurilor lemnoase:		
– Sectia colofoniu și terpentină/desvolt)		
– ” lacuri și vopsele		
– ” destilare uscată, a deșeurilor		
– ” fabricarea furfurorului		
– ” mase plastice		
– ” raticid		
– ” lignin		
– ” vanilină		
– ” tanin și uleiuri volatile		
– ” distilarea uscată a turbei		
– ” brichetare		
Total:	2000	

<u>VI. RAMURA MATERIALELOR DE</u> <u>CONSTRUCTII:</u>	<u>PERIOADA</u>	
	1959-60 (în mii lei)	1961-75 (în mii lei)
30. – Desvoltarea fabricii de cărămizi- țigle Suseni Raionul Reghin	4200	
31. – Construirea unei fabrici de că- rămizi, țigle, plăci teracotă etc. la Viforoasa. –	–	18.000
32. – Terminarea uscătoriilor artifi- ciale începută la Odorhei și Malnaș-Băi. –	4300	
TOTAL:	39480	42.500

ANEXA LA CAPITOLUL II
DESVOLTAREA INDUSTRIEI LOCALE
I. Ramura extractivă a materialelor de construcții.
CREAREA DE SATATII DE CRIBLURA.

Se va pune un accent deosebit pe dezvoltarea producției acestui sortiment întrucât prin lucrările de modernizare a drumurilor cantitățile socialiste sînt tot mai mari. Avînd în vedere posibilitățile materiale pînă la sfîrșitul perioadei 1958–1960, preconizăm o creștere a producției la acest sortiment cu încă 30.000 tone, aceasta necesită instalarea la carierele Malnaș – Băi și Sîncrăieni a cîte un concasor cu ciocane cu o productivitate pe ore de 6–8 ton[e]

– Materia primă este asigurată din producția de piatră spartă simplu concasată.

– Producția propusă se va realiza cu două concasoare cu ciocane /tip 350 – lungimea rotorului/– cu o productivitate de 56 to[ne] pe oră pentru un concasor. Valoarea investițiilor pentru construcții și montaj este de cca 600000 lei.

– Forța necesară pentru acționare este de 30 CP pentru o instalație /83 Kw/, deci 2 buc. grupuri electrogene de 30 CP necesitînd o investiție de lei 200.000. –

– Față de numărul de muncitori utilizați în prezent la concasarea pietrei, numărul lor va crește numai cu 5 pentru o instalație /deci 10/ întrucât alimentarea se va face prin benzi transportoare brațele utilizîndu-se la insilozarea producției. Valoarea benzilor este de cca 80.000 lei. –

– Transportul se va executa prin încărcarea produselor direct în vagoane din siloz. Aceasta necesită construirea liniei de garaj l[a] cariere, Costul lucrărilor este de lei 400.000 lei /Malnaș/ și 1.200.000 lei /Sîncrăieni/. –

– Piatră cioplită /pavele/, calupuri, borduri/. La sfârșitul perioadei se va realiza o producție de 35.000 tone, aceasta întrucât materia primă /piatra brută/ se va asigura prin dezvoltarea fronturilor de exploatare la carierele Suseni, Lunca-Bradului, Tolvajos, Sîncrăieni și Malnaș-Băi.

Transportul producției la Tolvajos, Sîncrăieni și Malnaș Băi va fi asigurat prin mijloace auto /4 camioane pentru fiecare carieră, cca. 700.000 lei/, iar la Suseni și Lunca-Bradului prin construirea liniilor de garaj, ce necesită o investiție de cîte 1.000.000 lei. –

Pentru realizarea acestei productii /în valoare de 450mii lei/ se vor procura un număr de 150 muncitori din care 60 pentru calupuri– 50 pentru pavele și 40 pentru borduri.

– Marmoră finisată în plăci și blocuri la Gheorgheni, avînd ca materie primă marmora de Lăzărea și Heveder– cu o capacitate de cel puțin 500 m.p./an. Pentru funcționarea gaterului și mașinilor de șlefuit este suficient 35 Kw /pentru gater 10 Kw/. În extragerea și finisarea marmorei se pot ocupa 20 muncitori de muncă. Din producți[a] anuală de 1.305 mii lei se realizează o rentabilitate de 8 %. Utilajele necesare și care o parte se pot confecționa în atelierele proprii sînt: gater de ferestruit în plăci, gater cu discuri pentru blocuri– două ciocane pneumatice– compresor– cîte o mașină de șlefuit fixă și mobilă. Suma totală a investițiilor necesare este de 300.000 lei.

– Carbonat de calciu furajer. dublarea liniei tehnologice dela Borsec pentru realizarea unei producții de 3000 tone în valoare de 750.000 lei– preocupîndu-se 16 muncitori– utilarea făcîndu-se cu o instalație similară celei în funcțiuni. /Moară cu ciocan– ciururi vibratoare– cicloane– exhaustoare– moară pendulară. Investiții de cca 150.000 lei. Forța necesară: 35 CP și 25 Kw.

Perioada 1961 – 1975:

– Producția de var dublată prin construirea unui cuptor înalt la Ungheni sau Vărghis. R[e]alizându-se o producție de 5 milioane lei, cu un număr total de 30 muncitori. Lucrările de construcții precum și mijloacele de transport se propun în valoare de cca 2.000.000 lei. –

– Realizarea unei producții de 70.000 tone piatră cioplită prin procurarea unui număr de 300 muncitori /elemente ca și pentru perioada anterioară/. Utilajul necesar în valoare de lei 2.500.000 /mașini de tăiat piatră/.

– Ridicarea producției de carbonat de calciu la 10.000 tone anual prin construirea unei stații cu o capacitate triplă față de cea actuală– preocupându-se un număr de 30 muncitori. Acționarea instalației va fi asigurată prin racordarea orasului Borsec la rețeaua de înaltă tensiune, fiind necesar 70 Kw. Investiții: utilaj și construcții lei 200.000. –

– Creșterea producției de piatră spartă de granulație mică /criblură– spilt/ cu o capacitate de 60 to/oră, deci 100.000 tone/an la carierele Sîncrăeni– Malna sau Lunca-Bradului /unde lucrările de exploatare vor deveni rezerve de materii prime/, fiind necesară o forță de 170 CP/125 Kw/, utilizându-se 60 brațe de muncă, realizându-se o producție în valoare de 5.480 mii lei– din care 9 % beneficiu. Suma totală a investițiilor necesare este de cca 2.500.000 lei. –

– VALORIFICARE SI PRELUCRAREA INDUSTRIALA
A DIATOMITEI FILIALA ODORHEI.

– Crearea unei stații seiindustriale 1958–1960.

– Crearea unei fabrici în perioada 1960–1968.

Problema valorificării rezervelor de diatomit, materia primă pentru obținerea unei game întregi de produse cu proprietăți excelente de termoizolare– fonoizolare. material de umolărură

pentru industria chimă- a cauciucului, hîrtiei, sticlei, etc. filtrat pentru industria alimentară, constituie o preocupare încă din anul 1955. Pînă în prezent valorificarea acestei materii pri[me] s-a limitat la exploatare din galerii subterane, sub forma brută uscată natural însoptoane construite în acest scop, o măcinare grosieră și livrată în saci de hîrtie și în vrac unor întreprind[eri] ca: Electroizolatorul /cărămizi poroase termoizolatoare/- fabrici de ciment- unități petrolifere- etc. Produsul livrat pînă în prezent a fost supus prinurmăre unui proces primitiv de prelucrar[e] mecanică- cu un conținut final de umiditate de 30 %. Starea în ca[re] se exploatează diatomitul se prezintă sub forma unor bulgări plas de culoare ce variază dela alb pînă la brun închis cu un conținut de umiditate de zăcămînt ce reprezintă pînă la 60 %. Diatomita uscată natural se prezintă sub forma de bulgari cu textura pulve lentă- a căror desagregare este posibilă cu mori mecanice. Prin prelucrarea mecanică- cu instalația existentă se obține un produs cu o granulație grosieră utilizabilă numai în industria materialel[or] de construcții. Spre orientarea indicam ca producția realizată în ultimii ani s-a limitat la un nivel scăzut- în funcție de debu-seul existent și anume:

Diatomita	în anul	1952- 2489	tone	diatomit	brut.
”	”	1953 - 827	”	”	”
”	”	1954 - 1266	”	”	”
”	”	1955 - 1110	”	”	”
”	”	1956 - 8094	”	”	”
”	”	1957 - 1800	”	”	”
Plan	”	1958 - 200	”	”	prelucrat calcint

Cauza pentru care în momentul de fata dispunem de un stoc cu 2.000 tone diatomit brut din lipsa de comenzi, este explicabil prin faptul că nu s-a trecut încă nici pe scara semiindustrială la prelucrarea și imobilarea acestei

valoroase materii prime, pentru a asigura fabricarea unei calitați superioare, identice cu acele sortimente de diatomit, care sînt solicitate în economia națională și chiar pe piața mondială.

În anul 1957 s-au executat lucrări de exploatare de către I.S.E.M. Bucuresti– a căroro rezultate nu ne sînt cunoscute. Din situația aflorimentelor și topografia zăcămîntului executat să poată estima o rezervă de ordinul milioanei de tone, întrucît zăcămîntul de diatomit aflorează în întreaga regiune dintre comuna Filia și Herculian. –

Pe baza experienței cîstigate pîna în prezent în exploatarea materii brute– precum și a cercetărilor executate în concursul Institutului Politehnic București operațiunilor industriale de calcinare executate în cadrul UCECHIM Ocna Muresului, pentru valorificarea acestor materiale se propune:

– Crearea în prima fază 1958–1959 a unei unități semi industriale cu o capacitate de 1.500t. diatomita pură, inobila-tă– de calitate superioară. Instalațiile se vor putea procura și confecționa în țară și pe plan local. Investițiile necesare 600.000 lei. –

– Crearea unei fabrici cu o capacitate anuală de 15.000 – 20.000 tone diatomita de calitate superioară. Valoarea investițiilor 6–7 milioane lei posibilitate de preocupare a 3 – 400 muncitori.

Valoare investiției pentru stația semiindustrială se poate amortiza în cursul a 2 ani. –

II. RAMURA CHIMICA.

– Combinat de industrie locala pentru chimizarea
deseurilor lemnoase.

– Preconizăm crearea unui combinat de prelucrare a tot felul de deseuri lemnoase, care rezultă pe urma exploatărilor

din păduri și a surplusului de rumeguș de rezultă dela fabricile de cherestea din Raionul Toplița– Ghiorgheni și Miercurea-Ciuc.

Propunem înființarea acestui combinat în cadrul industriei locale dat fiind situația că volumul deșeurilor nu pot forma baza de materii prime pentru o industrie republicană de același gen. –

Se vor forma următoarele secții de prelucrare:

– Secția de colofoniu și terpentina din rășină de brad și cioate de lemn exploatate acum 5–10 ani. Producția anuală de 800 tone colofoniu.

– Secția de lacuri și vopsele pe bază de colofoniu reziduuri și terpenină.

– Secția de destilare uscată a deșeurilor.

Lemnoasele rămase dela extracția colofoniului din cioate lemnoase și a rumegușului de lemn de rășinoase adus dela fabricile de cherestea republicane și ale industriei locale. Secția va produce din deșeurile arătate următoarele produse: terpentină industrială, acid acetic, acetonă– alcool, metilic selac sintetic, praf de magal, uleiuri de gudron de lemn..

– Secția de fabricarea furfuroului, din deșuri lemnoase– va folosi în paralel o parte din deșuri pentru obținerea furfuroului prin hidroliza /furfuroolul este deficitar– în țară avem o singură fabrică de acest gen/ Aceiași secția va putea folosi deșeurile celulozice dela topitoria de in din Ghiorgheni, cociane de porumb– paie– etc.

– Secția de mase plastice. Va produce așa plastică de tipul bachelitei din furfuroolul produs în cadrul aceiași unități. Produse de larg consum și lacuri obținute din furfurool modofocat cu colofoniu.

– Secția de raticid, va produce raticid pe bază de furfurool și amoniac. Denumirea raticidului– furfuriliden– hidromidă /invenție RPR/.

– Sectia lignin. Din deșeurile lemnoase hidrolizate folosite la fabricarea furfuroolului– rămâne drept deșeu lignina care formează materia primă de producție de masă plastică de tipul bachelitei cu proprietăți fizico-chimice mult mai favorabile pentru producția de bunuri de consum și plăci folisibile în construcții de locuințe.

– Sectia vanilina. Tot din lignină obținută dela fabricarea furfuroolului din deșeurile de lemn se va trece la fabricarea vanilinei pentru industria alimentară culinară.

In prezent vanilina este importată /1 kg.50 ruble/.

– Secția tanin și uleiuri volatile.

Va prelucra prin instalații de extracție, cantități de cetină de brad care rămâne pe urma exploatărilor de păduri în cantități enorme destinate putrefacției. Secția va produce tanin cu un randament de 8 – 12 % din materia primă– produs pentru industria pielărie și farmaceutică. O parte din tanin se va folosi de secția de vopsele din același combinat pentru producție de cernele de calitate.

Secția va produce ulei volatil prin destilare cu aburi și extracție de alcool pentru producerea de: pastile de băi /desfacerea în stațiunile balneare din regiune/, apă de baie precum și producția de odoranți cum este terpinhidratul și terpineolul ulei cu miros de liliac și lacrimioare.

Deșeurile de cetină de brad rezultate dela această secție se trimit la secția de destilare uscată sau furfurool obținându-se același produse amintite la secțiile respective.

Sectia de destilare uscată a turbei.

Pe baza rezervelor de turbă din bazinul Ciuc /avaluat la 2675 mii mc. preconizăm crearea unei statii de semicocsificarea turbei la Miercurea Ciuc în cadrul aceluiasi combinat ale cărei baze s-au depus în 1958 prin punerea în funcțiune a sectiei de colofoniu si terpenină.

Din procesul de semicocsificarea turbei rezultă o gamă întreagă de derivate prețioase ca: acid acetic, uleiuri, gudron, fenol, etc. care se vor prelucra în cadrul acelasi întreprinderi în produse finite: mase plastice, din care bunuri de consum, uleiuri, unsoare mijlocii si grele, ceruri diferite, etc.

Sectia de brichetare.

Cantitățile de semicocs rezultate din prelucrarea turbei precum si praful de mangal obținut din prelucrarea deseurilor lemnoase se introduc în sectia de brichetare pentru obținerea de combustibil casnic fără fum. Drept liant pentru brichetare se va folosi gudronul rezidual obținut în urma procesului de semicocsificare si carbonizare.

Considerăm că în baza acestor materii prime din care de dispune, industria locală poate trece la valorificarea activă pentru a fi recuperate pentru economia națională si pentru care nu se poate organiza o industrie republicană— dat fiind situația că aceste materii prime se găsesc în cantități mai modeste legate de problema colectărilor locale.

Toate instalațiile necesare proceselor se vor putea procura si confecționa în întregime pe plan local.

Combinatul de chimizarea deșeurilor lemnoase și a turbei dela Miercurea Ciuc se va forma începând din 1958 si se va termina în 1960. Secțiile vor intra în funcțiune pe parcurs încă din 1958,1959. —

Valoarea lucrărilor de construcții precum și a utilajului necesar este de cca 2.000.000 lei.

Se va putea ocupa un număr de 300 muncitori.

III. RAMURA MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII.

Desvoltarea fabricii de cărămizi țigle Suseni în perioada de 1958–1960.

Construirea unei uscătorii artificiale, hală de mașini și piese în valoare totală de 4.300.000 lei.

Prin această dezvoltare se asigură trecerea dela activitate sezonieră la cea permanentă mărindu-se producția la cărămizi dela 3.000.000 buc. cărămizi la 5.000.000. iar producția de țigle dela 1.300.000 buc. la cantitatea de 4.000.000 buc.

Materia primă asigurată pe 100 ani.

Studiul geologic și sarcina de proiectare sînt întocmite.

Terminarea uscătoriilor artificiale începute la fabricile Malnaș și Odorhei. Lucrările necesită o investiție de lei cca. 4.300.000 /Odorhei 2.900.000 și Malnaș 1.400.000 lei/ Perioada 1959 – 60.

– Crearea unei fabricii de cărămizi– țigle, plăci de teracotă– plăci fatadă la Viforoasa Raionul Sîng. de Pădure în perioada de 1960 – 65.

Materia primă de calitate superioară și rezervele vizibile actuale justifică posibilitatea creerii fabricii, cu combustibil gaz metan din sondele de mare presiune din bazinul Sîngiorziu de Pădure. Energia electrică se poate asigura dela Termo– Centrala Sîngiorziu de Pădure.

Distanța dela gara de încărcare 2 km. pe drum accesibil. –

Necesarul fondurilor este de 18 milioane lei pentru o capacitate de 10 milioane țigle și 3–4 milioane cărămizi. Brațe de muncă asigurate.

IV. RAMURA LEMN FORESTIER

a/ Desvoltarea fabricii de mobilă Mureseni, pentru mărirea producției pe anii 1958–1960 este prevăzută și proiectată o hală industrială cu etaj unde pentru dezvoltarea fabricii de mobilă furniruită și lustruită materia primă este asigurată din producția locală, deasemenea placaj și furnir.

Necesarul de energie în plus este de 250–380 Kw.

Valoarea lucrărilor de construcții împreună cu un castel de apă este de cca 4.000.000 lei. Cu aceasta pînă la anul 1960 se mărește producția cu 40 %.

În anul 1960 – 1975 este necesar construirea a încă un etaj deasupra atelierelor actuale cu o lungime de 80 m. și lățime de 10 m. Cu aceasta producția de mobilă va crește cu 50 % Baza de materie primă este asigurată. Necesarul de energie electrică în plus este 300 Kw. Investiții necesare lei 2.600.000.

b/ Fabrica de paneele Tg-Mures Sectorul Mureseni

Pentru fabricarea mobilei fină de calitate superioară este nevoie de paneele. Baza de materie primă este cheresteua rășinoasă Busteni de esență moale, pentru furnir de brind, bușteni de nuc pentru furnir de față și bușteni de fag pentru furnir ce se întrebuințează la furniruirea părților interioare ale mobilei.

Cheresteua rășinoasă se debitează de industria locală pe raza Regiunii Autonome Maghiare la o distanță de 70–200 Km. și se transportă prin C.F.R. Exploatarea se face din lemne accidentate și din parchete de pădure pe care nu le exploatează întreprinderile republicane.

Busteni de esență moale și fag se transportă la Tg.Mureș în cantități necesare producției de derulaj și

fabricarea furnirului. Necesarul de energie electrică în prezent 80 Kw. În anul 1960 va crește la 90 Kw iar după această perioadă necesarul se va ridica la 180–200 Kw. Pentru mărirea producției este necesar a se procura o presă hidraulică și un agregat pentru uscat artificial /Rollentroker/ din import. Valoarea utilajelor fiind de cca 500.000 lei. Productivitatea se ridică la 100 m.c. lunar la 350–400 m.c. cu o rentabilitate de 7 %. Numărul muncitorilor în prezent este de 60 care se ridică la 120 – 150. –

c. Fabrica de lăzi pentru export.

În prezent fabricarea lăzilor are o capacitate mică cu un randament de numai 50 % din materia brută.

În 1957 a început fabricarea lăzilor din material de derulaj unde procentajul de pierdere este 15 – 20 %. În prezent se fabrică 1.300 m.c. anual.

Prevedem construirea unei fabrici de lăzi în localitatea Răstolița cu o investiție de 300.000 lei. Baza de materii prime este asigurată, ce se transportă prin cale de apă sau C.F.I. până în viitoarea fabrică. În cazul punerii în funcțiune a acestei fabrici un număr de 90–100 muncitori zilnic poate să producă 8–10 m.c. ceiece înseamnă 3.600 anual. Mașina de derulat a se aduce din import.

d/ Fabrica de bănci școlare la Pălăniș

Materia primă este asigurată din fag aburit. Cu un necesar de 100 Kw și o producție lunară de 300 buc. va putea ocupa 200 muncitori. Necesită construcții și utilaj cca 300.000 lei. –

e/ Fabrica de butoaie. Până în anul 1960 în cadrul industriei locale nu avem posibilități de a se dezvolta fabricarea butoaielor. În anii 1960–1975 propunem înființarea de butoaie la TG.Mureș, sectorul Mureșeni. Baza de materii prime este asigurată din exploatarea de lemne de foc ale industriei

locale. Transportul materiei prime se face cu C.F.R. dela o distanță de 70–100 Km. Necesarul de energie 80 Kw. Capacitatea anuală cca 60.000 bucăți anual cu 70–100 muncitori. Valoarea investițiilor este de cca 1.200.000 lei.

f/. Fabrica de făină de lemn.

Din cantitățile de deșuri de fag ce rezultă din producția de mobilă, butoaie, furnir, panee, lăzi, etc. dela industria locală si unitățile republicane si cooperatie. Există posibilitatea înființării unei fabrici de făină de lemn cu o capacitate lunară de 100 tone– necesitînd o investiție de 800.000 lei

Desfacerea este asigurată+ în sectorul Chimic Republican de produse plastice. Producția rentabilă cu necesar de energie 120 Kw poate preocupa 40 muncitori.

g/ Fabrica de mobilă, cutii de radio si radio televiziune în localitatea Miercurea Ciuc și Sft. Gheorghe și Odorhei.

Valoarea producției propusă în aceste fabrici va reprezenta 12 milioane anual putînd preocupa fiecare cîte 200 muncitori.

Înființarea acestei fabrici necesită o investiție pentru construcții și utilaj de cca 2.600.000 lei. –

V. RAMURA ALIMENTARA

1. Mărirea producției unității de prelucrat măcieș și smeură din Tg.Secuiesc cu 300 tone pînă la 1960. Valoarea investițiilor necesare: cca 400.000 lei. Pentru perioada 1961– 75 această producție urmează a fi ridicata pînă la 3500 tone anual, necesitînd o investiție de cca 1.000.000 lei.

2. În anul 1960 propunem construirea unei ecarisaje cu o investiție de lei 2.000.000 în vederea valorificării animalelor căzute. În cadrul aceleasi unități se va putea prelucra sîngele de animale /porcine, ovine, etc/ obținute dela abatoarele Tg-Mures, Sîngiorzul de Pădure și Cristurul Secuiesc.

3. Sectorul Morărit.

Investițiile necesare pentru schimbarea parțială a instalației moroo Făclia din Tg.Mures, precum si pentru construirea unui magazii de ceriale în perioada 1959–60 se cifrează la cca. 1.500.000. –

Schimbarea instalației morii Tg.Secuiesc si mărirea magaziei de făină necesită o investiție de 800.000 lei /1960–62/

– Panificație

Orasul Tg-Mures în 1959–1960 este necesară construirea unei fabrici de pîine cu o capacitate de producție de 30 tone/24 h dotată cu 2 cuptoare Dampf si 6 cuptoare de pămînt. Valoarea aproximativă a lucrărilor va fi de 3.500 mii lei.

Orasul Tusnad Băi în 1959 este necesară construirea unei brutării cu o capacitate de producție de 6 tone/24 h. dotat3 cu 3 cuptoare de pămînt. Valoarea aproximativă a lucrării este de 800.000 lei.

Localitatea Vlăhița 1959 O brutărie cu o capacitate de productie de 3 tone/24 h. Valoarea lucrării aproximativă este de 550 mii lei.

Localitatea Ciceul 1959, necesită o brutărie cu o capacitate de productie de 3 tone/24h. Valoarea lucrării aproxima[-]tiv este de 550 mii lei.

Localitatea Covasna 1960 necesita o brutarie cu o capacitate de productie de 9 tone/24 h. Valoarea aproximativă a lucrării este de 850 mii lei.

Orasul Gheorgheni în 1965 este necesară construire[a] unei brutării cu o capacitate de productie de 10 tone/24 h. Valoarea lucrării cca 1.200 mii lei.

Localitatea Cristur si Sîng. de Pădure necesită o brutărie cu o capacitate de 5 tone/24 h. pe o brutărie. Valoarea lucrărilor cca 800.000 lei pe brutărie.

VI. RAMURA METALURGICA

În studierea posibilitatilor de dezvoltare a ramurei metalurgice s-a avut în vedere următoarele considerente

– producerea bunurilor de larg consum necesare satisfacerii nevoilor populației regiunii.

– realizarea unor produse metalurgice prin care întreprinderile să înregistreze beneficii financiare.

– executarea reparațiilor de utilaje ce funcționează în cadrul întrepr. industriale locale.

– posibilitățile de aprovizionare cu materii prime și materialele necesare producției planificate.

– crearea unităților noi în acele localități unde sunt forțe de muncă disponibile.

Întrucît materia primă necesară produselor metalurgice se bazează pe repartiții din fond central neavînd deloc posibilități de asigurare cu materii prime din resurse locale, problema dezvoltării al acestei ramuri de producție este organic legat de problema aprovizionării cu materii prime.

Obiectivele principale urmărite pentru dezvoltarea ramurei metalurgice.

Fontă turnată

Capacitatea actuală a turnăturilor este de 2.500 tone fontă turnată pe an. În prezent avem înființate două turnătorii la întreprinderile “Republica” Reghin și “7 Noiembrie” Miercurea Ciuc.

Cubiluorile actuale pentru topirea fontei sînt foarte uzate necesitînd reparații după fiecare turnare, folosind în felul acesta cubilourile numai în fiecare a doua zi. În cursul anului 1958–1959, propunem înființarea a încî două unități de turnatorie și atelier de prelucrare mecanică în cadrul întreprinderilor “11 Iunie” Sft. Gheorghe și “Iozsef Attila” Odorhei cu cîte un cubilou de capacitate de 4 tone fontă turnată pe 24 ore. Construirea și punerea în funcțiune a celor două turnătorii, care necesită lucrări de construcții și utilaj în valoare de 2.500.000 lei este justificată prin faptul că întreprinderile sînt nevoite a procura piese de mașini din fontă turnată dela distanțe mari, care de multe ori produc stagnări în procesul de producție. Prin înființarea celor două turnătorii și atelier de prelucrarea mecanică, pe lîngî cele arătate mai sus vom contribui la satisfacerea nevoilor populației cu bunuri de larg consum la timp și în bune condițiuni.

La ambele întreprinderi forța motrică necesară turnătoriilor și atelierelor de prelucrare mecanică este asigurată, la fel cu ambele întreprinderi linii de cale ferată normală pentru transportul materiei prime necesare producției.

Prin înființarea celor două unități noi se poate asigura totodată și posibilitatea de lucru pentru 40–50 muncitori la fiecare unitate.

Producția de fontă turnată propusă pentru anul 1958–1960 și 1960–1975 se prezintă în felul următor:

- 1958 – 833 tone de fontă turnată
- 1959 – 1240 tone de fontă turnată.
- 1960 – 1364 tone de fontă turnată
- 1965 – 1944 tone de fontă turnată
- 1970 – 2606 tone de fontă turnată
- 1975 – 3224 tone de fontă turnată.

La fabrica de cabluri din Tg.Mureș, în cursul anului 1958 se va rezolva problema cauciucării cablurilor ce a fost executată în anii precedenți de către "Industria Sîrmei" din Cîmpia Turzii, mărind totodată și capacitatea de producție mai ales la conductori tip N.G.A. prin introducerea unor mașini noi pentru producerea cablurilor electrice. Tot pentru anii 1958-1959 este prevăzută rezolvarea problemei emailării cablurilor.

Propunem pentru dezvoltarea acestui produs următoarele:

1958 - 8.000 Km.

1959 - 8.800 Km.

1960 - 9.600 Km.

1965 - 14.000 Km.

1970 - 18.000 Km.

1975 - 22.000 Km.

Valoarea construcției și a utilajului necesar pentru a putea realiza această producție este de cca 500.000 lei.

Cricuri hidraulice și pompe manuale pentru umflat cauciucuri.

În cadrul întreprinderii "Republica" Reghin, propunem organizarea unei secții speciale numai pentru producerea cricurilor hidraulice și a pompelor manuale pentru umflat cauciucuri. Avînd în vedere cererile mari de cricuri și pompe, propunem mărirea producției de la 12.000 buc. anuală /producția 1958/ la 14.400 buc. în 1960 și la 26.000 buc. în 1975. Pentru mărirea producției este necesară prelungirea halei, necesitînd o investiție de 600.000 lei.

Aparat automat pentru încălzirea apei cu gaze naturale /Autogaiser/.

În cursul anului 1959 vor fi terminate complet pregătirile în vederea producerii aparatelor automate pentru încălzirea

apei la întreprinderea “Republica” Reghin urmînd ca în cursul anului 1959, să se construiască o hală nouă pentru aceste produse și să se înceapă producția lor. Intrucît conductele de cupru necesare apei de încălzit este greu de aprovizionat fiind un material din import, în prezent se studiază înlocuirea lui cu alt material ce se poate procura mai ușor.

Prin construirea unei secții noi pentru confecționarea acestui produs, se poate obține o producție anuală, după cum urmează: cu o investiție de 800.000 lei.

1959 – 200	buc.
1960 – 400	”
1965 – 1000	”
1970 – 2000	”
1975 – 3000	”

Tuburi de protecție.

În cursul anului 1958 trim. II se va începe în cadrul întreprinderii “Lazăr Ödön” din Tg.Mureș, producția tuburilor de protecție tip Berman din metal, tuburi de protecție tip Kopex și a tuburilor de protecție pantel. Tot la această întreprindere în cursul anilor 1958 –1959 se va începe producerea tuburilor de protecție din mase plastice.

Pînă în anul 1975 față de anul 1958 se va produce de 3 ori mai multe tuburi de protecție de diferite tipuri adică față de 10.000 Km. 1958, 30.000 Km. în anul 1975.

Cantitativ această dezvoltare se va realiza în felul următor:

1958 – 10.000	Km.
1960 – 12.000	”
1975 – 30.000	”

Menționăm că la produsele principale metalurgice cu beneficii avem toate condițiile asigurate cum sînt energia electrică necesară acționării utilajelor, forța de muncă necesară.

Construcțiile propuse pentru perioada de 1958–60 este de 1.600.000 lei.

ANEXA LA CAPITOLUL III.

DESVOLTAREA COOPERATIEI MESTESUGARESTI.

A. Unități noi de producție și lărgirea celor existente.

1. – În sectorul încălțămintei, se prevede trecerea treptată de la lucru în serie la cel de comandă (inclusiv încălțămintea de copii) putându-se mări numărul de cismari-pantofari cu cca. 200 pînă în anul 1965 și cu 500 pînă în anul 1975) prin ucenici în cea mai mare parte).

După anul 1965 întreaga cantitate de încălțămintă va trebui să fie executată la comandă directă a populației.

Capacitatea de producție de la 150 mii per. în 1957, va crește în 1960 la 180 mii per., iar în 1965 la 220 mii per, iar în 1975 la 280 mii perechi.

2. – În prezent există o secție de muncă la domiciliu cu 65 cooperatori (la Arta Populară) Tg.Mureș care produc jucării și alte articole pentru comerț. Această cooperativă poate să mărească numărul cooperabilor cu încă 50 pînă în 1960, iar pînă în 1975 cu încă cca. 300 persoane casnice neocupate suficient.

Introducînd noi sortimente în producție cerute de comerț, această secție are asigurată viabilitatea, fără a fi necesare investiții sau spații industriale, bazîndu-se pe munca la domiciliu.

3. – În prelucrarea aragonitului din raionul Odorhei, în prezent sînt ocupați 4 muncitori care pot produce diferite obiecte mărunte (vaze, scrumiere) și mozaic pentru construcții.

Pe baza zăcămintelor descoperite pînă în prezent, pot fi atrași încă 20–25 cooperatori în această producție în anii 1959–1960, iar pe măsura descoperirii altor cariere și în funcție de această cooperativa poate să atragă încă 100–120 cooperatori în această producție.

4. – La producția covoarelor orientale în prezent lucrează 50 cooperatoare cu o capacitate de 400 mp. lunar. Utilirea cu rasboaie fiind ușoară, iar calificarea făcîndu-se repede, această activitate poate fi dezvoltată, astfel ca pînă în 1960 numărul cooperabilor să crească cu încă 70 /1200 mp. capacitate).

Între 1965–1975 se poate mări numărul cooperatoarelor cu încă 250–300 ajungându-se la o capacitate de 4–5 mii m.p. anual.

Se pot organiza executări de covoare la domiciliu în proporție de 15–25%, așa că numai pentru restul va fi necesar asigu-

rarea spațiului industrial.

5. – Capacitatea actuală de producție a covoarelor românești și secuiești este de 900 mp. lunar cu 50 cooperatoare. Aceste secții avînd comenzi nelimitate, prin muncă la domiciliu și folosirea femeilor neocupate în agricultură, poate fi dezvoltată pînă în 1960 la cel puțin 120–150 cooperatoare. În anii 1965–1975 numărul acestora poate ajunge la 3–400 în funcție de comenzile ce se vor primi.

6. – Pe baza experienței din raionul Ciuc, Tg.Mureș în producția articolelor de artă casnică (cusături, țesături, sculptură, olărie, broderie, dantelărie și altele) în regiunea această activitate poate lua o dezvoltare mare, munca efectuîndu-se la domiciliu și nu populația neocupată suficient în casă sau agricultură. Pînă în anul 1960 această activitate poate atrage un număr de încă 4–500 persoane, iar pînă în anul 1975 numărul se poate dubla sau tripla, în funcție de nevoile pieții.

Această activitate nu necesită investiții, asigurarea desfășurării se face de comerț, așa că are largi posibilități de dezvoltare.

7. – prin cultura și exploatarea rachitei (la Tușnad) se poate crea o unitate cooperatistă de producție mobilă impletită cu cca. 20–30 cooperatori pînă în anul 1960. Această unitate poate să fie dezvoltată la 100–120 cooperatori pînă în anul 1965, iar în anul 1975 la cca. 250 cooperatori.

Spatiul industrial necesar este puțin, deoarece se poate organiza munca la domiciliu.

8. – Secția de bobinaj și aparataj electric a cooperativei Ciocanul din Tg.Mureș, în prezent efectuează lucrări tehnice industriale. Ea urmează a fi profilată pînă în anul 1960 în scopul producerii de articole electrice de ut casnic (aspiratoare de praf, resouri, mașini casnice electrice, etc.) Pînă în anul 1960 pot să mai fie atrași în această secție încă 20–30 cooperatori și în măsura necesităților poate fi mărită pînă în 1965 cu încă 3–40 cooperatori, iar prin întroducere lucrului în două schimburi, numărul total al cooperabilor pînă în 1975 poate crește la 200–220–

9. – În industria lemnului și amobiliei, se vor putea atrage pînă în anul 1960 încă 200–250 cooperatori, iar pînă în anul 1975, încă 6–7000, care să producă mobilă, mobilă copii, obiecte din lemn de ut casnic și-altele.

Pentru acest scop necesare pe de o parte construirea unor spații industriale de circa 3.500 mp. suprafață, cît și de uscătorii moderne, care să asigure uscarea în bune condițiuni a materialelor.

10. – În anul 1960 în Tg.Mureș propunem dezvoltarea unei unități de producția jucăriilor din lemn și materiale plastice care să

aibă un efectiv de 40–50 cooperatori.

După anul 1960, folosind tehnica nouă această unitate va putea produce jucării din diferite materiale (lemn, papier–mache, plastic și metal) astfel ca pînă în 1975 pe baza cerintelor să poată fi dezvoltată prin atragerea a încă unui număr de 100–150 cooperatori.

B. Deservirea populației cu lucrări după comandă și reparații.

1. – Construirea în următorii 2–3 ani a unui combinat complex de deservire în Tg.Mures cu circa 80–100 cooperatori, iar în viitori 5–6 ani în fiecare oraș din regiune a unui astfel de complex cu 30–50 cooperatori. Aceste complexe vor trebui să continue toate meseriile necesare populației pentru efectuarea comenziilor și a reparațiilor, iar amplasarea lor în orașe se va face în locuri accesibile unei cît mai mari părți din populație.

2. – Pentru o mai bună intretinere a spațiilor locative ale populației și pentru ajutoarea celor care își vor construi locuințe individuale, este necesar ca în anii 1959–1960 cel puțin 35% din capacitate de lucru a secțiilor de construcții și intretinere a imobilelor să fie pusă la dispoziția populației, iar pînă în 1975 numărul cooperatoarelor să crească cu 7–900, întreaga capacitate fiind pusă la dispoziția populației (inclusiv ILL).

3. – Pînă în anul 1960 numărul de cooperatori care se ocupă cu instalațiile electro-tehnice să fie cel puțin 150, vor fi formate echipe speciale în scopul efectuării de lucrări la domiciliul populației.

După 1961 propunem formarea unei unități de 250–300 cooperatori în Tg.Mures și în fiecare oraș unități cu 20–40 cooperatori, care să stea la dispoziția populației cu lucrări de intretinere și instalații electro-tehnice.

4. – În cadrul cooperativelor existente sau unităților ce se vor înființa, se vor forma secții pentru lucru la domiciliu clienților ca: confecții, reparații și intretinerea lor, cusătorii etc..

Între anii 1961–1965 numărul cooperatoarelor ce vor putea fi ocupați în această muncă va putea crește cu 3–400, iar pînă în anul 1975 se va putea dubla sau tripla în funcție de nevoile populației.

Între anii 1959–1960 vor fi înfiintate ateliere de moda femei (pălării, posete, etc.) care vor putea coopta încă 100–120 cooperatori, iar în 1975, se va putea dubla numărul lor, înfiintându-se în fiecare oraș asemenea atelier.

6. – În ramura confecțiilor comanda din fire textile sau sintetice, în 1959–1960 va trebui mărit numărul de cooperatori cu 300–400, inclusiv pentru mediul rural.

Numărul cooperativelor din comandă confecții va putea fi dublat în 1965 și triplat până în 1975, astfel ca populația să poată fi deservită rapid.

7. – Stațiunile balneo-climaterice care an de an sînt frecventate de un număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii, vor trebui ca în viitori 5 ani să aibă fiecare cîte un complex de deservire cu 20–30 cooperatori, putînd ca pînă în 1965 numărul acestora să fie de 120–150 cooperatori.

8. – Rețeaua de deservire a populației în funcție de cerințele populației și dezvoltate tehnicii noi va trebui mărită permanent.

ANEXA LA CAP. IV.
 DESVOLTAREA AGRICULTURII SI SILVICULTURII
 DINAMICA COOPERATIVIZARII SI COLECTIVIZARII AGRICULTURII
 DIN REGIUNEA AUTONOME MAGHIARA

SECTORUL		1957	1960	1962	1965
G.A.C. si C.A.P.	ha.	54.039	138.968	397.937	497.422
Intovarasiri	ha.	16.853	104.505	99.485	–
TOTAL:	ha.	70.892	243.473	497.422	497.422

Faptul că în 1957 sînt în sectorul G.A.C. 54.039 ha. și la întovărașiri 16.853 ha, iar în 1960 vor fi 138.968 ha. la G.A.C. și C.A.P. – se bazează pe dezvoltarea întovărașirilor existente care treptat se vor transforma în gospodării agricole colective sau cooperative agricole de producție. Deasemenea suprafața deținută de întovărașiri în anul 1960 va fi de 104.505 ha. prin constituirea de noi unități și prin lamurirea tărânilor muncitori întovărașiți de a intra cu tot terenul în întovărașire.

DINAMICA DESVOLTARII FONDULUI DE BAZA ÎN SECTORUL
COOPERATIST AL AGRICULTURII DIN REGIUNEA AUTO-
NOMA MAGHIARA.

Sectorul	1957		Revine la 100 ha. mii lei		1965	
	Revine la 100 ha. lei	Valoarea Totală a fondului de bază lei	1960	1962	Revine la 100 ha. mii lei	Valoarea totală a fondului de bază mii lei
G.A.C. si C.A.P.	141.183	76.294.225	220	250	300,3	1.492.266
Intovarasiri	21.004	3.541.507	50	–	–	–
TOTAL:	–	79.835.732	–	–	–	1.492.266

Mentionăm că la mărirea fondului de bază a gospodăriilor agricole colective va contribui mult și aducerea în gospodării a fondului de bază al întovărașirilor. –

BALANTA FONDULUI FUNCICIAR x/.

Categorii de folosinta	1957		1975	
	Supraf. ha.	% fata de total te- ren agri- col	Supraf. ha	% fata de total te- ren agri- col
Arabil	302.318	42,5	310.000	
Pasuni naturale	214.810	30,2	204.200	28,4
Finete naturale	187.995	26,5	170.000	23,6
Vii si pepiniere viticole	1.497	0,2	4.000	0,6
Livezi si peiniere pomicole	4.057	0,6	31.800	4,4
TOTAL TEREN AGRICOL	710.677	100,0	720.000	100,0

x/ Fara Gostat

STRUCTURA GRUPELOR DE CULTURI FATA DE TOTALUL
TERENULUI ARABIL

ANUL	Cereale pt. boa- be	Legumi- noase pt. boabe	Plante tehni- ce	Cartofi si le- gume	Plante de nut- ret	Alte cul- turi	TOTAL
	1	2	3	4	5	6	/1-6/
1957	Supr. ha	194.756	3.066	23.932	31.632	7.205	302.318
	% fata de ara- bil	64.42	1.01	7.92	10.46	2.38	100.0
1960	Supr. ha	184.540	3.180	23.500	45.600	3.180	304.000
	% fata de ara- bil	60.72	1.04	7.73	15.00	1.04	100.0
1965	Supr. ha	179.300	3.180	23.800	52.020	3.180	306.000
	% fata de ara- bil	58.63	1.03	7.77	17.00	1.03	100.0
1970	Supr. ha	171.920	3.180	24.000	58.520	3.180	308.00
	% fata de ara- bil	55.83	1.03	7.79	19.00	1.03	100.0
1975	Supr. ha	168.540	3.180	25.000	62.400	3.180	310.000
	% fata de ara- bil	54.36	1.02	8.06	20.12	1.02	100.00

STRUCTURA PRINCIPALELOR CULTURI RAPORTATA
LA TOTALUL TERENULUI ARABIL

ANUL		Cereale pt. boabe	Porumb	sfecla zahar	In fuior	Floarea Soarelui	Trifoliene furajere	TOTAL
1957	Supr. ha	89.230	47.458	8.531	8.781	2.356	15.807	855
	% fata arabil	29.51	15.70	2.82	2.90	0.77	5.22	0.29
1960	Supr. ha	81.775	47.500	8.800	7.000	3.500	25.400	6.000
	% fata arabil	26.90	15.62	2.89	2.30	1.15	8.36	1.97
1965	Supr. ha	76.440	47.700	9.200	7.000	3.500	28.800	8.800
	% fata arabil	24.98	15.58	3.00	2.28	1.14	9.41	2.87
1970	Supr. ha	67.750	47.900	9.500	7.000	3.500	32.500	12.600
	% fata arabil	22.00	15.55	3.08	2.27	1.13	10.55	4.09
1975	Supr. ha	62.00-	48.000	10.000	7000	3.500	39.750	15.000
	% fata arabil	20.00	15.48	3.22	2.25	1.12	12.82	4.83

Mentionam ca la trifoliene furajere si porumb siloz cresterea nu este in raport cu cresterea grupei "plante de nutret". Aceste culturi se majoreaza si in dauna culturilor anuale furajere. –

PRODUCTIILE MEDII PLANIFICATE INTRE ANII 1960 – 1975

Cultura	Realiz. 1957 kg/ha.	Planificat:			
		1960 kg/ha	1965 kg/ha	1970 kg/ha	1975 kg/ha
Griu-secara	1.250	1.400	1.600	1.800	2.000
Porumb	1.650	1.800	2.000	2.200	2.500
Cartofi	12.000	14.000	15.000	16.000	18.000
Sfecla de zahar	13.400	15.000	18.000	22.000	25.000
In Fuior	2.500	2.600	2.800	2.900	3.000
Floarea soarelui	600	800	850	900	1.000
Lucerna fin	3.800	4.200	4.500	4.800	5.000
Trifoi fin	2.800	3.000	3.400	3.500	3.600
Porumb siloz	18.000	20.000	21.000	23.000	25.000

Prin obtinerea productiilor medii de mai sus productia totala in anul 1975 va fi la cerealele panificabile 124.000 tone, cu 11 % mai mult decit in anul 1957. La porumb productia totala va fi 120.000 tone, adica cu 53,2 % mai mult ca in anul 1957, la cartofi productia totala de 739.800 tone, adica cu 67,6 % mai mult, ca in anul 1957, iar la sfecla de zahar productia totala de 250.000 tone, cu 118,6 % mai mult decit in anul 1957. –

SARCINILE GOSPODARIILOR RAIONALE PENTRU PRODUCEREA
SI INMULTIREA SEMINTELOR SELECTIONATE

	1960	1965	1970	1975
Suprafata totala a loturilor seminciare in sectorul coo- peratist. . . . . ha.	3.798	7.698	7.339	7.383
Saminta necesara pentru in- samintarea loturilor semin- ciare . . . . . tone	671	1.346	1.264	1.275
Suprafata necesara in gosp. raio[n]ale pt. deservirea nevoi- lor de seminte . . . . . ha.	667	1045	950	871
Suprafata gosp. raionale din G.A.S. . . . . ja	985	1.616	1.285	1.100

Suprafata gospodariilor raionale intre 1960 – 1965 are o crestere de 52 % pe motiv ca in 1965 agricultura din R.A.M va fi complet colectivizata, iar in perioada anilor 1965–1975 suprafata are o usoara scadere pe motiv ca se extind culturile furajere, la care nu se rezerva loturi seminciare.

Pentru rezolvarea problemei gospodariilor raionale propunem organizarea la urmatoarele gospodarii agricole de Stat:

Localitatea	Unit. pe linga care va lua fiinta	Suprafata in ha				Raionul pe care deser- veste
		1960	1965	1970	1975	
Ernei raion Tg.Mures	G.A.S. Gornesti	485	466	385	280	Tg.Mures, Reghin, Sing. Padure
Ozun raion Sf. Gheorghe Sect. Cimp Frumos	G. A. S. Ozun	500	600	500	500	Tg.Secuesc, Sf. Gheorghe, Ciuc, Gheor- gheni. Topli- ta
Filiasi raion Cristur	G. A. S. Filiasi	–	550	400	320	Odorhei Cristur

Pentru controlul semintelor pina in anul 1960 vor lua fiinta inca doua laboratoare raionale la Sf. Gheorghe si Odorhei

EVOLUTIA SUPRAFETEI SI PRODUCTIEI CULTURILOR
DE LEGUME INTRE ANII 1960 – 1975. –

Anul		TOTAL	Din care:				
		LEGUME	Rosii	Ceapa	Varza	Radaci- noase	Alte legume
1957	Supr. ha	5.006	626	874	1.070	658	1.778
	kg/ha.	x	8.000	7.000	13.000	10.000	5.753
	tone	41.845	5.008	6.118	13.910	6.580	10.229
1960	Supr. ha	6.200	660	900	1.150	700	2.790
	kg/ha.	x	11.000	9.000	15.000	11.000	6.902
	tone	59.566	7.260	8.100	17.250	7.700	19.256
1965	Supr. ha.	6.300	700	920	1.100	730	2.850
	kg/ha.	x	13.000	11.000	17.000	12.500	7.874
	tone	69.485	9.100	10.120	18.700	9.125	22.400
1970	Supr. ha	6.400	950	940	1.050	740	2.720
	kg/ha.	x	16.000	13.000	20.000	15.000	9.700
	tone	85.900	15.200	12.220	21.000	11.100	26.380
1975	Supr. ha	6.500	1.000	950	1.050	750	2.750
	kg/ha.	x	18.000	14.000	22.000	16.000	10.420
	tone	95.060	18.000	13.300	23.100	12.000	28.600

Ca linie generala s-a mers pe extinderea la maximum posibil a legumelor termofile la care sintem deficitari asa incit suprafata ocupata cu rosii de 626 ha in 1957, va trebui sa creasca pina in 1975 la 1.000 ha. Varza si radicinoasele se vor mentine ca suprafata in 1975, aproape de nivelul anului 1957, dupa ce in anii premergatori vor avea o crestere pina in 1960 – 1965, cind treptat vor lasa locul altor legume.

Productia ridicata ce se va obtine datorita nivelului agrotehnic corespunzator, va asigura pe deplin necesarul consumului intern al regiunii. –

EXTINDEREA CULTURILOR DE LEGUME TIMPURI
SI SEMITIMPURI INTRE 1960 – 1975

Anul		Rosii	Varza	Gulioare	Cartofi
1957	Supraf. ha	5	15	10	120
	tone	35	165	80	840
1960	Supraf. ha	30	70	30	600
	tone	285	840	300	6.500
1965	Supraf. ha	100	90	50	700
	tone	1.100	1.260	600	5.600
1970	Supraf. ha	200	100	70	900
	tone	2.700	1.700	910	7.650
1975	Supraf. ha	250	100	100	1.000
	tone	3.750	1.800	1.500	9.000

Aceste cantitati vor umple un gol ce exista in provizionarea regiunii noastre cu produsele legumicole intre productia culturilor fortate de sub geam si cea a culturilor legumicole de cimp.

Obtinerea productiilor extratimpurii in cimp se poate realiza numai in ghivece nutritive. Deaceea aceasta actiune va trebui organizata impreuna cu toti factorii care contribuie la buna ei reusita ca masini sau aparate de confectionat, nivel profesional adecvat, soluri, etc. Umreaza a se planta cu rasaduri crescute in ghivece nutritive: 5 ha in 1960, 30 ha in 1965, 80 ha in 1970 si 120 ha in 1975.

CALCULATIA NECESARULUI DE FRUCTE
IN ANUL 1975

După calculațiile făcute pe specii și pe cel de locuitori, consumul uman trebuie să se ridice începând cu anul 1975, când vor intra pe rod plantațiile noi înființate, ajungând la: 40 kg. mere, 12, kg. pere, 14. kg. prune, 0,40 kg. gutui, 1 kg. caise, 1 kg. piersici, 6 kg. cireșe, 3 kg. vișine, 3 kg. nuci, 0,5 kg. alte fructe, 0,69 kg. căpșuni și 0,32 fructe de arbuști, – în total 81,91 kg. calculându-se la o populație de cca 902.000 suflete în 1975 și rezultând un consum intern total de 73.887 tone fructe, din care 36.080 tone mere.10.824 tone pere și 12.628 tone prune.

Pentru industrializarea fructelor s-a stabilit în raport cu posibilitățile locale necesarul de 17.074 tone ce se vor putea prelucra în 1975, din care: 7.800 tone mere, 420 tone pere, 6.500 tone prune, 340 tone gutui, 160 tone caise, 364 tone piersici, 600 tone cireși, 600 tone vișine, 180 tone nuci, 50 tone căpșune și 10 tone fructe de arbuști.

Pentru aprovizionarea centrelor muncitorești s-a considerat necesară o cantitate egală cu 13 % din producția totală, adică 27.659 tone.

Din cele de mai sus reiese că regiunea noastră va putea livra în anii după 1975 o cantitate apreciabilă de fructe, – cca 88.262 tone, cantitate ce va rămâne după satisfacerea consumului intern și necesarului pentru industrializarea din prducția totală de 210.892 tone fructe. –

DESVOLTAREA VITICULTURII INTRE ANII
1960 – 1975

Anul	Suprafața propusă				Producțiile			
	Vii altoite		Vii hibridi prod. directi		Total		kg/ha.	Tone
	ha	%	ha	%	ha	%		
1957	957	66	492	34	1449	100	4.503	6.526
1960	1581	75	492	25	2010	100	4.700	9.447
1965	1589	88	360	12	2949	100	5.000	14.745
1970	3100	91	300	9	3400	100	5.200	17.680
1975	3750	94	250	6	4000	100	5.400	26.000

INVENTARUL SI APARATURA NECESARA SECTORULUI
PROTECTIEI PLANTELOR INTRE ANII 1960 – 1975.

FELUL MASINILOR	1957	1960	1965	1970	1975
<u>Pentru cultura plantelor de cimp</u>					
P.S.N. 6	23	57	110	180	250
S.511	–	30	45	55	55
Porzolatoare de mare capacitate	–	–	10	25	50
Injectoare de sol	–	10	20	30	40
Autocamioane	–	1	2	3	5
Sașiu auto-propulsat	–	4	8	15	20
<u>Pentru pomicultură – viticultură</u>					
Pompe portabile	700	1010	1480	1070	860
Pompe carosabile	50	100	500	600	600
Motopompe	20	30	60	180	300
Vermorele	2310	4020	5800	6800	8000
Prășuitoare vii	127	200	300	350	400

PLAN DE PERSPECTIVA
privind balanța furajeră în perioada de 1957–1975 (calculat după evoluția efectivului de animale și după planul de producție)

DENUMIREA ANIMALELOR	Capete	1958						1960						1965					
		Fibroase tone	Grosiere tone	Suculente tone	Concentrate tone	Masa verde tone	Așternut tone	Capete	Fibroase tone	Grosiere tone	Suculente tone	Concentrate tone	Masa verde tone	Așternut tone	Capete	Fibroase tone	Grosiere tone	Suculente tone	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Nece-sa-re	Taurine	268.388	318.385	107.622	168.356	43.907	421.380	163.511	272.413	322.842	109.129	170.713	44.522	427.279	165.800	292.483	347.358	117.416	203.676
	Cabaline	62.297	117.093	38.988	19.545	14.658	72.277	43.403	60.000	112.761	37.545	18.822	14.116	69.555	41.797	56.000	106.965	35.616	17.854
	Ovine	457,210	140.142	17.554	23.451	3.896	585.049	—	475.498	145.607	18.239	24.366	4.048	607.866	—	533.047	163.263	20.451	37.320
	Porcine	207.045	23	—	21.200	47.707	40.960	10.615	230.000	26	—	45.732	52.955	45.466	11.783	260.000	29	—	67.706
	Păsări	1.200.000	—	—	198	12.365	—	—	1.500.000	—	—	247	15.456	—	—	2.000.000	—	—	429
TOTAL NECESAR:		—	575.643	164.164	252.750	122.533	1119.616	217.529	—	581.236	164.913	259.880	131.097	1150.166	219.380	—	617.617	173.483	326.985
Existent		—	583.770	178.010	170.000	95.220	898.760	209.520	—	593.755	168.957	258.320	117.956	975.260	211.577	—	624.060	174.892	327.600
Excedent		—	8.127	13.846	—	—	—	—	—	12.519	4.054	—	—	—	—	6.443	1.409	615	—
Deficit		—	—	—	82.750	27.313	220.856	8.009	—	—	—	.560	13.141	174.906	7.803	—	—	—	—

DENUMIREA ANIMALELOR	1965					1970					1975					OBSER		
	Concen. tone	Masa verde tone	Aster-nut tone	Capete	Fibroase tone	Grosiere tone	Suculente tone	Concen. tone	Masă verde tone	Aster. nut tone	Capete	Fibroase tone	Grosiere tone	Suculente tone	Concen. tone		Masa verde tone	Aster. nut tone
	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Nece-sa-re	47.902	459.726	178.390	314.806	373.157	126.133	97.313	51.459	493.635	191.635	388.416	401.175	135.609	312.129	55.323	530.937	206.024	126.133
	13.390	65.979	39.649	53.000	99.529	33.140	16.613	12.460	61.393	36.893	50.000	93.903	31.269	15.675	11.756	57.926	34.809	33.140
	4.539	681.582	—	575.351	176.158	22.083	49.501	4.901	735.991	—	632.886	193.957	24.295	62.456	5.392	809.708	—	22.083
	59.872	51.404	13.322	290.000	32	—	72.680	66.790	57.344	14.861	318.000	35	—	83.242	73.320	62.874	16.294	—
	20.600	—	—	2.500.000	—	—	412	25.756	—	—	3000.000	—	—	495	30.912	—	—	—
TOTAL NECESAR:		146.303	1258.691	231.361	—	648.866	181.356	436.519	161.366	1348.585	243.389	—	689.076	101.168	473.957	176.613	1461.447	257.127
Existent		143.578	1185.720	227.565	—	649.080	186.988	438.610	158.433	1308.380	243.389	—	692.200	192.610	477.000	173.854	1461.447	257.127
Excedent		—	—	—	—	214	5.632	2.091	—	—	—	—	3.124	1.442	3.003	—	—	—
Deficit		2.725	72.971	3.796	—	—	—	—	2.923	40.205	—	—	—	—	—	2.759	—	—

DINAMICA EFECTIVULUI DE TAURINE SI DENSITATEA
LA 100 HA. TEREN AGRICOL

Anul	Specificare	Taurine total cap.	Din care vacii cap.
1958	Efectiv total la 100 ha.	268.388 37.5	136.727 19.1
1960	Efectiv total la 100 ha.	280.878 39	144.040 20
1965	Efectiv total la 100 ha.	324.090 45	165.646 23
1970	Efectiv total la 100 ha.	360.100 50	180.050 25
1975	Efectiv total la 100 ha.	396.110 55	216.060 30

Calculul s-a făcut în raport de măsurile prevăzute pentru asigurarea furajelor și a adăposturilor corespunzătoare. –

Din efectivul total de taurine vacile reprezintă în toată această perioadă și pe total regiune peste 50 % din efectiv, cu variațiile necesare pentru zonele preorășenești unde se ridică până la 65 %, astfel asigurând rentabilitatea speciei și producțiile corespunzătoare de lapte. –

DINAMICA EFECTIVULUI DE OVINE
SI DENSITATEA LA 100 HA. TEREN AGRICOL-

Anul	Specificare	Ovine total cap.	Din care oi mame cap.
1958	Efectiv total la 100 ha.	343.210 64	343.271 48
1960	Efectiv total la 100 ha.	619.372 86	468.130 65
1965	Efectiv total la 100 ha.	720.200 100	489.736 68
1970	Efectiv total la 100 ha.	828.230 115	576.160 80
1975	Efectiv total la 100 ha.	936.260 130	648.180 90

Calculul s-a făcut în raport de curățirea pășunilor și mărirea capacităților de pășunat precum și pe baza posibilităților de furajarea oilor în cursul iernii. S-a luat în considerare condițiile de cooperativizarea terenului pentru a se putea rezolva și pășunatul de primăvară și toamnă.

DINAMICA EFECTIVULUI DE PORCINE
SI DENSITATEA LA 100 HA. TEREN ARABIL.

Anul	Specificare	Porcine total cap.	Din care: scroafe cap.
1958	Efectiv total	207.045	16.471
	la 100 ha.	67,2	5,3
1960	Efectiv total	230.000	18.500
	la 100 ha.	72,3	5,8
1965	Efectiv total	260.000	21.500
	la 100 ha.	81,7	6,7
1970	Efectiv total	290.000	23.500
	la 100 ha.	91,1	7,3
1975	Efectiv total	318.000	25.440
	la 100 ha.	100	8

Efectivul de 25.440 cap. scroafe ca avea anual două fătări de 16 cap. purcei înțărcați dau un număr 407.000 cap. porci, cari vor asigura disponibilul de sacrificare pentru asigurarea consumului de carne. Densitatea efectivului este calculată la suprafața arabilă a regiunii. –

DINAMICA EFECTIVULUI DE CABALINE
SI DENSITATEA LA 100 HA. TEREN AGRICOL.

Anul	Specificare	Total cabaline cap.
1958	Efectiv total la 100 ha.	62.297 8,7
1960	Efectiv total la 100 ha.	60.496 8,4
1965	Efectiv total la 100 ha.	56.175 7,8
1970	Efectiv total la 100 ha.	36.000 5
1975	Efectiv total la 100 ha.	36.000 5

S-a calculat scăderea efectivului proporțional cu desbaterea sectorului cooperatist al agriculturii și în măsura asigurării bazei energetice necesare lucrărilor agricole prin mecanizare și creșterea boilor de muncă. –

DINAMICA EFECTIVULUI DE PASARI
SI DENSITATEA LA 100 HA. CEREALE. –

Anul	Specificare	Păsări ouătoare cap.
1958	Efectiv total la 100 ha.	1.200.000 666
1960	Efectiv total la 100 ha.	1.500.000 786
1965	Efectiv total la 100 ha.	2.000.000 1084
1970	Efectiv total la 100 ha.	2.500.000 1429
1975	Efectiv total la 100 ha.	3.000.000 1780

Densitatea la 100 ha. s-a calculat pe suprafața cultivată cu cereale– In efectiv nu intră păsările ce se vor consuma prin sacrificare, ce reprezintă numai păsările ouătoare.

EFFECTIVUL DE ANIMALE PROPRIETATE
OBSTEASCA

Anul	Taurine		Ovine		Porcine		Caba- line	Pă- sări	Stupi
	Total	Vaci	Total	Oi mame	Total	Scroa fe			
1958	9100	4550	43160	31200	10400	2340	4550	20000	2200
1959	16324	8162	81620	58300	16000	4000	5830	30000	4000
1960	22386	11193	127920	87945	22000	6600	7995	60000	6450
1965	52260	27872	358400	278720	59675	19096	17420	250000	10000
1970	82185	43832	547900	438320	67500	21600	27390	350000	15000
1975	110464	55232	690400	552320	75000	24000	34520	450000	20000

DINAMICA COMPARATIVA A EFECTIVELOR
DE ANIMALE IN UNITATI COOPERATISTE
SI TOTAL REGIUNE

Specia	1958			1975		
	Total Reg. cap.	Din care GAC. cap.	%	Total Reg. cap.	Din care GAC. cap.	%
Taurine	268.388	9.100	3,39	396.110	110.464	28
Vaci	136.060	4.550	3,34	216.060	35.232	25,5
Ovine	457.210	43.160	9,43	936.260	690.400	73,7
Porcine	207.045	10.400	5,00	318.000	75.000	23,5
Cabaline	62.297	4.550	7,30	36.000	34.520	95,8

PRODUCTII MEDII PE CAP DE ANIMAL FURAJAT
– TOTAL REGIUNE –

Produsele	U/M	1958	1960	1965	1970	1975
Lapte vacă	lt.	1.220	2.000	2.200	2.350	2.500
Lapte oaie	lt.	40	50	50	50	55
Lină semifină	kg.	2,1	2,2	2,6	2,7	2,8
” groasă	kg.	1,8	2,0	2,0	2,0	–
Ouă	buc.	85	95	95	100	105
Miere	kg.	10	12	15	17	20

Reprezintă producțiile medii pe cap de animal furajat la întreg efectivul din regiune. Nu s-a planificat la sfârșitul perioadei lină groasă considerînd terminată acțiunea de tigaizare. –

PRODUCTIA ANIMALA TOTALA

Produsele	U/M	1958	1960	1965	1970	1975
Lapte vacă	hl.	1.668.069	2.880.800	3644.212	4231175	5401500
Lapte oaie	hl.	137.308	234.065	244.868	288080	356499
Lină total	tone	720	1.232	1.440	1820	2400
Ouă	mii buc.	77.400	103.000	152.000	200000	252000
Miere	tone	231	300	550	765	1000

PRODUCTIA TOTALA DE CARNE
– PE TOTAL REGIUNE –

Specia	U/M	1958	1960	1965	1970	1975
Bovine total	To.	20.190	21.066	26.445	30.302	35.016
Porcine total	To.	18.220	20.240	22.880	25.520	27.984
Ovine	to.	2.946	4.125	5.329	6.742	8.314
Păsări	to.	2.896	3.600	4.050	4.500	4.500
TOTAL CARNE	to.	44.252	49.031	58.704	67.064	75.814

S-a luat în considerare participarea cârnii de bovine în măsură mai mare urmînd apoi carnea de porc. –

[Erdélyi Magyar Adatbank]

PRODUCTII MEDII PE CAP DE ANIMAL FURAJAT SI PRODUCTII
TOTALE IN SECTORUL COOPERATIST

Produsul	U/M	1958		1960		1965		1970		1975	
		Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.
Lapte vacă	hl.	1.900	86.450	2.250	251.842	2.400	668.928	2.700	1.183.464	3.000	1.656.960
Lapte oaie	hl.	50	14.624	51	44.852	53	147.721	57	249.842	60	331.392
Lână	to.	2,2	74,36	2,3	230	2,5	750	2,7	1.350	3.	1.800
Ouă	mii buc.	95	1520	95	5.700	100	25.000	105	36.750	110	49.500
Miere	to.	14	30,8	17	109,6	20	200	23	345	25	500

LUCRARI CE SE VOR EXECUTA MECANIZAT
INTRE ANII 1960 – 1975. –

ANUL	Cultura	Cultura	Pășuni	Grădini	Livezi	Total lucr. mec.	
	păioase lor	prăși- toare	finețe și zoo- tehnice	legume pl. teh- nice și alte cul- turi	și vii	H.a.n.	% față de anul 1957
	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	%
1960	87.280	71.850	17.431	4.525	515	181.601	127,1
1965	144.680	123.450	45.250	9.200	1.156	323.736	226,6
1970	208.600	197.150	72.290	15.950	1.112	495.102	246.6
1975	247.960	271.050	116.872	20.750	900	657.532	460,3

In ceea ce privește necesarul de mașini agricole, reiese că avem nevoie in anul 1975 de:

– 1029 – pluguri de tractor	– 463 – mașini de imprășt. îngrăș
– 470 – semănători	– 243 – selectoare
– 808 – secerători–legături	– 663 – cultivatoare
– 1085 – combine de cereale	– 928 – prășitoare
– 619 – combine de porumb, sfeclă și cartofi	– 470 – mașini de plant. cartofi
– 275 – desmirișitoare	– 500 – mașini de recolt. cartofi
– 216 – batoze cereale	

Din totalul de 1.029 tractoare necesare, in anul 1960 sînt necesare 440 buc., in anul 1965 – 279 buc., in anul 1970 – 224 buc. și in anul 1975 încă 86 buc.

Avînd in vedere că durata de funcționare a unui tractor este cca 8 ani, considerăm că in anul 1975 se vor reforma 100 buc. tractoare, deci in afară de 1.029 tractoare fizice noi va mai fi necesar pentru inclocuiri încă de 100 buc.

NECESARUL DE CADRE INTRE ANII 1960 – 1975.a) Cadre cu pregătire superioară:

Anul		Ingi- neri agro- nomi	Ingi- neri zoo- tehn.	Ingi- neri horti- cult	Ingi- neri meca- nizat	Med. vet.	Ingi- neri econ.	Ing. imb. func. cad.	TOTAL Cadre cu preg. super.
1958	Exist.	150	32	3	7	90	–	14	296
1961	Nec.	198	64	8	22	105	8	32	437
1965	”	309	175	10	39	132	17	54	736
1970	”	384	243	10	40	144	19	58	898
1975	”	468	296	11	47	157	21	65	1.065

b) Cadre cu pregătire medie. –tehnicieni

Anul		Tehn. agr.	Tehn. zoot.	Tehn. hort.	Tehn. vi- tic.	Tehn. meca- niz.	Tehn. vet.	Tehn. econ. și cont.	Tehn. imb. func.	Tehn. topo- graf.	TOTAL cadre medii
1958	Exist.	154	49	6	2	20	159	67	–	11	468
1961	Nec.	373	182	30	8	57	185	374	5	81	1.295
1965	”	835	593	50	13	134	316	804	18	83	2.846
1970	”	1.743	809	50	15	190	353	1004	19	85	4.278
1975	”	2.087	987	50	16	310	398	1176	20	111	5.155

c) Cadre cu pregătire profesională –muncit. calificati

Anul		Muncitori agricoli	Muncitori crescă- tori	Horti- cult.	Viti- cult.	Tracto- riști	TOTAL cadre mun- cit. calif.
1958	Exist.		585	130	100	30	482
1961	Nec.		2.503	131	523	150	602
1965	”		11.819	1.050	1.835	480	929
1970	”		15.672	1.800	2.250	604	1.173
1975	”		19.502	2.310	2.670	744	1.279

[Erdélyi Magyar Adatbank]

TABEL

despre investițiile necesare pentru consolidarea malurilor și reglarea cursul apelor în perioada 1959–60 și 1961–75. –

PERIOADA 1959– 1960.

Rîul sau pîrîul	Localitatea	Denumirea lucrării	valoarea lucrării (cca. lei)
1	2	3	4
Mureș	Cristesti	Consolidarea malului în vederea apărării comunei	1.500.000
	Tg.Mures	Consolidarea malului	1.400.000
	Glodeni	Refacerea lucrărilor de reglare a rîului pentru apărarea contra eroziunii.	1.200.000
	Petelea	Consolidarea malului stîng în vederea apărării comunei și a liniei ferate.	900.000
	Ierņuțeni	Consolidarea malului și reglarea albiei în aval de confluența pîrîului Ghurghiului	1.000.000
Niraj		Corectarea cursul rîului	25.000.000
	Total:		31.000.000

[Erdélyi Magyar Adatbank]

1	2	3	4
Mureș	Tg.Mures	Corectarea cursului în vederea apărării Fabricii de Zahăr (contra eroziunilor)	700.000
	Reghin	Refacerea lucrărilor de reglare a râului pentru apărarea contra eroziunilor și consolidarea malului în vederea apărării orașului și gării C.F.R.	1.900.000
	Ideciul de Jos	Corectarea cursului pentru apărarea de eroziuni șoseaua raională și linia ferată Tg.Mures–Deda	1.200.000
	Ideciul de Sus	Consolidarea malului stîng pentru apărarea liniei ferate contra eroziunilor.	600.000
	Mureș Mort	Apărarea malului și reglarea albiei	800.000
	Ruși Munți (Morăreni)	Consolidarea malurilor și desființarea insulelor	800.000
Lut		Corectarea cursului și consolidarea malurilor	400.000
Gurghiu		Idem	800.000
Răstolița		Idem	900.000
Tîrnava Mică		Idem	400.000
Tîrnava Mare		Idem	3.000.000
Homorodul Mic		Idem	600.000
Homorodul Mare		Idem	400.000
Oltul		Idem	28.000.000

[Erdélyi Magyar Adatbank]

1	2	3	4
		Reglarea și amenajarea suprafețelor colectoare de ape de pe panta dealurilor (în special terenuri de frișate).	30.000.000
		TOTAL:	183.000.000
		1959–1960:	31.000.000
		1961–1975	183.000.000
		TOTAL GENERAL:	214.000.000

STRUCTURA PLANULUI DE CULTURA

Cultura	1957		1960		1975	
	Ha.	%	Ha.	%	Ha.	%
Total arabil	6.715	100	10.000	100	15.000	100
– cereale ptr-boabe	3.683	56	5.800	58	8.700	58
din care: grâu	991	15	1.700	17	2.500	17
secară	262	4	300	3	450	3
porumb	900	13	2.000	20	3.000	20
– cartofi	362	5	500	5	750	5
– Legume	150	2	200	2	300	2
– Plante de nutret	2.157	32	3.500	35	5.250	35
din care: perene	1.015	15	2.500	25	3.750	25
siloz	390	6	800	8	1.400	8

EFECTIVELE DE ANIMALE SI INCARCATURA PE 100 HA.

SUPRAFATA AGRICOLA UTILA

Nr. crt.	Specificare	1957		1960		1975	
		Capete Per 100		Capete Per 100		Capete Per 100	
		Ha. SAU		Ha. SAU		Ha. SAU	
1. –	Taurine total	2.646	25,8	5.500	35,8	2.200	90
	din care:						
	– vaci	978	9,2	2.500	16,2	10.000	40
	– bovine la îngrăș.	–	–	1.000	6,7	6.000	16
2. –	Porcine total	5.230	50, –	7.200	46,8	8.500	35
	din care:						
	– scroafe	945	8,9	1.000	6,5	1.000	4,1
	– porci grași	–	–	4.000	26, –	5.000	20
3. –	Ovine total	3.723	35, –	6.000	39, –	12.300	50, –
	– oi mame	2.642	24,8	4.000	26, –	8.600	35, –
4. –	Cabaline total	481	4,5	480	3,1	400	1,5
5. –	Păsări total	12.655	119, –	12.000	28, –	12.000	49, –

[Erdélyi Magyar Adatbank]

DINAMICA

cresterii productiei medie în sectorul zootehnic si cantitatea ce revin pe
100 Ha. suprafata agricolă utilă în anii 1957–1975. –

Nr. crt.	Specificare	U/M	1957		100 ha.	1960		100 Ha	1975		100 Ha.
			Productia			Productia			Productia		
			Medie	Totală	Medie	Totală	Medie	Totală			
1. – Lapte vacă	Hl.		2.765	25.718	236	2.900	72.500	472	3.200	320.000	1.310
2. – Lapte de oaie	Hl.		35	589	5,4	38	1.520	10	56	7.400	30
3. – Lână	Kg.		2.36	5.267	48	2,4	14.400	93	2,8	34.500	141
4. – Ouă	mii buc.		133	1.046	9,5	145	1.380	8,9	155	1.550	6,3
5. – Carne	To.		–	388	3,3	–	1.670	10,8	–	4.635	18,9

INVESTITII CONSTRUCTII NECESARE IN ANII DE PERSPECTIVA
1960 – 1975.

Nr. crt.	Specificare	U. M.	Necesar a se construi pînă la:			
			1960		1975	
			Capaci- tate	Valoarea mii lei	Capaci- tate	Valoarea mii lei
Constructii productive						
1. –	Locuri animale mari	Cap.	500	1.200	12.500	30.000
2. –	Locuri tineret bovin	”	1400	2.100	4.600	6.900
3. –	Saivane pentru oi	”	1000	80	6.300	1.270
4. –	Siloz furaje	To.	11000	1.500	30.000	4.500
Constructii sect. meccanic.						
5. –	Atelier mecanic	buc	2	280	4	560
6. –	Remize	buc	2	200	4	400
Constructii dep. produselor						
7. –	Magazii cereale	vag.	50	220	100	440
8. –	Pătule porumb	”	400	520	500	650
Constructii viti-po- micole.						
9. –	Crame pivniță	vag.	30	300	30	300
10.	Siloz de fructe	To.	–	–	1.000	1.200
11.	Alimentări cu apă	Inst.	3	150	10	500
12.	Amenajări teren irigat.	Ha.	150	300	700	1.600
Constructii neproductive.						
13. –	Administratia cen- trală	buc.	1	300	10	3.000
14.	Administratia sec- tiilor.	buc.	2	400	20	4.000
15.	Locuinte familisti	Apart.	20	500	100	2.500
16.	Locuinte comune	locuri	200	300	400	600
17.	Cantine	–	–	–	4	400
18.	Băi muncitoresti	–	3	120	10	400
Total:				8.740		29.220

Date statistice privind fondul forestier din RAMA. Fondul Forestier de Stat.

1./ Suprafata fondului forestier de Stat din RAM, conform statisticeii întocmite pe data de 31.XII.1956, este de 475.440 ha.

a. Din punct de vedere al organizării teritoriale această suprafata păduroasă este constituită în 18 mari unități forestiere pe bazine (MUF B.) și 5 mari unități forestiere pe grupe (MUF G.) a căror denumire și suprafată este:

– MUF B.	Bicazul Ardelean	6.680	ha.	MUF B.	Vărghiș	26.629	ha.
”	Muresul Superior	24.324	”	”	Obârșia Tr. M	30.802	”
”	Izvoarele Bistri.	24.495	”	”	” Tîrn. Mici	24.628	”
”	Toplita	23.404	”	”	Nirajul Super.	9.275	”
”	Lunca Bradului	25.645	”	”	Bîscele	28.863	”
”	Deda–Răstolița	37,834	”	”	Codlea Bersani	3.423	”
”	Gurghiu	38.497	”	MUF G.	Odorheiu	6.143	”
”	Oltul Superior	27.788	”	”	Rupea	3.021	”
”	Tusnad Olt	26.671	”	”	Sîng. de Pădure	8.591	”
”	Apa Neagra	61.435	”	”	Reghin	2.798	”
”	Casin–Oituz	6.595	”	”	Tg.Mures	11.193	”
”	Cotul Oltului	16.704	”	”	Total:	475.440	”

În cursul anului 1957 s-au făcut cîteva reorganizări teritoriale în sensul că MUF B. Codlea Persani a trecut la Reg. Stalin o parte din MUF B. Bicazul Ardelean a trecut la Reg. Bacău iar Direcția Silvică a preluat dela Direcția Bacău 3 unități de producție din MUF B. Trotușul Superior și 2 unități de producție din MUF B. Casinul Oituz. Statistica nu a fost încă reactualizată la sfîrșitul anului 1957, deoarece formularistica respectivă nu a fost aprobată, astfel că modificările de structură cauzate de această reorganizare nu sînt centralizate pe Regiune.

MUF-urile sînt împărțite în unități de producție, (U.M.) Pădurile regiunii sînt construite în 184 unități de producție, ele fiind gospodărite de 22 ocoale silvice.

b. Suprafata pe natură de folosință este următoarea:

– pădurea în producție	422.465	ha.
– clasă de regenerare	49.619	”
– Alte terenuri (de administratie pepiniere, clădite, ocupate de instalatii etc.)	3.356	”

Total 475.440 ha.

c.) Suprafate pe grupe funcționale:	
– grupa I. păduri de protecție	48.465 ha.
– grupa II. păduri de producție și protecție	426.975 ha.
Total:	475.440 ha.

2. – Structura fondului forestier de Stat aflat în producție:

a) pe grupe de specii:	
– rășinoase	202.367 ha.
– fag	143.793 ha.
– stejar	36.358 ”
– div. esente tari	25.484 ”
– div. esente moi	14.463 ”
Total:	422.465 ha.

b) pe clase de vîrstă:

– Clasa I.	1–20 ani	94.246 ha	adică	22 %
– clasa II.	21–40 ani	110.724 ”	”	26 %
– ” III.	41–60 “	96.974 ”	”	23 %
– ” IV.	61–80 “	54.401 ”	”	13 %
– ” V.	81–100 “	43.151 ”	”	10 %
– ” VI.	peste 100 “	23.269 ”	”	6 %
Total:		422.465 ha.	adică	100 %

3.–) Situația fondului lemne exploatabil, pe specii, la data de 31.XII.1957, considerînd toate arboretele cu vîrsta peste 81 ani la rășinoase și fag și diverse, tratate în codru, peste 100 ani la stejar–codru și peste 21 de ani al crîng, în volum brut grupal. grupa II-a, este următoarea:

– rășinoase	6.729.845 mc.
– fag	12.457.042 ”
– stejar	334.339 ”
– div. esente tari	291.420 ”
– div. es. moi	106.906 ”
– rășinoase	19.919.552 mc.

Posibilitatea reală pentru produse principale (cantitatea anuală ce se poate exploata cu continuitate /a pădurilor din regiune, stabilită prin amenajamentele silvice și actualizate în 1954 este de cca. 850.000 mc., iar posibilitatea produselor secundare și de igienă este de cca. 100.000 mc.

B. Fondul forestier de folosință comunală, al regiunii cuprinde 43.000 ha. el fiind dat în folosință 203 comune din regiun[e]

Din această, suprafață de 40.500 ha. sînt păduri în producție, 2400 ha. clase de regenerare și 100 ha. alte terenuri. Structura pe specii a acestor păduri este: rășinoase 15%, fag 27 %, stejar 26 %, diverse tari 27 % și diverse moi 5 %, față de suprafața pădurilor aflate în producție. Pe 65 % din suprafața acestor păduri se aplică regimul codru (cu ciclul de producție de la 80 ani în sus), iar pe 35 % din suprafață se aplică regimul crîng, (cu ciclul de la 20 ani în sus). Clasa arboretelor exploatabile la codru (peste 81 ani) este foarte deficitară ca reprezentînd numai 15 % din clasa normală iar la crîng (peste 21 ani) reprezintă numai 70 % din clasa normală. Posibilitatea reală a produselor principale este de cca. 60.000 mc. și se realizează în proporție de cca. 70% din pădurile de crîng, deoarece pădurile de codru sînt în majoritate în așteptare. –

PRODUCTIA FONDULUI FORESTIER.A. Fondul forestier de Stat.

1./ Productia lemnoasă.

a. – In anul 1950 s-a recoltat o cantitate de masă lemnoasă de aproximativ 2.100.0000 mc. volum brut care reprezintă aproape 2,2 posibilități reale.

In anii 1958 – 1960, conform planurilor de stat pentru anii 1958–1959 și conform sarcinei de amplasare pentru anul 1960, se vor recolta următoarele cantități exprimate în mc. volum brut:

anul	rășinoase	fag	stejar	diverse alte esente.	Total
1958	729.000	924.000	19.000	94.000	1.766.000
1959	720.000	940.000	20.000	63.000	1.743.000
1960	700.000	1.050.000	20.000	63.000	1.833.000

Sursele pe natură de produse a acestor cantități sînt, în medie, următoarele:

–	produse principale	70% reprezentînd 1,56 posib. reale.
–	” secundare	3 %
–	” occidentale	3 %
–	” din păduri grupa I.	2 %
–	” din evacuarea pășunilor împădurite.	22 %

b. – Productia realizabilă în perioada 1961–1975.

Analizînd structura fondului forestier de Stat pe clase de vîrstă, rezultă că ea este anormală în sensul că clasa arboretelor exploatabile /peste 81 ani/ ca și clasa arboretelor preexploatabile /61–80 ani) sînt deficitare. Dacă din fondul lemnos exploatabil de 19.920.000 mc. scădem cantitatea ce se va exploata din produse principale în anii 1958–1960 inclusiv, adică rotund 3.800.000 mc. la sfîrșitul anului 1960 rămîne un fond lemnos exploatabil de 16.120.000 mc. Acest volum trebuie să asigure productia lemnoasă pe cel puțin 20 ani, deoarece clasa preexploatabilă (61–80 ani) reprezintă numai 13 % în loc de 20 % cît ar fi normal și ca urmare, după trecerea a 20 de ani productia ar trebui să sufere o scădere prea mare. Considerăm deci că tutuș fondul lemnos de 16.120.000 mc. se va exploata în 20 ani, cantitatea medie anuală ce se va putea recolta din produse principale va fi de cel mult 806.000 mc.

Anexa 2. Silvic.

Masa lemnoasă existentă pe pășuni împădurite, din care s-a alimentat substanțial producția lemnoasă a ultimilor 4 ani (1954–1957) și cari vor alimenta și producția amilor 1958–1960 (ea reprezintă deci începând din 1961 nu se mai poate conta pe această sursă.

Produsele secundare (rezultate prin aplicarea operațiilor culturale) și de igienă arbori uscați în mod curent, doborâți sau ruși, etc.) s-au recoltat pînă în prezent într-o proporție redusă față de posibilități, din cauza lipsei unei rețele complete de instalații permanente de transport forestier. Deoarece în perioada 1961–1975 conform planului de perspectivă în curs de întocmire, se va realiza o creștere a rețelei de instalații, aceste produse se vor putea recolta aproape integral către sfîrșitul perioadei. În acest mod se va compensa parțial descreșterea de la an la an a volumului de masă lemnoasă și se poate recolta din produse principale.

Producția pădurilor de protecție din grupa I-a a fost deosebit de mică în ultimii ani, atît din cauza lipsei unei rețele complete și permanente de instalații de transport cît și din cauza gospodăririi extensive aplicate pînă acum acestor păduri.

Ca urmare producția de masă lemnoasă în perioada 1961–1975 se va sprijini pe următoarele resurse:

– produsele principale, care, avînd în vedere nevoile crescînde de lemn ale economiei naționale, se vor recolta cu unele depășiri ale posibilităților reale în primii 5 ani, urmînd ca în următorii 10 ani ai perioadei să se recolteze cu strictete numai o singură posibilitate reală anuală, spre a se evita o întrerupere bruscă și de lungă durată a producției forestiere în perioadele următoare, întrerupere care ar fi consecință inevitabilă a epuizării fondului lemnos exploatabil care este deficitar și care ar cauza desechilibrul adînc în economia forestieră a regiunii.

– produsele secundare și de igienă, care, ca efect al dezvoltării rețelei de instalații permanente de transport forestier se vor recolta în cantități din ce în ce mai mari astfel ca volumul lor să crească de la aproximativ 100.000 mc. anual cît se recoltează în prezent la aproximativ 250.000 mc. anual spre sfîrșitul perioadei.

– produsele pădurilor de protecție în grupa I. cărora urmează a li se aplica o gospodărire mai intensivă pentru întărirea funcțiilor lor de protecție.

În baza considerentelor arătate mai sus dinamica producției de masă lemnoasă în perioada 1961–1975 va putea atinge următoarele cifre maxime exprimate în mc. volum brut:

anii	rășinoase	fag	stejar	Anexa 2 Silvic.		Total:
				diverse alte	esente	
1961–65	470.000	750.000	20.000	60.000		1.300.000
1966–70	460.000	600.000	20.000	60.000		1.140.000
1971–75	440.000	450.000	20.000	60.000		970.000

Această scădere a bazei de materie primă va impune o restrângere treptată a activității de exploatare forestieră și va accentua necesitatea ca sectorul industriei lemnului să se reprofileze pentru o industrializare mai avansată a tuturor produselor din lemn.

Totodată obiectivul cel mai important al activității de exploatare a lemnului va fi utilizarea integrală a lemnului de lucru, în special la fag și reducerea pierderilor de recoltare.

2. – Produse accesorii.

Produsele accesorii ale pădurilor regiunii constau din: fructe de pădure (fragi, smeură, mure, afine, ciuperci) rășinsă, coajă pentru tanante, pomi de iarnă, plante medicinale, etc. .

Volumul recoltat în ultimii ani din aceste produse a avut variații mari, însă în general a crescut. Cifrele de mai jos reprezintă o medie aproximativă a cantităților recoltate în ultimii 4 ani:

Pentru perioada 1961–1975, ca efect al micșorării volumului de masă lemnoasă ce se va exploata și al împăduririi tuturor suprafețelor goale din fondul forestier se prevede o reducere a volumului la fructe de pădure, coajă și rășină. Cifrele posibile de realizat anual vor fi:

– fructe de pădure	1.000	tone
– rășină	500	”
– coajă pentru tanante	2.500	”
– pomi de iarnă	300.000	bucăți.

3. – Produse vânătoaresti: sectorul vânătoare a devenit productiv din 1952 când a dat prime produse pentru planul de stat.

În anii 1958, 1959 și 1960 se vor da în medie, anual următoarele cantități de produse:

– carne de vânat:		
din fondurile G.V.S. (Gospodării vânat. de Stat)	10.000	kg.
din fondurile alocate filialelor de vânătoare	12.000	”
	Total:	22.000 kg.
– piei și blănuri de pe toate fondurile de vânătoare		
		15.000 buc.

Anexa 2 Silvic.

În perioada 1969–1975, ca efect al acțiunilor de îngrijire, ocrotire și-recoltare rațională a vînatului și a acțiunii de combaterea răpitoarelor, efectivul de vînat va crește cu 20–30% anual astfel că se pot prevedea următoarele posibilități:

anii	carne de vînat		piei și blănuri		
1961–1965	25.000	kg. anual	16.000	buc.	anual
1966–1970	28.000	” ”	18.000	”	”
1971–1975	30.000	” ”	20.000	”	”

Începînd cu anul 1960 va intra în producție și fondul de vînătoare Cocos pentru recoltare de fazani, în care colonizarea va începe în toamna 1958.

b) produse piscicole. În anii 1958–1960 se va produce într-un număr de 3 păstrăvării, cantitatea de 5.000 kg. păstrăvi de consum anual și 1.800.000 puiți de păstrăvi anual pentru repopularea apelor de munte.

În perioada 1961–1975 producția piscicolă va fi următoarea:

anii	păstrăvi de consum	puiți de păstrăvi pt. repopulare.
1961–1965	5.500 kg.	2.000.000 buc.
1966–1970	6.000 ”	2.200.000 ”
1971–1975	7.000 ”	2.500.000 ”

Această creștere a producției se va obține prin lărgirea și reamenajarea păstrăvăriilor existente și prin hrănirea rațională și susținută a efectivului de păstrăvi din bazinele păstrăvăriilor. În această perioadă va crește și rentabilizarea producției vânătoarești.

B. Fondul forestier de folosință comunală.

Din cauza structurii anormale a claselor de vîrstă și deficitului mare de arborete exploatabile și preexploazabile, producția lemnoasă anuală a pădurilor de folosință comunală va putea înregistra creșteri foarte mici în perioada 1961–1975, ea menținîndu-se în general la volumul anual de cca. 60.000 mc.

Ca rezultat al măsurilor de ameliorarea acestui fond, productivitatea pe an și hectar va trebui să crească cu 10%, însă această creștere nu se va putea recolta decît după ce se va realiza o normalizare a claselor de vîrstă, normalizare care se va produce numai la sfîrșitul unui ciclu de 30 ani pentru pădurile de crîng și aproximativ după trecerea 2 perioade /40 ani/ la pădurile tratate în codru.

Anexa 2 Silvic.

Recoltarea produselor accesorii din fondul forestier de folosință comunală se face de Sfaturile Populare comunale care au în aceste păduri în folosință. Intrucât acestea sînt afectate fondurilor de vînătoare împreună cu pădurile de stat, producția lor vânătoarească este inclusă la fondul forestier de stat. –

AMELIORAREA FONDULUI FORESTIER DE STAT SI RIDICAREA
INDICILOR DE PRODUCTIVITATE IN PERIOADA 1961 –1975

Pentru ca sectorul forestier să contribuie efectiv la ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc, este necesar ca in această perioadă să se realizeze indici de productivitate superiori celor realizați pînă acum, atit in ce privește producția de lemn la hectar cit și in ce privește productivitatea muncii la lucrările silvice.

Pînă la sfîrșitul perioadei se vor putea realiza următorii indici:

– o creștere a producției de masă lemnoasă la hectar cu 10% mai mare decît creșterea medie curentă actuală, care conform datelor statistice este de 3,2 mc. pe an și pe ha. In 1975 această creștere trebuie să atingă cifra de 3,52 mc pe an și pe ha.

– o creștere de 10 % a productivității muncii pentru intreg ansamblul lucrărilor silvice, care se va realiza prin dotarea unităților silvice cu mijloace de lucru mecanizate și semimecanizate.

Aceste obiective principale se vor realiza prin lucrări ce determină ameliorarea calitativă și cantitativă a fondului forestier și care se arată mai jos desfășurate pe categorii:

1.) Lucrări de refacerea fondului forestier prin împăduriri.

Aceste lucrări se vor extinde pe următoarele categorii de suprafețe din fondul forestier:

a. Suprafețe exploatate și neregenerate restante. Ca efect al exploatărilor masive practicate de capitaliști sub regimul brughezo-moșieresc, in R.A.M. au rămas despădurite importante suprafețe, care in 1950 insumau cifra de cca 50.000 ha. In primul cincinal 1951 – 1955 s-au împădurit efectiv 30.000 ha, iar in al doilea cincinal, după date preliminate se vor împăduri încă cca. 13.000 ha. Prin cedări și schimburi de terenuri efectuate cu sectorul pastoral s-au predat acestuia cca 3.000 ha. suprafețe exploatate și neregenerate care s-au transformat in pășuni. Ca urmare la sfîrșitul anului 1960 va rămîne de împădurit din această categorie de suprafețe cca 4.000 ha.

b. Suprafețe exploatate și neregenerate rezultate din explo[at-a]tări curente. Prin exploatările prevăzute a se executa in perioada 1961 – 75, vor fi de împădurit anual in medie cca 2.500 ha suprafață care va proveni in proporție de 50 % din tăieri rase in urma

Anexa 3 silvic

căroră regenerarea se face numai pe cale artificială și în proporție de 50 % din suprafețele cu tăieri succesive și progresive în care regenerarea naturală va necesita completări pe cale artificială (socotind că anual se parcurg cu aceste tăieri cca 3.000 ha. din care 70 % se regenerează natural și 30 % necesită completări artificiale), inclusiv lucrările de împăduriri prealabil aplicării ultimilor tăieri.

c. Suprafețe ocupate cu arborete necorespunzătoare din punct de vedere stațional și din punct de vedere economic, care necesită substituiri cu alte specii corespunzătoare din punct de vedere stațional și economic, precum și suprafețele de arborete degradate și brăcuite, cu consistente reduse, care trebuiesc refăcute.

Aceste arborete însumau în anul 1950 o suprafață de cca 45.000 ha. pînă în anul 1960 inclusiv, după date preliminate, se vor ameliora cca 13.000 ha. din această suprafață. Din aceste categorii de suprafețe prin schimburile și cedările de terenuri către sectorul pastoral efectuate pînă în anul 1958, precum și prin cedările ce se vor mai efectua pentru mărirea suprafețelor G.A.S. conform sarcinilor stabilite prin ordinul M.A.S. Nr.5/1958, se scade o suprafață de cca 10.000 ha. care va eși în mod definitiv din fondul forestier pînă în anul 1960. Ca urmare la sfîrșitul anului 1960 vor rămîne de ameliorat prin lucrări de împăduriri cca 22.000 ha din această categorie. Ținînd însă seama de faptul că o parte importantă din aceste arborete sînt populate cu specii corespunzătoare stațiunii care după exploatare vor necesita numai completări prin împăduriri artificiale se apreciază că începînd din anul 1961 se vor executa lucrări de împăduriri integrale pe numai cca 70 % din suprafața de 22.000 ha. adică pe cca 15.000 ha.

d, Suprafețe de terenuri degradate din fondul forestier. În anul 1950, conform datelor statistice, existau în fondul forestier al R.A.M. 2.400 ha. suprafețe terenuri degradate. Marea majoritate al acestor suprafețe prezintă eroziuni de suprafață și ca urmare restaurarea și redarea lor în producție este posibilă aproape numai prin lucrări de împăduriri. În perioada 1951–1960, socotind și realizările preliminate pentru anul 1958–1960 se vor împăduri complet 1.700 ha. La sfîrșitul anului 1960 vor rămîne deci de împădurit 700 ha terenuri degradate.

Recapitulînd pe categorii suprafețele ce se vor împăduri efectiv începînd din anul 1961, – în perioada 1961–1975, rezultă:

ANEXA 3 silvic

– suprafețe exploatare și neregenerate restante	4.000 ha.
– suprafețe exploatare și neregenerate curente, 2500 ha anual x 15 ani	37.500 ha.
– suprafețe efectiv de împădurit din arborete degradate, brăcuite, innobilări, substituiri	15.000 ha.
– suprafețe de terenuri degradate	700 ha.

Total: 57.200 ha.

Condițiile naturale și climatice defavorabile determină aproape în fiecare an pierderi justificate în plantațiile efectuate în terenuri goale în anii anteriori și pentru aceasta în fiecare an trebuie efectuate complectări în plantațiile anterioare. Aceste complectări cuprind în medie 20 % din suprafețe plantate. Considerând că în perioada 1961–1975 se vor împăduri 41.500 ha suprafețe goale, acestea vor necesita complectări pe o suprafață totală de 8.300 ha, suprafață care trebuie adăugată la totalul de mai sus

8.300 ha.

Total general: 65.500 ha.

Prevedem următoarea dinamică a lucrărilor de împăduriri artificiale în perioada 1961 – 1975:

1961 – 1965	cîte	5.000	ha.	anual,	în	total	25.000	ha
1966 – 1970	”	4.200	”	”	”	”	21.000	ha
1971 – 1975	”	3.900	”	”	”	”	19.500	ha

Total: 65.500 ha

Dinamica pe cincinale s-a stabilit avându-se în vedere următoarele criterii:

– În primul cincinal 1961–65 se va lichida complet suprafața neregenerată restantă de 4.000 ha. precum și suprafața de 700 ha. terenuri degradate.

– Ca efect al restringerii exploatărilor forestiere în perioada 1961–1975, așa cum s-a arătat mai sus, se va restringe în același ritm și activitatea la lucrările de împăduriri, prin scăderea de la an la an a suprafețelor de împădurit pînă la cifra de 3.900 ha. anual, cifră care se va menține relativ constantă și în perioadele următoare, datorită regimului echilibrat ce urmează a se stabili pentru exploatățile forestiere începînd din anul 1970.

Pe baza acestei dinamici a lucrărilor de împăduriri, se vor stabili și eșalona celelalte categorii de lucrări silvice și anume:

– Volumul anual pe grupe de specii a semințelor forestiere necesare a se recolta.

– Producția anuală de puiți în proporția de specii

ANEXA 3 silvic

corespunzătoare formulelor de împăduriri ce trebuie aplicate și a pepinierilor silvice. Pentru ca să se poată extinde mecanizarea lucrărilor în pepinierele silvice este necesar ca pînă în 1965 să se realizeze o concentrare a lor (în prezent sînt în regiune 175 pepiniere răspîndite și cu suprafețe mici care nu permit o cultură rațională) prin eventuale schimburi cu sectorul agricol, astfel ca să se poată organiza cel mult 50–60 pepiniere silvice permanente pe regiune, care să permită specializarea pe culturi, o avansată mecanizare a lucrărilor cit și reducerea prețului de cost al puieților.

– Volumul lucrărilor de întreținere a plantațiilor pînă la realizarea stării de masiv (prășilă, revizuire, mobilizarea solului, recepări descopleșiri și degajări) care urmează a se executa pentru a obține arborete sănătoase cu specii corespunderătoare și cu o productivitate ridicată.

2.) Lucrări de îngrijire a arboretelor tinere.

În această categorie de lucrări intră operațiunile culturale (curățiri și rărituri) și operațiunile de igienă (extragerea arborilor uscați ca efect al procesului natural de eliminare (arborilor doborîți sau ruți de vînt și zăpadă, precum și a arborilor atacați de insecte. (Aceste lucrări s-au executat pînă acum pe suprafețe limitate și numai în arboretele ușor și greu accesibile din care scosul și valorificarea lemnului rezultat erau posibile prin rețeaua de instalații de transport existente. (drumuri, cff, etc.). Cum însă rețeaua instalațiilor de transport este relativ redusă în regiune deoarece dezvoltarea ei în ultimii ani s-a orientat numai spre masivele păduroase relativ mari, producția secundară a pădurilor nu s-a recoltat decît parțial. Conform planului de perspectivă al instalațiilor forestiere de transport care este în curs de întocmire din inițiativa M.A.S. , în perioada 1961 – 1975 rețeaua de drumuri forestiere și CFF se va dezvolta astfel ca la finele perioadei (1975) să fie posibilă recoltarea aproape integrală a producției secundare și a produselor accidentale. Față de cantitatea medie de 60.000 mc. lemn realizat anual prin operațiuni culturale în perioada 1950–1958, la sfîrșitul perioadei 1961–1975 cantitatea de lemn ce se va putea recolta din aceste operațiuni se va apropia de cifra de 300.000 mc. anual.

ANEXA 3 silvic

Prin efectuarea la timp a operațiunilor culturale se obține un triplu efect și anume:

– se dau in producție insemnate cantități de lemn înainte de termenul exploatabilității.

– se scurtează ciclul de producție, deoarece prin creierea condițiilor optime de dezvoltare, arborii ating dimensiunile stabilite înainte de implinirea ciclului.

– se realizează o selecționare a arborilor deci se obțin arborete de calitate superioară.

In perioada 1951–1960, socotind și realizările preliminate in anii 1958–1960, se vor parcurge cu operațiuni culturale cca 70.000 ha. păduri tinere, revenind la o medie anuală de 7.000 ha., iar cu operațiuni de igienă cca 80.000 ha, revenind la o medie anuală de 8.000 ha.

In perioada 1961–1975, tinând seama de dezvoltarea rețelei de instalații permanente de transport ce se vor crea in baza planului de perspective amintit, prevedem următoarea dinamică a lucrărilor de îngrijirea arboretelor tinere:

1961 – 1965	75.000 ha.	revenind la o medie anuală	15.000 ha.
1966 – 1970	90.000	” ” ” ” ” ”	18.000 ha.
1971 – 1975	100.000	” ” ” ” ” ”	20.000 ha.
TOTAL:	265.000 ha	revenind la o medie anuală	17.660 ha.

O parte din arboretele in care sint necesare lucrări de operațiuni cultural sint însă situate in locuri foarte greu accesibile care nu vor putea fi deservite nici prin dezvoltarea proiectată a instalațiilor de transport, deci lemnul rezultat din efectuarea lor nu se va putea valorifica. Suprafața acestor arborete se apreciază la cca 2.500 ha. anual. Lucrările de operațiuni culturale in aceste arborete se vor executa deci ca și pînă acum cu fonduri bugetare. Toate celelalte lucrări de îngrijirea arboretelor tinere se vor executa cu fonduri de la producție.

Pentru lucrările finanțate de la buget va fi necesar pentru perioada 1961–1975 un credit anual de 250.000 lei, iar esalonarea lucrărilor va fi următoarea:

Anii	suprafata	valoarea
1961 – 1965	15.000 ha.	1.500.000 lei
1966 – 1970	12.500 ha.	1.250.000 ”
1971 – 1975	10.000 ha.	1.000.000 ”
Total:	37.500 ha.	3.750.000 lei

ANEXA 3 silvic

S-a considerat că în al II-lea și al III-lea cincinal al perioadei, prin dezvoltarea rețelei de instalații forestiere permanente de transport suprafața arboretelor inaccesibile ce necesită operațiuni culturale cu fonduri bugetare se va reduce treptat, crescînd în schimb suprafața de pe care se vor recolta produse secundare și fonduri de la producție.

3.) Lucrări de protecția pădurilor, prevenirea și combaterea dăunătorilor.

În perioada 1951–1960, socotim și realizările preliminate ale anilor 1958–1960, s-au parcurs cu lucrări curente de prevenirea și combaterea dăunătorilor în total cca. 40.000 ha. revenind la o medie anuală de 4.000 ha., pădure.

Nu se includ în cifra de mai sus lucrările de combatere aviochimică și terestră executate în 1958 în focarul de Lymantria monache de la Borsec, Tulgheș și Toplița, care au cuprins 25.000 ha. aceasta fiind o acțiune specială. Considerăm că pînă în 1960 datorită măsurilor luate acest focar va fi complet stins astfel că după anul 1960 nu se prevăd lucrări în această zonă,

Pentru perioada 1961 – 1975 se prevede următoarea dinamică a lucrărilor de prevenirea și combaterea dăunătorilor pădurii:

1961 – 1965	în total	25.000	ha. ,	revenind	la	5.000	ha.	anual
1966 – 1970	”	”	20.000	”	”	”	4.000	”
1971 – 1975	”	”	15.000	”	”	”	3.000	”

În această dinamică nu se prevăd atacurile de insecte cu caracter de calamitate. Sînt incluse însă atacurile endemice de Lymantria dispar, Cnetocampa procesonea și Tortrix vilidana semnalate în pădurile de stejar de la ocoalele silvice Gurghiu, Odorheiu, Tălișoara și Baraolt, în care se vor efectua lucrări de combatere în această perioadă.

Se prevede o restringere a lucrărilor de combatere spre sfîrșitul perioadei, deoarece prin extinderea lucrărilor de îngrijirea arboretelor tinere se va realiza o stare fito-sanitară din ce în ce mai bună a aroretelor.

Lucrările de prevenirea și combaterea dăunătorilor se finanțează de la buget. Vor fi deci necesare următoarele cheltuieli:

1961 – 1965	în total	3.000.000	ha. ,	revenind	la	600.000	ha.	anual
1966 – 1970	”	”	2.400.000	”	”	”	480.000	”
1971 – 1975	”	”	1.800.000	”	”	”	360.000	”

Măsuri de ameliorare a fondului forestier de folosință
comunală

ANEXA 3 silvic

În funcție de starea și structura acestor păduri, pentru care în aceeași perioadă urmează să se realizeze aceiași indici ca și la fondul forestier de stat în ce privește ridicarea productivității, se prevăd pentru perioada 1961–1975 următoarele lucrări:

<u>Felul lucrării</u>		1961–65	1966–1970	1971–75	Total
– împăduriri și reface- rea arboretelor	ha.	2.000	1.500	1.500	5.000
– îngrijirea arbore- telor tinere	ha.	7.500	7.500	7.500	22.500
– lucrări de preveni- rea și combatere dăunătorilor	ha.	1.500	1.500	1.500	4.500

Fondurile necesare pentru aceste lucrări se vor prevedea anual în bugetele Sfaturilor Populare Comunale în folosința cărora sînt date aceste păduri, iar executarea lor se va face cu asistența tehnică a personalului ocoalelor silvice, conform regulamentului de administrarea acestor păduri aprobat prin H.C.M. Nr.895/21 mai 1955.

ANEXA 4 silvic

Investitii

1.) Pentru lucrările de refacerea fondului forestier prin împăduriri arătate mai sus care se finanțează din fondul central de investiții sint necesare următoarele mijloace bănești:

1961 – 65	cîte	7.500.000	lei	anual	deci	in	total	37.500.000	lei
1966 – 70	”	6.700.000	”	”	”	”	”	33.500.000	”
1971 – 75	”	5.800.000	”	”	”	”	”	<u>29.000.000</u>	”
								Total:	100.000.000 lei

cece revine in medie la 6.600.000 lei anual.

Mijloacele bănești necesare s-au calculat pornind de la suma medie de 1.500 lei la hectar de împădurit, sumă ce include tot ansamblul lucrărilor silvice necesare de la recoltarea semințelor și pînă la realizarea stării de masiv arboretelor nou create in cursul perioadei și care este inferioară cheltuielilor medii comparabile la hectar efectuate in perioada 1951–1960 fiind in acelaș timp sub plafonul mediu stabilit de normele și tarifele in vigoare.

2.) Pentru construcții silvice. I. perioada de 15 ani de care ne ocupăm sint necesare următoarele lucrări de construcții și dotarea unităților cu următoarele mijloace de bază:

- construirea unei uscătorii moderne de semințe de rășinoase la Toplița, care să inlocuiască uscătoriile particulare utilizate in prezent, uscătorii care sint primitive și cauzează atît pierderi cît și ridicarea prețului de cost. Valoarea uscătoriei este de 500.000 lei
- Construirea a 8 reședințe de ocoale silvice la Toplița, Sinmărtin, Sft. Gheorghe, Bretcu, Tg.Secuesc, Tălișoara, Covasna și Sovata, considerăm că o reședință cu toate dependențele in clădiri inchiriate care in majoritatea sint necorespunzătoare 1.600.000 lei
- construirea a 30 de cantoane pentru pădurari avind in vedere că majoritatea pădurarilor locuiesc in comune, departe de păduri și din această cauză paza pădurilor este nesatisfăcătoare. Un canton cu dependențe coastă in medie 50.000 lei deci revine in total 1.500.000 lei

ANEXA 4 silvic

– reparații capitale la 80 reședințe de brigăzi și cantoane silvice	1.600.000 lei
– construirea rețelei de linii telefonice între cantoane silvice și reședința ocoalelor din zona muntoasă în scopul îmbunătățirii activității de pază, prevenirea delictelor și prevenirea incendiilor	1.000.000 lei
– dotarea ocoalelor cu autoturisme și motocicletele pentru deplasare (10 turisme, 12 motociclete)	800.000 lei
– dotarea personalului de pază cu cai de serviciu, astfel ca pînă în anul 1975 aceasta să fie în întregime dotat (570 cai de pază din care pînă în 1965 este necesar un număr de 520 cai/total	2.100.000 lei
Total:	9.000.000 lei

3.) Pentru vînătoare și piscicultură. Pentru amenajarea fondurilor de vînătoare, a fondurilor piscicole și a păstrăvăriilor vor fi necesare următoarele fonduri de investiții:

1961 – 1965	cîte	150.000	lei	anual	adică	în	total	750.000 lei
1966 – 1970	”	180.000	”	”	”	”	”	900.000 lei
1971 – 1975	”	200.000	”	”	”	”	”	<u>1.000.000 lei</u>
Total:								2.650.000 lei

4.) Așa cum s-a arătat în capitolele precedente în perioada 1961–1975 se va desvolta rețeaua instalațiilor permanente de transport forestiere, care va crea posibilitatea recoltării raționale și continuie a tuturor produselor pădurii și va contribui la rentabilizarea sectorului forestier.

INDICI TEHNICO ECONOMICI SI RENTABILIZAREA
SECTORULUI SILVIC.

Pentru indicii tehnico-economici arătați, în cursul perioadei urmează a se rentabiliza sectorul silvic.

Balanța între venituri și cheltuieli totale realizate în anii 1952–1957 în sectorul silvic este următoarea:

Anul	Venituri	Cheltuieli		+	-
		Total	din care:		
			investitii		
1952	11.856.735	11.990.964	5.484.220	-	134.229
1953	10.141.615	9.981.574	4.917.598	160.041	-
1954	14.216.140	14.058.306	7.281.341	157.834	-
1955	15.792.432	15.163.423	6.930.430	629.009	-
1956	14.440.168	16.229.387	7.909.590	-	1.789.219
1957	15.795.376	18.824.189	10.255.225	-	3.028.813

În aceste cifre sa inclus numai cheltuieli și veniturile din activitatea bugetară a sectorului silvic. Nu se include aici activitatea fostului Gospodării anexe de exploatare care a funcționat pînă în toamna anului 1956.

În anii 1953–1955 sectorul silvic a realizat un excedent pe cînd în anii 1952–1956 și 1957 activitatea financiară înregistrează un deficit important.

Cauzele nerentabilității sînt:

- Valoarea pe picior (renta) stabilită pentru materialul lemnos ce se vinde spre exploatare este mult inferioară costului real de producție a lemnului pe picior. Renta medie în 1957 a fost a aproximativ 6 lei/mc., în timp ce costul real de producție a unui mc. de lemn pe picior, socotind toate cheltuielile necesare de la plantare și pînă la vîrsta exploatabilității, este de cel puțin 12 lei/mc.

- Pădurile nu sînt dotate cu o rețea completă de instalații permanente de transport, astfel că pe de o parte cheltuielile de scoatere și transport a lemnului sînt ridicate, iar pe de altă parte nu este posibilă valorificarea cantităților relativ mari de lemn aflat în păduri foarte greu accesibile, sau inaccesibile, lemn care se pierde pentru economia națională.

În perioada 1961–1975 trebuie să se realizeze rentabilizarea sectorului silvic prin următoarele măsuri:

ANEXA 5 silvic

- organizarea tuturor unităților pe principiul gospodăriei chibzuite. –
- prețul pe picior al lemnului ce se predă spre exploatare să fie recalculat în funcție de costul real de producție. –
- investițiile necesare pentru împăduriri vor descrește ca urmare a lichidării suprafețelor tăiate și neregenerate restante.
- valorificarea intensivă a tuturor produselor pădurii, lucru ce va deveni posibil prin extinderea rețelei de instalații forestiere de transport permanente și în special drumuri auto. –

ANEXA LA CAPITOLUL V.

Desvolatrea și amenajarea căilor de comunicație.

1. – Investițiile necesare pentru modernizarea drumurilor în perioada anilor 1959 – 1960 și 1961 – 1975. –

A. – PERIOADA 1959 – 1960.

– Drumuri naționale 80 km.	total	32.000.000	lei
– Drumuri de interes local (–re– gionale, și raionale, 60 km.	total	24.000.000	”
Total 140 km. drum:		56.000.000	lei

B. – PERIOADA 1961 – 1965.

– Drumuri naționale 130 km.	total	52.000.000	lei
– Drumuri de interes local 190 km.	”	76.000.000	”
Total 320 km. drum:		128.000.000	lei

C. – PERIOADA 1965 – 1970.

– Drumuri naționale 130 km.	total	52.000.000	lei
– Drumuri de interes local 200 km.	”	80.000.000	”
Total 330 km. drum:		132.000.000	lei

D. – PERIOADA 1970 – 1975.

– Drumuri naționale 106 km.	total	42.400.000	lei
– Drumuri de interes local 210 km.	”	84.000.000	”
Total 316 km. drum:		126.400.000	lei

2. CAI FERATE

Începînd din anul 1957 Secțiile de circulație de pe linia Or. Stalin – Războieni li s-au schimbat tipul de șină de la tip 39,5 Kg/m—liniar cu șine tip 40 Kg/m liniar. Din această porțiune au rămas neschimbate o porțiune de 70 km. În perioada 1959–1960 această porțiune se va schimba, astfel că linia Or. Stalin– Războieni va fi terminată refectionarea cu șină tip 40 Kg/m. liniar. Schimbarea tipului de șină este necesară pentru– asigurarea circulației locomotivei seria 230.000 care se prevede a remorca trenurile de călători pe această secție în perioada 1960–1965, locomotivă care asigură mărirea tonajului de remocat precum și mărirea vitezei tehnice și comerciale.

Valoarea lucrărilor este de lei 29 milioane, repartizată astfel:

Constructii	23,6	milioane	lei
Accesorii (indicatori, pasaje de nivel, complectare terasament în punctele tasabile drumuri de suprafață etc)	2	milioane	lei
Aranjare de șantier	0,7	”	”
C. R. B. Sarcini Sociale impozibile	2,7	”	”
TOTAL:	29	milioane	lei

– Sporirea numărului de linii în stațiile Gheorgheni, Toplița, Gălăuțaș, Sîncrăeni cu câte o linie la fiecare stație.

Valoarea totală Lei 3,2 milioane.

Sporirea numărului de linii în stațiile arătate este necesară din cauza gîturii de capacitate pe care o provoacă pe secțiile arătate.

– Sistematizarea și refacerea liniilor de garaj în stațiile Toplița și cariera Carpitus.

Valoarea totală Lei 2 milioane.

În sistematizarea liniilor de garaj va trebui să se ține seama de independența mișcărilor dintre stație și linia de garaj. Actualele linii de garaj nu mai corespund necesităților traficului în curs.

– Terminarea centralizării stațiilor Mădăraș, Ditrău, Stînceni-Neagra, Deda-Bistra și Lăzarea de pe secția Ciceu–Deda, lucrări începute în anul 1958 (celelalte stații de pe această secție s-au terminat și dat în exploatare în anul 1958).

Valoarea totală Lei 4 milioane.

Instalațiile de centralizare electromecanică asigură mărirea capacității și întărirea siguranței circulației.

– Dotarea Depoului Tg.Mures cu 10 locomotive Seria 150.000
Dotarea se face prin redistribuirea parcului pe țară.

Locomotiva 150.000 asigură sporirea tonajului remorcat cu 30%, măriindu-se capacitatea transportabilă a secției precum și mărirea vitezei tehnice și comerciale. Locomotiva seria 150.000 are o independentă mai mare de punctele de alimentare avînd rezerve de combustibil și apă mari. Deasemenea are o influență pozitivă asupra căii înscriindu-se mai ușor în curbe.

Se va completa parcul de locomotive cale îngustă cu 3 locomotive seria 764.200. Actualul parc nu corespunde uzului de trenuri în special în perioada campaniei de sfeclă (septembrie-ianuarie.).

Valoarea aproximativă lei 1,2 milioane.

– Se va înzestra parcul de vagoane de cale îngustă cu 5 vagoane de călători. Actualul parc de vagoane de călători are o vechime de peste 50 ani, avînd o uzură masată propunută.

Valoarea totală aproximativă Lei 1 milion.

PERIOADA 1959–1960 – INVESTITII LEI 40,4 milioane

PERIOADA 1961 – 1965

– Refacționarea liniei Vînători – Odorheiu pe o lungime de 29 km.

Valoarea totală Lei 12 milioane

Se va refacționa linia pentru asigurarea unui tonaj sporit și mărirea vitezei tehnice și comerciale.

– Mărirea capacității de garare pe sectia Blaj–Praid și Vînători – Odorhei la 120 osii.

Valoarea totală Lei 5 milioane.

Prin aceasta se mărește capacitatea de transport, prin mărirea numărului de vagoane ce întră în compunerea trenurilor remorcate.

– Construirea liniei Odorheiu–Ciceu cu o lungime de 70 km. Prin construirea acestei linii se realizează o legătură și mai scurtă pe calea ferată între Odorheiu și Ciceu, descongesează liniile Ciceu–Deda, respectiv Ciceu Or. Stalin, se valorifică materiile prime din zona de influență a căii ferate cu minereuri de fier, caolină, produse balastiere, produse forestiere și ajută la dezvoltarea regiunii traversată de calea ferată și în psecial a uzinelor de fier Vlăhița, precum și dezvoltarea stațiilor Harghita

(lucrarea a fost începută în anul 1952 și abandonată).

Valoarea totală Lei 70 milioane.

– Se va spori numărul de linii cu câte o linie în stații-Mădăraș-Ciuc, Ditrău și Deda-Bistra. În perioada 1961–1965 se va depăși capacitatea de tranzit și prelucrare fiind necesară lucrările de sporirea capacități, Statului.

Valoarea totală Lei 2,4 milioane.

Modernizarea Atelierelor de Zonă Tg.Mureș. Pentru a face față volumului de reparații este necesară inzestrarea Atelierului de Zonă Tg.Mureș cu utilaj modern. Actualul utilaj este rudimentar și nu corespunde nici volumul actual de lucrări.

Valoarea totală – Lei 1 milion.

– Schimbarea parcului de locomotive la trenurile de călători seria 327.000 cu seria 230.000 – 16 buc.

Schimbarea nu necesită investiții, ea putându-se realiza prin redistribuirea parcului de țară.

Prin schimbarea locomotivei seria 230.000 se realizează mărirea tonajului, Seria 327.000 nemai corespunzând sporirii tonajului pe tren în special pe secția Deda–Ciceu.

Mărirea parcului de cale îngustă cu 3 locomotive seria 764.200.

Valoarea aproximativă Lei 1,2 milioane.

În vederea sporirii numărului de trenuri în această perioadă precum și asigurarea mijloacelor de manevră necesare se va completa parcul cu încă 3 locomotive Seria 764.200.

– Inzestrarea întreprinderilor care au linii de garaj cu o lungime de minimum 1 km. cu mijloc de manevră proprii.

Pentru asigurarea necesităților de manevră în interiorul liniilor de garaj, precum și punerea la dispoziția C.F.R.ului vagoanele manevrate în ordinea cerințelor, ministerele tutelare a întreprinderilor respective vor asigura mijloace de manevră necesare. Cel mai indicat mijloc, este locomotiva Diesel de manevră.

– Construirea stației Deda și Ciceu, clădire de călători cu anexele necesare.

Intrucât stațiile Deda și Ciceu sînt noduri importante de cale ferată, actualele clădiri nu mai corespunde traficului de călători și mărfuri necesitînd construirea clădirii de călătorii cu anexele necesare.

Valoarea totală Lei 2 milioane.

PERIOADA 1960–1965 INVESTITII LEI 93,6 milioane.

PERIOADA 1965 – 1975. –

– Normalizarea liniilor de cale îngustă Tg.Mures–Lechința – Miheș – Praid.

Valoarea totală Lei 200 milioane

Actualele linii înguste al căror profil este foarte accidentat, cu declinitate pînă la 24 mm/ml. influențează negativ capacitatea de transport. Prin normalizarea complexului de linii înguste se obține o rețea unitară de cale ferată evitînd transbordările și asigură o dezvoltare a regiunilor din zona de influență a căii ferate.

– Normalizarea exploatării liniilor forestiere Reghin–Lăpușna și Toplița–Borsec precum și organizarea lor și pentru traficul de călătorii.

– Valoarea totală Lei 40 milioane.

– Schimbarea completă a parcului de locomotive pentru remorcarea trenurilor de marfă dela seria 50.000 la seria 150.000 Dotarea se va face prin redistribuirea parcului pe țară.

Locomotiva 150000 asigură sporirea tonajului remorcat cu 30% mărindu-se capacitatea transportabilă a secției precum și mărirea vitezei tehnice și comerciale. Locomotiva seria 150.000 are o independență mai mare de punctele de alimentare. avînd rezervă de combustibil și apă mari. Deasemenea are o influență pozitivă asupra căii, înscriindu-se mai ușor la curbe. –

PERIOADA 1965–1975 TOTALUL INVESTITIILOR LEI 240 MILIOANE. –

ANEXA LA CAPTOLUL VI.
propuneri privind dezvoltarea rețelei comerciale în
anii 1959–1960

Nr. crt.	Denumirea unității	Felul lucrării	Volumul în mii lei	Observatii
0	1	2	3	4
1.	Depozit pentru art. metalo-chimice	constr.	2.000	In oras nu este un depozit ptr. acest scop. Actualele depozite sînt rîspîndite în 9 locuri și au o capacitate de 540 tone. Necesarul este de cel puțin 1.000 To
2.	Depozit pentru mobilă	constr.	1.000	Este necesar deoarece actualul depozit are o capacitate de numai 5 vagoane și este instalat într-o baracă. Este necesar un depoz. de 50 vagoane.
3.	Laborator pentru produse de cofetărie	constr.	1.500	Actualul laborator este instalat într-o singură cameră de 80 mp. Localul este insalubru. Posibilități de lărgire nu sînt. Nu este loc ptr. instalați frigidere. Populatia orașului nu poate fi aprovizionată cu produse de cofetărie și înghețată numai dacă se construiește un laborator.
4.	Sopron ptr. legume și fructe.	constr.	100	In încinta actualului depozit al O.C.L.Aprozar. Are linie de garaj.
5.	Magazin alimentar general.	Amenaj.	100	In cartierul Piata Republicii și cartierul Furst lipsește o asemenea unitate.
6.	Magazin alimentar general	constr.	200	In cartierul Remetea si Voiniceni cu o populatie de 6000–7000 locuitori alimentare.
7.	Magazin tip pîine	Amenaj.	30	Idem
8.	Magazin tip carne	Amenaj.	100	In cartierul Oncsa în dezvoltare cu noi blocuri nu este o unitate de acest fel.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
TG.MURES				
9.	Magazin alimentar general	amenajare	100	In cartierul Mureseni s pit recent oraşului, nu este magazin alimentar nici un fel.
10.	Magazin tip pâine	amenajare	30	Idem
11.	Magazin tip carne	amenajare	100	Idem
12.	Magazin alimentar general.	construc.	200	In noul cartier “Posta re[t”] nu este magazin alimentar
13.	Magazin tip carne	amenajare	100	idem
14.	Magazin Aprozar	amenajare	60	In cartierul fabricii “Simo Geza” cart. Furst nu este o unitate de legume și fructe.
15.	Piațete Aprozar	constructii	30	In Pța. Republicii, str. Lenin, nu este decît o unitate Aprozar.
16.	Magazin Aprozar	constructii	50	In cartierul Remetea și Voiniceni, nu este o asemenea unitate. Odată cu construirea magazinului alimentar se poate rezolva și această problemă. –
17.	Piațetă Aprozar	constructii	30	Tot în cartierul de mai sus sub Beșa. –
18.	Idem	constructii	30	In cartierul Onesa, unitatea cea mai apropiată este la o distanță de 1 km.
19.	Idem	constructii	30	Cartierul Mureșeni are unitatea cea mai apropiată la o distanță de 3 km.
20.	Piațetă Aprozar	constructii	30	In cartierul “Posta rét”
21.	Magazin produse ind. ptr. textile și art. de menaj.	”	200	In cartierul fabricii Simo Geza. In acest cartier nu este deloc o asemenea unitate.
22.	Magazin– tip textile.	amenjare	100	In str. Dozsa Gheorghe.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
23.	Magazin tip articole menaj	amenajare	100	In str. Dozsa Gheorghe
24.	Magazin tip mobilă	”	100	Singurul magazin de acest tip este în total necorespunzător. Nu se poate expune mobilier. Este necesar amenajarea unui alt local pentru acest scop.
25.	Restaurant clasa II.	”	300	In cart. Fabricii Simo Geza și Pța. Republicii. Pentru acest scop corespunde fostul restaurant Ritz care este ocupat ptr. grădiniță. Are și grădină de vară.
26.	Cofetăria TAPL	”	200	Tot în cartierul de mai sus, la o distanță de 2 km nu există nici o cofetărie
27.	Chioșcuri ptr. răcoritoare. 2 buc.	constructii	40	Una in Pța. Republicii, iar une lângă blocurile fabricii Simo Geza.
28.	Bufet tip 109	amenajare	150	In cartierul Remetea, Voiniceni.
29.	Chioșc pentru răcoritoare.	constructii	20	In cartierul Remetea.
31.	Chioșc pentru răcoritoare	constructii	20	In cartierul Fabricii de Zahăr.
32.	Bufet tip 109	amenajare	150	Cartierul Mureșeni. In acest cartier nu este nici un fel de bufet.
33.	Chioșc pentru răcoritoare	constructii	20	Cartierul Mureșeni, In jurul fabricii de conserve și fabricii de cărămidă.
34.	Idem	”	20	In cartierul “Posta rét”
35.	Restaurant cl. II,	amenajare	200	Fostul restaurant Orban din str. Breiner Bela, In prezent ocupat de I.T.C. pentru birouri.
36.	Restaurant de vară	amenajare	100	In parcul 23 August

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
<u>REGHIN</u>				
37.	Cofetărie cu laborator	amenajare	300	Comertul de stat în acest oraș nu are cofetărie.
38.	Restaurant Cl. II-a	”	400	Actualul restaurant Lăpușna este cu totul necorespunzător. Trebuie amenajată și o grădină de vară.
39.	Magazin tip carne	”	100	În cartierul fabricii forestiere.
40.	Magazin tip ape minerale	”	60	Orașul Reghin nu are apă potabilă. Este necesar înființarea unei astfel de unități.
41.	Chioșc răco-ritoare.	constructii	20	În cartierul fabricii forestiere.
42.	Idem	”	20	În apropierea gării I.R.T.A.
43.	Piațetă Aprozar	”	30	În cartierul fabricii forestiere.
44.	Idem	”	30	În partea orașului spre Suseni.
<u>TOPLITA</u>				
45.	Restaurant cl. II	constructii	400	În acest oraș. comerțul de stat nu are restaurant.
46.	Bufet tip 109	amenjare	150	Este necesar acest bufet deoarece cele 3 existente ale cooperativei nu satisfac cerințele populației.
47.	Depozit aliment.	constructii	500	Depozitul ICRA-ului din Toplița este în parte dărâmat. Depozitul în trecut a fost grajd. Avînd în vedere că unitățile alimentare din Toplița și Borsec sînt aprovizionate din acest depozit, este necesar construirea unui depozit nou cu o capacitate de 500 tone.
48.	Piațetă Aprozar	”	30	În oraș Aprozarul nu are decît 2 unități, ceiace este insuficient ptr. bune deservire a populației.
49.	Chioșc răco-ritoare.	”	20	Fiind un centru prin care trec vizitatorii la Borsec este necesar o unitate în apropierea casei de cazare C.C.S.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
<u>GHEORGHENI</u>				
50.	Magazin alimentar general	amenajare	80	Visa-vis de fabrica U.I.L.
51.	Bufet tip Expres	”	150	In centrul oraşului alimenta- ția publică TAPL. nu are decât un singur bufet.
52.	Chioşc răcori- toare	constructii	20	Orasul fiind un centru de tre- cere la Lacul Rosu este necesar o asemenea unitate.
53.	Magazin tip pâine.	amenajare	30	In oras nu este decât o singu- ră unitate de acest tip.
54.	Magazin textile	”	100	In cartierul fabricii U.I.L.
55.	Magazin art. de menaj.	”	100	idem
<u>BORSEC</u>				
56.	Restaurant	construc.	1500	In această stațiune climaterică este numai un singur restau- rant plasat lateral cu o capa- citate de productie mică.
57.	Chioşc răcori- toare.	construc.	20	Din lipsa unei asemenea unită- ți comerciale, particularii speculează vizitatorii.
<u>LACUL ROSU</u>				
58.	Restaurant	construc.	1500	Actualul restaurant este într-o fostă baracă, necorespunzătoare nici ca capacitate, nici ca aspect.
59.	Chioşc răco- ritoare	”	20	Din lipsa unei asemenea unită- ți comercianți particulari speculează vizitatorii.
(60.	Piaţetă Apro- zar.	”	30	Aprozarul nu are nici o unitate la această statiune climate- rică. –

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
<u>MIERCUREA CIUC</u>				
61.	Magazin alimentar general	Amenajare	60	In strada Republicii
62.	Idem	”	60	In. Str. Szék, cart. Somleu
63.	Magazin tip produse lactate	”	50	In str. Kossuth
64.	Magazin textile	”	100	In stare necorespunzătoare, necesită amenajări.
65.	Restaurant cl. II.	reamenajare	100	Restaurantul Homorod nu este corespunzător din punct de vedere al mobilierului și ca aspect. Trebuie reamenajat.
66.	Magazin de mobilă.	mutare amenajare	100	Actualul magazin de mobilă nu corespunde scopului.
67.	Depozit Aprozar	construc.	200	Actualul Aprozar nu are depozit corespunzător decât o singură baracă. Este necesar construirea unui depozit de 2000 m.p.
68.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	Una în str. Petofi și una în str. Republicii.
<u>MINELE BALAN</u>				
69.	Bufet tip 109	construcți	150	Actualul bufet este în stare de dărîmare, iar alt local corespunzător nu este.
70.	Piațetă Aprozar	”	30	La acest centru muncitoresc Aprozarul nu are unitate.
<u>MINELE HARGHITA</u>				
71.	Magazin alimentar general	reamenajare	50	Unitatea nu este corepunzătoare trebuie reamenajată.
72.	Magazin de prod. Ind.	”	50	idem
73.	Bufet tip 109	”	40	idem
74.	Magazin tip carne	”	30	idem

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
<u>TUSNAD – BAI</u>				
75.	Restaurant cl. II.	construc.	1.500	La Tuşnad Băi nu avem un restaurant corespunzător. Vizitatorii sînt nevoiţi a lua masa la pensiuni particulare, care sînt mult răspîndite în această stațiune.
76.	Chioşc răcoritoare 2 buc.	”	40	Asemenea unităţi sînt necesare în timpul sezonului.
77.	Piaţetă Aprozar	”	30	Pentru aprovizionarea vizitatorilor este necesară o piaţetă.
<u>TIRGU–SECUIESC</u>				
78.	Depozit Aprozar	construc.	200	Tg.Secuesc este un bazin foarte important din punct de vedere al cartofului, verzei şi a fructelor. Este necesar un depozit corespunzător de 2.000 m.p.pentru buna păstrare şi manipulare a produselor.
79.	Magazin Aprozar	Amenajare	30	In acest oras cu 8000 suflete este numai o singură unitate de desfacere de legume.
80.	Bufet tip Expres	amenajare	100	Bufetul Mureşul care iniţial a fost înfiinţat ca bufet Expres, însă din lipsă de fonduri, nu s-a putut executa lucrarea.
81.	Chioşcuri răcoritoare	construc.	30	In oraş nu este unitate cu răcoritoare.
<u>SFINTUL GHEORGHE</u>				
82–	Restaurant cl. I-a	construc.	1.000	Restaurantul să fie înfiinţat în localul restaurantului “Orkö” Str. Lenin nr.3. Clădirea existentă este necorespunzătoare şi trebuie dărămată. Oraşul nu are decît un singur restaurant corespunzător.
83.	Magazin de prod. industr.	amenajare	100	In cartierul C.F.R.
84.	Bufet tip 109	”	100	In localul magazinului nr.9 din str. Minerilor. In acest cartier /Simeria/ nu este bufet.
85.	Magazin alimentar general	”	50	Tot in acest cartier str. Jozsef Attila. nr.49

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
86.	Siloz ghiată	Constructii	50	Pentru aprovizionarea cu ghiată a oraşului este necesar un siloz cu o capacitate de 10 vagoane.
87.	Depozit alimentar	Amenajare	500	Are un depozit alimentar de numai 30 vagoane care trebuie lărgit la 70 vagoane.
88.	Piaţetă Aprozar	constructii	30	In cartierul fabricii Textile şi de ţigarete.
89.	Idem	”	30	La minele Căpeni
90.	Sopron pentru Aprozar	”	60	Este necesar un sopron cu 6 despărţiuri, pentru depozitarea mabalajelor, un atelier pentru repararea ambalajelor şi butoaielor.
<u>ODORHEI</u>				
91.	Magazin alimentar general	reamenajare	50	Reamenajarea magazinului alimentar nr.55
92.	Magazin tip mezeluri, brânzeturi	amenajare	100	In oras nu este o asemenea unitate.
93.	Magazin ind. tip art. ptr. copii.	”	130	Mergînd pe linia specializării unităţilor este nevoie de o asemenea unitate
94.	Restaurant cl. II-a	”	150	In subsolul casei culturale este un local rezervat pentru acest scop.
95.	Cofetărie	”	80	In subsolul casei culturale este un local rezervat pentru acest scop.
96.	Rampă de încărcare pentru Aprozar.	constructii	100	S-a obţinut un teras – chiar în imediata apropiere a depozitului Aprozar.
97.	Magazin Aprozar	amenajare	50	Visa-vis a piata zilnică.
98.	Chioşc răco-ritoare	constructii	20	In centrul oraşului
<u>SOVATA</u>				
99.	Restaurant cl. I-a	constructii	1000	Lucrarea începe în anul 1958, iar ptr. terminarea lui în anu[1] 1959 este necesar fondul sol[i-] citat.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
100.	Siloz ptr. ghiață	constructii	50	Aprovizionarea stațiunii cu ghiața nu este asigurată numai dacă se construște încă un siloz de 200 mc. capacitate.
101	Depozit alimentar	Amenajare	20	In jurul stației de autobuze
TOTAL:			19.850	

PLANUL
desvoltării rețelei comerciale în anii 1961 – 1975.

Nr. crt.	Denumirea unității	Felul lucrări	Volumul în mii lei	Observatiuni
0	1	2	3	4
<u>TG.MURES</u>				
1.	Magazin alim. general	constructii	200	Constructiile sînt magazine noi, iar amenajările, moder.
2.	”	amenajare	60	nizarea unităților existente.
3.	Magazin tip. prod. lact.	amenajare	60	Lucrările se vor executa în
4.	Idem de pîine	constructii	100	cartierul Pța. Republicii,
5.	Idem amenajare		30	Fabrica Simo Geza, Cartierul
6.	Idem de carne	constructii	150	Furszt.
7.	Magazin textile	constructii	200	Idem
8.	Idem ptr. art. casnice si sticlărie	”	200	
9.	Magazin ptr. mercerie.	”	50	
10.	Magazin Aprozar	constructii	150	
11.	Piațetă 3 buc. Aprozar	”	90	Idem
12.	Cameră frigide-ră.	amenajare	100	
13.	Bufet Expres	constructii	500	
14.	Cofetărie	”	300	Idem
15.	Chioșc răcor-2 buc.	”	40	
16.	Bufet tip 109	”	200	
17.	Restaurant cu pivniță vinuri .	”	1.000	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
18.	Magazin alimen- general	amenajare	50	Constructiile sînt magazine noi, iar amenajările, modernizarea unităților existente. Lucrările se vor executa în cartierul Remetea Voiniceni-Beșa-
19.	”	”	50	
20.	Magazin tip pîine	constructii	100	Idem
21.	Idem de carne	”	150	
22.	Idem de carne	amenajare	100	Idem
23.	Magazin textile	constructii	200	
24.	Magazin de mer- cerie	”	200	Idem
25.	Magazin Aprozar	constructii	150	
26.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	Idem
27.	Bufet Expres	”		
28.	” tip 109	”		Idem
29.	Chioșc răcorit- 3 buc.	”		
30.	Magazin tip. prod. lactate	amenajare	60	Lucrările vor fi executate în cartierul Oncsa, Fabrica de Zahăr și str. Libertăți.
31.	Magazin alim. general	”	60	
32.	Idem	constructii	200	
33.	Magazin tip carne	”	150	
34.	Magazin textile	constructii	200	Idem
35.	Tutungerie	”	30	
36.	Magazin Aprozar	Constructii	100	Idem
37.	Piațetă Aprozar	”	30	
38.	Restaurant	Constructii	500	Idem
39.	Bufet tip 109 2 buc.	”	400	
40.	Cofetărie	”	150	
41.	Chioșc răcori- toare. .	”	60	
42.	Magazin alim. general	Constructii	200	
43.	Magazin alim. general 2 buc.	amenajare	100	Lucrările vor fi executate în cartierul Mureșeni și Sft. Gheorghe. In această parte a orașului trebuiesc construite unități noi, deoarece alte posibilități nu sînt
44.	Magazin alim. tip prod. lactate	constructii	100	
45.	Magazin aliment. tip pîine.	”	100	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
46.	Magazin alim. tip carne	constructii	150	idem
47.	Idem prod. zaha- roase.	”	100	
48.	Magazin ptr. art. fierărie și menaj	”	500	
49.	Tutungerie	amenajare	30	
50.	Magazin text.	constructii	200	Idem
51.	Magazin ptr. mercerie	”	200	
52.	Depozit mat. lemnos și de constructii	”	200	
53.	Magazin Aprozar	”	100	Idem
54.	Piațetă Aprozar	”	60	
55.	Restaurant	”	500	
56.	Bufet tip 109	”	200	
57.	Bufet tip Expres	”	500	Idem
58.	Cofetărie	”	200	
59.	Chioșc răcoritoa- re (3 buc)	”	60	
60.	Cameră frigider	”	100	
61.	Magazin alim. general	”	200	Lucrările vor fi executate în cartierul Posta Rét,
62.	Mag.alim.prod.lact.	”	100	Str. Malinovich, Fabrica
63.	Mag.alim. tip pâine	”	100	de cărămizi Corunca. Este
64.	Mag.alim.tip carne	”	150	un cartier nou, unde numai prin constructii se poate rezolva problema de aprovi- zionare.
65.	Magazin textile	”	200	
66.	Tutungerie	”	30	Idem
67.	Magazin art.menaj și ferărie.	”	200	
68.	Piațetă aprozar 2 buc.	”	60	Idem
69.	Restaurant cl. II	constructii	500	
70.	Bufet tip Expres	”	500	Idem
71.	Chioșc răcoritoa- re /3 buc/	”	60	
72.	Magazin tip produ- se lactate	constructii	100	Bulevardul 1 Mai, Cartie- rul I.M.F.
73.	Idem pâine	”	100	
74.	Idem carne	”	150	
75.	Idem prod. zaha- roase	”	150	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
76.	Magazin textile	constructii	200	
77.	Magaz. cadouri	amenajari	150	Cartierul I.M.F. și Piata
78.	Magaz. art. foto	”	150	Stalin
79.	Tutungerie	”	50	
80.	Piațetă Aprozar (3 buc)	constructii	90	Idem
81.	Bufet tip Expres	”	500	
82.	Cofetărie	amenajare	200	Idem
83.	Chioșc răcori- toare	constructii	60	
84.	Pavarea P-ții săptămânale și construirea unei hale comerciale.	”	2.000	Pța. Moricz Zsigmond
85.	Garaj ptr. ITC ptr. 50 auto- camioane	constructii	2.000	ITC-ul a fost înființat în anul 1956. Are 45 mașini însă sînt imprăștiate în diferite părți ale oșului Fără garaj central nu exis- tă un control corespunză- tor.
<u>REGHIN</u>				
86.	Magazin alim. general	constructii	200	
87.	Restaurant cl. I. a	”	500	
88.	Bufet expres	”	400	
89.	Magazin Aprozar	”	100	
90.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	
91.	Hală comercială pe piața zilnică	”	500	
<u>TOPLITA</u>				
92.	Magazin alim. general	constructii	200	
93.	Depozit ptr. OCL. Aprozar	”	200	
94.	Bufet tip Expres	”	500	
95.	Magaz. fierărie și art. menaj	”	200	
96.	Pavarea pieții zilnice	”	150	
97.	Hală comercială pe piața zilnică	”	200	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
98.	Magazin Aprozar	constructii	100	
99.	Chioșc răcori- toare 2 buc.	”	40	
<u>GHEORGHENI</u>				
100.	Magazin tip carne	amenajare	150	
101.	Bufet Expres	constructii	500	
102.	Bufet tip 109	amenajare	150	
103.	Hală comercia- lă pt. piață	constructii	500	
<u>BORSEC</u>				
104.	Laborator. TAPL.	constructii	500	
105.	Magaz. univ. de prod. industr.	”	800	
106.	Siloz ptr. ghiată	”	50	
107.	Cofetărie	”	200	
108.	Magazin tip carne	”	150	
109.	Chioșc răcoritoa- re 2 buc.	”	40	
<u>LACUL ROSU</u>				
110.	Magazin alim.	constructii	700	
111.	Mag. unic. prod. industr.	”	700	
112.	Cofetărie	”	200	
113.	Bufet tip 109	”	300	
<u>MIERCUREA CIUC</u>				
114.	Magaz. ptr. art. de copii.	constructii	300	
115.	Bufet tip Expres	amenajare	350	
116.	Mag. alim. delica- tose.	constructii	200	
117.	Magazin carne 2 unități	amenajare	300	
118.	Bufet tip 109	”	150	
119.	Magaz. tip ape minerale	”	100	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
120.	Magaz. tip încăl- țăminte.	amenajare	150	
121.	Magaz. tip Aprozar	constructii	150	
122.	Depozit aliment.	”	1500	
123.	si Prod. Industr.	”	1500	
<u>MINELE BALAN</u>				
124.	Magaz. prod. ind.	constructii	200	
125.	Magaz. prod. alim.	”	200	
126.	Magazin Aprozar	”	100	
<u>HARGHITA</u>				
127.	Magaz. prod. ind.	amenajare	100	
128.	Magaz. prod. alim.	”	100	
129.	Bufet tip 109	”	100	
130.	Piațetă Aprozar	constructii	30	
<u>HARGHITA – BAI</u>				
131.	Bloc alimentar	constructii	1200	
<u>TUSNAD – BAI</u>				
132.	Restaurant cl. I-a	constructii	1500	
133.	Magazin alimentar	”	500	
134.	Magazin prod. ind.	”	500	
135.	Magazin Aprozar	”	150	
136.	Chioșc răcoritoare 2 buc.	”	40	
137.	Siloz ptr. gheață	”	50	
138.	Laborator de alim. publică	”	500	
<u>TIRGU SECUESC</u>				
139.	Depoz. alimentar	constructii	1000	
140.	Restaurant cl. II.	”	400	
141.	Magazin alim. general	”	200	
142.	Mag. de prod. ind.	”	200	
143.	Bufet tip 109	”	150	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
144.	Magaz. mobilă	constructii	200	
145.	Magaz. tip pâine	amenajare	50	
146.	Idem tip carne	”	125	
147.	Piațețe Aprozar 2 buc.	constructii	60	
<u>SFINTUL GHEORGHE</u>				
148.	Restaurant cu grădină de vară	constructii	1000	
149.	Magaz. aliment.	”	200	
150.	Bufet Expres	”	500	
151.	Magaz. prod. electrotehnice	”	200	
152.	Atelier de precluc- rare Aprozar	”	250	
153.	Piațetă Aprozar 3 buc.	”	90	
154.	Cîntar pod basculă 15 tone Aprozar	”	60	
155.	Chișc răcoritoare 3 buc.	”	60	
156.	Turnătorie de bere utilat. modern	”	200	
157.	Laborator de alim. publică cu cameră frigider	”	600	
<u>MINELE CAPENI</u>				
158.	Magazin Aliment.	constructii	200	
159.	Bufet tip 109	amenajare	150	
160.	Piațetă Aprozar	constructii	30	
<u>ODORHEI</u>				
161.	Magazin aliment. general	constructii	200	
162.	Magazin textile	”	200	
163.	Bufet tip 109	amenajare	100	
164.	Atel. de prelucr. Aprozar	constructii	300	
165.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	

[Erdélyi Magyar Adatbank]

0	1	2	3	4
166.	Magazin tip pâine	constructii	30	
167.	Magazin tip carne	”	150	
<u>SOVATA – BAI</u>				
168.	Magazin alim. general	constructii	500	
169.	Idem prod. ind.	”	500	
170.	Laborator de cofe- tărie si preparate reci	”	600	
171.	Cofetărie	”	200	
172.	Siloz de gheță	”	50	
173.	Chioșc răcoritoare 2 buc.	”	40	
<u>CSISZÁR BAI</u>				
174.	Bloc alimentar	constructii	1350	
<u>SUGAS BAI</u>				
175.	Bloc alimentar	constructii	1000	
TOTAL INV.			46760	

ANEXA LA CAP. VII.
TABEL CENTRALIZATOR
cu investitiile necesare pentru dezvoltarea sectorului
de gospodarie comunală
perioada 1959–1960

1. Inbunatatirea situatiei alimentarii cu apa in Tg.Mures, prin schimbarea unor conducte principale, confectionarea unei pompe centrifugale de 150 mc/ora si legarea colectorului "D" cu putul Nr.6.	lei	3.500.000.–
2. Inceperea lucrarilor de alimentarea cu apa a oraselor Reghin si Tg.Secuesc	"	8.000.000.–
3. Terminarea lucrarilor de alimentarea cu apa a orasului Gheorgheni	"	5.000.000.–
4. Ameliorarea situatiei alimentarii cu apa in orasele Sft. Gheorghe si in statiunile balneoclimaterice Tusnad si Borsec	"	5.500.000.–
5. Extinderea retelei de canalizare in orasul Tg.Mures	"	2.500.000.–
6. Inceperea lucrarilor de canalizare in statiunile balneo–climaterice Borsec Sovata, Tusnad	"	12.000.000.–
7. Construirea conductei pentru dubla alimentare cu gaz metan al orasului Tg.Mures	"	24.000.000.–
8. Inbunatatirea situatiei distributiei de gaz metan in orasul Tg.Mures, prin construirea unei centuri de medie presiune	"	3.000.000.–
9. Introducerea gazului metan in cca. 30 comune	"	–
10. Procurarea unui numar de 17 buc, autobuze si 13 buc. taximetre pentru diferite orase din cadrul regiunii	"	3.500.000.–
11. Inceperea lucrarilor pentru construirea de bai publice in orasele Odorhei si Reghin	"	4.000.000.–
12. Construirea unui hotel la Tg.Mures si Sovata	"	7.000.000.–
13. Construirea de blocuri de locuinte cu 800 de apartamente	"	<u>40.000.000.–</u>
Total lei		<u>118.000.000.–</u>

[Erdélyi Magyar Adatbank]

PERIOADA 1961–1975

		<u>1961–65</u>	<u>1966–75</u>
1.	Construirea conductei de aductiune dela izvoarele Donca pentru alimentarea oraselor Reghin si Tg.Mures	Lei 18.000.000.	14.000.000. –
2.	Construirea respectiv terminarea lucrarilor de alimentare cu apa in orasul Tg.Secuesc	” 5.000.000.	–
3.	Construirea isntalatiilor de apa potabila ale orasului Miercurea Ciuc	” 5.000.000.	5.000.000. –
4.	Construirea unei statii de epuratie in orasul Tg.Mures	” 10.000.000.	25.000.000. –
5.	Terminarea lucrarilor de canalizare in statiunile balneoclimaterice Borsec, Tusnad si Sovata	” 12.000.000.	12.000.000. –
6.	Canalizarea oraselor Sft. Gheorghe, Odorhei si Reghin	” 12.000.000.	24.000.000. –
7.	Introducerea gazului metan in cca. 100 comune si sate	” –	–
8.	Infiintarea transportului comun cu trolleybuse in Tg.Mures	” 12.000.000.	6.000.000. –
9.	Procurari de autobuze si taximetre in diferite orase din regiune	” 5.000.000.	10.000.000. –
10.	Construirea si terminarea lucrarilor bailor publice din orasele Odorhei si Reghin	” 4.000.000.	–
11.	Construirea de bai publice in orasele Sft. Gheorghe, Gheorgheni si Miercurea Ciuc	” 4.000.000.	8.000.000. –
12.	Construirea de hoteluri in localitatile: Borsec, Tusnad, Covasna, Voinesti, Praid, Sintimbru, Pucioasa, Toplita, Lacul Sft. Ana si Gheorgheni	” 10.000.000.	16.800.000. –
13.	Construirea de blocuri de locuinte in total 10.000 apartamente	” 214.500.000.	435.500.000. –
Total Lei		<u>311.500.000.</u>	<u>556.300.000. –</u>
Total general pe perioada 1961–75 lei 867.800.000. –			

ANEXA LA CAP. VII.

PERIOADA 1959–1960

Ad. pct.1. :

Uzina de apa a orasului Tg.Mures in prezent are o capacitate de 500 mc/ ora, iar distribuirea se face pe o retea de apa cca. 61 km. lungime. Aceasta retea are o vechime de cca. 30 ani.

In ceia ce priveste sistemul de purificare si tratare a apei, aceasta se face dupa metoda de preclorinare si tratare cu solutiei de sulfat de aluminiu, sedimentarea prin bazin dedecantare, filtrarea rapida, clorina si pompare in retea orasului.

Apa bruta necesara populatiei si industriilor se ia din riul Mures si din fintini freatice din jurul uzinei de apa a orasului.

Datorita dezvoltarii rapide a orasului in prezent nici uzina de apa, nici retea nu au capacitate de productie ei respectiv debitul necesar pentru alimentarea populatiei ai industriilor cu apa.

Cu toate ca media orala de consum este de 500 m.c. apa, sint ore intregi in timpul consumului de virf, cind deservirea orasului cu apa nu este corespunzatoare.

Aceasta se datoreste faptului ca uzina de apa nu poate sa produca o cantitate de apa mai mare decit 500 mc./ora fata de necesarul de cca. 600–620 mc/ora, numai in dauna calitatii apei /adica nesedimentata/ bine – apa putin turbure/.

Totodata nici conductele, arterele principale nu au sectiune, respectiv debit necesar, mai ales in sectoarele cele mai nevralgice, din punct de vedere al industriilor/ Fabrica Ensel Mauritiu, Frigotechnica, fabrica Ludovic Minschi Fabrica de Zahar etc./ si in jurul institutului Medico–Farmaceutic, clinicile si caminul studentesc.

Datorita sectiunii necorespunzatoare, presiunea de apa in anumite cartiere este mica din care cauza in timpul consumului de virf, consumatorii nu primesc apa. –

Pentru imbunatatirea situatiei in prima faza se impune schimbarea unor conducte principale, confectionarea unei pompe centrifugale de 150 mc/ora si legarea colecto- rului “D” cu putul Nr.6 lucrari care vor contribui la majorarea cantitatii de apa colectate si ridicarea presiunii in punctele critice.

Ad. pct.2: Orasul Reghin in momentul de fata este alimentat cu apa din riul Mures, fara ca acea sa fie tratata sau purificata, deci serveste numai pentru scopuri industriale. –

Totus avind in veder ca in orasul Reghin nu sint puturi suficiente cu apa potabila, populatia intrebuinteaza apa Muresului si pentru baut. Datorita acestui fapt conform datelor organelor sanitare, inbolnavirile de tifos sint mai frecvente, decit in celelalte localitati.

Zona deservita cu apa industriala din uzina de apa, este foarte mica, incit lungimea conductei nu are decit 2.44 Km, raportat la lungimea totala a strazilor aceasta reprezinta un procent de 4.75%. De altfel capacitatea statiei de pompare este de 860 mc/zi.

Pentru rezolvarea ecestei situatii – in prima faza – este necesara construirea si instalarea unei uzini de filtrare si coagulare, precum si extinderea retelei actuale.

La Tg.Secuesc nu exista nicio instalatie pentru alimentare cu apa potabila. Datorita faptului ca apa puturilor – in majoritatea cazurilor nu este potabila – dupa analiza efectuata de organele sanitare – se inpune rezolvarea acestei probleme in timpul cit mai scurt posibil.

Orasul Sft. Gheorghe are o instalatie de alimentare cu apa potabila din anul 1900, cind au fost captate 4 izvoare de munte. Debitul acestor izvoare a fost cca. 350 mc/zi. In anul 1937 debitul furnizat de aceste izvoare devenind insuficiente s-au forat doua puturi din care s-au putut scoate cca. 400 mc/apa pe zi.

Apa este distribuita printr-o retea de 12,2 km. care reprezinta abia $\frac{1}{4}$ din lungimea totala a strazilor. Dimensiunile conductelor acestei retele au devenit necoras-punzatoare fata de debitul solicitat in prezent.

Datorita desvoltari orasului instalatiile existente nu mai coraspund, din care cauza este necesara marirea debitului si schimbarea si extinderea retelei actuale.

In orasul Odorhei debitul apei captate 255/mc zi nu este suficient pentru satisfacerea tuturor cerintelor locale. Este nevoie de forarea a noi puturi care se completeze acest debit. In acelas timp este necesara instalarea unei case de pompare cu utilajul respectiv.

Reteaua de apa este construita din tuburi de asbociment a caror imbinare nu este perfecta. In timpul iernii inelul de cauciuc pierzind elasticitatea, da ocazii la pierderi de apa considerabile. In acelas timp trebuie sa mentionam ca aceste tuburi se deterioreaza usor si trebuiesc schimbate des.

Situatia este identica si in statiunea balneo-climatica Tusnad. Avind in veder ca in ultimii ani statiunea Tusnad s-a dezvoltat mult, punindu-se in functiune si o baie curativa, debitul de apa de 260 mc/ zi nu mai este suficienta. Este necesara dezvoltarea capacitatii actuale.

In statiunea balneo-climaterica Borsec, unde afara de scopuri casnice apa captata se intrebuinteaza si de intreprinderea "Apemin" instalatiile de apa au devenit necoraspu-zatoare. Datorita acestui fapt lucrarile de amplificare si de schimbarea conductelor s-au inceput inca in anul 1956. S-a schimbat conducta de aductiune de la captare "7 izvoare", s-au construit doua rezervoare urmind sa fie schimbate in unele parti si conductele de distributie, iar in alte parti este necesara prelungirea retelei.

In afara de aceasta se impune si amplificarea statiei de pompare cu noi pompe de capacitate coraspunzatoare.

Pentru realizarea propunerilor de mai sus, este necesar o investitie de cca. 5.500.000. lei.

In statiunile balneo-climaterice Borsec. Sovata, si Tusnad, canalizarea propriuzisa nu exista, ajunginduse astfel azi in situatia ca subsolul statiunilor este contaminat de scurgerile hasnalelor Contaminarea amenintind si izvoarele de apa minerala.

Pe de alta parte din fermentarea mecanica a namolurile in hasnale se degaja un miros neplacut care vicieaza aerul statiunilor, aceasta este cu atit mai grav, cu cit este vorba de statiuni unde oamenii vin la odihna si pentru ingrijirea sanatatii. Prin executarea lucrarilor privind instalatiile de canalizare se va putea asigura conditii optime sanitare si de confort /mentionam ca statiunile au instalatii de apa/.

In situatia actuala alimentarea cu gazmetan a orasului Tg.Mures nu este asigurata cu toate restrictiile aplicate pina in prezent, din urmatoarele motive:

1./ In anul 1949 conducte de 350 mm $\varnothing$ a fost inlocuita cu o conducta de 250 mm $\varnothing$, iar cel de 350 mm $\varnothing$ a fost transferat la Cluj.

2./ Orasul Tg.Mures este in continua dezvoltare atit din punct de vedere industrial, cit si al cresterii numarului de locuitori.

3./ Legarea la aceasta conducta a 10 comune dela data inlocuirii conductei de 350 mm $\varnothing$.

4./ Caderea de presiune a sondelor din care se alimenteaza conducta de transport pentru orasul Tg.Mures.

Din cauza inprejurarilor enumerate mai sus, conducta de 250 mm $\varnothing$ de 34 Km. lungime dela Cimpul de gaze Seuca nu mai satisface necesitatile debitelor de gaz pentru orasul Tg.Mures.

Pentru a rezolva alimentarea acestui oras in bune conditiiuni propunem urmatoarele doua alternative:

Construirea unei conducte de 350 mm $\varnothing$ in lungime de cca. 25 Km, dela cimpul de gaze dintre Sincai–Pogaceaua, unde dupa informatiile noastre presiunea sondelor este intre 40–60 atm. si dispune de cantitati bogate de gaze. –

Sau:

Construirea unei conducte paralele de 350 mm $\varnothing$ in lungime de cca. 34 Km. dela cimpul de gaze de linga Seuca, cu o statie de reglare principala dela inalta presiune la medie presiune.

Din cele doua posibilitati cea mai avantajoasa este prin alternativa, in cazul cind se accepta aceasta solutie din partea Ministerului Industr. Petrolului si Chimiei.

Pentru alimentarea in bune conditiiuni cu gaz a orasului Tg.Mures, pe linga conducta actuala de distributie, se propune montarea unei conducte de centura, precum si construirea si utilarea a 3 case de reglare cu conductele de injectie aferente.

In aceasta conducta de centura se prevede o presiune a gazului dela 2–6 atm /medie presiune/ iar prin casele de reglare amintite mai sus, presiunea gazului sa se reduca sub 2 atm. /reduca presiune/.

Pentru inbunatatirea presiunilor in cartierele marginoase ale orasului, unde din cauza caderilor de presiune foarte mari, in anumite situatii alimentarea consumatorilor este absolut nesatisfacatoare si chiar periculoasa, se impune construirea unei conducte circulare de medie presiune in jurul orasului, din care prin intermediul citorva case de reglare, precum si conducte ajutatoare se va aduce o egalizare a presiunilor in toate cartierele orasului.

Aceasta propunere se justifica prin faptul ca, prin sistemul actual /arborescent/ in cartierele marginoase /periferii/ conductele actuale nu pot sa faca fata debitului solicitat.

Transportul in comun Orasenesc de persoane, cum a fost aratat si in partea I-a, in regiunea noastra este organizata in trei orase: Tg.Mures, Gheorgheni, si Sft. Gheorghe. Din datele statistice reese ca, in cele trei localitati parcul de autobuse existente nu satisface nici pe de parte cerintele populatiei. Masinile circula supraincarcate din care cauza se defecteaza intr-un timp foarte scurt.

Afara de aceasta in urma analizelor facute si luind in considerare cererile oamenilor muncii, consideram ca infiintarea serviciului de transport, in comun in orasele Reghin, Miercurea Ciuc, si Odorhei este justificata.

Pentru solutionarea problemei propunem procurarea unui numar de 17 buc. autobuze si 13 buc. taximetre.

Afara de Tg.Mures in orasele regiunii noastre nu sint bai publice care sa corespunda tuturor cerintelor igienice si sanitare.

Existenta bailor populare – care sint necesare din punct de vedere sanitar si higienic – contribuie la un factor important la ridicarea nivelului de trai al populatiei.

In orasele Odorhei si Reghin pe vremuri existau bai, care pe de o parte s-au deteriorat, pe de alta parte au devenit necoraspuzatoare pentru aceste scopuri.

Analizind conditiunile si posibilitatile locale si luind in considerare ca imobilele nu au bai, propunem construirea de bai populare in orasele Odorhei si Reghin. Construirea bailor propuse se poate realiza cu investitie de 4.000.000 lei

In orasul Tg.Mures avem trei hoteluri cu un numar total de 105 paturi. Din care numai hotelul “Hargita” este de categoria II si coraspunde oarecum nivelului inpus de resedinta unei regiuni.

Datorita faptului ca orasul Tg.Mures in afara ca este resedinta de regiune, mai are o multime de institutii, organe centrale de nivel regional, scoli, universitati, grupuri, sportive ect. care sint vizitate in mod oficial sau particular de foarte multi vizitator, care nu pot fi cazati, in hotelurile actuale. Pe linga aceasta orasul Tg.Mures este fregvent vizitat si de oaspeti straini. Este deci in interesul tuturora ca aceasta sa fie cazati in cele mai bune conditiuni cu un confort ireprosabil.

Prin contruirea unui hotel confortabil cca. 100 paturi s-ar putea lichida asa zisa hoteluri particulare, care ori in mod oficial ori neoficial, sint intr-un numar considerabile si nu prezinta un aspect pozitiv orasului.

Intre statiunile balneo-climaterice din regiunea noastre, nici una nu are hotel. Aceste statiuni in afara de cei trimis la odihna sau la tratament prin C.C.S. sau Ministerul Sanatatii sint vizitate si de particulari, care din lipsa unui hotel se retrag la particulari din localitate, cari profitind de situatie – mai ales in timpul sezonului de vara – cer preturi exagerate.

Ad. pct.13.

Avînd în vedere că ritmul construcțiilor noi nu atinge nivelul de creștere al populației urbane la Tg.Mure, norma locativă a scăzut la 4,22 m.p. la Reghin, 4,51 mp. la Sft. Gheorghe, 5,6 mp. în loc de 8 mp. stabilit prin lege. Aceste cifre sînt destul de grăitoare pentru a putea aprecia aspectul negativ în privința locuințelor în orașe.

La calcularea necesarului de spațiu locativ ne-am roientat după aceste date pentru a putea ajunge la norma stabilită de dispozițiunile în vigoare.

În această privință numai în orașul Tg.Mureș în prezent se arată un deficit de 7.200 apartamente.

Luînd în considerare numai creșterea naturală a populației care prezintă 1% pe an față de numărul locuitorilor, aceasta ar necesita numai într-un singur oras Tg.Mureș construirea a 150 apartamente anual.

Avînd în vedere cele de mai sus, propunem construirea unui număr de 400 apartamente anual în perioada 1959–1960. –

ANEXA
la capitolul VIII.
DESVOLTARE A STATIUNILOR BALNEO – CLIMATERICE

Pentru motivarea si complectarea datelor inscrise in propunerile de dezvoltare a statiunilor balneare din R A M se da scurta descriere ale acestor statiuni dupa cum urmeaza:

1. – Sovata Bai.

Altitudinea 490 m. Statine permanenta. Se poate ajunge la aceasta statiunea de la Blaj cu trenul, iar de la Tg.Mures, cu trenul linie ingusta si cu autobus de la Odorhei si Tg.Mures. Climatul subalpin este foarte reconfortant si stimulant. Aerul curat, radiatiile solare bogate, umezeala redusa si curenti de aer slabi sint factori curativi de mare insemnatate. Teritoriul pe care se afla aceasta statiune sub stratul repetal este sarea. Datorita eroziunilor in masa a sarii au luat nastere doline, care prin umplerea cu apa au devenit lacuri sarate. Ca: Lacul Ursu 45.000 m.p., Lacul Aluni[s,] Sarpelui Rosu cu apa sarata in timpul verii incalzit de razele soarelui pina la 29 C°, in adincime si pina la 60 C°.

Aceste gen de lacuri terapeutice deosebite o are statiunea, izvorul de apa sarata concentrata Ghera. Efectele bune terapeutice cu aceste ape sint de necontestat.

Mai exista si izvoare clorurosodice, de concentratii diferite. Apele sarate din Sovata actioneaza asupra organismului, producind in primul rind o excitatie asupra terminatiilor nervare senzitive si vegetative din tegument si asupra mucoaselor prin gargarism. Tot aici se trateaza si reumatismul cronic in trei stabilimente, dintre care unul cu namol. Are o posibilitate de caza[re] cca 3000 vizitatori.

Statiunea Sovata Bai, propunem ca sa fie transformata intr-o statiune internationala. In vederea asigurarii acestui scop, sint necesare urmatoarele lucrari de investitii:

I. Perioada 1959 – 1960.

– Construirea unui hotel modern atingind nivelul international, lei	5.000.000. –
– Consolidarea si repararea tuturor cladirilor existente, lei	2.500.000. –
– Consolidarea si amenajarea malurilor lacurilor sarate, lei	800.000. –

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– Amenajarea drumurilor de comunica- tie pe teritoriul statiunii, lei	1.500.000
– Construirea unui restaurant central, lei	1.300.000
– Inceperea lucrarilor de cana- lizare, lei	4.000.000
Total:	<u>15.100.000</u>
<u>II. Perioada 1961–1975.</u>	
– Construirea unei cladiri pentru sala de spectacole, lei	5.000.000
– Desvolatrea retelei comerciale, – Largirea retelei de apa potabila	1.890.000
schimbarea conductelor deteriorate terminarea lucrarilor de canalizare, lei	9.500.000
– Introducerea gazului metan	<u>2.000.000</u>
Total lei	<u>18.390.000</u>

2. Borsec.

Altitudinea 865–950 m. statiune permanenta. Cea mai apropiata gara la 26 km. Toplita si de aici cu autobuzul. De la Piatra Neamt un drum de 3 ore cu autobuzul. Calitatile terapentice ale apelor minerale din Borsec, sint cunoscute de mult. Proprietatile curative naturale, sint dintre cele mai pretioase. Climatul este subalpin. Baza hidrominerala principala a statiunii o constitue izvoarele de apa minerala dintre care cel mai cunoscut este izvorul principal si izvorul Republica. Apa acestor izvoare este in acelas timp o minunata apa de cura si o foarte buna apa de masa. Debitul este de 25 vagoane pe zi. Tot la Borsec se gaseste izvorul Kossuth care are apa cea mai concentrat din statiune si izvorul Petöfi, apa bicarbonata calcica si magneziana. Izvorul Horia care este laxativa. Izvoarele Crisan Closca, Balcescu si Pierre Curie indicate pentru tratament de diferite boli.

Borsecul este renumit si pentru baile sale de accid carbonic si namol de turba mineralizat. Cura de aer asociata cu baile carbogazoase este foarte indicata pentru maladia lui basedow iar asociata cu masaj se prescrie in obezitate artritism reumatism precum si in nerveze cardiace. Statiunea este renoita si inzestrata cu mobilier si instalatii sanitare moderne. Capacitatea de cazare este cca. 2.000 locuri.

Propunem ca aceasta statiune sa fie transformata intr-o statiunea internationala, in vederea atingerii acestui scop propunem urmatoarelor investitii:

I. PERIOADA 1959–1960.

lei:	– Consolidarea și repararea tuturor clădirilor existente	2.000.000
	– amenajarea unui teren de sport, lei	200.000
	– Amenajarea drumurilor de comunicație	
pe teritoriul stațiunii, lei		1.500.000
	– Ameliorarea stațiunii privind alimentația cu apă potabilă, lei	1.100.000
	– Inceperea lucrărilor de canalizare,	
lei,		4.000.000
	Total:	<u>9.300.000</u>

II. Perioada 1961–1975.

nivelul internațional, lei	– Construirea unui hotel atingând	4.000.000
	– Construirea unei centrale telefonice	
lei,		1.000.000
	– Construirea unei clădiri pentru spectacole, lei	5.000.000
	– Desvoltarea rețelei comerciale, lei	1.740.000
	– Terminarea lucrărilor de canaliz.	8.000.000
	Total lei	<u>19.740.000</u>

3. – TUSNAD – BAI

Altitudine 650 m. stațiune permanentă la poalele masivului vulcanic Harghita, are un climat subalpin reconfortant.

Stațiunea este cunoscută prin apele sale carbogazoase. Din coastele muntelui Csomat izvoresc patru sruse de apă minerală. Izvoarele: Stănescu cu apă carbogazoasă, sodica-calcica ușor clorosodica, hipotans, atermala, Izvorul nr. 1, 4 au o apă carbogazoasă, feruginoasă, hipotana, atermala.

În stațiune există alte multe izvoare de apă minerală unele captate, altele nu. Apele minerale sînt foarte slab radio active și sînt folosite în cura internă pentru afecțiuni ale tubului digestiv și glandelor anexe precum și în afecțiuni ale căilor urinare. Băile carbogazoase sînt indicate în afecțiuni cardio vasculare, turburări circulatorii carice, precum și debilitatea, obosirea și nervozitate. Există și o mofetă care degaja bioxid de carbon pentru bolnavi cu boli cardio vasculare, boli de piele, dureri reumatice, nevralgii și unele afecțiuni cronice genitale. Există și un stabiliment de băi cu o hidroterapie modernă. Pavilionul de băi mezotermala întăritoare, situat în

[Erdélyi Magyar Adatbank]

aer liber, este alimentat de apa izvorului Ilona, care are o temperatură de 34 C°. Stațiunea este bine amenajată, înzestrată și organizată. Deosebit de frumoase sînt locurile de excursie ce înconjoară stațiunea. Priveliști încântătoare se desfășoară de pe platou și vîrfurile muntelui apropiat. Stațiunea are o capacitate de cazare de cca. 2.500 locuri. Propunem ca această stațiune să fie transformată într-o stațiune internațională. Pentru acest scop sînt necesar următoarele investiții:

<u>I. PERIOADA 1959–1961.</u>	
– Introducerea curentului electric	2.500.000
– Consolidarea și repararea tuturor clădirilor existente, lei	2.000.000
– Amenajarea drumurilor, lei	200.000
– Ameliorarea stațiunii în vederea alimentării cu apă potabilă, lei	1.100.000
– Curățirea și amenajarea lacului Csukas, lei	300.000
– Inceperea lucrărilor de canalizare	4.000.000
Total:	<u>10.100.000</u>
<u>II. Perioada 1961–1975.</u>	
– Construirea unui restaurant cl. I. lei,	1.500.000
– Construirea unui hotel atingînd nivelul internațional, lei	4.000.000
– Desvoltarea rețelei comerciale, lei	1.740.000
– Terminarea lucrărilor de canalizare	8.000.000
Total lei	<u>15.240.000</u>

4. – LACUL ROSU

Este o stațiune climaterică pentru odihnă, la o latitudine de 980 m. Stațiune permanentă. Se află la 26 km. de orasul Gheorgheni. Lacul are lungime de 2.400 m. și lățime de 100–150 m. este alimentat din pîrîul Roșu care coboară din nord străbătînd o vale acoperită cu păduri.

În partea dreaptă a lacului Roșu se înalță muntele Ghilcoș, iar în stînga muntele Suhard. Lacul Roșu este vizitat în tot cursul anului de mii de oameni ai muncii.

Propunem transformarea acestei stațiuni într-o stațiune internațională, pentru acest scop sînt necesare următoarele investiții:

I. PERIOADA 1959–1960.

– Consolidarea si repararea cladirilor existente, lei	2.600.000
– Repararea tuturor drumurilor pe teritoriul statiunii, lei	3.000.000
Total:	<u>2.900.000</u>

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unei policlinici	4.000.000
– Construirea unui bloc alimentar	1.900.000 x.
Total lei	<u>5.900.000</u>

Covasna – Voinesti

Statiune locala, altitudine 500 m. Functioneaza in sezonul de vara. Este inconjurata de jur-impjur de paduri de brad stejar si fag. Climatul este subalpin, statiunea este ferita de curenti puternici. Renumele i l-a facut “Balta Dracului” din care iese la suprafata cite odata izbucnesc cu putere, atit apa carbogazoasa alcalina cit si un namol cenusiu.

In statiune se gasesc o serie de izvoare bogate in bioxid de carbon. Apa lor este carbogazoasa, bicarbonata alcalinoferoasa, hipotona alternala. In cura interna se folosesc aceste ape minerale in afectiuni ale tubului digestiv si ale glandelor anexe ale cailor biliare, urinare. In cura externa baile de ape minerala precum si namolul si mofetale sint folosite in afectiuni ale aparatului cardiovascular si afectiuni ale sistemului nervos periferic.

Exista mai multe bai calde, un bazin de apa rece, inasa nu exista posibilitatile de cazare ci numai la particulari. Are gara CFR si autobuz de la Tg.Secuesc.

Este una din cele mai renumite si catata baie, are o perspectiva de desvoltare foarte mare, avind debit de apa curativa suficient. Teren pentru construire exista. Capacitatea la baie calda este foarte mica fata de vizitatori mai ales daca se asigura si posibilitati de cazare in cladire sau in hotelul de stat.

Prin construirea unui hotel cu 150 paturi si amena[-]jarea cladirii existente linga strand, actualmente fabrica de acid carbonic – care nu functioneaza – cu 50 paturi. Aceasta lucrare ar asigura o functionalitate permanenta a baii calde– consolidata si marita la 25 vane.

Balanta de incasari ar arata urmatoarele cifre cari le-ar realiza in scurt timp amortizarea sumelor investite.

Pentru exploatarea in condituni normale a statiunii sint necesare urmatoarele investitii:

I. Perioada 1959–1960.

– Consolidarea stabilimentului balnear lei	450.000
--	---------

II. PERIOADA 1961–1975.

– Construirea unui hotel, lei	3.000.000
– Amenajarea strandului, lei	2.800.000
	Total lei 5.800.000
Venitul în cursul anului 1958 (luna: iulie, iulie, august, septembrie):	100.000
(funcționînd cu 12 vane și una mofetă și strand).	
Veniturile probabile realizate în 1957 (funcționat permanent)	
– hotel și cazare 200 pat. a 12 lei x 300 zile	720.000
– baie caldă 25 vane a 5 lei x 300 x 250 pers.	375.000
– mofetă ședință 40 x 1,50 x 300	18.000
– strand la bazin rece cu cabine 100 x 2 x 100	20.000
	Total venit: 1.133.000
cheltuieli de regie și întreținere:	333.000
	Venit total curat: 800.000
Deci în timp de 8 ani cel mult, sumele investite în stațiune se recuperează.	

6. HARGHIATA BAI

Stațiune locală, la altitudine de 1350 m. pe masivul Harghitei, înconjurat cu păduri de brazi. Gara cea mai apropiată este Miercurea Ciuc la o distanță de 21 km. Deci aici transportul s-ar putea face cu autobuzul. Are o instalație primitivă de băi calde, un bazin pentru băi reci și câteva vile în care momentan locuiesc muncitori de la mina de caolină. Există un stabiliment nou neterminat și foarte corespunzător, în prezent folosit ca grajd de vite.

Stațiunea are un climat alpin. Există pentru izvoare carbogazoase bicarbonate, feruginoase, în afară de aceste sînt și alte izvoare încă neexploatate. Există 2 mofete foarte primitive.

Desvoltarea acestei stațiuni este legată de mutarea muncitorilor minieri din vilele existente, în blocuri noi construite. Prin aceasta am putea realiza minimum 400 de paturi și prin terminarea stabilimentului de băi calde cu 24 vane, ar rezulta următoarele cifre incasate:

– Venituri în cursul anului 1958 (numai mofetele).	1.500 lei
– Venitul prealabil realizat în 1975:	
– hotel și cazare 400 pat. a 12 lei x 200 zile. =	960.000 ”
– baie caldă 24 vane a 5 lei x 100x300	150.000 ”

[Erdélyi Magyar Adatbank]

– mofetă 80 x 1,50 x 100 zile	=	12.000	lei
– baie rece, bazid 30 x 1,50 x 70 zile	=	3.150	”
	Total venit	=	1.125.150 lei
– cheltuieli de regie și întreținere		425.150	”
	Venit curat încasat:	700.000	lei

Deci în timp de trei ani cel mult, sumele investite în stațiune se recuperează.

În vederea reorganizării stațiunii Harghita-băi, propunem următoarele investiții:

I. PERIOADA 1959–1960.

– Mutarea din vilele și stabilimentele băilor a muncitorilor minei de caolină.

– Finisarea stabilimentului de baie caldă

lei, 600.000

– reconstruirea și modernizarea mofetelor 200.000

– amenajarea drumurilor și aleelor, lei. 100.000

Total: 900.000

II. PERIOADA 1961–1975.

– consolidarea clădirilor existente, lei 300.000

– Construirea unui bloc alimentar, lei 1.200.000

– Refacerea bazinelor de baie rece și captarea izvoarelor, lei 500.000

Total: 2.000.000

7. MALNAS BAI

Se află la o altitudine de 565 m. Stațiunea este situată într-unul din localurile cele mai frumoase din țară, în mijlocul pădurilor de fag, brad și stejar ale muntelui Baraolt. Climatul subalpin, izvoarele lui sînt renumite: Principal, Victoria, Mioara, Dobola, Sanda, Siculina, Maria și Hercules din care o parte alimentează strandul rece și un izvor de la băile calde. Apele acestor izvoare sînt carbogazoase, alcaline, bicarbonate, calcice, magneziene și sînt întrebuințate atît în cura internă cît și în cura externă sub formă de băi calde și reci. Una din cele mai întrebuințate ape în cura internă este apa izvorului Maria care este carbogazoasă, feruginoasă, iodurată, bicarbonată, clorurată, calcică, izotonă, atermală. Băile reci se fac într-un bazin de 5 x 15 m. situat în centrul stațiunii și alimentat cu apă de la izvorul Hercules. Stațiunea are gară pe linia orasului Stalin–Tg.Mures. Stabilimentul de băi calde este într-o stare destul de

[Erdélyi Magyar Adatbank]

de primitivă și părăsită. Este cea mai renumită dintre stațiunile locale avînd apă pentru tratamentul bolnavilor de ulcer, reumatism și boli nervoase periferice. Prin situația lui foarte corespunzătoare s-ar putea lua măsuri urgente de a pune în funcțiune această stațiune în vedere că preventoriul TBC care a funcționat pînă în prezent s-a desființat și totodată stațiunea este neexploatăată.

În vederea reorganizării stațiunii balneare Malnaș-Băi propunem următoarele:

I. PERIOADA 1959–1960.

– construirea unei uzine electrice	700.000
– amenajarea bazinului de apă rece	200.000
– captarea și amenajarea izvoarelor	150.000
– amenajarea aleelor	300.000

Total lei: 1.350.000

II. PERIOADA 1961–1975.

– Conductă de apă potabilă și canalizarea, lei	4.000.000
– construirea unui stabiliment baln.	3.500.000
– consolidarea clădirilor existente	800.000

Total lei: 8.300.000

Prin profilarea stațiunii cu 300 paturi, veniturile în cursul anului 1975 s-ar cifra la:

– cazare hotel 300 x 12 x 300 zile	1.080.000
– baie caldă 20 vane x 5 lei x 200 x 300	300.000
– mofetă aburi 50 x 1,50 x 200	15.000
– bazine cu apă rece, strand 200 x 2 x 100	40.000

Total venit lei: 1.435.000

– cheltuieli de regie și întreținere:	<u>735.000</u>
---------------------------------------	----------------

Venit vărsat la Stat: 700.000

deci amortizarea sumelor investite în această stațiune durează cel mult 11 ani.

8. VILCELE

Se află la o altitudine de 639 m. Așezat într-un parc pitoresc la dealul și valea cu acelaș nume. Climatul este subalpin, feriți de curenți puternici.

Izvoarele minerale ale acestei vechi și vestite stațiuni din Ardeal sînt cunoscute și peste hotare. Există mai multe izvoare de ape minerale care sînt bogate în acid carbonic, bicarbonat de calciu, magneziu și sodiu. Izvoarele acestei stațiuni concură cu cele mai renumite ape similare din străinătate. Există un stabili-

ment frumos amenajat. Clădirile însă sînt ocupate de patrioți greci din care cauză exploatarea acestei stațiuni de către oamenii muncii, este complet redusă.

Are autobuz permanent de mai multe ori pe zi de la Sft. Gheorghe.

Pentru folosirea în condițiuni normale sînt necesare următoarele lucrări:

În prezent stațiunea funcționează ca colonie a patrioților greci și numai stabilimentul băilor calde este folosit pentru scopul de tratament cu vizitatori foarte puțini.

II. PERIOADA 1961–1975.

– Construirea unei săli de spectacole și cinematograf și consolidarea băilor calde, lei	2.000.000
– amenajarea drumurilor și– aleelor, lei	300.000
– reparații capitale la clădirile existente , lei	1.200.00
Total:	3.500.000

Venitul în cursul anului 1958 (baia caldă) funcționînd cu pierdere.	6.500
---	-------

Venituri realizate în 1957 (funcționînd permanent) cu vilele preluate și cu stațiunea reprofilată 300 paturi)

– cazare, otel 300 x 12 x 200 zile	720.000
– baie caldă 20 vane x 5 lei x 200 pers. x 200	200.000
Venit realizat:	920.000
– cheltuieli de regie și întreținere:	520.000
Venit curat:	400.000

Deci în timp de 10 ani cel mult se recuperează sumele investite.

9. CSISZAR (BALVANYOS)

Se găsește la o altitudine de 800 m. asezată la poalele munților Bodoc, la o distanță de 20 km. de Tg.Secuiesc într-un parc de brazi, înconjurată de păduri întinse de fag. Climatul este sub-alpin, ferit de curent puternic. Izvoarele de apă minerală sînt colectate în bazine de diferite mărimi în care boldoroșește acidul carbonic. În stațiune se află și o mafetă cu un izvor de gaze sulfurice potrivite pentru tratament reumatic și cardiovascular.

În apropierea acestei stațiuni pitorești se găsește Sanatoriul TBC Toria și ruinele cetății “Balvanyos” monument istori[c] cu o vechime de 900 ani. cea mai apropiată gară este Tg.Secuiesc

la o distanță de 20 km. și Bicsad Olt la 28 km.

O bogăție însemnată are stațiunea prin izvoarele de apă minerală de mai multe feluri și cu un debit suficient, avînd și posibilități de dezvoltare. Pentru a putea funcționa și mai bine este nevoie ca șoseaua de acces de la Tg.Secuiesc și Bicsad Olt să fie refăcută și amenajată. Totodată stațiunea să aibă racordare de gaz la conducta principală care trece prin mijlocul stațiunii spre Onești. Prin asezarea pitorească merită investiții serioase.

Exploatarea normală a acestei băi s-a început de 2–3 ani, Pentru dezvoltarea stațiunii sînt necesare următoarele investiții:

I. PERIOADA 1959–1960.

– Montarea instalațiilor electrice interne și existente, lei	480.000
– amenajarea și captarea izvoarelor de apă minerală, lei	45.000
– terminarea hotelului și amenajarea lui, lei	850.000
Total:	<u>1.375.000</u>

II. PERIOADA 1961–1975.

– construirea clădirii uzinei electrice, lei	300.000
– construirea unui bloc alimentar, lei	1.350.000
– amenajarea drumurilor	180.000
Total:	<u>1.830.000</u>
Incasări pe anul 1958 (cazare 100 paturi și bazine), lei.	137.000
Incasări probabile pe anul 1975 după executarea lucrărilor, lei:	
– hotel, cazare cu număr paturi 300x12x300	1.080.000
– baie caldă 6 vane 100 x 5 x 200	100.000
– baie rece, bazine 100 x 2 x 100 mofetă 50 x 1,00 x 200	10.000
Total venit:	<u>1.210.000</u>
– Cheltuieli de regie și întreținere:	510.000
Incasări curat:	700.000

Deci în timp de 4 ani cel mult se amortizează sumele investite. –

10. OZUNCA

Se află la o altitudine de 740 m. aşezată între munţii Baraolt şi Harghita. Regiunea este acoperită cu păduri de brazi şi fag. Are un climat subalpin. Există două izvoare de apă minerală folosită în cură externă. Unul dintre izvoare alimentează stabilimentul de baie caldă, iar celălalt serveşte pentru baie rece. În afară de izvoarele amintite mai există şi un izvor pentru cură internă.

Apa izvoarelor pentru cura externă este carbogazoasă, bicarbonată, calcică, magneziană, sodică. Se recomandă bolnavilor care au afecţiuni cardio-vasculare şi afecţiuni uşoare, ale aparatului comotor.

Apa izvorului pentru cură internă vindecă afecţiuni gastrice. Staţiunea are un stabiliment cu 3 cabine şi un bazin cu 20 cabine pentru baie rece. Gara cea mai apropiată este Bicsad Olt la 4 km.

În vederea exploatării normale a staţiunii vom propune investiţii, întrucât are 22 vile în bună stare dar sînt exploatate de particulari. Adică particularii au primit teren de locuinţe de la comună pentru a clădi vile cari după valoarea lor va amortiza în diferiţi ani. În anul 1958 unele din vile va trece în proprietatea statului. Singurul stabiliment de băi este proprietatea staţiunii în prezent dar această clădire se află în prezent într-o stare necorespunzătoare.

Funcţionarea staţiunii cu toate încăperile va începe nu mai din anul 1960 cînd va trece în patrimoniul staţiuni balneare local din RAM.

În vederea exploatării normale a staţiunii, propunem următoarele investiţii:

I. PERIOADA 1959–1960.

– consolidarea clădirilor existente, lei	400.000
– captarea de izvoare, noi	50.000
Total:	<u>450.000</u>

II. PERIOADA 1961–1975.

– construirea unui stabiliment nou, lei	1.000.000
– repararea drumurilor de acces.	500.000
Total:	<u>1.500.000</u>

Din anul 1978 staţiunea va funcţiona cu următoarele efective:

Venit probabil în anul 1975:

– cazare, hotel 200 paturi 12x150 zile	360.000
– baie caldă 12 vane 5 lei x 240x 150	180.000
– baie rece, bazin 40 x 1,50 x 150	9.000
	Venit anual: 549.000
cheltuieli de intretinere si regie	249.000
	Venit curat: 300.000

11. PRAID

Se găsește la o altitudine de 580 m. Este situat pe versantul sud-estic al munților Harghita. Climatul este subalpin. Există un stabiliment de baie caldă și două bazine pentru baie rece. Apele minerale de la Praid sînt folosite în cură externă fiind indicate în afecțiuni cronice ale aparatului locomotor afecțiuni ginecologice și a sistemului nervos periferic. Are o stațiune CFR și posibilități de transport cu autobuzul de la Odorheiu și Tg.Mureș.

Apa sărată termală cu 43°C este unica din întreaga Europă. Merită investiții serioase pentru a putea exploata în mare măsură bogăția aceasta de o valoare excelentă.

În prezent fără nici o clădire corespunzătoare, într-o baracă improvizată se face un venit de 47.000 lei anual. Dar cu o reorganizare serioasă și cu puține cheltuieli de regie, ar fi cea mai rentabilă stațiune și cu cel mai mare efect curativ.

Pentru dezvoltarea acestei stațiuni, propunem următoarele:

II. PERIOADA 1959–1975.

– construirea unui hotel, lei	2.000.000
construirea stabilimentelor de băi, lei	2.800.000
– amenajarea parcului și drumului, lei	800.000
– captarea izvorului de apă dulce potabilă, lei	150.000
	Total: 5.750.000

Veniturile probabile în cursul anului 1975:

– cazare, hotel 100 paturi a 12 lei x 300 zile, lei	360.000
– baie caldă cu 20 vane a 5 lei x 300 x 300 pers, lei	370.000
– bazine, baie rece 40 x 1,50 x 100	6.000
	Venit anual: 736.000
– cheltuieli de regie și întretinere:	136.000
	Venit curat: 600.000

Deci în timp de 10 ani cheltuielile de investiții sînt amortizate.

12. SUGAS.

Se află la o altitudine de 730 m. Este aşezată în partea de sud-est a muntelui Căliman la 9 km. de oraşul Sft. Gheorghe. Climatul este subalpin cu aer ozonat, are o mofetă care este folosită ca mijloc curativ. Apele minerale de la Sugaş sînt bogate în bioxid de carbon. Posedă 4 izvoare captate în fîntîni pietruite, din care 2 sînt folosite pentru cură internă, iar celelalte două pentru cură externă. Ele sînt recomandate în gastritele hipoacide, anacide şi în afecţiuni hepato-biliare.

În staţiune există un stabiliment de băi calde cu 18 vane în stare destul de slabă. Clădirile din această staţiune pe de o parte sînt deteriorate iar pe de altă parte necesită reparaţii serioase.

În vederea punerii la punct a instalaţiilor şi clădirilor existente propunem următoarele:

I. PERIOADA 1959–1960.

– repararea drumului de acces, lei	600.000
– captarea izvoarelor	50.000
Total:	<u>650.000</u>

II. PERIOADA 1961–1975.

– consolidarea clădirilor şi stabilimentului existent, lei	1.000.000
– construirea unui bloc alimentar	1.000.000
– amenajarea uzinei electrice	300.000
Total:	<u>2.300.000</u>

Veniturile probabile în anul 1975:

– cazare hotel cu 100 paturi a 9 lei x100 zile	90.000
– baie caldă 10 vane a 5 lei x 80 x 100	40.000
– baie rece 40 pers. a 1,50 x 100	6.000

Venit anual lei: 136.000

– cheltuieli de întreţinere: 56.000

Venit curat lei: 80.000

13. SINTIMBRU PUCIOASA

Se află la o altitudine de 1.270 m. Aşezată pe creasta muntelui Harghita la o distanţă de 14 km. de Miercurea Ciuc. Nu are drum accesibil pentru maşini. Are un stabiliment balnear din lemn şi scînduri cu patru vane construite tot din lemn. Afară de băile calde, există şi o mofetă cu puternice emanaţii de sulf. Clădirile existente necesită reparaţii şi amenajări serioase.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Cu un efect curativ foarte însemnat, mult căutat de bolnavi și vizitatori în starea actuală este pe un drum de acces nefolosibil.

Pentru folosirea acestei minunate stațiuni balneare cu efect curativ excepțional propunem următoarele:

I. PERIOADA 1959–1960

– refacerea mofetei și a izvoarelor, lei 150.000

II. PERIOADA 1961–1975.

– consolidarea tuturor clădirilor 800.000

– construirea unui stabiliment 900.000

– repararea drumurilor de acces 1.400.000

Total:

3.250.000

Venitul pe anul 1958: 9.500 lei

Veniturile probabile în anul 1975:

– cazare 160 paturi a 9 lei x 100 zile 144.000

– baie caldă 12 vane a 4 lei x 100 zile x 150 pers. 60.000

– mofetă 30 x 1 x 100 3.000

Venit anual lei:

207.000

cheltuieli de întreținere și regie: 107.000

Venit curat lei: 100.000

14. TOPLITA

Este așezată la o altitudine de 650 m. între munții Căliman și Gurghiu pe valea Mureșului. Climatul este subalpin. Are 2 izvoare de apă minerală. Un izvor se află la malul drept al Mureșului iar celălalt la malul stîng. În cura internă apa este indicată în afecțiuni hepato biliare și renare. Există un bazin din beton armat cu cabine.

În prezent stațiunea este folosită numai de locuitorii orașului Toplița. Pentru a face accesibilă această stațiune oamenilor muncii din țara noastră, cînt necesare următoarele investiții:

II. PERIOADA 1961–1975.

– Consolidarea clădirilor existente 700.000

– Construirea unui hotel 4.000.000

– amenajarea drumurilor și parcurilor 400.000

– modernizarea stabilimentelor de băi

Total: 6.300.000

15. LACUL SFT. ANA

Avînd în vedere că acest lac foarte frecventat de mii și mii de oameni, în ultima vreme a fost neglijat. Este necesar refacerea acestei stațiuni cu caracter turistic. Această stațiune ar putea să fie una dintre cele mai vizitate locuri de către

străini. Lacul Sft. Ana prin așezarea lui este în proprietatea Sanatoriului TBC Toria și Băilor Csizsar.

Totodată va contribui și la îmbunătățirea nivelului de trai al locuitorilor din împrejurimea stațiunilor. Desvoltând paralel gospodărirea drumurilor și industriei locale prin lucru de mână: sculptură populară și toate domeniile artei populare.

Prin amenajarea lacului prin clădiri necesare, hotel, bloc alimentar și strand de bărci cu clădiri de ștrand, remize, bărci, se poate realiza un venit anual excelent.

Pentru exploatarea normală și în condițiuni optime a acestei stațiuni propunem următoarele.

II. PERIOADA 1961–1975.

– Mutarea Sanatoriului TBC Toria de pe poziția aceasta pitorească la Tulghes, unde și există posibilitate de amplasare.

– consolidarea și amenajarea unui hotel și o remiză pentru bărci, lei	4.000.000
– repararea drumului de acces de la Bixad-Olt.	550.000
– consolidarea și repararea clădirilor fostului Sanatoriu TBC Toria.	1.200.000
– schimbarea conductei de apă potabilă, lei.	1.400.000
Total:	7.950.000

Prin executarea acestor propuneri s-ar putea organiza cel mai frumos și încântător combinat turistic și balnear de pe teritoriul RAM care ar cuprinde: Tușnad-Băi, Lacul Sft. Ana, Sanatoriul Toria, Băile Csizsar și cetatea Balvanyoș–

In afară de măsurile propuse pentru dezvoltarea stațiunilor balneo-climatice din regiunea noastră, ar fi necesar dirijarea fondurilor de întreprindere, ale întreprinderilor din întreaga țară pentru construirea de vile în aceste stațiuni în vederea majorării spațiului locativ.

Considerăm că prin traducerea în viață a propunerilor de mai sus, vom ajunge într-un viitor apropiat la valorificarea în condițiuni optime ale acestei valoroase resurse locale care va duce la întărirea economică a regiunii noastre și a întregii economice naționale.

Veniturile probabile în cursul anului 1975:

– din hotel și cazare 100 paturi a 12 x 200	240.000
---	---------

16. SARATA FILIAS (Cristurul Secuesc)

Se află la o altitudine de 486 m. Este aşezată la poalele muntelui "Omlaş, raionul Cristur la 2 km. de oraşul Cristur în mijlocul pădurii de fag şi brad.

Clădirile şi stabilimentele de băi distruse. Are 3 izvoare cu apă clorurosodică concentrată, bicarbonată calcică, magneziană, hipertona şi ioduroasă. Se foloseşte în cură externă în afecţiuni ale sistemului nervos periferic, afecţiuni cronice ginecologice în anemie şi debilitate. Debitul de apă şi valoarea ei curativă de foarte mare importanţă permite dezvoltarea acestei staţiuni mult căutată de vizitatori şi bolnavi trimişi la tratament. Totodată este singura staţiune în acest raion a cărei dezvoltare ar rezolva o serie de probleme economice al oraşelului şi comunelor din apropiere.

Lucrările necesare sînt:

I. PERIOADA 1959–1960.

– consolidarea şi mărirea capacităţii	
băilor calde, lei	400.000
– Reconstruirea bazinului apă rece, lei	250.000
– consolidarea clădirilor existente	150.000
	Total: 800.000

II. PERIOADA 1961–1975.

– amenajarea drumului de acces, poduri	400.000
– construirea unui bloc alimentar	800.000
– construirea unui hotel	1.200.000
– conductă de apă sărată de la 3 km.	120.000
	Total: 2.520.000

În prezent staţiunea nu funcţionează.

Veniturile probabile în cursul anului 1975.

– cazare hotel 150 paturi 12 x 150	270.000
– baie caldă 20 vane 5 lei x 150 x 150	112.500
– baie rece strand 50 x 1,50 x 150	11.250
	Venit anual: 393.750
– cheltuieli de regie şi întreţinere:	93.750
	Venit curat: 300.000

Amortizarea sumelor se poate face în cel mult 10 ani.

17. HOMOROD (rai. Odorheiu)

La poalele munţilor Harghita, într-o vale pietroasă, la 17 km. de gara Odorheiu şi la 30 km. de gara Miercurea Ciuc. Cele 6 izvoare din staţiune de apă barbogazoasă, clorurosodică, alcalină, feruginoasă. Aceste ape sînt indicate în cura internă, în gastrite

cronice a hipoaciditate și anaciditate, în afecțiuni inflamatorii cronice al intestinului subțire și gros, în afecțiuni cronice ale ficatului și căilor biliare.

Apele sînt indicate și sub formă de băi în afecțiuni ale aparatului cardiovascular în anemie și debilitate.

Pentru dezvoltarea acestei stațiuni balneare, propunem următoarele:

I. PERIOADA 1959–1960.

– construirea unui stabiliment de băi calde, lei	900.000
– consolidarea clădirilor existente	300.000
Total:	<u>1.200.000</u>

II. PERIOADA 1961–1975.

– repararea drumurilor de acces	200.000
– lărgirea rețelei de apă potabilă	500.000
Total:	<u>700.000</u>

În prezent stațiunea Homorod nu are profilul de baie, este folosită de pioneri în fiecare an 2–3 luni, iar restul zilelor din anul precedent rămîne nefolosit. După preluarea și redarea profilului, stațiunea va funcționa cu următorii indici:

Venitul probabil în cursul anului 1975:

– cazare, hotel 500 paturi 12 x 200	1.200.000
– baie caldă 20 vane 5 x 100 x 200	100.000
Venit anual:	1.300.000
cheltuieli de întreținere și regie:	400.000
Venit curat:	900.000

Amortizarea sunelor investite se efectuează în termen de 3 ani cel mult.

18. SINGEORGIUL DE MURES.

Așezat la o altitudine de 351 m. funcționează permanent. Este așezat la nord-est de orașul Tg.Mures, la o distanță de 3 km. de oraș, pe șosea asfaltată. Transportul vizitatorilor se face cu autobuzul care este permanent în circulație. Izvorul principal conține sare și cantități apreciabile de iod, care provin de la o adîncime de 860 m. Se folosește numai pentru cură externă, avînd un efect excitant asupra terminațiilor nervoase din piele, normalizează funcțiunile glandelor cu secreție internă, la afecțiuni ginecologice etc. Clădirile și stabilimentele existente nu mai corespund cerințelor fiind insuficiente în comparație cu circulația vizitatorilor în prezent. Debitul de apă nu este indostulător. Fiind o

[Erdélyi Magyar Adatbank]

stațiune foarte căutată și renumită în toată țara merită să executăm investiții serioase. Si în starea actuală se realizează un venit de cca. 250.000.

I. PERIOADA 1959-1960

– construirea unei hale de cazane și dotarea cu instalații noi, lei	800.000
– captarea și forarea unui nou izvor, lei	500.000
– reamenajarea strandului, lei	400.000
Total:	<u>1.700.000</u>

II. PERIOADA 1961–1975.

– construirea unui hotel confortabil, lei	3.000.000
– construirea unui bloc alimentar	1.000.000
– construirea unui stabiliment balnear, lei	3.500.000
Total:	<u>7.500.000</u>

Veniturile din anul 1958 se ridică
la lei

280.000

Venituri din anul 1975 se vor cifra:

– hotel cazare 200 paturi 12 lei x 300	720.000
– baie caldă 30 vane 5 lei x 200 x 300	300.000
– bazin cu apă caldă și aburi 100 x 2 x 300	40.000
– bazin apă rece, strand 200 x 2 x 150	60.000

Venit anual: 1.120.000

cheltuieli de regie

320.000

Venit curat: 800.000

Deci în timp de 10 ani se amortizează sumele investite.

19. JABENITA, IDECIUL DE SUS, BIBORTENI, RACUL CIUC,
HARGHITA, TELISOARA, BILBOR, SEICHE, CHIRUI, JIGODIN,
VALEA NEAGRA, etc..

Toate aceste stațiuni mici de interes local, cu factori curativi importanți, în prezent sînt într-o stare neglijată și ne-accesibilă pentru populația țării noastre. Menționăm că în trecut aceste stațiuni au fost vizitate de sute și sute de oameni. Este necesar reorganizarea acestor stațiuni mici în vederea cărora propunem:

II. PERIOADA 1961–1975.

– Consolidarea tuturor clădirilor	5.500.000
– repararea stabilimentelor	3.800.000
– construirea de noi clădiri	5.000.000
– captarea și lărgirea izvoarelor	1.200.000
– repararea drumurilor de acces	2.400.000

După un timp foarte scurt va răsplăti sumele investite și va asigura un venit însemnat economic.